המחיר: 5.00 ל"י ד' סיוון תשל"ה, 14.5.75 שנה 39 מספר 1967

העולם הזה

פרשת מתי גולן

עסק הביש של יצחק רבין

הפעיל את מנגנון החושך

איים בטרור על העיתונות

תשקיף

ישראל הסכימה למחווה

הודעות שרי ממשלת־ישראל, כאילו לא הסכימה הממשלה לשום מחווה עם פתיחת תעלת־סואץ, אינן נכונות.

ישראל הודיעה באמצעות שר־הביטחון שימעון פרס, כי כמה ימים אחרי פתיחת התעלה תעשה דיזול של כוחותיה בקו הקידמי בסיני. הדיזול ייעשה כמחווה ישראלית להחזרת החיים האזרחיים בצד המצרי של החזית לתיקנם.

רבינוביץ ישוב השבוע

שר־האוצר יהושע רבינוביץ יקצר את שהותו בארצות־הברית. ויחזור ארצה בסוף שבוע זה. הביקור יקוצץ גם בגלל חוסר הישג כלשהו מן הביקור הנוכחי, וגם בגלל הלחץ הגובר מצד קבוצת ספיר להקמת חטיבת מפא"י.

ההתקפה הפומבית של אבא אבן משמש, בין השאר, הכרזת־מילחמה גלויה של קבוצת ותיקי מפא"י, המאוגדת סביב ספיר. התעוררות הקבוצה באה בגלל ניסיונות קבוצת רכינר—רבינוביץ למנות גיזבר מיפלגה משלה. עד כה היה תפקיד זה בידי קבוצת ספיר.

דיניץ הלשין: רבין קשר לווטרגייט

שגריר ישראל בוושינגטון, שימחה דיניץ, הזהיר את ראש־הממשלה לשעבר, גולדה מאיר, מפני מינויו של יצחק רבין כשר־ביטחון בממשלתה. הדבר היה בחודש אפריל אשתקד, כאשר משה דיין עמד להתפטר מתפקיד שר־הביטחון בממשלתה של גולדה. ורבין היה מועמד לרשת את מקומו. במיברק ששיגר מוושינגטון לגולדה, טען דיניץ, כי בסירטי־ההקלטה של הנשיא ניכסון, הקשורים לפרשת ווטרגייט, מוזכר רבין כמי שהיה מעורב בפרשה. הגילוי מתפרסם בספר היורש, שיצא לאור בימים אלה.

עובדה זו היא אחד הגורמים לכך שיצחק רבין חושד בדיניץ כי הוא מעורב בחתירה תחת מעמדו כראש־ממשלה.

תיבדק אפשרות לעיטורי אלופים

תיבדק האפשרות לשנות את חוק־העיטורים, המאפשר כיום להעניק עיטורים רק ללוחמים שגילו אומץ־לב, הקרבה וגבורה עילאית מול פני האוייב.

הגבלה זו היא שמנעה הענקת עיטורים גם למפקדים בכירים, כמפקדי־אוגדות ואנשי־מטות, שמעשיהם היו ראויים לעיטורים ולציונים־לשבח, אבל לא בוצעו מול פני האוייב, אלא במיפקדות ובחפ"קים. קיימת מגמה לאפשר מתן עיטורים גם להם.

את מי הזהיר חיים הרצוג?

שגרירה המייועד של ישראל באו"ם, אלוף (מיל.) חיים הרצוג, הפתיע את ממשלת־ישראל כאשר הצהיר, אחרי השתלטותו של דויד פרוטר על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג, כי הזהיר מראש מפני אישיותו של איש־ביטחון זה. הרצוג טען כי בעת ששהה בדרום־אפריקה במסע־הרצאות, מונה פרוטר כשומר־ראשו, ואז הבחין בהתנהגותו הבלתי־שפוייה, והזהיר מפניה.

בעיקבות הצהרה זו נערכה בדיקה לי אימות האשמתו של הרצוג. נעשה ניסיון לגלות את מי הזהיר הרצוג מראש. מימצאי הבדיקה: הרצוג לא השמיע את מה שהשמיע על פרוטר כאוזני מוסד ממלכתי או אישיות ממלכתית כלשהי. הוא אמר את הדברים בסך־הכל לבנו־שלו.

פרוטר גורש גם מהמישטרה הד"א

עתה מסתבר כי דויד פרוטר, המטורף שהשתלט על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג, שוחרר בשל ליקוייו הנפשיים לא רק מצה"ל. זמן קצר אחרי שחזר מישראל, ולפני שגוייס כקצין־ביטחון בקונסוליה הישראלית, התנדב פרוטר לכוחות המייוחדים של מישטרת דרום־אפריקה, חיל־מתנדבים שהוקם לצורך דיכוי מהומות של כושים. אחרי מיספר שבועות נזרק משם בגלל שתי סיבות.

מפקדיו טענו כי הוא GUN HAPPY, כלומר „חוקה־ירי", השש להשתמש בנשק בכל הזדמנות, וכי הוא בלתי־יציב בנפשו. האחראים על קביעתו של פרוטר כאיש־ביטחון בשגרירות לא ידעו כלל על התנדבותו זו, ועל הסיבות שבגללן סולק מיחידה מיוחדת זו.

יבוטל השק"ם לפקידי מישרד־הביטחון

במהלך הבירורים והחקירות על טובות־ההנאה, שמקבלים עובדי מערכת־הביטחון, התגלתה עובדה תמוהה. מסתבר כי כל פקידי מישרד־הביטחון נהנים מהזכות לקניות חופשיות בשק"ם, בהנחה ניכרת, ממש כמו חיילי־צה"ל, שוטרים ואנשי שירותי־הביטחון.

הטבה זו, המהווה תוספת סמוייה לשכרם של עובדי מישרד־הביטחון, עוררה תערומת מצד פקידי־ממשלה אחרים. הם קובלים על העדפת פקידי מישרד־הביטחון, שהם פקידי ממשלה בדיוק כמו עובדי מישרדי־ממשלה אחרים, בקניות מוזלות בשק"ם. ייתכן שכתוצאה מכך תבוטל זכותם של פקידי מישרד־הביטחון לקנות בשק"ם.

טענות על שחיתות בפנתרים השחורים

בקשה לפירוק תנועת הפנתרים השחורים ולצו מניעה נגד שלום כהן וחבריו, נדונה עתה בבית־המישפט ובוועדת־הביקורת של ההסתדרות.

המגישים, ובראשם מי שהיה המועמד מס' 3 של הפנתרים לכנסת, טוענים בבקשתם כי כהן וחבריו העלימו והפקיעו לצורכיהם כיחם הפרטיים מאות אלפי לירות מכספי התנועה, וכבר זה סכומים גדולים שנתרמו בחו"ל למילחמה בעוני בארץ.

השבוע נידחה הדיון בבית־המישפט לפי בקשת כהן, שטען כי עליו לנסוע לחו"ל לאיסוף כספים.

האיראנים כועסים על עיתונות ישראל

פקידי־ממשלה אירניים הכיעו לאחרונה תרעומת על הביקורת שנמתחה באמצעי־התיקשורת בישראל על הצעדים שנקטה איראן כיחם למרד־הכורדים בעיראק. האיראנים מוחים על האשמתם בהפקרת המורדים לטבח־עם בידי הצבא העיראקי.

לטענתם היה ברור, עוד לפני מיספר חודשים, כי הצבא העיראקי עומד לפתוח במיתקפה גדולה על המורדים הכורדיים, בצורה ובהיקף שלא היו מותירים להם כל סיכוי. במצב זה עמדה בפני השאה הברירה: מעורבות צבאית פעילה, שפירושה מילחמה גלוייה בעיראק, או ניסיון להציל כמה שיותר כורדים מהטבח. הוא בחר באפשרות השנייה, תוך הסכם עם עיראק, ולדעת האיראנים הציל בכך רבבות כורדים מטבח.

10 דקות

לא הספיקו לאבן

אחת המענות שנשמעו נגד הראיון שנתן אבא אבן ל„מעריב", חיתה זו של מזכיר מיפלגת העבודה, מאיר זרמי, על כך שאבן לא הביע את דעתו זו בסוזרים מיפלגתיו, אלא מעל־גבי העיתונות.

אבן גייה מתחיית חשבון למקורביו כי הוא עמד דומר בדיוק אותם הדברים במרכז מיפגת העבודה האחרון, ואף נרשם ברשימת הנואמים. רק אחרי שזרמי עצמו חזדיע לאבן מי לא ירשה לו לדבר יותר מ־10 דקות, בימל אבן את נאומו.

ההטבות לפי בן־שחר

חוגי ועדת בן־שחר מביעים פליאה על המפץ הנערך נגד ההטבות שתובעים לעצמם עובדי התעופה עם ביטול הפטור שהיה להם ממס נסיעות.

ועדת בן־שחר קבעה כעיקרון יסודי כי בשנתיים הראשונות לאחר קבלת מסקנותיה לא תחול כל גרידה בתקבולים של העובדים. עתה, עם ביטול הפטור ממס־נסיעות לעובדי התעופה, הם פועלים בהתאם למסקנות בן־שחר, ודורשים שמירה על שכרם הנקי.

קשר ישיר בין המפכ"ל לרה"מ

במהלך החקירות המישטרתיות בפרשיות השחיתות האחרונות, שנחשפו בזרועות שונות של הממשלה, נוצר קשר ישיר בין מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב שאול רוזוליו, לבין ראש־הממשלה יצחק רבין, תוך עקיפת שר־המישטרה שלמה הילל והיועץ־המישפטי מאיר שמגר.

מסתבר כי רוזוליו ביקש — וקיבל — אישורים לחקירות מישטרתיות בצורה ישירה מרבין, ולא בפרוצדורה הרישמית השיגרתית.

מינוי חרום לאלוף הר־אבן

סגן־אלוף (מיל.) אלוף הר־אבן, מנחל מחקר־ההסברה במישרד־החוץ, קיבל מינוי חירום שלפיו יהיה כפוף לדובר־צה"ל בשעת מילחמה. הר־אבן יהיה ממונה על עניני ההסברה של צה"ל כתקופת־חירום.

אריק שרון החרים את טכס הצל"שים

אריק שרון החזיר את ההזמנה שנשלחה לו להשתתף בטכס חלוקת עיטורי־הגבורה, אליו הוזמן ככל אלופי־המילואים של צה"ל. הימנעותו מהשתתפות בטכס היתה הפגנתית, והיא נומקה במיכתב שצירף להזמנה שהחזיר. הנימוק: מחאה על כך שעיטורי־הגבורה נמסרו ללוחמים על־ידי אנשים „שלא היה להם חלק ונחלה במילחמת יום־הכיפורים." העיטורים נמסרו על־ידי שר־הביטחון שימעון פרס והרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור.

קר...
קר...
18 קראט
עלית
18
עלית
18
18 קראט קפה נמס גבישי
נמס במהירות במים קרים
וטעמו הנפלא אינו פג אפילו
כאשר הוא מוצב במקרר.
"כצינת שלג ביום קציר"
עלית
18 קראט קפה קר נקיץ

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גיוסות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קריאה יקרה,

בשיאם של גילויי השחיתות במערכת־הביטחון פנה ערוך שבועון זה, אורי אבנרי, במיכתבים דחופים לראשי ועדות הכספים, החוץ והביטחון וועדת־המישנה לתקציב הביטחון.

„מכלי־התיקשורת אני למד," כתב אבנרי, „שהשר שימעון פרס הופיע בוועדתך ושטען כי פרשת השוחד האחרונה במישרד־הביטחון נחשפה על־ידי פקידי המשרד, וכי החקירה שהביאה למעצר החשודים נפתחה ביוזמת פקידי מישרדו. טעות אלה, אם אכן נאמרו ע"י השר, הן ההיפך מן האמת.

„בכל תקופת כהונתי בכנסת, ראיתי ב־חומרה את הרגלם של שרים לומר אי־אמת בכנסת, דבר שבכל פרלמנט הגון היה מביא להתפטרות השר. דעתי זו לא השתנתה מאז.

„אני רואה אי־אמת במיקרה זה בחומרה מיוחדת, באשר העובדה שפקידי מישרד־הביטחון הפריעו לחקירה, התעלמו ממימצאי חוקרי העולם הזה ופתחו במערכת טישטוש וסילוף — מטילה אור על המצב במישרד־הביטחון, האחראי למיליארדי לירות.

„כדי לקבוע את העובדות ולאפשר לוועדה להסיק מסקנות לגבי מידת האמת או אי־האמת בדברי השר פרס, הריני מבקש להזמין אותי ואת חוקרי העולם הזה להעיד בפני הוועדה."

השבוע נתקבלו שתי תשובות על פניות אלה, שנשלחו בחודש שעבר.

האחת היתה תתומה בידי ישראל קרגמן, ח"כ המערך ויו"ר ועדת־הכספים של הכנסת ושימחה ארליך, ח"כ הליכוד יו"ר ועדת המישנה לתקציב־הביטחון.

במיכתבם מאשרים שני יושבי־ראש הוועדות ביחד כי אכן, ועדת־המישנה לתקציב־הביטחון קיימה ישיבה בעניין גילויי השחיתות עם שר־הביטחון, וכי הוא „אומנם מסר כי העניין נתגלה על־ידי מישרד־הביטחון..." לעצם הפרשה הסכימו ביניהם נציג הקואליציה ונציג האופוזיציה: „ועדת־הכספים או ועדת־המישנה לא תערוך חקירה נפרדת, ואנו בדיעה שיש להמתין לתוצאות חקירת המישטרה. כידוע לך הוקמה בכנסת השמינית ועדה לביקורת המדינה, בראשותו של ח"כ יוחנן בדר. הוועדה דנה במימצאי ביקורת המבקר, כולל מערכת־הביטחון. נראה לנו כי בנושא שעוררת, מן הראוי שתפנה לח"כ בדר."

■ ■ ■

אני סבור שכדאי לקרוא שנית את מיכתבו של אבנרי ואת תשובתם של ה־ח"כים קרגמן וארליך. לא רק אחידות־הדיעות ביניהם היא מאלפת, וגם לא רק נסיון־ההתחמקות שלהם. מה שמדהים יותר מכל בתשובתם היא העובדה שהם אינם מבינים מה כותבים להם, ומה רוצים מהם. אבנרי לא ביקש משני הח"כים הנכבדים

ח"כ קרגמן
— ותטשטש

לפתוח בחקירה משלהם על גילויי השחיתות במערכת־הביטחון, דבר שכשלעצמו לא היה מפחיד מכבודן של שתי חוועדות שהם עומדים בראשן. הוא התייחס בסך־הכל לעובדה, שאושרה על־ידי קרגמן וארליך, ששר־הביטחון שיקר לוועדות־הכנסת שהם עומדים בראשן. הוא ביקש להזמינו להעיד בנושא זה, ובנושא זה בילבד.

אולם לא מי שאמור לייצג את האופוזיציה־כביכול בראש אחת הוועדות החשובות של הכנסת, ובוודאי לא נציג המערך, התרגשו מהעובדה ששר־הביטחון דיווח להם דיווחים שבלשון המעטה הם „אי־אמת".

הפנייה אבנרי לוועדת־ביקורת־המדינה שבראשות ח"כ בדר, שהיא בדיחה בפני עצמה, רק מציבה סימן־שאלה נוסף לגבי כושר הבנתם של שניים מחשובי בית־המחוקקים בישראל, האחד (קרגמן) בן 69 והשני בן 60, אם הם אינם מסוגלים להבין מיכתב פשוט, המנוסח בצורה הברורה ביותר, איך אפשר לדרוש מהם הבנה בנושאים מסובכים יותר שחברי־כנסת צריכים לדון בהם, ובכלל זה 20 המיליארדים של תקציב־הביטחון?

אגב, ח"כ יצחק נבון, העומד בראש ועדת־החוץ־והביטחון, שגם אליו הופנה מיכתב דומה, החליק את העניין אל מתחת־לשטיח בצורה אלגנטית יותר. הוא הסתפק בתשובה שנשלחה על־ידי מזכיר הוועדה, שאישר את קבלת מיכתבו של אבנרי, מבלי להתייחס אף במילה אחת לתוכנו.

ח"כ אריך
הוועדה תדון —

מכתבים

ראשונים תמיד אנחנו!

ראשית, וקודם־לכל, הרבה ברכות חמות מכל הלב ליום־ההולדת ה־25. זהו, בלי ספק, חג גדול לכל העיתונות הישראלית וציבור הקוראים שלה. אפילו המתנגדים המושבעים לדיעות העולם הזה יצטרכו להודות בכך, גם־אם רבים מהם יתביישו להגיד זאת בקול רם מדי.

המשמעות של חג זה כפולה ומשולשת, כאשר מתחילים לסכם מה נתן העולם הזה למדינה ואזרחיה בכל שנות קיומה, ואיך היא היתה נראית היום — חלילה — בלי עדיו. לי, אישית, פשוט קשה לתאר לעצמי את התמונה העלולה להתקבל.

גם עם קיומו של העולם הזה, מצב המדינה קודר מאד, אולם בלעדיו — חושך־מצריים. זו הרגשתי הפרטית, ודומני שגם של רבים־רבים אחרים.

מבלי כל צורך להצטדק בכל פעם מחדש, ולמרות כל ההטפות המשמיצות של עדיני־הרגש „יעני," מותר בהחלט להעולם הזה להתגאות בכך, שכימעט כל שערוריה ש־עיתוני ישראל נזכרים סוף־סוף לפרסמה, פורסמה לא־פעם הרבה קודם־לכן מעל דפי השבועון המסויים.

ולא רק זאת, אלא שלאור הניסיון ה־ממושך ורב־המעללים שלה מותר, לדעתי, למערכת העולם הזה גם להדפיס באופן קבוע, ליד תמונת הארי השואג והסיסמה „ללא מורא — ללא משוא פנים" — את סיסמת־הקרב הכל־כך הולמת אותה: „ראשונים תמיד אנחנו." דומני שאפילו ותיקי הפלמ"ח, שזו היתה סיסמתם, לא חיו מתנגדים לכך היום.

עובדה: את הפלמ"ח, עם כל המוראל הגבוה שלו, הצליחו בסוף לפרק, לצערנו — אך את העולם הזה, למזלנו ולשימחתנו, עדיין לא הצליחו. וכולי תיקווה שלעולם גם לא יצליחו — לפחות כל עוד המדינה הזו חיה ונושמת.

אי־לכך, ולאור כל הנ"ל, מיטב האיחולים לכל חברי המערכת הלוחמת, ובמייוחד ל־„רמטכ"ל" אורי אבנרי, שיחזיקו מעמד חזק־חזק וישיזכו בעצמם ויזכו את כולנו בימי־הולדת רבים, והישגים מפוארים רבים עוד יותר.

כה לחי!

גיל דגני, גבעתיים

בנות של זהב

אני מסכים לדעתכם כי מתעמלות הפועל היו הדבר המרהיב ביותר בכנס הפועל (העולם הזה 1966). למרות שלי היתה הזדמנות לראות אותן רק על מסך הטלוויזיה. תמונות המתעמלות שפירסמתם היו באמת תאוה לעיניים. חבל רק שלא ציינתם מי־היא־מי בתמונות. היופי, כמו הצדק, צריך לא רק להיעשות אלא גם להיראות.

יובי בקין, בת־ים

● לשימושו של הקורא בלקין, הנה פירוט שמות בנות ניבחרת ההתעמלות האמנותית של **הפועל** כפי שהן מופיעות בתמונה בעמוד זה, מימין לשמאל: בתיה מסניקוב מנתניה, ענבל כפיר מחיפה, מינה אפרת מגניגר, עידית רון מרמת־השרון וענבל סגל מגיבעת־ברנר.

תמונות וצדק

מי שמחפשים כל־כך בדבקות את הצדק ואת היושר, כדאי שגם הם עצמם יהיו קצת הגונים וישרים.

בסיפורים שלכם על „התמונות" (העולם הזה 1965) לא חיפשתם באופן מייוחד לתאר את המיקרה בהקשרו הנכון וב־משמעותו האמיתית, וכתבתם דברים שלא היו מעולם במגמה ברורה להפוך דבר מכובד, יפה וחיובי למעשה עקום ושלילי.

הסיפור הדרמאתי של העולם הזה על אופן רכישת התמונות, המחיר המוגזם ש־נגבה בכתבה ובעיקר הכוונה הרעה לנייד עניין ישן שקשור במישרד־התחבורה ל־

דובר שיפמן
מה המחיר?

תקופה שבה מדברים על מישרד־הביטחון, הם כל־כך שקופים עד שאנשים הגונים באמת נאלצים להסתייג מכל הרעש ש־עשיתם.

אגב, מעולם לא השתמשתי בביטוי „התמונות המטופשות," ועל כך כבר התרעמתי בפני העיתונאי ששם את הדברים בפי. חבל מאד שהצייר נפתלי בזם הזדרז להגיב על דברים שכלל לא אמרתי, וכדאי שהוא יידע שאין כל קשר בין המיקרה, לבין דעתי על התמונות שלו.

מרדכי שיפמן, דובר אגד, תל־אביב

● העולם הזה פנה אל דובר אגד לפני הפירסום, אך לא קיבל תגובה. חבל שדובר אגד אינו מוכן גם עתה לגלות את שם הגלריה שבה נרכשו התמונות, ולנקוב במחיר שבו ניקנו.

הציטטה בדבר „התמונות המטופשות" הופיעה בארץ, והעולם הזה שמח שדובר אגד קובע שלא השתמש במילים אלה לגבי תמונותיהם של שני ציירים חשובים כנפתלי בזם ודאן דוד.

עצמאות בזכות חנק

ברצוני להתייחס למסקנותיו של אורי אבנרי (העולם הזה 1962), במאמר „ההתמוטטות." המסקנות נכונות מאד, אבל לא הובא שם האמצעי להשיג עצמאות כלכלית ואי־תלות במתנותיהם של אחרים.

ארצנו מלאה ומשופעת באוצרות, המסוגלים להפכנו מפושטי־יד לבנקירים של העולם, אם רק נגייס את הטכנולוגיה החדישה לניצול אוצרותינו הרדומים.

(המשך בעמוד 7)

נערות ניבחרת ההתעמלות האמנותית של „הפועל"
מיהי מי

הזנה והרווייה משלימה – להארכת נעורי עור־הפנים

תכשיר חדש ומהפכני!

"קרם־לח", הנוסחה הבלעדית שמרביבי ההזנה וההרווייה שלה מתמזגים ביולוגית בעור, ומשלימים מבחוץ את תהליך ההרווייה וההזנה של העור — מבפנים.

"קרם־לח" נספג בעור בקלות ופועל באופן מיידי, בהציפות ובהתמדה.

"קרם־לח" מתאים לכל סוגי העור.

"קרם־לח" מבטיח וויסות בימי של הזנת כל עור.

"קרם־לח" נועד לטיפול בכל חלקי־הפנים, לרבות סביב העיניים ובחלקת־הצוואר.

"קרם־לח" מבטיח עור גמיש, רענן וצעיר.

ולטיפול סדיר בעור הפנים, מערכת כל תכשירי "עור־לח": לניקוי, לייצוב, להרווייה, להזנה ולעיצוב.
ותכשירים מיוחדים: לייצוב עור רגיש במיוחד (M.P.S. Alcohol – Free Toner); לטיפול סביב־העיניים; לשפתיים; ולעידון עור־הידיים.
ועתה גם אריזות־ענק חסכוניות של תכשירי "עור־לח" לניקוי ולייצוב עור־הפנים.

CONTINUOUS MOISTURE CREAM by REVLON

צוות "רבלון" ישמח לארח אותך בפגישת הדרכה, אשר בה תוכלי ללמוד — ללא תשלום — כיצד לטפל בעורך ולטפח את יופייך — בביתך. הפגישות מתקיימות ב"בית־רבלון", רח' חובבי־ציון 65, ת"א, ונמשכות 3 שעות כ"א: בימי ראשון ושלישי מ־3.00 עד 6.00 אחה"צ. ובימי שישי מ־9.00 עד 12.00.

איפה להדק את החגורה ולהנות?

במטוס; בדרך לחו"ל.

מה דעתך להרק את החגורה – ולהנות?
יש רק מקום אחד שם תוכל לעשות זאת – במטוס, בדרך לחו"ל.
צא השנה לחופשה בחוץ לארץ.
אתה יכול להרשות זאת לעצמך.
בדוק את מחירי הטיסות לחו"ל ותיווכח שהם הרבה פחות יקרים מאשר חשבת.
טוס בטיסה קבוצתית – ותחסוך 40% ממחיר כרטיס רגיל.
צא השנה לחופשה בחוץ לארץ, כי בנסיעתך אתה משמש שגריר ישראלי בכל מקום שבו תבקר, וישראל זקוקה כיום לשגרירים טובים בחו"ל...

איסטנבול	1,770 ל"י
אתונה	1,855 ל"י
רומא	2,725 ל"י
וינה	3,030 ל"י
מינכן	3,030 ל"י
ציריך	3,030 ל"י
אמסטרדם	3,205 ל"י
בריסל	3,205 ל"י
פאריס	3,205 ל"י
פרנקפורט	3,205 ל"י
לונדון	3,420 ל"י
קופנהגן	3,720 ל"י
מונטריאול	5,050 ל"י
ניו-יורק	5,185 ל"י

ובכן, כשאתה חושב על חוץ לארץ זכור: זה לא מחוץ לאפשרות שלך. זה מגיע לך!

לידיעתך –
קיימים תעריפי טיסה מוזלים לנוער.
בכל טיסה (פרט לטיסות לניו־יורק ולמונטריאול) – יש להוסיף 60 דולר עבור סדורי־קרקע.

תעריפי הטיסה לניו־יורק ולמונטריאול בחוקף לגבי יציאה מהארץ עד 30.6.75 בקשר למחירים מוזלים החל ב– 1.7.75 פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

חוץ לארץ.
זה לא מחוץ לאפשרות שלך.
פנה לסוכן הנסיעות שלך.

המחיר כולל טיסה הלוך ושוב (כרטיס קבוצתי) + מס נסיעות.

טרמקובר/אסמל

אריאלי

(המשך מעמוד 4)

רק חנק כלכלי ואמברגו על נשק ומשק ידרבן אותנו לעלות על הדרך הנכונה המובילה לעצמאות.

כל זמן שנוכל להתסרנס מפשיטת־יד ומתנות, לא נגיע לעצמאות. בהיותי במוסקווה, שמעתי: בנון־ילדים בא ונקה ומספר לגננת: „יש לנו יער ובו חסידות, והן הביאו לי את קטן." התחרה בו ספקה: „ולנו יש גינה, ואמי מצאה לי שם אחות בכורוב." והתפאר גרישה: „לאבא שלי יש כסף, והוא קנה לי את קטן." עמד שם גם לושקה הקטן, והשיח לתומו: „אבא ואמא שלי פועלים. אין לנו לא יער, לא גינה ולא כסף, על־כן אבא ואמא שלי עושים לי אחים ואחיות בעצמם..."

ונאמר: „עת צרה היא ליעקב וממנה יושע." ונאמר עוד: „והלווית גויים רבים, ואתה לא תלווה."

אגב, בזמנו דרשתי מלוי אשכול, שישלח תודה לדה־גול על האמברגו. והנה, במצי־את היתה זו הצלחה עבורנו.

אלכסנדר זריחין, תל־אביב

לסכל את המזימה!

ברצוני להביע בזה את הזדעזועתי ה־עמוקה למיקרא הכתבה במדור „תשקיף" (העולם הזה 1965) על העיסקה המשולשת בין קבוצות בית"ר והפועל ירושלים. לדעתי, עיסקה זו, אם היא נכונה, הביאה

יצחק עומרד
מהלומה לספורט

את הכדורגל הישראלי בפרט והספורט בארץ בכלל לשפל המדרגה.

אני תיקווה שמערכת העולם הזה, הנלחמת לביעור השחיתות במיקרים רבים, תדע גם במיקרה זה לחקור את הנושא עד תום, ולהעביר את המימצאים שבידה למודיעין אזרחי בדחיפות, עוד לפני ה־משחק האמור, ובזה לסכל את המזימה השפלה הזו.

יצחק עומרד,
שכונת התיקווה, תל־אביב

לפרסם את הפיתרון

למרות שהשפה העברית אינה שפת־אם שלי, אני חובב תשבצים, אך לא תמיד אני מצליח לפתור אותם בשלמות.

הייתי שמח אילו יכולתם לתת מדי־שבוע את פיתרון התשבץ מהשבוע שעבר, כפי שנהוג ברוב עיתוני העולם.

שלום וגנר, ירושלים

פעוזת אדם פרטי

קראתי בעיתונים מיום 14.4.75, כי חב־רת פרידמן, יצרנית מקררים ומכונות־כביסה, תובעת מרשות־השידור 5.5 מיל־יון לירות, בעיקבות שידור עובדות מסוי־פות — לדעתה — בתוכנית־הטלוויזיה כלבוטק, שבה הוצגה החברה באור מעוות ושלילי.

אחד הטיעונים היה, שאין בהבאת ארבע קובלנות מידגם מייצג של מאות אלפי לקוחות. מן הסתם, נעלמה מעיני החברה העובדה האובייקטיבית לדקות ההיקף שני־תן להקיף בתוכנית בת 30 דקות.

כלקוח ש„זכה" להתייסר לא מעט ב־כבלי השירות של חברה זו, אני רואה בה מעין התעטפות בטלית שכולה תכלת. לפיכך, אני פונה אל כל אדם אשר בר־שותו מוצר כלשהו של פרידמן, ואשר המוצר ו/או השירות שקיבל עד אז לא סיפקו או הניחו דעתו, וגרמו לו טירדה — לשטח טענותיו בתמציתיות רבה, תוך ציון פרטים מדוייקים ובדוקים (מקומות, תאריכים וכו'), ולשלוח כל זאת אל ת.ד. 44544, חיפה. החומר יועבר במלואו לר־שות עורכי התוכנית כלבוטק בטלוויזיה.

הנני רוצה להדגיש, כי פעולתי זו היא פעולת אדם פרטי, אשר אינו שלם עם השירות הזה של פרידמן, ואשר מוסר־הצרכנות הירוד במדינה פוגע גם בו.

ש.א., חיפה

חובה קדושה

מייאש להיווכח כי שום דבר במדינה הזאת אינו ניתן לתיקון ולשינוי. חוסר־התגובה וההתעלמות מגילוייכם המדהימים על המתנות שקיבלו השרים שמעון פרס וגד יעקובי מתסכל כל מי שהאמין שמה שגרם למחדלי מילחמת יום־הכיפורים לא יחזור שנית.

איתן צוויג, קריית־חיים

...יעקובי אינו כה פיקח וממולח כפי שהוא מנסה להעמיד פנים, אם הגיב כפי שהגיב בשידורי־ישראל על פרשת המת־נות שקיבל מאגד. מסתבר כי בשעה שאינו מכין את דבריו מראש, אפילו המישפטים שלו אינם בנויים בסדר הגיוני. חבל שב־ניתוח תגובתו (העולם הזה 1966) לא התיי־חסתם למישפט אחד שלו, שלדעתי הוא חמור מכל דבר אחר שאמר.

יעקובי טען כי „אנשים רואים מחוץ בתים לציין במסיבת־סרידה ותשורה צנועה שאכן קיבלתי אותה." כלומר, יע־קובי בכלל סבור שזוהי חובה להעניק לו מתנות, והוא אינו מבין מדוע מתרעמים על אנשים הממלאים חובה קדושה זו.

יהיאל כהן, תל־אביב

אסירים פוליטיים בגיהינום הכלא

בכתבתכם (העולם הזה 1963) על נישואי עם אהוד אדיב, יש אי־דיוקים רבים, אך ברצוני להתייחס רק לשתי נקודות שהן דימיוניות לחלוטין:

● לגבי העיסקה שהוצעה כביכול לאהוד אדיב, על־פיה ישוחרר וייצא לחו"ל — להד"ם! מכאן גם שלא יכול היה להיות סירוב לקבלה.

● הנישואים לא נערכו במטרה ל־סייע לשיחרורו, ואינני סבורה כי יש בהם בפועל כדי לסייע לשיחרורו. גם הפירסומים שהיו בעיתונים אחרים, כאי־לו נועדו הנישואים לסייע לו בחנינה, אינם נכונים (ראה גורלם של אסירים נשואים, אבות ל־10 ילדים).

בהזדמנות זו ברצוני להוסיף על חד־ברים הנכונים שכתבתם, המתייחסים ל־פיגור העצום שבתנאים ובמדיניות ח־מאפיינים את בתי־הסוהר בישראל:

● התנאים הפיסיים בכלא הם ת־אנושיים: הצפיפות נוראה; התאים חשוכים וקיר

סילוויה אדיב
איך מעודדים הלשנות

ותיהם לחים; חומות ה־כלא אינן מאפשרות כמעט לשמש לחדור אף לחצר. המזון דל, הן בכמות והן ב־איכות: בעיקר קיים מחסור בחלבונים ובוויטמינים. התנאים הסניטריים — למטה מכל ביקורת.

כתוצאה מכך, סובלים אסירים רבים ממצב בריאותי רעוע, והסימפטומים ח־שכיחים הם ירידה במישקל וחולשה. רוב האסירים מקבלים אולקוס כעבור כשנה לשהותם בכלא. טיפול רפואי ניתן לאסיר רק כשמצבו חמור ביותר.

● הבעייה המרכזית בחיי־הכלא היא שאין קוד ברור המגדיר את זכויות האסיר וחובותיו. אלה נתונים לשיקול־דעתו של שירות בתי־הסוהר ושל מנהל־הכלא, בתחום שילטונו. מצב זה יוצר מציאות שבה נתונים האסירים בידיו של מנהל־הכלא — לשבט או לחסד. תנאים אלה מעודדים הלשנות.

„התנהגות טובה" — כלומר, שיתוף־פעולה עם שילטונות־הכלא נגד ציבור־האסירים — מזכה את האסיר בביקורים נוספים, תא נוח יותר, חופשה וכו'. „התנהגות טובה" היא גם אחד השיקו־לים המנחים את ועדת־השיחרורים בתח־לטתה על „ניכוי שליש".

סמכות השיפוט והעניישה של מנהל בית־הסוהר כלפי נתיניו הן רחבות ביותר, ואין כל פיקוח ממשי על תח־לטותיו. מעונש הנפוץ ביותר הוא צינוק, ולעיתים נידון האסיר לצינוק לחיות על לחם ומים בלבד. מן האסיר השפוט ל־צינוק נשללים ביקורים.

במילים אחרות, האסיר נתון במשך כל חזון לסחיטה. בעבור כל „חטבה," עליו לשלם בוויתור. שירות בתי־הסוהר איננו מעוניין לקבוע קוד חד־משמעי, כי פירוש הדבר יהיה נטילת נשק־הסחיטה מידיו.

התנחה שבבסיס מדיניות שירות בתי־הסוהר היא, כי אין די בשלילת החופש, אלא יש לדכא את האסיר בכל האמצ־עים. הסיסמה: „אסיר טוב הוא אסיר שבור." הדרך לממשה היא השפלה, יצירת תלות של האסיר בהנהלה, ופיקוח בשתיקה על העוולות של מערכת בתי־הסוהר ומסרב לחזור בתשובה, נמנע ממנו שיחרור מוקדם.

הצנזורה המופעלת על־ידי שילטונות בתי־הסוהר פוגעת במייוחד באסירים פו־ליטיים. האסירים חייבים ללחום בעור־שיניהם כדי לזכות בספר־קריאה. למרות החלטת בג"ץ, שקבעה כי זכותו של אסיר הרבה מעבר למה שמתואר כצורכי ה־ביטחון.

נוסף לחומות־הכלא, לסוהרים ולמל־שינים־בתמורה, תופעל בקרוב מערכת־טלוויזיה במעגל סגור.

● מצבם של האסירים הפוליטיים חמור במייוחד. ראשית, אין מכירים ב־סטאטוס נפרד לאסירים פוליטיים, דבר המקובל במדינות רבות. בתי־הסוהר ב־ישראל גדושים באסירים שבכל מדינה מתוקנת היו נחשבים כאסירים פוליטיים. האחדות הרעיונית ושיתוף־הפעולה בין האסירים הפוליטיים מגבירים את ה־דיכוי נגדם:

אסיר פוליטי בדרך־כלל אינו יוצא ל־חופשות ואין מנכים שליש ממאסרו, ני־כוי־השליש מותנה, כאמור, ב„התנהגות טובה," וכן בהבטחה „להיטיב את דר־כיו". מאחר שהאסיר הפוליטי אינו עובר לקבל כל ספר המותר בישראל, מתחמ־קים שילטונות בתי־הסוהר מקיומה. מיכתבים יוצאים ונכנסים עוברים צנ־זורה קפדנית.

לאחרונה נקבע, שרירותית, כי מיכתב יוגבל לדף אחד בלבד (מותרים רק שני מיכתבים בחודש). מיותר להוסיף כי אין מכניסים לכלא עיתונים שאינם מבטאים את עמדת השילטונות.

האסירים נאלצים לעבוד, למרות ש־חלקם מעדיף לחקדיש את הזמן ללימו־דים. יש לחדגיש כי אסירים ערביים נענשו על סירובם לטוות רישתות־הסוואה לצה"ל.

אני סבורה כי יש לחביא את חדברים הנ"ל לידיעת הציבור, ומקווה שתפרסמו את מיכתבי במלואו.

סילוויה אדיב, ת"א

מעניין לדעת תחת איזה סעיף הופיעה רכישת המתנות לפרס וליעקובי בתקציבי דן ואגד. האם היא נרשמה בסעיף „הבר־אה", „סיפרות מקצועית", או „תוספת בושה"?

חבר „אגד", נתניה

זרדת מהארץ — בשביל החטבות

אנו, חמישה מאורחי ישראל, מבקשים להפנות באמצעות העולם הזה, מיכתב גלוי אל הגורמים המטפלים בהעלאת ישראלים יורדים, באמצעות ח"כ עדי יפה, שהיה יושב־ראש הוועדה לבדיקת הנושא (ושהמלצותיה פורסמו בעיתונות בתחילת השבוע שעבר).

בזה הרינו מתכבדים לפנות אליכם ול־בקשכם להואיל לרשום אותנו, הח"מ, כמועמדים לקבלת ההקלות וזכויות־היתר שהוועדה, שבראשותו של ח"כ יפה, הח־ליטה להעניק לישראלים־יורדים שיסכימו לחזור לארץ.

מובן שבתמורה לכך אנו מתחייבים בזה למלא אחר כל הדרישות הנובעות מקבלת זכויות אלה, ובכלל זה — אנו מתחייבים:

● לרדת מן הארץ בתוך חצי שנה.

● ללמוד מיקצוע חיוני, שכמובן לא נוכל לפרטו במיכתב גלוי זה.

לתשובתכם אנו ממתינים, ואנו מאמינים בכל לב שתעזרו לנו ככל יכולתכם ב־מימוש שאיפתנו זו.

י.ד., א.ש., י.מ., ד.א., ח.ד.,
ירושלים

צל"ג במקום צל"ש

היות שאתם נוהגים להעניק צל"ש לתוכנית־טלוויזיה מובחרת, לבמאי או ל־מפיק־תוכניות, הריני להציע שתעניקו גם צל"ג (ציון־לגנאי).

את הצל"ג הראשון הייתי נותן לבמאי (או למי שאחראי על הנושא הנ"ל, כי מרוב כתובות אי־אפשר אף־פעם לדעת מי עושה מה), שביים את טכס־הפתיחה של כינוס הפועל. לקחו מופע ססגוני והמוני כזה, וחראו רוב הזמן את הפרצופים הקפו־אים־מקור מקרוב, במקום לצלם אותם ממרחק סביר (ולא מגובה 40 מטר, שבו אתה רואה אנשים כיתושים ומצלמה מת־נדנדת שאו־טו־טו עומדת ליפול), שאז יכולים היינו לראות את כל המתעמלים בקבוצה אחת גדולה, כפי שהתכוונו מארג־גי המופע להראות אותם.

אם כן, לאדם כזה מגיע בהחלט צל"ג, כי הוא הצליח להרגיז את קהל הצופים במשך שעה וחצי רצופות.

אריק שלף, קיבוץ מגל

המבקר תקף וגימגם

בשבוע שעבר התפרסמו דברים רבים על דו"ח מבקר־המדינה, שחשף לעיני כל את השחיתות וחליקויים בישראל. תמוה הדבר כי בראיון הטלוויזיוני למחרת יום פירסום הדו"ח, בתוכנית מוקד, אותו איש שיום לפני־כן תקף בחריפות את האחראים,

(המשך בעמוד 8)

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

הפך עורו, ומה ששמענו מפיו היו אך־ורק גימגומים ומישפטים מקוטעים ותו־לא.

שמואל אילון, תל־אביב

שישחררו אותנו מהברנש!

גם בימים טרופים אלה מוצא עצמו הבנאדם תוהה ותמה על טיבה של מערכת השיקולים בבחירת אנשים לתפקידים — ולו־גם הזוטרים שבהם.

הנה שב ובוקע קולו של הקריין שזכה — ולא בכדי — בכינוי „הקריין המגונה ביותר" — מעל גלי־האתר, וזאת אחרי היעדרות מבורכת ומרגינה.

חוסר־פיקחות מופגן אינו בלתי־נסבל, כל עוד יכול אתה להדיר עצמך מנוכחותו של האדם הנהנה להפגינה. יצר־התבלטות חולני אינו מוזיק, כל עוד הלוקה בה מהווה — הוא־עצמו — את עיקר קהל־מאזיניו.

אך כאשר הללו חוברים באדם אחד, היושב מאחרי המיקרופון בתחנת־שידור פופולרית, ושוטף אותנו בשיפעת פיטפוטיו, צעקותיו, אנקותיו, נהמותיו — וזה עיקר, בחזרה בלתי־פוסקת על שמו האישי המלא — הדבר גובל בחוצפה ובאדישות מרגיזה לטעם הטוב, ולדעת הציבור — מצד הללו שמאפשרים את קיום התופעה.

בעיותיו הנפשיות ומיגבלותיו של אלי ישראלי־לי־לי־לי הן בעיותיו־שלו בלבד. טוב יעשו מפקדי גלי צה"ל אם יסהרו את התחנה מנוכחותו של אותו ברנש. ויפה תוכנית אחת קודם.

א.מ. (בשם קבוצת מאזינים), תל־אביב

ריבו של „חאח דניאל"

כידוע לכם, מסעירה כעת את חיפה פרשת „האח דניאל". מרתף 10 עמד לארח אותו יחד עם דיקן־הסטודנטים של אוניברסיטת חיפה, הרב ברנרד הוך, ההופעה בוטלה ברגע האחרון בשל „נימוקי בטיחות"... כאשר מסתבר כי מכבי־האש בחיפה לא ידעו כלל על המיקרה.

לאחר־מכן התברר כי הסיעה חדתית בעירייה, בראשותו של פרופסור ירניצקי, לחצה לביטול התוכנית (מדיברי ירניצקי במערי"ב מ־28.4, התברר כי ראשי היהדות החיפנית חששו שבאי הערב יתנצרו בו־במקום...)

מובן שזוהי פגיעה גסה במגילת־יעצמאות ובחוגי־היסוד של מדינת ישראל, ויש בכך משום גיזענות מופגנת.

נראה לי שמן הראוי כי עיתון לוחם כ־העולם הזה יעלה על הפרשה.

אגב, האח דניאל עשה רבות למען הצלת יהודים באירופה בתקופת השואה, והוא נתפרסם לפני שנים מיספר, כאשר הגיש בג"ץ על־מנת שיחול עליו (כנוצרי) חוק־השבות.

עוזי פרי, חיפה

כך הכבוד

על הגיליונים האחרונים בעיתונכם, רק מילה אחת: כל הכבוד!

ראובן שפירא, חיפה

כן תחסום שור בדישו

איני מבין למה אתם (ובעיקבותיכם — שאר העיתונים) נספלים לצורר, בן־ציון כץ (מעמ"ד), פקידי מישרד־הביטחון, מישרד־השיכון ועוד. למה עליהם? הרי סוף־סוף הם מקיימים את הכתוב בתורה: „לא תחסום שור בדישו." זוכרים?

זוכרים את הפסיקה של לוי אשכול ז"ל מנוח, עדיין כשהיה גיזבר הסוכנות היהודית? כשמבקר־הסוכנות ד"ר אמיל שמורק גילה „אי־סדרים" (איזו לשון נחמדה — ממש צוף ונופת!), פיטרו לא את הפקיד או הפקידים המעורבים, אלא את ה...מבקר. וכך נפרץ הפרץ.

אשכול המנוח קיבל תפקידים רמים בממשלה, והעביר את הציווי למגנגן הראשי על מיליארדים. יורשו — פינחס ספיר — שיכלל את „השיטה," והכל הלך חד־וחלק. עד שבאה מילחמת יום־הכיפורים. המילחמה הזאת קילקלה לנו רבות, ולאורו דווקא בתחום המדיני.

מקובל היה כי „אין גורעין מן הכתוב." נראה כי נצטרך הפעם לסטות מהכתוב, ודווקא כן לחסום את השוורים בדישם. בקיומנו הדבר.

מ. פנחסיק, קריית־חיים

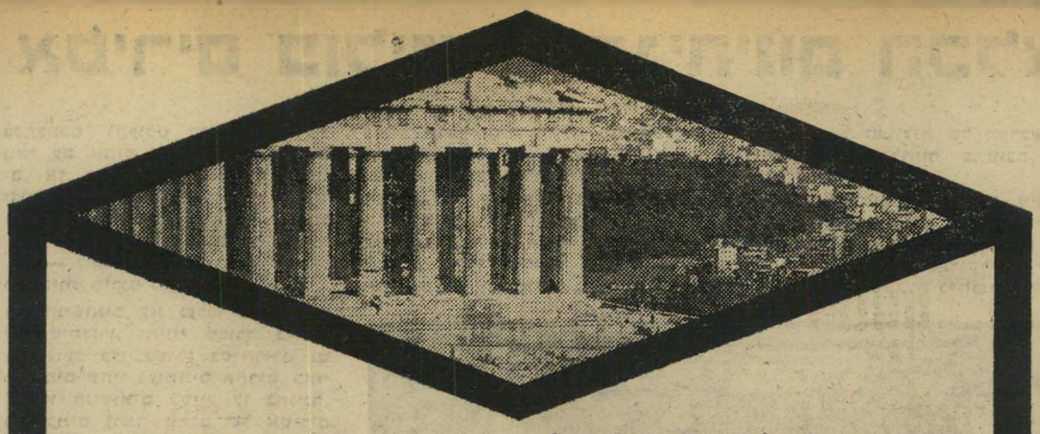

אירופה פלוס

טיולים מודרכים באירופה

פלוס נופש באיי יוון

התכנית שכולה „פלוסים".
מגוון טיולים באירופה משולבים עם ביקור ביוון, חופשה באי הציורי — קורפו ושייט תענוגות לאיי יוון ותורכיה.
אירופה פלוס היא גם „פלוס לכיס" — תמורת כספך אתה נהנה מרמת שרותים גבוהה, מארוחות, מטיולים, בידור וחוויות ועדיין נשאר לך מספיק, מכספי ההקצבה, כדי לבלות, לקנות וליהנות.
משך הטיולים: 20, 21 ו-24 יום.
המחירים: החל מ—6500 ל"י כולל מחירי טיסה ומסים.

דיזנהויז
טיולים מודרכים

פרסום קודן

פרטים והרשמה — במשרדי דיזנהויז בע"מ: תל-אביב, נחלת בנימין 57, טל. 622406 — 622585. רמת-גן, בנין בורסת היהלומים, טל. 3—266222. ואצל כל סוכני חנסיעות.

פיקנט גריל של זק"ש

מכשיר חדיש משוכלל ומתוחכם יצא זה עתה לשוק. פיקנט גריל משפחתי מתוצרת זק"ש. עתה נוכל להנות ממאכלים שלא נחנינו מהם עד כה מחוסר אמצעים להכנתם: גריל, פיצה, טוסטים וסטיקים והכל ללא שמוש בשמן ועוד...

מחיר ה„פיקנט גריל" המשפחתי של זק"ש עממיותו ותכונותיו הבלעדיות מאפשרות להכין כל גריל וצלי בצורה המוצלחת ביותר.

פיקנט גריל משפחתי של זק"ש עונה על הדרישות הקפדניות ביותר הן של איכות, טיב ועיצוב.

בתיאבון. (מ)

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה
ת ל - א ב י ב

נמשכת ההרשמה לקורסים הבאים:

* **פרסום ויחסי צבור**
* **עתונאות**

פתיחת הלימודים: 21.5.75

סיום ההרשמה: 14.5.75

פרטים מלאים והרשמה:
בית הספר לעתונאות, בית ציוני אמריקה,
רח' אבן גבירול 26, תל־אביב,
כל יום בין השעות 9.00 עד 1.00 לפנה"צ,
5.00 עד 7.00 אחה"צ, טלפון 265870.

את מחפשת אושר בחיים? ב„מטרימוניאל" תמצאי את החפר לך

פני עוד היום ל„מטרימוניאל".

„מטרימוניאל", שמאי 23, ירושלים,
טלפון: 02—234334

תן טרמפ לחייל

למדו במהירות ובהצלחה

קצרנות

עברית ו/או אנגלית
באולפן גרג (בי־קמא)
ת"א: גורדון 5, טל. 224532.
חיפה: בי"ס „במעלה".
קורס חדש ב־21.5.75.

מכתבים

איפה העירום?

בחיי שאני לא מבין אותכם. בשבועות האחרונים אתם לא מפרסמים תמונות של עלמות־חן בלבוש חווה. עכשיו, כשאפילו עיתונים „מכובדים" קיבלו אומץ ומראים מדי פעם בחורות עירומות, העיתון שלכם יבש.

מה אתם חושבים לעצמכם, שהעם בישראל יכול להסתפק רק בשערוריות?

דני רז, חדרה

באלונים

אני שולח לכם בזה סידרת באלונים, ברוח התקופה.

יוסף שורץ, בני־ברק

● הבאלונים של הקורא שורץ — ראה גלופה. העולם הזה מזמין את ה־

קוראים האחרים שינסו אף הם את כוחם בסדרות דומות. המוצלחות ביותר — תתפרסמנה.

נגיים את חוליי־הנפש!

זה־עתה נודע על פיתרון תעלומת זהות התוקף ביוהנסבורג, וכי היה בעבר חייל בצה"ל ושוחרר בגלל ליקוי נפשי. על כך אין לנו אלא לקרוא מיספר פסוקים בתנ"ך:

„הוי גיבורים לשתות יין ואנשי־חיל למסוך שיכר. מצדיקי רשע עקב שוחד, וצדקת צדיקים יסירו ממנו... על כך חרה אף ה' בעמו ויט ידוע עליו ויכהו." (ישע' ה' 25—22)

„הנה אנכי עושה דבר בישראל אשר כל שומעו תצלינה שתי אזניו." (שמ"א ג' 11)

„מהרסיך ומחריביך ממך יצאו." (ישע' מ"ט 17)

„הייתי שחוק לכל הגויים נגינתם כל היום." (איכה ג' 14)

ולפי הפסוק האהוב כל־כך על השר גלילי (בתיקון קל): „שמרני אל מממשלתי (מידידי, במקום) — מאוייבי אשמר לבדי."

וכך, לאור הצלחתו העצומה של הפסיכופט ביוהנסבורג, על צה"ל לגיים — ומייד — את כל מאושפזי בתי־החולים לחולי־נפש, אולי מהם תצא הישועה. הממשלה כבר אינה מסוגלת לכך.

מרדכי זוהר, אשדוד

שכון עובדים לזוגות צעירים ולותיקים

בערי הפיתוח ובערים החדשות

בתנאים מיוחדים

שיכון עובדים, בתיאום עם משרד השיכון, מציע מבחר של דירות לתושבי ערי־פיתוח ולמי שרוצים לעבור לגור בעיר־פיתוח.

מי שירכוש דירה זכאי לתנאים מיוחדים ולסיוע הניתנים על־ידי משרד השיכון בהתאם לקריטריונים הנהוגים לגבי כל מקום ישוב.

האישור לקבלת התנאים המיוחדים יינתן ע"י משרד השיכון.

חיילים משוחררים זכאים בהתאם לחוק, להגדלת המשכנתא ב־20%.

בכל מקרה לא יעלה סכום ההלוואה על 95% ממחיר הדירה.

ההרשמה

בעת ההרשמה יש למלא טופס בקשה לקבלת התנאים והסיוע להתישבות בערי־פיתוח ולצרף את כל המסמכים והפרטים הקשורים בנושא.

יש להפקיד סך —.5,000 ל"י לזכות שיכון עובדים.

	שטח הדירה במ"ר	מחיר ממוצע
אזור הצפון		
כרמיאל	70	125.000
עפולה, רח' כורש	70	111.300
עפולה, רח' כורש	54	90,000

פרטים והרשמה:
עפולה, „מגוון ושרותים", ככר העצמאות.
חיפה, משרדי שיכון עובדים, רח' החלוץ 43, טל. 660915.

אזור ירושלים		
בית שמש	63.7	123.000
	74	142.500
	76.6	145.600
	88	160.000

פרטים והרשמה:
משרדי שיכון עובדים, ירושלים, רח' הלל 8, טל. 233395.

אזור הדרום		
שדרות	68.5	103.000
ערד, רובע טללים	83	151.000
דימונה, (משופר)		
שכ' לדוגמא	68.5	111.000
דימונה, שכ' לדוגמא	68.5	109.000
באר־שבע, דרך מצדה	86	187.000
באר־שבע, דרך אילת	100	194.000
באר־שבע, שכ' א'	72	124.000

פרטים והרשמה:
משרדי שיכון עובדים באר־שבע, רח' מצדה בנין „מרכז הנגב", טל. 78542.

אילת שכ' צופית		
	94	245.000
	96	250.000
	106	265.000
	110	270.000

פרטים והרשמה:
חברת שיבון, בית סולל בונה, טל. 4452

כל ביטוח לנהג ולמכונית

כל מה שאתה צריך בביטוח רכב

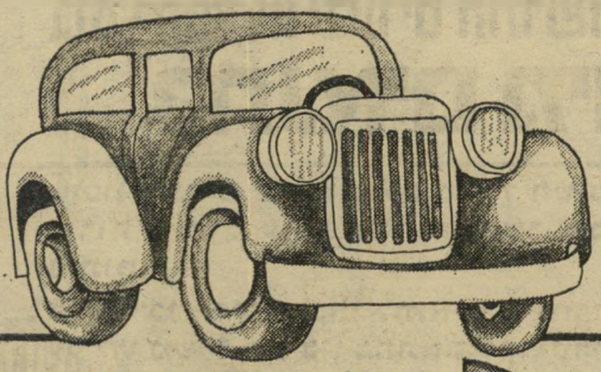

כל הביטוחים דלהלן אפשר לקבל בפוליסה אחת חסכונית, בנוסף לביטוח הרגיל של הרכב.

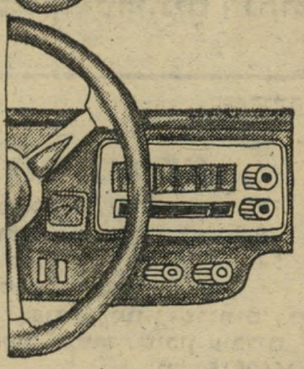

ביטוח מכשירים חשמליים במכונית טייפ, רדיו וכו'.

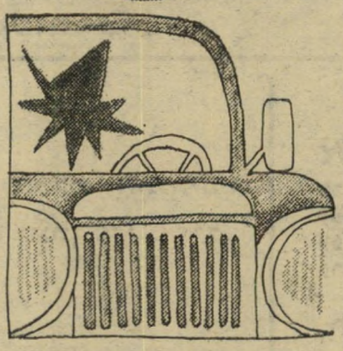

ביטוח שבר זכוכית.

ביטוח תאונות אדם לנוסעים ולנהג המכונית.

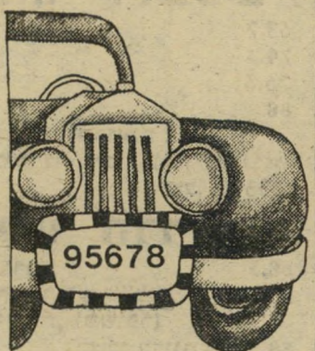

ביטוח רכב חליפי למכונית מושבתת.

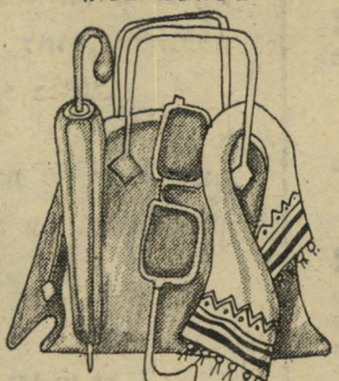

ביטוח חפצים אישיים במכונית.

ביטוח הוצאות אישפוז ושרותים רפואיים לנוסעים ולנהג.

הסנה

חברה ישראלית לביטוח בע"מ

א.זמ 1

הנדון:

בצד מערכת המיפלגות הזקנות של המימסד
קמה עתה מערכת חדשה של מיני־מיפלגות

מפא"י - זוטא

א ופנת הנוסטאלגיה כובשת את ה־ארץ ואת העולם. נסטבי הגדול חוגג את ניצחונו בבתי־הקולנוע. שמלות שנות ה־20' נראות בבתי־הקפה. קיטעי־מחזמר מלפני שני דורות מחממים לבבות.

הנוסטאלגיה הישראלית המקורית משתלבת במצב־הרוח העולמי. דן אלמגור ו־מאיר נוי מעלים לגבד עינינו, בטעם ובאי־רוניה דקה, את ראש־פינה ופתח־תיקוות של ראשית המאה. אני מצפת של שושנה דמארי שוב מצטלצל באוזניים, ושיר הכ־לניות מעלה זיכרונות מעורפלים מימי ה־מאבק בחטיבת־הצנחנים הבריטית.

ההווה הוא אפור ודוחה. העתיד קודר ואפוף אי־ודאויות מאיימות. כמה טוב, כמה נעים, להתרפק על זיכרונות העבר, עבר שהיה כולו טהור ויפה ואצילי — עבר שלא היה קיים מעולם, אלא בדימיון בילבד.

מה הפלא שאופנה זו עברה גם לזירה הפוליטית? גם שם, הנוס־טאלגיה היא סחורה מבוקשת. זיכ־רונות ממותקים באריזות חדשות — זהו מה שהוך בשוק.

■ ■ ■

ד תחילו בכך, לפני שנתיים, כמה צעירים נחמדים מקיבוצי השומר־הצ־עיר.

נפשם נקעה ממפ"ם. המיפלגה הזקנה וה־מאופרת, העטופה במחלצות הצביעות, עו־ררה סלידה בלבם. הם שמעו את משדתי־המימסד מדברים על ציונות, את אילי־ההון הקולקטיביים מדברים על סוציאליזם, ואת המתנחלים־המפקיעים מדברים על אח־וות־עמים.

הם התכנסו בקולנוע מכלת בתל־אביב והחליטו להקים מחדש את השומר־הצעיר המקורי, כפי שנולד בגאליציה לפני שני דורות. מפ"ם ישנה־חדשה, שתתנער באר־רח־פלא מהסתאבות השנים, חדורה אידי־אליזם ויושר כמו בימי־בראשית.

הכל היה צריך להיות בדיוק כמו שהיה בקיבוצי השומר־הצעיר לפני דור. אחד המייסדים, עמוס עוז, השמיע בפומבי את הדרישה שלא יתקבל לחבורה איש ש"חי־תוך הדיבור" שלו אינו מתאים. אפילו השם שנבחר לתנועה — "תכלת־אדום" — התאים לתנועת־נוער משנות ה־20', בעלת חולצה כחולה ושרוך אדום.

כמרכה הצער, לא היו התוצ־אות מרנינות. השומר־הצעיר ח־מקורי שינה את פני הארץ, מרד במוסכמות חדור והניב פירות כמכביר. ואילו "תכלת־אדום" הס־תפקה בהליכה לבחירות, וגם שם עברה את אחוז־החסימה רק בעז־רת התחברות מוזרה עם שרידיה של מיפלגה קומוניסטית זקנה וממוסדת, השקועה בעסקים מיס־חריים בעזרת השילטון, שקיצצה את כנפייה עוד לפני שנפרשו.

כיום, כעבור שנתיים, כל הניסיון נראה טפל. סיעת־מוקד בכנסת אינה מוסיפה ואינה גורעת בבית־המחוקקים. מבחינה רע־יונית נשרכת התנועה אחרי גופים אמיצים ומקוריים יותר.

הנוסטאלגיה חגדולה יצרה רק העתק קלוש של מפ"ם, מין מפ"ם־זוטא.

■ ■ ■

מ ה שטוב לשמאל, טוב לימין. לנוס־טאלגיה אין גבולות.

תנועות־המחאה שקמו אחרי הזעזוע של יום־הכיפורים היו אפופות בעבועים לימים הטובים שהיו, כאשר המדינה היתה טהורה, חצבא ניצח תמיד, ומנהיגי־חציבור היו אידיאליסטים נקיי־כפיים.

התנועות עצמן חלפו חיש־מהר, בהשאי־רן אחריהן מין אגודות־צופים־למבוגרים, דוגמת "ישראל שלנו" ז"ל. אולם לפני הפרפור האחרון קמה תנועת "שינוי".

רבים סברו כי "שינוי" באה לשנות, לקעקע, לפתוח את החלונות המאובקים לפני רוח־פרצים מחדשת ורעננה. עברה שנה עד שהתנועה הכריזה על מטרתה האמיתית: "למלא את החלל בין המערך והליכוד."

מי שמבקש למלא את החלל בין שתי מיפלגות זקנות, עמודי־התווך של מישטר רקוב ומסואב, אינו יכול לחזום על מישטר חדש. הוא רוצה להתמקם במישטר הקיים.

היכן? מה היה קיים בעבר בין "הסוציא־ליזם" של מפא"י ו"הקנאות הלאומנית" של חרות? התשובה רשומה בספרים: הציר־נים־הכלליים, אבותיהם של הליברלים.

ואכן, מאז יומה הראשון שמה תנועת־שינוי את פעמיה, בהחלטיות נחרצת, אל האידיאל הליברלי של ראשית־המאה. כמו ברהאמינים טהורים בהודו, הסולדים מכל מגע עם המנודים, הטמאים, כן חששה התנועה מכל קשר עם "ראדיקאלים" — גם כשהיא חזרה מילולית על רעיונותיהם ודיעותיהם. הראדיקאלים הם טריפה, וכל שומר־נפשו ירחק מהם. הם עלולים לקלקל את ההתרפקות הנוסטאלגית על האידיא־לים הליברליים של המאה ה־19'.

התוצאה? כבר בתום השנה הראשונה זוהי תנועה ישנה ושולית, החונגת את הפילוג הראשון שלה עוד לפני ששתה מעשה כלשהו. לפי המישאלים המבוצעים על־ידי אוהדיה, לקראת בחירות אפשריות, היא מסתובבת סביב אחוז־החסימה.

כסך־הכל: מין מהדורה קלושה חדשה של הציונים־הכלליים, מיס־לגה מיני־ליברלית.

■ ■ ■

ע כשיו עלוך הנסיון העצוב הזה לחזור בפעם השלישית.

לובה אליאב פרש ממיפלגת־העבודה. הוא הלך לבדו, אך כמה אנשים טובים מן השר־רות האחוריות של המיפלגה הצטרפו אליו. הוא כרת הסכם עם תנועתה של שולמית אלוני לשם הקמת מיפלגה חדשה, אליה באו גם חלק מחברי "החוג לליברל" במיס־לגת־העבודה.

חשוב מי הוזמן להצטרף למועדון זה — כשם שחשוב מי לא הוזמן.

יש מכנה משותף אחד לכל חב־רי המיפלגה החדשה: כולם נודלו במפא"י, וכולם היו עוד לפני שני־תיים חברי הפלג החמפא"יי במיס־לגת־העבודה.

בבחירות האחרונות, אחרי יום־הכיפור־רים, היה אליאב אחד התומלנים העיק־ריים של מיפלגת־העבודה, והוא שיכנע רבים מאהדי רשימות השלום והשינוי לתת את קולותיהם למיפלגה שבראשה עמדו גולדה ודיין. שולמית אלוני פרשה ממיפלגת־העבודה ביום האחרון ממש, כש־נסתבר לה כי גולדה מנעה את הכללת שמה ברשימת־המועמדים. אנשי "ליבון" פורשים רק עכשיו ממיפלגת־האם.

אליאב דוגל בגלוי בהקמת מפא"י חדשה, שתחזיר לחיים את האידיאלים המקוריים של מפא"י ההיסטורית, מלפני שני דורות. הוא רצה לקרוא לה "המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית", שם הרווי בנוסטאלגיה של שנות ה־20'. במקומו נבחר שם שאינו אומר דבר — "יעד".

מהו היעד?

הכוונות חטובות של אליאב וחבריו עלולות להוביל עוד גופי־פון נוסטלגי, מין מפא"י־זוטא.

אם אכן יקרה כדבר הזה, ייווצר מצב קוריוזי ממש: בצד מערכת המיפלגות הזק־נות של המימסד תתקיים מערכת־זוטא של מימסד־הפוך — מפא"י־זוטא, מפ"ם־זוטא וליברלים־זוטא, מעין קאריקטורה של ה־מישטר המנוון המוביל עתה את המדינה אל אובדנה.

■ ■ ■

כ ל זה מעציב. מעציב מאוד. הנוסטאלגיה אינה סנטימנט יצרני. אין היא מייצרת דבר מילבד זיכרונות מפוברקים ומזוייפים.

הזיכרונות אינם מאחדים, אלא מפלגים. הם יוצרים ניגודים שמקור־ם בסיממאות של אתמול, תחת לכך אנשים סביב הפיתרונות לבעיות של היום ומחר.

כדי למנוע איחוד בין "שינוי" ור"צ, שתי תנועות שנולדו בנסיבות דומות וש־אימצו לעצמן סיסמות זהות, היה צורך להמציא ניגודים מלפני דור. כדי להפוך את "יעד" למועדון אכסקלוסיבי, יש צורך ב־סיבוך בעיות שאינן קיימות. כדי לשמור על טהר "חיתוך הדיבור" של מוקד, היה צורך בשליפת דגלים מאובקים מגיזנך ה־היסטוריה.

כל אלה הפכו, משום כך, גופי־פים שוליים. עיקר מרצם מושקע במיזחמות פנימיות והדדיות.

בשינוי חל סילוג גלוי. חברי "החוג לליב־ון" התרחקו זה מזה ומאשימים איש את רעהו. בתוך ר"צ סוערות הרוחות, נשמעות השמצות הדדיות צורבות, ומסתמן סילוג. מוקד עדיין עסוק, (שנתיים אחרי היוולדו) בחיכוך על איחוד שני פלגיו, הקומוניסטי והמפ"מי, במיפלגה אחת.

כמו במיפלגות־האם, עסוקים העסקנים בחשבונות קטנים: ליצור קואליציה עם פלוני לצורכי בחירות, ולהחרים את אל־מוני — או להיפך, להחרים את פלוני וליצור קואליציה עם אלמוני? בכל הגו־פים נערכות ישיבות אינסופיות של ועדות, מרכזים, ועידות, והנהלות — וכולם מסתו־בבים סביב עצמם, כמו חתול המנסה לתפוס את זנבו של עצמו.

כל זה בשעה שהמדינה פוסעת בצעדי־ענק לקראת אסון.

בכנסת מהווים כל הגופיפים האלה כוחות מבוטלים, גם מבחינה איכותית, והשפעתם אפסית. ברחוב אין הם קיימים כלל. כתת־ליף בילעדי לסעולה מדינית אמיתית. הם עוסקים בפירסום קומוניקטים בעיתונים, כאילו היו חוגי־פרשנים.

במיבחן של בחירות, יסתובבו כולם סביב אחוז־החסימה, ורק המזל והמיקרה יכריעו ביניהם.

אין בושה בקטנותו של גוף פו־ליטי, כשיש בפיו בשורה מהפכנית חדשה, המעוררת התנגדות ושינ־אה דווקא מפני שהיא מספקת פיתרונות חדשים לנמרי לאתגרים חדשים. אך מה המעלה בקטנות של גוף, החוזר על פיתרונות של אתמול לבעיות של אתמול?

■ ■ ■

כ ל זה יכול היה להיות אחרת, לגמרי אחרת.

הארץ זועקת לתנועה גדולה, חדשה, אמיצה, השוחחת את מכטה קרימה, לא אחורה.

אין צורך במפא"י־זוטא, מפ"ם־זוטא, לי־ברלים־זוטא. מיסלגות־המימסד נרקבו ותס־תאבו לא רק מפני שחן זקנות, אלא גם

אליאב: קדימה או אחורה?

מפני שהפיתרונות אשר בפיהן חדלו מזמן לענות על הבעיות של היום. מה הטעם במגמה המבקשת "לחזור אל המקור" ולש־לוף מן הגיזנך את הפיתרונות הישנים, מפני שהיו יפים לפני שהסתאבו?

חלק מן המיפלגות האלה אכן עשו גדולות ונצורות בעבר. הן יצרו הרבה מן הקיים כיום. אבל הן עשו זאת לפני שני דורות, מפני שאז היתה להם תשובה לבעיות של א־ז. אפשר להתווכח כיום על נכונות התשו־בה ההיא — אבל זהו ויכוחי אקדמי או נוסטאלגי. אין לו משמעות במציאות של היום.

לכן, אין צורך בהעתק חדש של המערכת ה י ש נ ה, קל וחומר במהדורת כיס. יש צורך במערכת ח ד ש ה.

דרושים פיתרונות חדשים לאת־גרים של ימינו. דרושה התארגנות פוליטית גדולה, רחבה ויעילה, כדי להגשים פיתרונות אלה במציאות, בטרם פורענות.

■ ■ ■

ש בארץ המוני־אנשים המתגעגעים ל־תנועה חדשה כזאת. זהו הציבור הטוב ביותר בישראל, ציבור השואף בכל נימי ליבו למדיניות של שלום, לצדק סוציאלי, לטיהור וארגון מחדש של מערכות המדינה.

אל הציבור הזה פונים כל הגופים הדוב־רים בשם החידוש והשינוי — החל מתנו־עת־מרי, שהיתה הראשונה בשטח, וכלה ב"יעד", האחרונה לפי שעה.

כאשר מגישים לציבור הזה נוס־טלגיה במסווה של חידוש, הרי זו

(המשך בעמוד 38)

זו

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

איגוד חברות הגרירה מאיים:

לא נחדש קשרינו עם ישראל

דיבר חברות הגרירה, אשר סירבו לאחרונה לחדש את מינוי חברת גרירה של ישראל, הסביר בכמה עיתונאים את הסיבות לנקיטת הצעד:

„ישראל," כך אמר, „היא הנגררת ביותר בין כל לקוחותינו". על פי חוזה הגרירה מתחייבות החברות שלנו לגרור לא יותר משש פעמים בשנה את הלקוח. במקרה של ישראל, נאלצנו לעשות זאת הרבה יותר מן המיכסה, דבר שהיסב לנו נזקים כספיים ניכרים. בנוסף לכך מקבלת ישראל הנחה הניתנת לסטודנטים, למרות שהפסיקה ללמוד מזמן."

„בהתעלמה מתנאי החוזה, מעדיפה ישראל לנצל את שירותינו הטובים מבלי שתעשה כל נסיון לנוע בכוחות עצמה. אם להוסיף לכך את עשרות המקרים שהוזעקנו אליה עקב בעיות הצתה, ייווכח הציבור, כי אין ביכולתנו לחדש את מינוי הגרירה בתנאים הקיימים."

בסיום המסיבה המאולתרת, שנערכה על המדרכה בה נקשרה ישראל לגורר לקראת גרירתה לז'נבה, הסביר דובר חברות הגרירה, כי מר רבין יורשה לשבת ליד ההגה, לעשות פפם ולהוציא יד בסיבובים, כדי שיחשבו שהוא הנהג.

הפתרון הסופי

העונש של הגלייה וגירוש של המעורבים בטרור הערבי ובתמיכה בו בדרגות שונות יכול להיות אפקטיבי ביותר על אחת כמה וכמה אם הוא יהיה מלווה בהפיכת השטחים והנכסים שיחפנו בדרך זו על־ידי צה"ל ואף על־ידי אזרחים יהודיים, אם יידעו ארגוני המחבלים כי המשך מעשי הטרור והרצח בירושלים יגרום במישרין להפיכת אזורים ערבים נוספים בירושלים ובסביבותיה לשכונות יהודיות, הם יירתעו בלי ספק מהמשך פעולותיהם. ואם ארגוני המחבלים לא יירתעו, ידאגו התושבים הערבים עצמם לכך.

דבר, 9.5.75

את הפיתרון הגאוני, המובא לעיל, לא מצאנו בטור המיכתבים למערכת. הקטע נלקח ממרכז העמוד הפובליציסטי של ערב־שבת. הכותב הוא ירושלמי, עיתונאי בכיר, ראש מערכת דבר בירושלים, מפרשני וממעצבי דעת הקהל — מר חגי אשד.

נראה לנו כי מר אשד איחר במקצת את הרכבת. אילו היה מפרסם את הצעותיו המעניינות לפני שלושים וכמה שנים, אי־שם באירופה, היה זוכה בלי ספק לאוזן קשבת. לאלה שעסקו באותן שנים באוכלוסיות כבושות ומרדניות, לא היה מספיק דימיון, כפי הנראה, כדי ליישב את אוכלוסייתם המתפתחת במקום הטורוריסטים הנענשים ובני משפחותיהם. יתכן שאילו נהגו כך, היתה צרפת זרועה כיום כפרים גרמניים שקטים ומשגשגים, החיים תוך שיתוף פעולה ואחווה עם עמיתיהם הצרפתיים.

למרות זאת, יש בהצעה צד חיובי. כל ירושלמי אשר ייפגע מפעולות הטרור (שתלכנה ותגברנה) יידע כי במותו הוא מקדש שטחים חדשים מעבר לקו הירוק. שטחים שכהם תפרח אוכלוסיה יהודית גאה, על הריסות בתיהם של טרוריסטים טפשים וחסרי אחריות כלפי משפחותיהם.

משרד הבטחון · צבא הגנה לישראל
המועצה הפדגוגית

גליון הערכה

להלן מתפרסמת רשימת הציונים עבור לחימה בטרימסטר הראשון של שנת תשל"ג/1973:

מצויין	8
טוב מאוד	78
כמעט טוב מאוד	144
טוב	5,866
כמעט טוב	95,578
מספיק	240,661

ה ע ר ה: 14,890 לוחמים קיבלו ציונים הנמוכים ממספיק („מספיק בקושי" ו„בלתי מספיק"). לבתיהם נשלחו מכתבי אזהרה, כי באם לא ישפרו את הישגיהם לא יוכלו לעלות למילחמה הבאה.

למען

ממשלה קישחת
ממשלה עמידה
ממשלה זקופה

חוקם לאלתר

ממשלת זיקפה לאומית

נשים שאיכפת להן

מילון אבן־זוארץ:

בז למוסכמות

מדריך זוארץ למטייל בחו"ל

אירופה בחמישה סנט ליום

מטיילים חביבים,
כשאתם יוצאים לטייל בחוצלארץ, אתם מסיימים לאלה שמעוניינים לערער את התשתית הכלכלית שלנו. אתם מוציאים ב־30 מיליון דולאר יותר משמכניסים לנו התיירים הבאים לבקר בישראל.
כדי שלא תצטרכו לקנות מטבע זר ב־שוק השחור, ותוכלו לטייל בעולם במשך שבועות רצופים למרות שההקצבה העומדת לרשותכם מספיקה רק לשעתיים־שלוש, אנו מגישים לכם כשירות מיוחד את „מדריך זוארץ לאירופה" — או, כפי שהוא מכונה „אירופה בחמישה סנט ליום". ייתכן שתקבלו אפילו עודף.

תחבורה

חברת „הגמל המעופף" מקיימת מדי יום שיירות גמלים ישירות לאירופה ול־ארה"ב. המחירים נוחים. ארבעה ביש־ליק במחלקת תיירים כולל מס טלטו־לים. אפשר לנסוע בקו חמש בעמידה

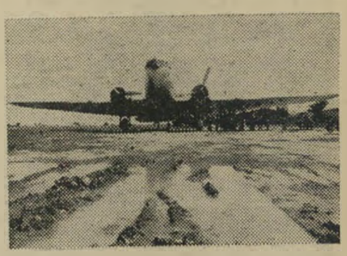

מנחת דאונים בעפידה
נמל תעופה בינלאומי ניל

ולחחליף אוטובוסים, עד שמגיעים. ת־שירות אדיב. ניתן גם לשכור חסקה בש־רתון. חמש לירות. באירופה קיימים שי־רותי תחבורה תקינים וזולים. בעלי ה־אמצעים יוכלו לפנות למשרדי „רנט א־עז" ולשכור עז חדישה או עז־ספורט. 2 סנטים.

סע כמו ידיד
דחוף וראה את העולם.

בתי מלון

במזבלה של פרנקפורט (4 קליפות בנ־נה *) לינת לילה לזוג בלי מקלחת ושי־רותים — 3 פניג.
מתחת לגשרי התמזה — לינה + קו־רת גג + אפשרות לרחצה מרעננת — 2.2 פני.
פריז — ב„גראנד־פיסואר", שאנז־אלי־זה. לינה בעמידה עם הפיפי בחוץ + שירותים. 1 סנטים, בתשלומים חודשיים.

* דרוג בין־לאומי למזבלות־פאר.

הארץ

ממישנתו של מייסדו —
ירושלים! ירושלים!
ד"ר מ. זוארץ
(ביום ירושלים, בתחנת המוניות בת"א)

מזוודה לשניים
פלוס ארוחת־בוקר

מסעדות

פחי אשפה של הקיפול.
אפשר לחטוף בוטנים מן הקופים בגן־החיות העירוני, לונדון.
צרכי עישון ניתן להשיג בזול ב„מרכז הבגד"; פאריס ורומא.

פיקניק מהנה בחיק הטבע
במחיר עממי

אתרים

ביקור במוזיאון המיסים העירוני של איפסוויץ'. הכניסה חופשית.
סיור בבתי הכלא של פרנקפורט, ובי־קור בקהילה היהודית. חינם.
ביקור בבתי־תמחוי (ר' ספרו של מ. זוארץ „אלף תמחוי ותמחוי באירופה") ובבתי־יתומים.
תערוכת „אלף שנות נעלי־בית" בניי־מיגן, הולנד. בלי כסף.

משפחת מטיילים עלייזה
מחייכת בסיום הטיול

שעשועים

- לחשפריץ מים על עוברים ושבים.
- להוציא אוויר ממכוניות.
- בצפון־נורבגיה יש זקנה אחת ש־נותנת חינם.

מקורות תעסוקה

- לאסוף גרושים בבריכה של פי־קדילי.
- להיות שומר בקונסוליה.

כתבי סוכנויות הידיעות מדווחים:

נפתח מסע הבחירות 1976

מבוכה בקרב אנשי פורד ● תמיכה נמרצת בג'קסון

חוגים במפלגה הרפובליקאית, המקורבים לנשיא פורד, הביעו אמש את חרדתם לנוכח העובדה שסקרי דעת הקהל מורים על ירידה משמעותית בפופולריותו של הנשיא ועלייה תלולה בסיכוייהם של יריביו.

לאנשי מטה הבחירות של הנשיא פורד שנערך עתה לקראת המירוץ ל־נשיאות ארה"ב הובהר, לחרדתם, כי דעת־הקהל שתמכה בו ללא סייג עם עלייתו לשלטון, מחפשת עתה אחר מועמד אחר, לאור עמדתו ההססנית בכל הנוגע לסיכסוך במזרח־התיכון.

סקר טלפוני שנערך בגוש־דן הוכיח חד־משמעית כי ציבור הבוחרים הפתח־תקואי מעדיף ברורות את הסנאטור הנרי ג'קסון.

72% מן הנשאלים רואים בג'קסון יהודי גאה וזקוף קומה אשר ינהל את המדיניות האמריקאית בתבונה, באומץ־לב וללא „עיונים מחודשים".

13% מבין הנותרים, נאמנים בדעתם כי יש להטיל את משרת הנשיא על הנשיא לשעבר ניכסון, אשר הוכיח לא אחת את תמיכתו העקבית בישראל. „ניכסון הוא הנשיא הטוב ביותר שהיה לנו, מאז בן־גוריון" הם טוענים.

שאר האחוזים התחלקו בין הסנטור שמעון פרס, הרבי מלובביץ וסטיב מקגארט, אשר אף הם, לדעת הנשאלים, „נשיאים וידידים גדולים."

ועדת המשמעת של ההתאחדות:

הכנסת - בלי קהל

בהתקפה חסרת תקדים כנגד המתרחש במליאת הכנסת, יצאו אמש דובריו של ההתאחדות הישראלית לכדורגל.

ביטויים כמו „ניבול פה", „שערוריות", „התקפות אישיות", „איומים" שנזרקו לחלל האוויר, המחישו אולי יותר מכל את דעתם של אנשי ההתאחדות, על האווירה השוררת בפרלמנט הישראלי ועל האמצעים החריפים שיש לנקוט על מנת לעקור נגע זה.

הוחלט להמליץ על קיום הישיבות הבאות ללא קהל, ולהוריד ממאזנה של כל סיעה שתתפס בהפרת הסדר, שני חברים. כן יחודש עונש הרדיוס המחייב מפלגות מועדות לקיים את כינוסיהן ברדיוס של 50 ק"מ ממרכזיהן.

לפי הצעת היו"ר יורחק אוטומטית כל חבר כנסת נגדו הוצאו 2 כרטיסים צהובים (כיום ההרחקה היא אחרי אדום אחד), וכן תועלנה מפלגות שחבריהן יתפסו בהפרת תקנון החובבנות ע"י תשלומי אש"ל למיניהם.

הישיבה הסתיימה בציון יובל 30 שנה לנצחון על הנאצים. כן הוזכר יום המפלה בוורצלב (7:2).

משירי תנועות הנוער

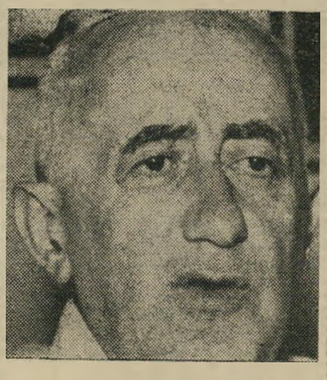

איבדנו קול
איבדנו קול,
אשר יקר היה
ולא ישוב עוד לעולם.

(ש. אלוני, עם הקמת „יעד")

דרוש

לקונסוליה ישראלית בחו"ל

איש בטחון

העונה על הדרישות הבאות:

- קטן, חלש, חולני אם אפשר. (בעלי המלצות רפואיות יועדפו).
- בלי כל ידע בצליפה או בקליעה למטרה.
- חסר מושג בענייני חבלה, חמרי נפץ, רעלים או כימיקלים קטלניים.
- שונא אלימות, בעל תעודות המוכיחות, כי מעולם לא ביקר במועדוני קראטה או ג'ודו, או איגרוף.
- חסר דיעה פוליטית ולא מעוניין בסכסוך במזרח התיכון בכל צורה שהיא.
- בעלי נכות מקסימאלית יזכו להעדפה.

גאנדי שלף אקדח במסיבת־עיתונאים

וכיוון אותו לעבר הרמקול

■ ליועץ ראש־הממשלה למילחמה בטירור, האלוף (מיל.) **רחבעם** („גאנדי") **זאבי**, יש חוש־הומור מייוחד במינו, ש־לא כל אחד עשוי לפרשו נכו־נה. כך, למשל, הבהיל השבוע גאנדי כמה עיתונאים, בעת מסיבת־העתונאים שנערכה עי־מו אחרי שובו מחקירת פר־שת ההשתלטות על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג. בעת שסיפר לעיתונאים את סיפור המעשה החל הרמקול, שהיה מותקן באולם, משמיע הודעות של לישכת־העיתונות הממשל־תית. הרמקול שבר את רצף דבריו של גאנדי. לפתע שלף גאנדי אקדח, כיוון אותו לע־בר הרמקול, ושאל את העי־תונאים — בצחוק כמובן — „אולי כדאי להשתיק אותו?"

■ באותה מסיבת־עיתונ־אים אירעה תקרית בין גאנדי לבין הכתב הצבאי של הארץ, **זאב שיף**. היה זה כאשר ה־אלוף זאבי חרג מסיפור התק־רית ביוהנסבורג והחל מטיח האשמות בעיתונות, על חלקה באחריות להדלפות. שיף שי־סע את דבריו בקריאת־ביניים: „או, עכשיו אנחנו יודעים מי לא בסדר! העיתונות אשמה!" גאנדי התרגז והטיח כלפי שיף: „תשמע, שיף, לך בכלל אני לא עונה, ולא אענה גם על השאלות שלך!" שיף לא נשאר חייב: „אתה כן תענה," אמר לגאנדי, „תרשה לי להז־כיר לך שעזבת כבר את דרום־אפריקה, ואתה נמצא עכשיו בישראל." בתום המסיבה נע־שה ניסיון לפייס בין השניים, אולם גאנדי סירב ללחוץ את ידו של שיף, לפני שזה יית־נצל בפניו.

■ בטכס חלוקת אותות המופת והעוז, שחולקו בבנייני האומה בירושלים, הוכנו מקו־מות־כבוד בשורה הראשונה באולם לראש־הממשלה **יצחק רבין**, לשר־הבטחון **שימעון פרס** ולאלוף פיקוד־המרכז, צד עבור ראש־הממשלה ול־פמלייתו, והנספחים הצבאיים הושארו במקומות המכובדים ביותר.

■ הפירסומאי **דוד אדמון** גוייס על־ידי איגוד שופטי ה־כדורגל להציל את האיגוד מ־המשבר שאליו נקלע. אדמון היה לפני 13 שנים שופט־כדו־רגל פעיל. עתה מונה כמזכיר־כבוד של האיגוד, בניסיון לייי־שר את המחלוקות שפרצו בו.

■ **פינחס ספיר**, שר־האוצר לשעבר ויו"ר הסוכנות היהודית, היה אורח־הכבוד ב־טכס חנוכת מועדון־נוער בש־כונת נווה־יעקב בירושלים. במהלך טכס־הפתיחה הקיפה את ספיר קבוצת־ילדים שהת־בוננה בו בסקרנות. לבסוף אזר אחד הילדים עוז, פנה אל ספיר ואמר לו: „תסלח לי, אתה קוג'אק מהטלוויזיה?"

■ חוג יושבי אכסודוס טוען, כי יש סעיף סודי בפסק־דינו של **פוקה הירש**, שלא פורסם. בעיתונות נאמר, כי הוא נידון לקנס כספי ולשנת־מאסר, ואילו הסעיף הסודי קובע, כי את שנת־המאסר יר־צה בנווה תירצה.

■ בדיחה נוספת בחוג יושבי אכסודוס: בשלושת ה־חודשים האחרונים עסק **מי־כאל צור** במרץ רב בהש־קעת תסכונותיו בחשבון חיס־כון 10,000 (חיסכון שאסור לי־הוציא ממנו את הכסף לפני חמש עד עשר שנים).

■ נשיא־הכבוד של החוג, טייס אל על **אורי יפה**, טו־ען כי הסרט הקופתי ביותר כיום בארה"ב הוא: "Saigon with the Wind".

■ בדיחה אחרת מאותו מקור: מי יהיה ראש־הממשלה הבא של ישראל, אחרי רבין? התשובה: סוסיתא. מדוע? אח־רי ניכסון **בא** פורד.

■ קצין־אספקה ראשי של צה"ל, תת־אלוף **פינחס** („פי־נייה") **לחב**, ניצל בנס לפני שבוע כאשר מכונית מכבי־אש, שדהרה לכיבוי שריפה, חצתה רמזור באור אדום, התנגשה במכוניתו הצבאית שבה ישבו הוא ורעייתו. מכוניתו של פי־נייה נהרסה כליל. אנשים ש־הצטופפו סביב המכונית הפגו־עה פרצו בוצעקות: „רופא! אמבולנס!" כשלהפתעתם יצאו פיניה ואשתו מתוך המכונית בריאים ושלמים, מילבד שרי־טות וחבטות קלות. הטיח להב כלפי האנשים הצועקים: „מה אתם צועקים? מי שצריך לצ־עוק זה אני!" כשנשאל פי־נייה על־ידי ידיד לשלום אש־תו, השיב בהומור האופייני לו: „את המכות שהיא היתה צריכה לקבל במשך 20 שנה היא קיבלה הפעם בצורה מרו־כזת."

■ בשבוע שעבר, בעת ש־ראש־הממשלה **יצחק רבין** סייר בסינג, הוא יצא עם פמ־לייתו גם לביקור במינזר סנ־טה־קתרינה. לפני שנכנסו ל־מינזר התייעצו מקורביו של רבין איזה שי עליו להביא לנזירים במקום. הציע אחד מהם: „המתנה הכי טובה תהיה אם יחזירו להם את התמונות שלקח משם **משה דיין**." ב־מהלך הביקור במינזר סקר רבין שורה של איקונין עתי־קים, המוצגים במינזר. בתום הסיור נדהמו הנזירים לגלות על אחד האיקונין עיגול־נייר קטן ואדום, המסמל בדרך כלל, בגלריות מיסחריות, כי תמונה מסויימת כבר נמכרה. הסתבר כי מישהו מאנשי פמלייתו של רבין חמד לו לצון, הדביק את העיגול על אחת התמונות ה־דתיות.

■ בטכס חלוקת פרס סוקולוב לעיתונאים מטעם עיריית תל־אביב, שנערך לפני שבועיים, השתתפו כ־500 אור־חים. בתום הטכס התפזרו כל האורחים לבתיהם. רק איש אחד נותר לבדו באולם בו נע־רך הטכס. היה זה אחד מח־תני־הפרס, עורך עלי־המישמר **מרק גפן**. הסיבה: הוא אי־בד את הצ'ק שניתן לו כפרס. גפן נזכר בפסוק „יגעת ומ־צאת — תאמין", חיפש וחיפש עד שמצא את הצ'ק האבוד, ויכול היה לחזור הביתה עם הפרס.

■ בין שאר העיסוקים ש־מצא לו אלוף (מיל.) **עזר וייצמן** במהלך הקאריירה שלו, הוא ניסה להיות גם ספר. זיכרונות על־כך העלה השבוע צלם העתונות **שבתאי טל**. לפני כחמש שנים, בעת שע־זר כיהן כראש אג"מ במטכ"ל, הוזמן טל לשדה־התעופה דוב בתל־אביב, משם אמור היה להמריא יחד עם עזר במסוק לאיזור־גבול, בו אירעה תק־רית. עזר הבחין בשערו המגו־דל של טל, קרא אותו אליו, שלף מכיסו סכין שווייצית ו־החל מאלתר תיספורת לצלם. לפתע ההמוויר עזר כסיד. „אני מצטער, זה לא בכוונה," הוא החל מגמגם. הסתבר כי תוך כדי תיספורת שרט את עור־פו של טל, שהובהל מיד לבית־חולים לטיפול רפואי. אחרי שההלים שלח לו עזר פתק: „לא רק על הפילם לבדו יהיה הצלם, אלא גם על הסכין וה־דם. אתה לך להסתפר, ואני

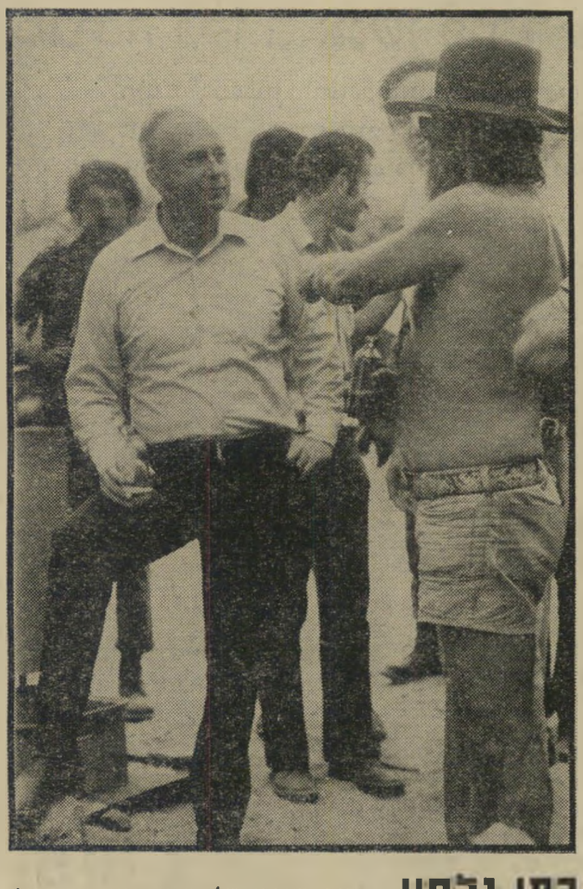

רבי נלסון

היה מארחו של יצחק רבין בכפר שלו באילת. נלסון, שנודע לו על הביקור שעות ספורות בילבד לפני שרבין נחת באילת, הפך את העיר עד שמצא שטיח אדום, פרש אותו על החול בין הכניסה לכפר, עד לבאר. כשהגיע רבין למקום, הוליך אותו לאורך השטיח, תנחה אותו אל המיטבח, שם שוחח רבין בחופשיות עם הפועלים הבדווים העובדים במקום. לאח רבין, לעומת זאת, העדיפה לשבת על החוף, עם רותי גלעדי, אשתו של המנתח הפלאסטי ד"ר עמי גלעדי.

פיליפ נחנזון

חבר חרשת של עסק־הביש שבכיסו התפוצצה פצצת־התבערה שתביאה לגילוי חרשת, היה אחד האורחים במסיבה שערך הפירסומאי דוד אדמון בביתו לעיתונאי אריה אבנרי, לרגל הוצאת ספרו „שמיים בוערים". נתנזון, הידוע כשתקן, אמר לאריה אבנרי (משמאל): „חבל שלנו לא נותנים להוציא ספר על מה שקרה במצריים!"

יונה אפרת. אולם כשהגיעה הפמלייה למקומות שהוכנו לה, הסתבר כי הם תפוסים. חיילת, ששימשה כסדרנית, הושיבה שם בטעות את הנספחים ה־צבאיים של השגרירויות הז־רות בישראל. ברגע האחרון נמנעה תקרית דיפלומטית. כא־שר נמצאו מקומות פנויים ב־

אנשים

אשתדל להשתפר." לא ידוע אם עזר אומנם השתלם מאז בספרות.

■ אלוף פיקוד־הצפון, ה־אלוף **רפאל** ("רפול") **איתן**, נתקל בקבוצת רופאים ומדענים שבדקו את מקורות־המים, המשמשים את חיילי צה"ל ב־רמת־הגולן. הוא התעניין ב־מעשיהם, ונמסר לו כי הם בודקים את מידת הזיהום של המים. „אצלנו בפלמ"ח," נזכר רפול, „היתה שיטה אחרת לבדיקת מים. היינו מסננים אותם דרך מיטפחת. החיידקים הגדולים היו נשארים במיטפחת. החיידקים הקטנים היו עוברים — אבל הם לא היו מזיקים. עובי־תי פג והרופאה הזו היתה מטפלת בי." כשהתלוננו רופאי בית־החולים על משכורתם הנמוכה, שאל שם־טוב כמה הם משתכרים בחודש. משאמרו לו, השיב: „אתם מרוויחים לא פחות ממני, וחוץ מזה אינני יכול לעזור לכם. אין לי פרוטקציה אצל שר־האוצר."

■ **אבי עוז**, מהמרצים הצעירים והפופולריים של אוניברסיטת תל־אביב, שוהה באנגליה לצורך עבודת־הגמר של הדוקטורט שלו. בימים אלה שהה אבי בתל־אביב לצורך החזרות על מחזהו של שייקספיר קוריאולנוס, אותו תירגם. אבי טוען כי במחזה קוריאולנוס ישנה אקטואליות רבה: המחזה מספר על גנרל שהצליח במילחמות, אך נכשל בקאריירה הפוליטית עקב שחצנותו ובוזו להמון העם. הרמזים של שייקספיר מפתיעים ממש. את ראשו של קוריאולנוס מעטרים בזר־אלון, ואחד החיילים אומר: „המצביא שלנו כמו אלון, שכל רוח לא תזיז אותו."

דה: אף אחד לא מת בפלמ"ח משתיית־מים."

■ שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** ערך ביקור בבית־חולים ליולדות בעזה. בעת בי־קורו במחלקת־הפגים שבבית־החולים הוצגה בפניו אשה יפהפייה, והוסבר לו כי היא ה־רופאה האחראית של המחלקה. הגיב שם־טוב: „הלוואי שהיי־

פיני עדן

צעיר חדרתי שהופיע בזמנו בלהקת „שבעת המינים", והנמצא מזה ארבע שנים בגרמניה, זכה במקום הראשון בפסטיבל זמר בשם „גשר הזהב", שהתקיים בברלין ושהשתתפו בו נציגים מ־14 ארצות. ליווה אותו על דומבק (כלי־נגינה מיזרחי הדומה לטמבור) מוחמד טמשבי מטהראן, המופיע איתו. השניים ייצגו את ישראל בשיר „השיירת", בשפה העברית.

פריד אל־אטרש

הזמר וכוכב־הקולנוע המצרי הנודע, שנפטר לפני מיספר חודשים, חסיפק להצטלם לפני מותו בחברת שני ישראלים. כאן הוא נראה (במרכז) בחברת עזרא („עזור") טיסונה, אלוף העולם בשש־בש (משמאל) ואחיו, אחרי שנחל תבוסה במישחק שש־בש עם עזרא. התמונה צולמה במועדון־הימורים לונדוני. באותה הז־דמנות פגש טיסונה גם את הכוכבת המצרית ליילה מוראד, שהיא יהודית. כששמעה שהוא מישראל, התרגשה ואמרה: „יש לי שני בנים בצבא המצרי. אני מקווה שלא יצטרכו להילחם בישראל!"

■ ח"כ **משה דיין** (מערך/רפ"י) סקר השבוע בפני ידידים את מסעו האחרון לי־ארצות־הברית. סיפר דיין: „אני והברון **רוטשילד** תורמים לישראל באותה מידה. ב־אסיפות שבהן הופעתי בחו"ל נאספו תרומות למגבית פי־חמש מאשר בדרך כלל. איפה היה להם עוד דבר כזה?" באותו רגע עבר ליד דיין ח"כ (מערך/העבודה) **פינחס ספיר** שניגש אליו לחץ בחמימות את ידו ואמר: „תודה רבה." הגיב על כך דיין, אחרי שספיר הסתלק מהמקום: „זוהי ההוכחה. ספיר לא היה לוחץ לי את היד ואומר לי כל־כך יפה „תודה רבה", אם לא הייתי מביא לו הרבה כסף."

■ אגב, ח"כ **מרדכי בן־פורת** (מע־רך/רפ"י) מכנה את ידידו משה דיין בשם: „משה רבנו."

■ מה למחיר הפיתה ולפוליטיקה גבוהה? תשובה על כך נתנו לפני שבועות מיספר שר־המיסחר־והתעשיה **חיים בר־לב** ומנהיג ה־ליכוד ח"כ **מנחם בגין**, בדו־שיח שהצחיק את הכנסת כולה. בתשובה לשאילתה של ח"כ **אהרן אפרת** (מערך/מפ"ם) על מחיר הקמח לאפיית פיתות, החל בר־לב מפרט את כמויות הקמח המסובסד, באמרו: „כמות הקמח ה־מסובסד לפיתות מגיע ל־7000 טון בתחומי הקו הירוק, ועוד 16,000 טון בשטחים". שאל אותו בגין בקריאת־ביניים: „היכן הקו ה־ירוק?" השיב בר־לב: „הקו הירוק ברוב ה־מפות מסומן בדיוק במקום שבו הוא מצוי, והוא זהה, למרבה הפלא, לגבולותיה של מדינת ישראל עם קווי הפסקת־האש." השיב לו בגין: „זה אנכרוניזם!" ענה לו בר־לב: „ח"כ בגין, הוא זהה עם קווי הפסקת־האש של מדי־נת־ישראל לפני מילחמת ששת־הימים. אני חשבתי שאסור לומר הגדה המערבית, וצרי־כים לומר יהודה ושומרון, עכשיו אני מבין שאסור לומר הקו הירוק." בגין לא ויתר, והמשיך לקרוא לעבר בר־לב: „אמרתי אנכרוניזם."

■ ח"כ הפורש מהמערך **אריה** („לובה") **אליאב** אומנם המעיט בכוחו של המערך בכנסת, אך העשיר עם פרישתו את ליגת־החתיכות הדלה שבכנסת. אל שתי החתיכות הכימעט־יחידות בבית, **נורית חפץ**, מזכירת המרכז החופשי, ו**גאולה לוי**, מזכירת ר"צ, הצטרפה מזכירתו החדשה של אליאב, **צפרא אבני**, צנומה בלונדית וגבוהה בת 24, נשואה לגינקולוג. היא בתם של **ירדנה עפרוני**, מי שהיתה מפקדת כלא־הנשים נווה תירצה, ו**מאיר עפרוני**, האחראי על תיכנון רשת־הביוב הארצית. היא עצמה למדה בבית־ספר לאחיות, אך הסכימה לוותר על קאריירה זו כדי להיות מזכירתו של אליאב. אליאב הס־תובב עימה בשבוע שעבר במיזנון הכנסת, כשהוא דואג להכיר לה את כל חברי־הכנסת, היועצים והעיתונאים הרבים הישובים ב־מיזנון.

■ בהתקפה חריפה ביותר יצא בשבוע שעבר ח"כ־לשעבר **דויד הכהן**, איש חיפה, על נציג חיפאי בכנסת, ח"כ **משה ורטמן**. הכהן, אשר נודע בגלל נסיעותיו הרבות לחו"ל עת כיהן כח"כ, יצא בחריפות, בתוכנית כאן חיפה בשידורי ישראל שאותה עורך ומגיש מעיפים של עמיתיו חברי־הכנסת הביע השבוע ח"כ **שימחה ארליך** (ליכוד/ליברלים) ב־מישפט אחד: „נאום ארוך של גוי נמשך חצי שעה. נאום קצר של יהודי נמשך שעה וחצי."

■ ח"כ **זלמן שובל** (ליכוד/ע"מ) יצא השבוע בטלוויזיה נגד הדיעה של „קצת־שטחים תמורת קצת־שלום." טען שובל: „קצת שלום פירושו קצת מילחמה. קצת מילחמה זה כמו קצת הריון. זה דבר לא בריא." אחרי שהסתיים הצילום התברר למראיינו, **דן רכיב**, כי קטע זה לא יצא טוב, ושובל התבקש לחזור

מזכירה אבני
אחות לנו קטנה

עליו. באותם רגעים נמלך, כפי הנראה, שובל בדעתו, והוא שכח להביא את דוגמת ההריון.

■ בברית־המילה שנערכה לשאול, בנו של ח"כ **אהוד אולמרט** (המרכז העצמאי) אשר נערכה בבית־חולים הדסה בירושלים הופיעו חברי־כנסת רבים אשר הביאו לאולמרט מתנות רבות. היחיד שלא הביא לו מתנה סטנדרטית היה יושב־ראש הכנסת **ישראל ישעיהו**, שהביא במקום מתנה את החלטת ועדת־הכנסת, שנערכה ביותו יום, שאישרה דחיפות רק להצעה אחת לסדר־יום שהוגשה לה: הצעתו של אולמרט על תמיכת הממשלה לקרן של ההסתדרות לעזרה לזוגות צעירים.

■ באותו טכס הסביר ח"כ ד"ר **יהודה בן־מאיר** (המפד"ל) את ההבדל בין הכנסת הנוכחית לבין הכנסות שקדמו לה: „בכנסות הקודמות היינו תמיד מוזמנים לברית־המילה של הנכדים של חברי־הכנסת. בכנסת הזו אנחנו מוזמנים לבריתות־המילה של בני חברי־הכנסת."

ביום שקיבל פרס עיתונאי
דיווח הכתב על נאום שלא היה

ד"ר **שבח ויים**, נגד העובדה שוורטמן ייצג את ישראל בוועידה בינפרלמנטרית שנערכה לאחרונה בציילון. שאל הכהן, בקטע שנפסל לשידור: „מה היה לוורטמן לעשות בציילון? מה הוא יכול לעשות שם, חוץ מאשר ל——?"

■ ביום שבו קיבל כתבו הפרלמנטרי ה־וותיק של מעריב, **יהושע ביצור**, את פרס הכתבים הפרלמנטריים על־שם סביסלוצקי, יחד עם עוד עיתונאי אחד, קרה לביצור תקר עיתו־נאי, שממנו חוששים הכתבים הפרלמנטריים תמיד. ביצור קיבל מדובר סיעת־המערך בכנ־סת, **ליאון הדר**, את תדפיס נאומה של ח"כ **אורה נמיר** (מערך) על מישרד־העבודה, ש־אותו עמדה לנאום באותו יום. הדר הזהיר את ביצור לבדוק בסוף היום, אם אומנם הספיקה נמיר לשאת את הנאום. ביצור לא בדק זאת, שלח את הנאום למערכת, וזו הדפיסה אותו, כשהיא מקדישה לו מקום נרחב. רק למחרת היום התברר לביצור כי נמיר לא נאמה כלל באותו יום.

■ את דעתו על נאומיהם הארוכים וה־

■ לפני שיצא לחו"ל הספיק ראש־עיריית חיפה, ח"כ **יוסף אלמוגי**, להיפגש במיזנון הכנסת עם מיספר חברי־כנסת חיפאיים, ולהת־לונן בפניהם על יריבו, מזכיר מועצת פועלי חיפה **אליעזר מולק**. אלמוגי ויתר כבר על השם נפוליונצ'ק, שאותו המציא למולק, ו־עכשיו הוא מכנה אותו בשם „ברוטוס־ל" (ברוטוס קטן).

■ „מה אתה כל־כך אדום?" קרא מקצה אחד של המיזנון לצד השני ח"כ **אברהם שכטרמן** (ליכוד/חרות) לעבר ח"כ **מאיר פעיל** (מוקד). „מה־ירקון", השיב לו פעיל. מסתבר כי הוא נוהג לצאת מדי־שבת עם מישפחתו לשוט על ה־ירקון, „למרות שהוא מסריח."

האם מקבלים חיילי צה"ל ציוד לקוי?

אודיסיאה של נעל

אמא של חייל מסרה את המוצג למערכת.

נעל צבאית. מהסוג שמאות האלפים שעברו דרך צה"ל נעלו כמותה על רגליהם, חרשו בה את הארץ לאורכה ולרוחבה, דילגו עימה על הג'בלאות והלכו עימה למילחמות וחזרה. אף פעם היא לא היתה בתחום אביזרי הנוחות. היבלות, הפיטריות והצלקות האדומות היו חלק בלתי נפרד ממנה. עוד מתקופת הצבא הבריטי.

אבל הנעל הזאת היתה באמת במצב מחריד. הסוליה שלה נפערה לשלוש רצועות נפרדות, כשהרצועה האמצעית משתרבבת בין השתיים האחרות כלשון אימתנית של דרקון.

היא נראתה כאילו הלכו בה ברגל על פני חצי כדור הארץ. סוליית הגומי שלה היתה משופשפת עד שניכרו בה חוטי הפישתן המאחים את הגומי הסינטטי למיקשה אחת. החוטים המחברים את השכבות השונות של הסוליה לעור העליון של הנעל היו פרומים כולם.

נעל היא רק נעל, אפילו אם היא נעל צבאית. לא הובטחו לה חיי נצח. מה שזיעזע יותר ממראה הנעל היה סיפורו של החייל שנעל אותה. החייל, בנה של אישיות ציבורית ידועה שהלכה לעולמה (השם שמור במערכת) הוא טירון ביחידת נח"ל מוצנח. הוא קיבל את הנעליים הצבאיות שלו עם גיוסו, חדשות לגמרי.

„היא לא היתה נוחה לרגל כבר מהיום שקיבלתי אותה," סיפר. „אחרי חמישה ימי נעילה החל בוהן הרגל השמאלית להתנפח ובמקום התפתח אחר־כך פצע מוגלתי. כעבור שלושה שבועות בדיוק התפרקה הנעל לגורמיה. הגיעה למצב בו היא מוצגת בתמונה שבראש עמוד זה. קצת קשה לצעוד בה במצבה. אילו היתה נעולה לרגלו של חייל במילחמה, אי אפשר היה להאשים אותו אם היה חולץ אותה ומעדיף ללחום יחף.

היא לא היתה מיקרה בודד ויוצא־דופן. על פי עדותו של החייל שעל רגליו התבלו הנעליים הצבאיות תוך שלושה שבועות, סבלו כ־50% מהחיילים במחלקתו מבעיות נעליים דומות. חלקם התלוננו על פצעים ואגזמות. נעלי האחרים הושחתו כמעט באותה מידה וצורה.

השאלה המתבקשת מאליה מול הנעל הצבאית היתה: מה הולך כאן?

לנוכח הפרשיות האחרונות שהתגלו במערכת־הביטחון, אי אפשר היה להימנע מהחשד שהנעל הצבאית פגומה. שמישהו רימה את צה"ל ואת חייליו, סיפק להם מוצר קלוקל, שיוצר מחומרים באיכות גרועה. הייתכן כי מצב הדברים התדרדר עד כדי כך? הרי בסופו של דבר, לכל אלה המייצרים נעליים בצה"ל יש בנים, אחים או קרובי משפחה המשרתים בצבא. האם אפשרי מצב בו תרד השחיתות עד לסוליות הנעל הצבאית?

השחתה ללא שחיתות

הנעל הצבאית של טירון הנח"ל המוצנח עברה מיד ליד. כל אחד מהיושבים סביב השולחן במיפקדת קצין־הספקה־ראשי של צה"ל נטל את הנעל בידו, בחן אותה בהבעה חמורת־סבר. למרות שבצורתה המתפרקת נראתה הנעל כמחייכת, היא לא היתה סימפאטית ביותר.

היא היתה ממוספרת. הוסיע עליה תאריך הייצור: יוני 1974. מיספר קוד איפשר גם זיהוי מיידי של הייצרן שייצר את הנעל וסיפק אותה לצה"ל — בית־החרושת נעלי ירושלים שבירושלים. הבוחנים מישוש את הנעל בידיהם, בדקו את החורים מהם יוצרה. אחרי בדיקה קפדנית ומדוקדקת הם יכלו להיאנח ברווחה.

הנעל היתה אומנם מושחתת לחלוטין, אבל שום שחיתות לא גרמה לכך. היא היתה עשוייה בדיוק לפי המיפרט של צה"ל לגבי נעל צבאית סימן 3 גם החומרים מהם היתה מורכבת היו בדיוק החומרים שדורש תיק המיפרט של חיל ההספקה מיצרני הנעליים: עור בוקס עליון עשוי מעור עיזים בצבע שחור, חצאי סוליות מגומי, חוטי תפירה מפישתן, עקבי גומי יצוקים, עור בקר לרפידה, חוטי תפירה מניילון שזור לתפירת הלשון, סרט כותנה לחיזוק תפר החיבור, דבק וינאי להדבקת חלקי העילית, דבק גומי להדבקת הסוליות והעקב ועוד עשרות דרישות. החל מצורת מתיחת האימום וכלה בצורת האריזה של הנעל.

איך קרה אם כך, שנעל שיוצרה לפי

נעליים מצריות

במילחמת ששת־הימים הין נעלי הצבא המצרי סמל לתבוסתו. החיילים המצריים הנמלטים חלצו את נעליהם ונטו יחפים במידבר. אחת הסיבות לכך היתה הסוג הגרוע של הנעליים הצבאיים המצריות. בתמונה נראים חיילים מצרים שבויים המקבלים נעליים בשבי.

בדיקת גיפור

מכונה מיוחדת במעבדת הביקורת של מיפקדת חיל אספקה בודקת מידגם מכל מישלוח נעליים.

כל הדרישות של צה"ל ועמדה בכל המיבחנים, הגיעה למצב הטראגי בו היא נמצאת עתה?

הסביר קצין־הספקה־ראשי של צה"ל, תת־אלוף פנחס להב: „זוהי נעל צבאית סימן 3, בעלת סוליית גומי תפורה. עד לפני חמש שנים זאת היתה הנעל הסטנדרטית לחיילי צה"ל. שיטת התפירה של הסוליה לחלק העליון, שהיא נקודת התורפה של הנעל, נעשית בשיטה הכי מתקדמת בעולם. אבל למרות זאת, אין הנעל מהסוג הזה מחזיקה מעמד אצל טירונים בצבא יותר מאשר חודש וחצי.

„בשלושה חודשי הטירונות שלו הולך חייל צה"ל בנעליו יותר מאשר יצעד בהם ביתרת שלוש שנות השירות שלו. כדי להבין כיצד הגיעה נעל זאת למצבה, צריך לשאול את החייל שנעל אותה כמה קילומטרים צעד בה ובאיזה תנאים. כיום

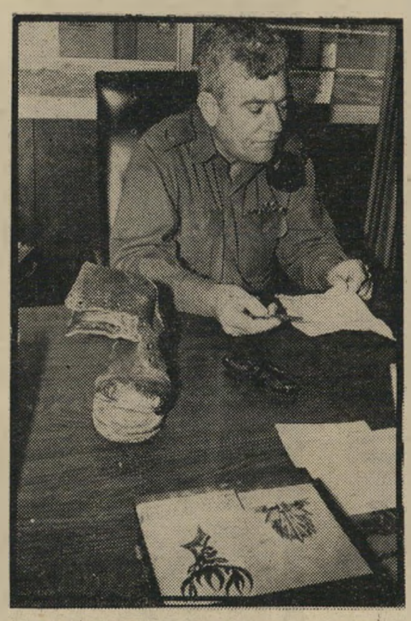

המפקד

קצין הספקה ראשי של צה"ל, תת־אלוף פנחס להב, במיפקדתו כשעל שולחנו מונחת הנעל הקרועה ששימשה נושא לבירור. תוך מיספר חודשים," הודיע להם, „לא יהיו עוד בצה"ל נעליים תפורות אלא מגופרות."

מספקים נעליים מסוג זה בצה"ל רק ליחידות שירותים, לקורסים צבאיים בשלב ב' ולטירונים. אבל גם זה נגמר. השנה אין צה"ל מוזמן אצל היצרנים אפילו נעל אחת מהסוג הזה."

המהנדס אברהם כהנא, הממונה על בדיקת טיב מוצרי הטכסטיל והעור המסופקים לצה"ל במיפקדת קצין הספקה ראשי, נחשב כיום לאחד המומחים הטובים ביותר בארץ בתחום הנעליים הצבאיות. „הדרישות שלנו מנעל כזאת בעבר," סיפר, „היו שהיא תחזיק מעמד שלושה חודשים. אחרי שימוש של חודש או חודש וחצי היא כבר נכנסת לתיקון. הנעל הזאת, למרות המצב הגרוע בו היא נמצאת, נראית לי כבלאי רגיל של נעל מהסוג הזה. מספיק שחייל ייכנס עם נעל כזאת פעם אחת למים, ישאיר אותה רטובה ולא יטפל בה כראוי כדי שהיא תתבלה כך. אילו היו אלה הנעליים הפרטיות שלו, ייתכן שהיה מייבש אותן, מורח אותן במישחה ואז הן היו מחזיקות מעמד עוד כמה שבועות."

נעל זה לא פסנתר

מאה וארבעים פעולות ייצור שונות דרושות כדי לייצר נעל צבאית סימן 3. נעליים מסוג זה יוצרו בעבר על־ידי חמישה מיספעלים שונים בארץ. כולם נדרשו לייצר את הנעליים לפי מיפרט מדוקדק של צה"ל, כאשר צה"ל עומד בשני הקצוות מצד אחד הוא מציע ליצרנים את הדרישות, ומצד שני הוא בודק את המוצר המוגמר עם קבלתו.

כל מישלוח של נעליים, כמו כל מישלוח ציוד או הספקה אחר המגיע לצה"ל, עובר דרך מיפקדת קצין הספקה, שם הוא עובר שורה של בדיקות קפדניות בתנאי מעבדה. צוות של כ־40 מהנדסים ועוד עשרות טכנאים ומומחים, בודק כל מוצר המסופק לחיילי צה"ל.

הנעל הצבאית המסופקת לצה"ל עוברת 66 מיבחנים שונים לפי סטנדרטים בינלאומיים מהחמורים ביותר. אלא שלא כל נעל עוברת ביקורת. „אילו היה צה"ל רוכש פסנתרים," אומר תת־אלוף להב, „היינו בודקים כל פסנתר ופסנתר. אבל אי אפשר לבדוק כל נעל. נעל העוברת את הביקורת שלנו מפורקת לחלקים ואי אפשר יותר לנעול אותה. משום כך נשאר המיבחן תמיד מיבחן מידגמי."

הנעליים הנבחרות לביקורת נלקחות על פי טבלאות דגימה אמריקאיות. מכל מישלוח של אלף זוגות נעליים נלקחים 80 זוגות לבדיקה ויזואלית. מתוך אלה נלקחים 2 זוגות לבדיקה מעבדתית, שם מסירים מעליהם את הסוליות ובאמצעות מכונה מיוחדת למטרה זו בודקים את עוצמת חיבור הסוליה לחלק העליון. טבלאות הדגימה האמריקאיות מצביעות על כך שאם מתוך מישלוח של אלף זוגות נמצאים שלושה זוגות פגומים, המישלוח כולו עדיין עובר. אם נמצאים ארבעה זוגות פגומים, נוטלים עוד 80 זוגות לבדיקה חוזרת. אם מתוך 160 הזוגות אין יותר מאשר 8 זוגות פגומים — המישלוח מתקבל. אם נמצאים בו 9 זוגות פגומים, נפסל המישלוח כולו ולא יועיל ליצרן אם יטען ש־500 או יותר זוגות במישלוח הם תקינים.

לא ביקורת תיאטרון

גם כתנאי ביקורת אלה אי־אפשר להבטיח שלעולם כל מישלוח שיתקבל יהיה מישלוח של נעליים תקינות," אומר תת־אלוף להב. „תמיד נשארות 800 נעליים שלא נבדקות. אבל כדי לבדוק את כולם צריך לפרק את כולם."

אחרי מילחמת יום־הכיפורים גברו תלונות החיילים בצה"ל על הנעליים המסופקות להם. הסתבר כי בעת המילחמה, כשהיה חשש פן יוצר מחסור בנעליים, נרכשה כמות גדולה של נעלי צבא אי־טלקיות, מאלה המשמשות את הצבא האיטלקי. ובאיטלקים אי אפשר לחשוד שאין להם ידע בייצור נעליים. אז הסתבר כי הנעל הצבאית הישראלית היא הרבה יותר גמישה וקלה מהנעל הצבאית האיטלקית. מי שקיבל נעל איטלקית התלונן וצעק.

מה הוא הפיתרון לבעיית הנעל הצבאית?

למרות שהבעייה נראית פשוטה וקלה לפיתרון, היא דורשת מחקר ממושך. בצבא האמריקאי, למשל, חלפו 14 שנים של מחקר וניסויים עד שהגיעו לייצור הנעל הצבאית האופטימאלית — נעל מגופרת, שסוליית הגומי הסינטטי שלה אינה תפורה לחלק העליון, אלא מהווה חלק בלתי נפרד ממנו, המחובר אליו בשיטות גיפור מודרניות.

מספר המהנדס אברהם כהנא, שהיה בשעתו מהנדס ייצור באתא ומזה עשר שנים הוא מכהן בתפקידו בצה"ל: „לפני חמש שנים התחלנו לעבור בארץ לייצור נעל מגופרת, המוכרת היום לחיילי צה"ל כנעל צבאית סימן 2. היא מסופקת כיום כמעט לכל היחידות הקרביות של צה"ל. העתקנו את הסוליה ואת שיטת הייצור של הנעל התיקנית של הצבא האמריקאי. לחצנו על מיספעלים בארץ לרכוש ידע בתחום זה. עד לפני שנה קיבולת הייצור של שני המיספעלים המייצרים נעליים מגופרות לצה"ל — המגפר ומיספעל הנעליים של קיבוץ גבעת השלושה — לא כיסתה את הדרישות של צה"ל."

מוסיף אלוף־מישנה חיים גרטל, מפקד מרכז־הציוד של חיל־ההספקה: „כיום כושר הייצור של אותם מיספעלים עשוי לספק את כל הצריכה. זה גורם לכך שצה"ל מחסל את מחלקת תיקוני הנעליים שלו. כאשר יצויידו כל חיילי צה"ל בנעל התיקנית החדשה, שהיא נעל מגופרת, לא יהיה יותר צורך לתקן נעליים. הניסיון הוכיח שהחלק העליון של נעל כזאת מתבלה הרבה יותר מהר מאשר הסוליה שלה. יש כאן תהליך מקביל: התקדמות הטכנולוגיה בתחום ייצור הנעליים והזדקנות מיקצוע הסנדלרות."

צה"ל עצמו אינו מבקר את תהליך ייצור הנעליים בבתי־החרושת. על כך מופקד מישרד־הביטחון. שכן השיטה המקובלת בצה"ל היא להימנע מקשר ישיר עם היצרן או הספק. מסביר **קצין־הספקה** ראשי את היתרון שבנוהג זה: „אם צה"ל יהיה אחראי גם לביקורת במיפעלי הייצור — הוא יהיה במצב של מבקר תיאטרון, הנותן עצות במהלך הכנת מחזה וכותב עליו ביקורת בסוף. מי שנותן עצות באמצע הופך לשותף ליצירה. זה מצב שכובל וכופת. במצב של היום אין צה"ל כפות לפסול ולהחזיר מוצרים פגומים המסופקים לו."

אולם אין זאת אומרת שאין ביקורת במיפעלים. אומר המהנדס כהנא: „יזמנו בקרה של המיפעלים על הייצור — בקרה פנימית שלהם. היא נעשית באמצעות מחלקת תעשיות של מישרד־הביטחון ומחלקת בקרת איכות של מכון התקנים. יש לנו עניין שתהיה ביקורת פנימית. זה מעודד את המיפעלים שלא יכשלו במיבחנים החמורים שלנו. כי בסופו של דבר מה שהם מייצרים דרוש לנו עבור החיילים."

אמא של חייל ששנתה נדדה עליה בלילות, מחשש פן סופקו לבנה נעליים פסולות, יכולה להמשיך לישון בשקט. כמוה גם שאר אמהות החיילים. הנעליים הן בסדר. תוך שנה, כאשר יצוייד כל צה"ל בנעל הצבאית המגופרת, תהיה נעל פרומה ומפורקת, כמו זו שבתמונה, מוצג מוזיאוני נדיר.

אוי! אוי! נעליים!

המהנדס אברהם כהנא, האחראי לביקורת מוצרי טקסטיל ועור במיפקדת קצין הספקה ראשי לצה"ל ואלוף־מישנה שמואל פלדברג, סגן קצין הספקה ראשי, בוחנים את הנעל הצבאית עליה התלונן חייל קרבי כי נקרעה אחרי שלושה שבועות.

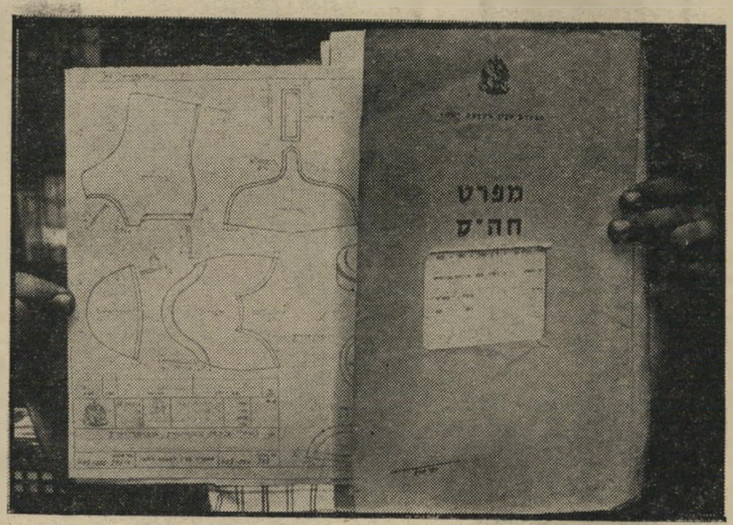

140 פעולות

שונות כרוכות בייצור נעל צבאית אחת. כל פעולה ופעולה מפורטת בדייקנות במיפרט של חיל־האספקה הכולל הוראות מדוייקות על טיב החומרים השונים שמהן יש לייצר את הנעל הצבאית.

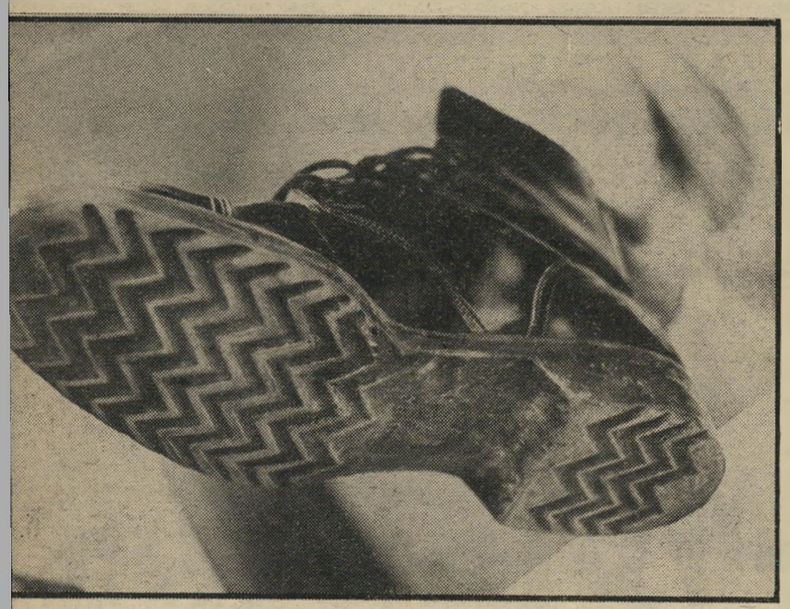

הדגם החדש

המנופק לכל חיילי צה"ל של נעליים צבאיות מגופרות מתוצרת הארץ. בנעליים אלה מתבלה העור העליון לפני הסוליות. בצבא האמריקאי היו דרושות 14 שנות מחקר כדי לייצר את הדגם הסופי האופטימאלי של נעליים צבאיות. הנעליים הישראליות מיוצרות לפי ידע אמריקאי.

שחרור האשה?

ראו איך המהפכה השקטה שחררה אותי.

לא בהפגנות, לא בתהלוכות. לא ברעש. בנק הפועלים עושה זאת בשקט ומשחרר אותי באמת: מטרדות כספיות, מריצות, מבזבוז זמן.

* מאז שפתחתי חשבון עובר-ושב בבנק-הפועלים - הבנק מבצע עבורי את כל תשלומי החשבונות ומשחרר אותי מריצות מיותרות.

* אני יודעת סוף-סוף לאן הולכת כל לירה - תודות לדיווח שמוסר לי הבנק יום-יום וחודש-חודש.

* הבנק חוסך גם מזמני: מעטפות-השי המהודרות משחררות אותי מחיפוש אחר מתנות. תיבת השרות נותנת לי שרותי בנק בדרך מהירה והבנכול-פקיד הבנק שלי-משחרר אותי מעמידה בתור פעמיים.

לי אין צורך להפגין או לתבוע את שחרור האשה. לי דואג בנק הפועלים. כי שחרור האשה הוא חלק מן המהפכה השקטה שלו. הצטרפי אליה.

בנק הפועלים בע"מ

יאלי

מנגנון החושך קם לתחייה

דברי המלך במועצה על ארץ־ישראל, 1922—1947

חלק א' — הקדמה

1. לדבר־מלך זה ייקרא דברי המלך במועצה על ארץ־ישראל, 1922 עד 1947. דבר־מלך זה יקיף את השטחים של ישראל. — השם (דבר המלך - 1947)

87. (1) הצנזור רשאי לאסור בצו בדרך כלל או במיוחד לפרסם חומר שפרסומו היה עשוי, או עלול להיות עשוי, לפגוע, לדעתו, בהגנתה של ישראל או בשלומו של הציבור או בסדר הציבורי. — אימת פרסום על־ידי הצנזור

(2) כל אדם, המפרסם כל חומר מתוך הפרת צו לפי התקנה הזאת, ובעליו ועורכו של כל פרסום שבו שנתפרסם, והאדם שכתב, הדפיס, צייר או שרטט את החומר, יאשמו בעבירה על התקנות האלה.

98. (1) מדפיסו או מוציאו לאור של כל פרסום לא ידפיס ולא יפרסם ללא רשות בכתב מאת הצנזור — — עניינים שבצנזורד לא יגלו

(א) כל הרצאת־דברים המציינת, או שניתן ללמוד מענינה, כי נעשו כל שינוי, הוספה או השמטה בפקודת הצנזור באיזה חומר שהוגש לו;

(ב) כל חומר, שהוגש לצנזור באופן שיש בו כדי להראות או להעלות על הדעת כי נעשו כל שינוי, הוספה או השמטה בפקודת הצנזור;

(ג) כל הרצאת־דברים המציינת שנאסר פרסומו של אותו חומר כזה.

(2) כל אדם, המפר את התקנה הזאת, ובעליו ועורכו של הפרסום הנדון יאשמו בעבירה על התקנות האלה.

1941 — 1.7.6?

כאשר חוקקה ממשלת המנדט הבריטי תקנות־חירום אלה, הכריזו מנהיגי היישוב היהודי בארץ־ישראל כי „תקנות מעין אלה לא היו קיימות אף בגרמניה הנאצית." מדינת־ישראל אימצה לעצמה חוקים אלה, והם שרירים וקיימים במדינה עד עצם היום הזה.

קיסינג'ר פיטפט

דאגה על הנרי קיסינג'ר הגיע לשיאו.

שדה־הקרב שוב אינו מוגבל לשיטחה של ארצות־הברית. הוא חובק את העולם כולו. בקאהיר ובבנגקוק, במוסקבה ובירושלים, נערכים קרבות מרים בין שני המחנות: מחנה התומכים הרוצה להצילו, ומחנה המבקשים להדיחו בכל מחיר.

מוכה ומובס, לוחם עתה קיסינג'ר על חייו הפוליטיים. קשה להכיר בו את המדינאי הבלתי־כובל שלמחרת מילחמת יום־הכיפורים, האיש שרכב על גל של פופולריות עולמית, ושהפליט על כל צעד ושעל הערות מעליבות ומזלזלות על גדולי העולם.

פה גדול מדי

אכן, פיו הגדול של קיסינג'ר היה בעוכריו. כשהיה בשיא ההצלחה דיבר יותר מדי ורכש לעצמו אויבים ללא־ספור.

אחד האויבים האלה הוא, כנראה, ג'ראלד פורד בכבודו־ובעצמו.

זמן קצר אחרי מילחמת יום־הכיפורים התפטר סגן־נשיא ארצות־הברית. ספיירו אגניו, גוכל שנתפס בעיסקי־שוחד. במקומו בחר ריצ'ארד ניכסון בחבר־הקונגרס חביב ואפור, ג'רי פורד.

באותם ימים היה קיסינג'ר איש־אמונו וידו־מינו של ניכסון, הנשיא שנבחר זה־עתה מחדש, ברוב עצום. פורד היה, בעיני קיסינג'ר, אישיות מבוטלת. באופן מסורתי, סגן־נשיא בארצות־הברית הוא גלגל חמישי במימשל, אדם שאין לו תפקיד אלא להמתין למותו של הנשיא. (בדיחה אמריקאית ישנה: "לפלוני היו שני בנים. האחד נעדר במילחמה, והשני נבחר כסגן־נשיא ומאז לא שמעו עליהם.")

היה זה אך טיבעי שקיסינג'ר דיבר אז כאופן חופשי מאוד על פורד. בפגישות שונות באמריקה ובחבי העולם הוא הגדיר את פורד כילד, כאפס פוליטי, כעסקן שאין לו מושג בפוליטיקה בינלאומית. ככך רצה לחזק את מעמדו של ניכסון, לתאר אותו כי נשיא שאין לו תחליף.

כל זה הגיע לאוזניו של פורד. במשך כמה חודשים, כשהוא עצמו היה איש חדש ובלתי־מנוסה, המשיך פורד לתת גיבוי מלא לקיסינג'ר. אחרי מפולת ווטרגייט, היה קיסינג'ר האיש האחד בממשלת וושינגטון שנהנה מאמון כללי. פורד ניתלה בו.

אולם בינתיים השתנה המצב. הפופולריות של קיסינג'ר נפגמה באופן מכריע במפרץ של ויאט־נאם ובכישלון המיזרח־תיכוני. ואילו פורד רוצה לקבוע לעצמו תדמית כנשיא עצמאי ונמרץ.

פורד שוב אינו זקוק לקיסינג'ר — וכמה מעוזריו מבקשים לשכנע שקיסינג'ר הוא כיום מעמסה שבדאי להיפטר ממנה.

החלטתו של פורד להיפגש אישית עם אנואר אל־סאדאת ועם יצחק רבין היא פועל־יוצא של מציאות חדשה זו. פורד מופיע כמי שמחזיק בידו את היוזמה המדינית, וכמי שמנהל בעצמו את מדיניות־החוץ האמריקאית. קיסינג'ר הופך בהדרגה לגלגל חמישי.

אין ספק שקיסינג'ר היה רוצה עכשיו שישכחו את אשר אמר על פורד לפני שנה וחצי. ואילו אויבי משתדלים בכל כוחם להזכיר את אימרות־השפר שלו מאז בכל הזדמנות.

הם מבקשים לתאר את קיסינג'ר כאדם המפטפט בכל הזדמנות, שאינו יודע לבצור את לשונו, המשמיע לא פעם באוזני זרים הערות מעליבות על מדינאים אמריקאיים ובינלאומיים.

יש מי שמעוניין להפיץ זאת. למשל: המימסד הביטחוני האמריקאי.

יש למימסד הביטחוני האמריקאי ידידים בכל בירה עולמית, והוא יכול להפעילם כדי לפוצץ פצצות אנטי־קיסינג'ריות בכל מקום שהוא, גם מחוץ לגבולות ארצות־הברית.

כך הופך המאבק מילחמה עולמית. כי גם לקיסינג'ר יש, כמובן, ידידים בכל בירה — ואלה מסוגלים לאחוז באמצעים קיצוניים מאוד כדי להגן על פטרונם. ובניגוד לאמריקה עצמה, שבה קשה מאוד לדכא את חופש־הביטוי אחרי מה שקרה בפרשת ווטרגייט, במדינות אחרות אפשר להשתמש באמצעי־דיכוי קיצוניים.

כך ניצר פראדוכס: ידידיו של קיסינג'ר בעולם, הפועלים למען שמירת מעמדו, מסוגלים לחשתמש באמצעים של דיכוי ברוטאלי, שאילו ניסה השיטטון האמריקאי להשתמש בהם באמריקה עצמה — היה הזעם הציבורי נגדו קובר תחתיו את הממשלה.

יצחק רבין: היכן המיסמכים?

טרם פרצה, העבירה אותו על דעתו. כדי להחזיק מבעיה — שניתן היה בעזרת התבונה והההגיון הקר לפתור אותה בלאחריד — הוא החיל להתנהג בצורה פסיכופאתולוגית המסכנת את החיים החדמוקרטיים במדינה.

במאי 1967, כאשר כרע יצחק רבין תחת כובד האחריות שהוטלה עליו, היה לו די אומץ־לב כדי לנסות להעביר את

רבין משתולל

"יצחק רבין אינו מסוגל לעמוד בלחץ של נסיבות קשות. הוא נוטה לפאניקה, מחוסר כוח־החלטה, נתקף במצבים של חרדה עמוקה וסף־השבירה שלו הוא נמוך מאוד."

בהאשמות אלה כלפי מי שהיה מיועד להתמנות כראש־ממשלה של ישראל, יצא לפני שנה בדיוק אלוף (מיל.) עזר וייצמן.

טענותיו של וייצמן, שנועדו למנוע את בחירתו של רבין כראש־ממשלה בטענה שהוא בעל סף־שבירה נמוך ונתקף בחרדה במצבים של לחץ, עוררו לפני שנה סערה ציבורית רבתי. עיקר הזעם הציבורי הופנה אז כלפי וייצמן עצמו. העיתוי בו **השמיע הפתקר כי הצדק היה עם עזר וייצמן.**

תחת לחץ זה נתקף יצחק רבין במצב של חרדה. הוא איבד את עשתונותיו, החל מתנהג בצורה שאינה מתיישבת עם השכל הישר. הסכנה כי הוא עלול ליפול מכס ראש־הממשלה בשל שערוריה ש־הפיקוד לסגנו, ראש אג"ם, האלוף עזר וייצמן. "סיבכתי את המדינה בטעויות שעשיתי," אמר אז רבין לווייצמן, לפי עדותו של האחרון. "היות וכך, והיות שמי שעשה טעות צריך ללכת — האם אתה מוכן לקבל את תפקיד הרמטכ"ל?"

חזרה לימים השחורים

לאחרונה עשה רבין שורה ארוכה יותר של טעויות. לא היה בהם כדי לסכן את ביטחון־המדינה, כמו הטעויות שעשה, לדבריו, בעת שכיהן כרמטכ"ל.

אולם טעויות אלה סיכנו דבר לא פחות חשוב מאשר ביטחון־המדינה: את המיבנה הדמוקרטי שלה, כפי שהתעצב במרוצת השנים האחרונות ובמיוחד אחרי מילחמת יום־הכיפורים.

כיוון שהפעם סיכנו טעויותיו לא את המדינה אלא את כס ראש־הממשלה שלו, לא מצא רבין בנפשו את אומץ־הלב הדרוש כדי להכיר בטעויות אלה. אחוז פאניקה נוראה הוא החל פועל בצורה העלולה להחזיר את מדינת־ישראל לתקופות החשוכות ביותר בתולדותיה.

כאשר יוודעו יום אחד פרטי עסק־הביש לתוכו נקלע רבין, הם עלולים לזעזע אפילו את תומכיו הנלהבים ביותר. **כמחי החלטה בלתי שקולה אחת, שהיא תוזדת הפאניקה שלו, עלול יצחק רבין להחזיר את המדינה 20 שנה אחורנית, אל הימים השחורים של תקופת שילטונו האכסופוטי של דויד בן־גוריון.**

רוב אזרחי המדינה לא עברו את התוויות של אותם ימים. לרבים מהם, שגדלו עם המדינה או עלו אליה בעשרים השנים האחרונות, זהו פרק בלתי מוכר שאין הם מסוגלים להבינו ולתופסו. גם מרבים מאלה שחיו אותן שנים במדינה, נשתכחו זכרונות אותה תקופה. השינויים העצומים שעברו על המדינה בתהליך התגבשותה הדמוקרטית והליברליזציה של החיים החברתיים והפוליטיים בה, השכיחו את העובדה שפעם היו פני הדברים שונים לחלוטין.

כדאי אולי להעלות מתהום השיכחה כמה עובדות.

בתקופת שילטונו של דויד בן־גוריון, עד תחילת שנות השישים, היו כל האמצעים כשרים להבטחת השילטון. יריבי השילטון הוגדרו כאויבי המדינה. מבקרי הממשלה נחשבו כבוגדים. מי שסיכן את השילטון הוכרז כפוגע בביטחון־המדינה. כדברי משה שרת, מי שירש לזמן קצר את דויד בן־גוריון בראשות הממשלה, שרר אז בישראל "מישטר של פחד וחשבון."

השיורותים החשאיים של המדינה, ובמיוחד שירות־הביטחון תחת פיקודו של איסר הראל, שימשו אז מכשיר בידי השיטטון למיחמה ביריבים פוליטיים. במשרדי מיפלגות אופוזיציה הוטמנו מכשירי האזנה. מנהיגים אופוזיציוניים התרגלו כי מצותתים לשיחות הטלפון שלהם. לא רק הם אלא גם עיתונאים ויריבים בתוך מיפלגת השילטון שימשו מטרה קבועה לי עיקוב והאזנה של שירות־הביטחון.

ראש שירות־הביטחון, איסר הראל, השתתף באופן קבוע בישיבות מרכז מיפלגת השילטון. הוא ראה מחובתו ומתפקידו לדווח לראש־הממשלה על מה ש־

מתרחש בתוך מיפלגתו שלו. כפי שהתגלה מיומנו של משה שרת, שראה אור אך לפני שנה, היה עיקוב ובילוש אפילו אחרי שרי ממשלתו של דויד בן־גוריון.

הדלפות מדיוגי הממשלה או משיחותיהם של שרים וראשי המדינה, נחשבו לפשע נורא. שירותי־הביטחון גוייסו לא אחת כדי לגלות את המדליפים. הצנזורה הצבאית של צה"ל שימשה באותם ימים כמכשיר פוליטי מובהק בידי השילטון. היא מנעה באופן שיטתי פירסום כל מידע שהיה בו כדי לפגוע בשילטון ושלא היתה לו כל נגיעה, ישירה או עקיפה, לביטחון־המדינה.

מידע חיוני שבכל מדינה דמוקרטית הוא מזכותם האלמנטרית של אזרחיה, נמנע מאזרחי המדינה או נמסר להם בצורה מעוותת ומסולפת.

ליברליזציה על בלימה

העיתונות הישראלית כולה, להוציא שבועון זה, שימשה באותם ימים מכשיר בידי השילטון לשטיפת מוח לעם. היא ענתה אמן אחרי כל מעשה תועבה שנעשה על־ידי השילטון, לא העזה למתוח ביקורת ולעמוד על זכויותיה של עיתונות חופשית במדינה דמוקרטית. חופש העיתונות נדרס אז בהסכמת העיתונאים עצמם. אז הומצא המוסד של „ועדת העורכים." היה זה מועדון סגור של עורכי העיתונות היומית, שתמורת הזכות להסתופף בצילם של ראשי המדינה ולזכות בפירורי מידע סלקטיבי בלעדי להם, היו מוכנים לגזור אלם על עצמם בעניינים שהכריעו את גורל המדינה.

את קולה של העיתונות החופשית ניסו באותם ימים להשתיק בשיטות של טירור. האפאניקה של ראשי השילטון וחרדתם מפני ביקורת ציבורית הביאו לתופעה הנשמעת כיום כבלתי־מתקבלת־הדעת. מאות אלפי לירות מתקציב־הביטחון של המדינה, סכום עתק באותם ימים, הוצאו על ידי שירות־הביטחון כדי להקים שבעון מיתחרה להעולם הזה, תוך תיקווה שהוא יגרום לחיסולו המסחרי אחרי שכל שאר השיטות נכשלו.

הכנסת של אותם ימים, על סיעות הקואליציה והאופוזיציה שלה, היתה ברובה אוסף של אוטומטים, חסרי כל מחשבה עצמאית, שמרבית חבריה לא ידעו כלל על המתחולל באמת במדינה.

מצב זה היה חממה אידיאלית למעשי תככנות, שחיתות וחתרנות בצמרת השילטון, כולל הצמרת הביטחונית שלה. על רקע זה יכול היה להתחולל בשנת 1954 העסק הביש במצריים, שהביא לחדלתו של פנחס לבון מתפקיד שר־הביטחון. פרטיו של עסק־ביש זה החלו להיתגלות רק כעבור עשור שלם כשעד עצם היום הזה נחשפים עוד ועוד היבטים של הפרשה שהוסתרו מעיני הציבור.

כל זה הושתנה בהדרגה מאז סולק דויד בן־גוריון מראשות־הממשלה. בתהליך ארוך ואיטי של התפכחות, נעלמו לאט לאט סממני מישטר הפחד והחשבון ונתחמו גבולות ברורים בין הרשויות השונות של המדינה. קצב התפכחות זה הואץ מאז מילחמת יום הכיפורים, עם סילוקם מעל הבמה הפוליטית של שרידי שילטונו של דויד בן־גוריון.

סלילת דרך לדיקטטורה

דמה היה שחלה ליברליזציה בכל התחומים; שהשילטון לא יעז עוד להעלות בדעתו להשתמש בשירות־הביטחון לצרכים פוליטיים; שהצנזורה הצבאית לא תנוצל עוד לחיפוי וכיסוי פרשות שאינן נוגעות לביטחון־המדינה; שהעיתונות כולה נעשתה חופשית יותר ולוחמת. אלא שליברליזציה זו היתה תלויה על בלימה. די היה במשבר הקטן ביותר כדי להפוך את כל הקערה על פיה.

הפאניקה היא האוייב הגדול ביותר של השפיות וצילילות הדעת. היא מסוכנת יותר ממישטרים עריצים וממנהיגים מושחתים. והפאניקה היא המניעה עכשיו את יצחק רבין להחזיר את הגלגל אחורנית, חזרה לחשכת ימי דויד בן־גוריון ואיסר הראל.

אפשר אולי להבין את החרדה האקוטית שאחזה ביצחק רבין. מעמדו כראש־ממשלה נמצא בסכנה. ממשלתו יכלה ליפול בשעה רורייה ביגלאומית — כך היה נדמה לו.

אולם קשה יותר — כימעט בלתי אפשרי — להבין את אלה המסייעים לו תוך היסחפות בפאניקה האישית שלו.

יותר ממצבו העגום של ראש־הממשלה, עצוב לראות מה מתרחש במדינת־ישראל כאשר נערך לעיניה חיזיון תעתועים זה. המדינה כולה מקבלת על עצמה את הדין ושותקת. לא נשמע אף קול שיתריע ויזהיר מפני המיפגה הרה־הסכנות המתחולל בעצם ימים אלה.

כל שרי הממשלה, לזא יוצא מהכלל, נותנים יד למעשים הנעשים והופכים ככך שותפים לפשע. הכנסת כולה, על כל מיפלגותיה, מצטרפת ליהדות הדממה. אף אחת מהמיפלגות, מהשמאל עד הימין, אינה פוצה פה ומצפצפת. מישטר הפחד והחשבון חוזר למשוך בכיפה, ושרידי האופוזיציה הלוחמת נעלמו מן הכנסת. השבוע זה הוכח בצורה בוטה.

העיתונות, שהתגאתה בשיחרורה, קפצה אף היא לדום, כמו מתוך געגועים לימים הטובים בה היתה ממלאת ללא היסוס אחרי פקודות השילטון. שוב מנצלים לרעה את מילת הקסם „ביטחון־המדינה" המשמשת, כמו בעבר, לחיפוי על מישטר כושל ורופף המנסה להגן על קיומו בצורה נואשת.

כל מאמציו של יצחק רבין מכוונים ברגע זה למטרה אחת ויחידה: לשמור על שילטונו בכל מחיר, אפילו אם יהיה המחיר, הדמוקרטיה של המדינה. שרי ממ־

מי הדליף נתחי גולן

ראש־הממשלה יצחק רבין זימן ביום הרביעי האחרון ישיבת ממשלה סודית, שהוכרזה כוועדת שרים לענייני ביטחון.

כאשר הגיעו השרים הסקרנים למישרד־ראש־הממשלה, הופתעו לשמוע את נושא הישיבה. כפי שהציג אותו בפניהם יצחק רבין: „כיצד למנוע את פירסום סיפרו החדש של הכתב המדיני של הארץ, מתי גולן."

לשרים הנדהמים גילה ראש־הממשלה טפח, אולם כיסה טפחיים.

אולם, לכל אחד מהשרים שהשתתף באותה פגישה היה ברור דבר אחד. הן ראש־הממשלה והן היועץ־המישפטי ידעו, כי פסילת סיפרו של גולן על־ידי הצנזורה לא תעמוד בשום מיבחן ציבורי או מישפטי, כיוון שהספר לא גילה אף סוד צבאי אחד. ראש־הממשלה רצה את אישורם של אותם שרים לצעד החריג אותו רצה לעשות, ואת תתימתם על סתימת הפה ודיכוי חופש העיתונות והסיפרות בארץ.

ברגע שקיבלו רבין ושמגר את האור הירוק מהשרים, הם ביקשו מיושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, ח"כ יצחק נבון, לכנס את ועדתו בבהילות. בפני הוועדה חזר רבין על סיפורו, בצימצום רב יותר, אולם כל חברי הוועדה, בהם גם חברי־הכנסת של הליכוד, עברו לדום כאשר הוציא רבין את המילים „ביטחון ישראל" מפיו, ואישרו את החלטתו והחלטת השרים.

בהעבירו את הנושא גם לוועדת־החוץ־והביטחון, הצליח רבין להרוג שתי ציפורים במכה אחת. הוא הטיל את האחריות לצעד הבלתי־חוקי שעשה גם על שכם הכנסת, והקטין את מידת האחריות שלו ושל השרים. ההישג השני שלו: הוא הבטיח לעצמו שגם הליכוד, המיפלגה הגדולה באופוזיציה, לא יפוצץ את הפרשה על־ידי הגשת הצעה־לסדר־יום בעניין, או הגשת שאילתה לכנסת.

אולם רבין ביקש להבטיח את עצמו מכיוון נוסף. הוא הורה לזמן את ועדת־העורכים, בה משתתפים עורכי כל העיתונים היומיים בארץ. מלבד עורכי הארץ גרשום שוקן ועדעון סאמט, לא ידע איש מעורכי העיתונים כלל על הפרשה. במילים קצרות הוסבר העניין לעורכים הנדהמים, וכולם הבטיחו לשמור על קשר של שתיקה. כמו בהרבה פעמים קודמות, גילה השילטון לעורכי העיתונים קופים שאותם לא ידעו כלל, עוד לפני שהדבר נודע להם ממקורות אחרים, וסחט מהם הבטחה לשמור על דממה מוחלטת.

פצצה אטומית

מהי **הפצצה** האטומית בסיפרו של מתי גולן?

גולן כתב ספר שבו הסתמך על עדויות והדלפות מאישי מימשל גבוהים, על המדיניות הישראלית מיום פרוץ מילחמת יום־הכיפורים ועד לחתימת הסכם־ההפרדה עם סוריה. בספר, אשר שמו עדיין לא הוחלט בין שני השמות שהוצעו: עימות והפרדה או קיסינג'ר במיזרח־התיכון, סוקר גולן בשישה פרקים את התקופה שבה עוסק סיפרו של גולן היא מה־6 באוקטובר 1973, ועד ל־1 ביוני 1974.

חלק מהחומר שכתב גולן לא הרגיז כלל את ראש הממשלה, כאשר קיבל את הספר לקריאה מהצנזורה. אולם קטעים אחרים הוציאו אותו מכליו.

אולם את רבין הטרידו שתי בעיות נוספות בעניין של מתי גולן, מלבד הנזקים שעלולים להיגרם לישראל, לדעתו, אם יופיע הספר. שתי הבעיות היו: איתורו של מי שהדליף את החומר המדוייק לגולן, וגולן עצמו.

כאן עשה רבין עוד צעד מסוכן לחופש העיתונות והביטוי בארץ. הוא דרש משיריתי־הביטחון לאתר את המדליף. רתימת שירות־הביטחון־הכללי למשימות פוליטיות פנימיות היא צעד מסוכן ביותר, אשר רבין הוא חדשן בו. איסר הראל סולק על־ידי בן־גוריון, לאחר שניסה לרתום את העיתונות לדעתו־שלו בפרשת המדענים הגרמניים. ראשי שירות־הביטחון־הכללי, בתקופה שאחרי סילוקו של איסר, עמוס מנור ויוסף („יוסק'ה") הרמלין נדרשו מיספר פעמים על־ידי ראשי־הממשלה, לוי אשכול וגולדה מאיר, לעסוק בנושאי פוליטיקת־הפנים, ותמיד סירבו בכל תוקף, וראש־הממשלה נאלץ — או נאלצה — לוותר.

רק במיקרה אחד הסכים ראש שירות־הביטחון הרמלין לחקור את ההדלפות מישיבות הממשלה, וגם אז, רק לגבי אותם שרים שהסכימו להיחקר או שיחקרו אודותיהם, והתוצאות בחקירה זו היו אפס. אולם ראש שירות־הביטחון הנוכחי הסכים מייד לדרישתו של רבין, שהוא הממונה הישיר עליו.

סיפרו של מתי גולן הוגש לצנזורה לפני כחודש וחצי. עד לאמצע השבוע שעבר נידחו כל עניותיו של גולן לגבי גורל הספר בלדרישות. בכל פעם סיפרו לו שעדיין לא הספיקו לקרוא את הספר עד תומו, ולדון בו.

היום ברור כי הצנזורה היא שנתנה

(המשך בעמוד 24)

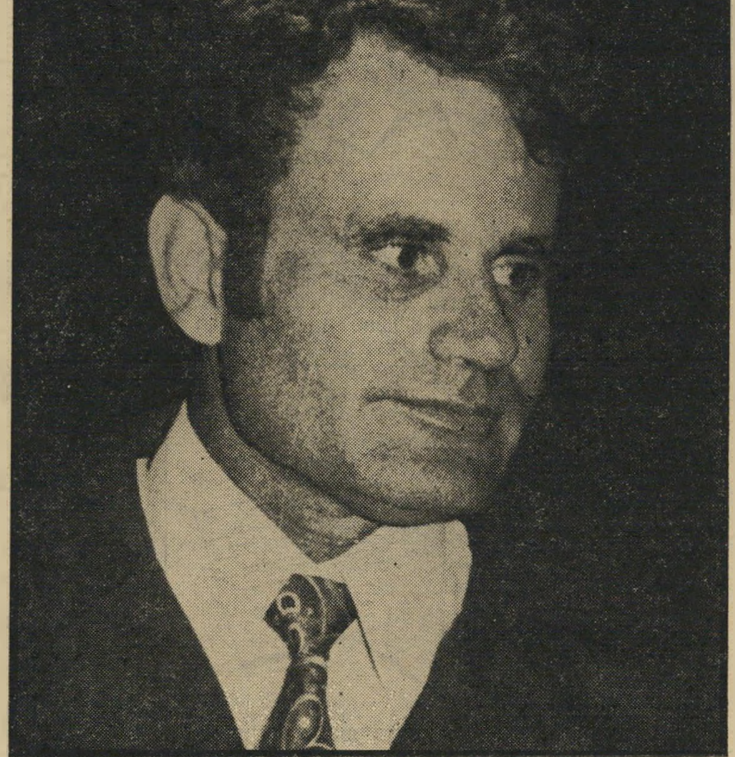

מתי גולן: מי הדליף?

תמיד יש חדש בדיסקונט

אך לעולם לא שוכחים את הישן והטוב

דיסקונטומט 24

קופה אוטומטית למשיכת עד 300 ל"י במזומן ביום - 24 שעות ביממה, מכשירי דיסקונטומט מותקנים היום ב-9 סניפי בנק דיסקונט ברחבי הארץ ובמשך שנת 1975 תורחב הרשת. דיסקונטומט 24 - עוד חידוש לשיפור השרות לציבור.

דיווח לפי דרישה

תוכל לקבל מהמחשב של בנק דיסקונט חסונה של מצב חשבונך - בחדירות הנוחה לך: יומית, שבועית, דו־שבועית, חודשית או תלת־חודשית. זאת נוסף לדיווח האוטומטי לאחר כל 17 פעולות. "דיווח לפי דרישה" - עוד שרות הניתן חינם ללקוחות בנק דיסקונט. כן תוכל לבקש בסניפך לקבל חינם "בול יומי" בו יפורטו כל הפעולות שנעשו בחשבונך ביממה האחרונה והיתרה החדשה.

כספות לילה

אם אתה בעל בית־עסק - תוכל להפקיד את פדיונך, בשעות בהן הבנק סגור, בכספות הלילה שהותקנו בחלק מסניפי הבנק. שרות בכספות לילה - עוד שרות שנועד לחסוך מסך דאגה.

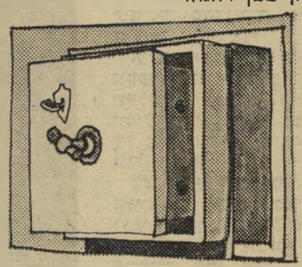

כספרים

בכל סניפי בנק דיסקונט תוכל להנות משרות אישי בשיטת הכספר (Teller) - הדיסקונטאי שלך בסניף שלך. שיטפל בכל פעולותיך הבנקאיות במרוכז. שיטת הכספר חוסכת מסך טירחה ובזבוז זמן.

אל־תור

בשרות "אל־תור" תוכל להפקיד שיקים, לשלם חשבונות ולחת הוראות שונות בכתב סבלי שתאלץ לעמוד בתור. לשם כך הותקנו ברבים מסניפי הבנק תיבות "אל־תור", בהן תוכל לשים, בתוך מעטפות "אל־תור", את השיקים, החשבונות או טפסי ההוראות השונות שברצונך כי תבוצענה. אנו נטפל בו־ביום בכל הוראותיך. שרות "אל־תור" - בנק בשרות עצמי, לחסכון בזמן ובטירחה.

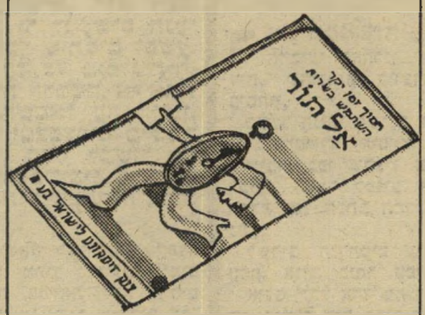

המחאות עמי

לרשותך מיגוון עטיפות־שי ספוארות להמחאות־הסתנה האישיות שלך. תוכל לקבלן חינם בכל סניפי בנק דיסקונט - לפי טעמך. כך תעניק גוון אישי והידור להמחאת־השי שלך בכל אירוע.

הוראות קבע

חשבונות הטלפון, המים, החשמל, המיסים העירוניים והמשכנתאיים, דמי מנוי, שכר־ליסוד ועוד תשלומים תקופתיים קבועים - ישולמו על ידינו אוטומטית - עבורך. תן לנו הוראת־קבע לתשלום חשבונותיך השונים - אנו נדאג לשלמם בזמן סבלי שתאלץ לכתת את רגליך ולדאוג.

תלושי־שי ותלושי־דלק

אם אתה בעל מפעל או בית־עסק - ודפיס עבורך תלושי־שי נאים, אותם תוכל לחלק לעובדיך, לשם רכישת מוצרים שונים, בהנחות ניכרות, ברשתות המכירה הגדולות במדינה. אל תתלבט בבחירת השי־לחג לעובדיך. תן להם תלושי־שי של בנק דיסקונט. לבחירת התשורה לטעמם. כן תוכל להזמין אצלנו תלושי־דלק, שיתקבלו בכל תחנות הדלק בארץ.

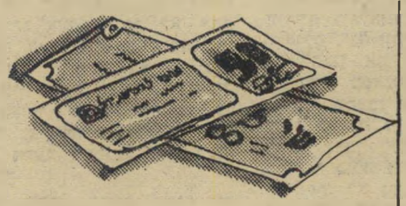

שיקים אישיים ושיקים עם תצלום

אם יש לך חשבון עו"ש בבנק דיסקונט - תוכל להזמין שיקים רגילים, שיקים אישיים (עם שמך וכתובתך) או שיקים עם תצלום - עליהם תחנוסס תמונתך, תמונת בית העסק שלך, הסמל המסחרי, המוצר שאתה מייצר וכד'. כל השיקים מסוגנטים - ליעילות הטיפול בהם ויותם.

הדיסקונטאים בתנופה יוצרת

LUZ • ר' אדר • אגפול

צמרת מישרד־הביטחון ממשיכה לחפות על השחיתויות ✶ קודמו של תת־אלוף ירון מסרב למסור מידע חיוני לחקירה ✶ פרשת המיכרז הנעלם המשמש מפתח לפיענוח חלקו של ירון בפרשה

המיכרז המיסתורי

מיכרז מיסתורי שפורסם לפני כארבע שנים, יכול לשמש נקודת־מפתח לבירור פרשת־היחסים הסבוכה שבין התעשיין אמנון אבני, שנאסר לפני כחודש על־ידי המישטרה באשמת מתן שוחד לאנשי־צבא ולפקידי מישרד־הביטחון — לבין תת־אלוף חיים ירון, מי ששימש כראש מחלקת־ציוד בחיל־האוויר, נעצר על־ידי המישטרה באותו יום עצמו, ושוחרר בערבות.

ירון היה היחידי מבין כל העצורים שלא הואשם על־ידי המישטרה בקבלת שוחד, אלא בקבלת טובות־הנאה בלבד. אם תיבדק פרשת המיכרז המיסתורי ביסודיות, ייתכן שכך המשך מהלך החקירה המישטרתית יופנה לאפיק חדש, ויקבל מימד שונה.

המדובר הוא במיכרז שפורסם על־ידי מישרד־הביטחון בתחילת שנת 1971. מיספר ספקים נתבקש להגיש הצעות־מחיר לבניית מיתקני־בדיקה־הידראוליים־ניידים (חיקוי לספקי־כוח ניידים מתוצרת בית החרושת האמריקאי גרי־ר).

בתחרות של אותו מיכרז השתתפו, בין השאר, התעשיין אמנון אבני, בעל בית החרושת א.ג.י., ו־ש.ה.ל. — חברה־בת של התעשייה האווירית.

ש.ה.ל. הגישה את הצעת־המחיר הזולה ביותר. אך למרבה הפלא, היא זכתה במחצית המיכרז בלבד. בהתאם

תת־אלוף (מיל.) ישראל רוט

לכך, בנתה חמישים אחוז מכמות מיתקני־הבדיקה ההידראוליים שהוזמנו.

מזה שלושה חודשים עורך „העולם הזה" חקירה, כדי לגלות את שם הספק שזכה במחצית השנייה של המיכרז. במהלך חקירה זו נתגלו עובדות מפתיעות.

נקודת־המפתח ✶ הוזנחה

ב־19 במארס 1975 פירסם העולם הזה את הראשונה מבין שלוש כתבות שבהן האשים את התעשיין אמנון אבני בהשחתת אנשי צה"ל ומישרד־הביטחון, ובשיחודם כדי שיטו למענו מיכרזים, שלא־כדין.

באותן כתבות צויינו שמותיהם של תת־אלוף חיים ירון, רס"ן מאיר בן־אהרון ופקיד מישרד־הביטחון יואל מירון, כחשודים בקבלת שוחד או טובות־הנאה מאמנון אבני.

ב־17 באפריל 1975 נעצרו על־ידי המישטרה הצבאית והאזרחית כל אלה ששמותיהם נזכרו בסידרת הכתבות הנ"ל.

מיספרם הרב של העצורים, וההסתעפויות הרבות שאירעו במהלך החקירה המישטרתית המוצלחת, גרמו כנראה למישטרה להזניח, בלא־יודעין, את אחת מנקודות־המפתח של הפרשה — המיכרז המיסתורי.

רק לאחר שיפוענח מיכרז זה ניתן יהיה לברר, באופן יסודי, מה היתה מערכת־היחסים האמיתית בין אמנון אבני לבין חיים ירון.

המידע הראשון שהגיע אלי, עוד קודם פירסום סידרת

אמנון אבני

הכתבות, אמר כי תת־אלוף ירון, בתוקף תפקידו כראש מחלקת־ציוד חיל־אוויר, דאג שהמחצית השנייה של המיכרז תגיע לידיו של אמנון אבני. לפי אותו מידע עורר צעדו זה של ירון התמרמרות רבה בחוגי חברת ש.ה.ל. ראשיה פנו לתת־אלוף (מיל.) ישראל רוט, המישנה למנכ"ל התעשייה האווירית, ששימש כראש מחלקת־ציוד חיל־אוויר לפני שנתמנה חיים ירון לתפקיד זה. הם ביקשוהו לברר את העניין עם ירון.

לפי אותו מקור־מידע, טילפן ישראל רוט לירון בעניין מיכרז זה. הבירור נסתיים בלא־כלום.

ב־5 במארס 1975 פניתי לישראל רוט לאימות המידע. הוא סירב להגיב, היפנה אותי אל אלקנה גלי, דובר התעשייה האווירית. הדובר היה באותה עת בחופשה. עובדה מעניינת כשלעצמה. מיספר פניות נוספות לישראל רוט נתקלו בסירוב דומה.

הסירוב ניראה מוזר. אם המידע שבידינו הוא

מאת

זאב יפת

היה נכון, מדוע לא טרח רוט להכחישו מייד מכל־וכל?

האדם שחייב היה להתמצא בנושא היה חיים לורן, מי שהיה מנהלה הנימרץ של חברת ש.ה.ל. באותן שנים. לורן, שנתמנה בינתיים כמנהלה של חברת מ.ב.ת. — אף היא חברה־בת של התעשייה האווירית — שהה באותו זמן בחו"ל, ולא ניתן היה לאתרו.

כיוון שכך, העברתי את החומר שבידי לידי המישטרה, כדי שהיא תבדוק את הנושא.

רק מקץ שבועיים, אחרי שפורסמה הכתבה הראשונה בסידרה, בהעולם הזה, ניאות ישראל רוט לשוחח עימי, ואמר: „איני אומר דבר. הנושא נמצא בבדיקת מצ"ח. איתם דיברתי."

לפני השיחה עימו, הבנתי מדברי מזכירתו (שאמרה: „איני מבינה מה כל העניין, הרי רוט הודיע למצ"ח שהוא אינו זוכר את כל המיקרה הזה"), כי המישטרה הצבאית לא תוכל להיעזר בדיווחו זה של רוט.

„העניין יסודר!" ✶

בינתיים החל תשבץ המיכרז להיפתר. הסתבר כי בשנת 1971 החליט חיל־האוויר לפתח בארץ מיתקני־בדיקה הידראוליים, כדי לנתק את תלותו בייבוא מחו"ל. לשם כך הכין חיל־האוויר אופיון (ספציפיקציה) טכני לבניית המיתקנים. החלטה כי אמנון אבני יבנה אב־טיפוס למיתקן (מה שאינו מקנה לו, מבחינת החוק, כל זכות־בכורה לגבי הזכייה במיכרז, המוצא לאחר־מכן).

לשם כך הובא לבית־החרושת של אבני, באישורו של חיים ירון, מיתקן שלם כזה, מאלה שהיו בשימוש, מתוצרת־חוץ. אבני פירקו, ניסה להעתיק אותו כדי לבנות מיתקן חדש, בדגם ישראלי.

אחרי השלמת בניית האב־טיפוס, הוצא מיכרז לבניית

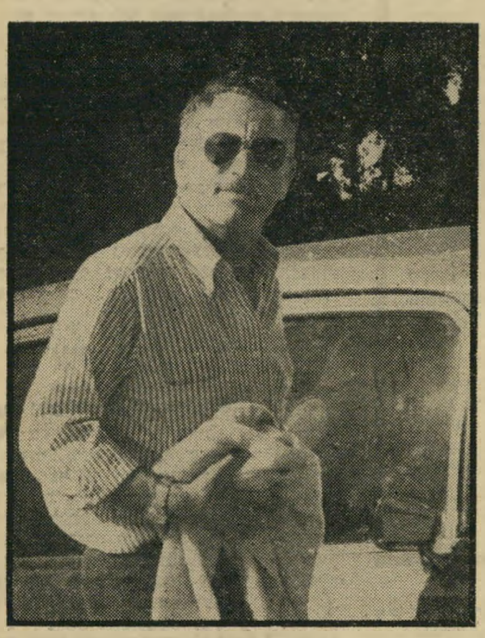

תת־אלוף (מיל.) חיים ירון

מיספר מיתקנים וכאמור, היתה הצעת־המחיר של חברת ש.ה.ל. הנמוכה ביותר, והיא זכתה במחצית מהמיכרז.

מייד אחרי שנתפרסמו תוצאות המיכרז, מיהר אמנון אבני למישרדו של חיים ירון. זה לא נמצא אותה שעה במישרד, ואבני המתין לו. לרוע מזלו לא היה די זהיר, משום שכאשר הבחין בשני ספקים נוספים, שהמתינו אף הם לירון, אמר להם לעדותם: „ש.ה.ל. דפק אותי. הם הגישו הצעת־מחיר נמוכה יותר. דווקא עכשיו, אחרי שבניתי את האב־טיפוס, העבודה תתחמק ממני."

כאשר חזר ירון, נכנס אליו אבני ולא תוך, כשיצא, שמעו שני הספקים שהמתינו בחוץ, את תת־אלוף ירון אומר לאבני: „אל תדאג, אני מבטיח לך שהעניין הזה יהיה בסדר."

שבוע ימים אחרי מעצרו של אבני, פניתי שוב אל ישראל רוט. גם הפעם לא קיבלתי ממנו תשובה ברורה, אך למרבה הפתעתי הוא היפנה אותי אל זבולון יערי, סגן־המנהל־הכללי, האחראי על מיכרזי התעשייה האווירית —

(המשך בעמוד 28)

מי הדליף למתי גולן?

(המשך מעמוד 21)

זמן לשירות־הביטחון לחקור בדבר זהות מדליפיו של גולן. הטלפון הפרטי שלו וטלפון מערכת הארץ בירושלים היו נתונים להאזנה מתמדת. כן ניסו לעקוב אחרי פגי־שותיו של גולן עם אישי־מדינה בכירים. הן לראש־הממשלה והן לשירות־הביטחון ברור לחלוטין כי המדליף של גולן היה אישיות בכירה ביותר.

הש. ב. פועל

שירות־הביטחון אף הגדיל לעשות, והרכיב רשימה של חשודים. רשימה זו זהה לרשימת האישים שהשתתפו במשא־ומתן בצורה זו או אחרת.

הרשמה האזנה על הטלפונים של שר־החוץ לשעבר אבא אבן; מי שהיה יושב־ראש המישלחת לשיחות הקילומטר ה־101 אהרון („אהרל״ה״) יריב; סגן־ראש־הממ־שלה יגאל אלון; ראש־הממשלה לשעבר גולדה מאיר; שר־הביטחון לשעבר משה דיין, אפי אברון, שימחה דיניץ, שגריר ישראל בארצות־הברית, היה תחת עיקוב בעת ביקורו האחרון בארץ.

בפגישה מצומצמת, שהתקיימה אחרי הפגישה הרחבה יותר עם השרים, ואשר בה השתתפו אחדים מהמקורבים לרבין ולשר־הביטחון שמעון פרס, גילה רבין במי הוא חרשד מתוך רשימת החשודים שהורכבה. הוא גם טען כי ידרוש את העמדת המדליף לדין, על־פי חוקי־החירום הנוגעים לפגיעה בביטחון המדינה.

רבין הודיע, כי אם לא ימוצו כל ההליכים נגד מי ששירות־הביטחון יצביע עליו כא־שם, ולא חשוב מה הינו או מה היה מעמדו, הוא יתפטר מתפקידו.

הבעייה השנייה שהרגיזה את רבין טמו־נה במערכת־היחסים האישית שבין ראש־הממשלה לבין מתי גולן עצמו.

כאשר הוקמו שמות מועמדים שונים לתפקיד ראש־הממשלה, היה גולן הראשון שהעלה את שמו של יצחק רבין כמועמד לתפקיד ואף תמך בו. אולם תמיכה זו ברבין החזיקה מעמד בדיוק ארבעה חודשים מיום בחירתו של ראש־הממשלה לכהונתו. גולן הפך חלוץ העיתונאים התוקפים את יצחק רבין, והיחסים ביניהם התחדדו, הפכו מתוחים ביותר. באחת משיחות־הרקע שאר־תן ערך ראש־הממשלה לפני כמה חודשים לכתבים המדיניים, הוא התפרץ על גולן בגסות־רוח, והעליבו לפני שאר הכתבים.

ביום השלישי שעבר התפרסמה בהארץ רשימה של גולן, תחת הכותרת ציר קאהיר וושינגטון, בה לעג בגלוי לראש־הממשלה, ותיאר אותו כאישיות חלשה והרת־אסון. ביום הרביעי בשבוע שעבר, למחרת פיר־סום המאמר, נקרא גולן למישרדי הצנזורה בתל־אביב, שם הודיעו לו כי סיפרו נאסר לפרסום — במלואו.

אולטימטום לכתב

זם לא רק איסור פרסום הוטל על ה־ספר. גולן, שלקח באותו יום את ההעתק שנשאר בהוצאת־הספרים שעמדה להוציא את הספר, זמורה־ביתן־מודן, נדרש על־ידי הצנזורה להעביר לידיה את כל עותקי כתב־היד שנשארו ברשותו, וכן כל רשימה שנמצאת בידו, והקשורה בחומר של הספר. לגולן ניתן אולטימטום, כי אם לא יעביר את החומר לשילטונות עד למחרת היום בשעה 9.00 בבוקר, הוא ייעצר.

גולן נדהם מהסיגנון התקיף של הצנזורה. הוא נדהם עוד יותר, כאשר נודע לו מאוחר יותר על התערבות היועץ־המישפטי־לממ־שלה בעניין שלו, ועל המגעים בין ראש־הממשלה והשרים, לבין ראש־הממשלה וחב־רי־הכנסת, ביחס לספר שלו.

לפני הודעת הצנזורה, לא פנה אל גולן איש כדי לנסות לשכנעו בנזק שיביא פיר־סום החלקים ה„מסוכנים״ בסיפרו, איש לא ביקש ממנו להוציא קטעים מהספר, ואיש לא טרח לבקשו לדחות את הוצאת הספר. ראש־הממשלה יצחק רבין החליט ללכת נגד גולן ביד קשה, כשהוא דורס בדרכו כל פיסקה בחוק הישראלי והבינלאומי, הנוגעת לחופש העיתונות והביטוי.

למחרת היום עשה גולן מיספר פעולות. ראשית, הוא החזיר להוצאת הספרים את המיקדמה בסך 1000 לירות שאותה קיבל מהם. הוא נועץ בעורכי עיתונו ובראשם גרשום שוקן, ועם עורכי־דין שהעיתון העמיד לרשותו, והודיע לצנזורה כי הוא עדיין שוקל אם לתת להם את החומר המבוקש. רבין, שקיבל דיווח על סירובו של גולן להחזיר את החומר, נבהל במיק־צת, והורה לצנזורה לתת לגולן ארכה עד למחרת, יום שישי, בשעה 12.00 בצהריים.

בינתיים גילו עורכי־הדין של גולן, כי קיים חוק המחייב אותו לתת לצנזורה כל חומר שנדרש ממנו. הם הסכימו להעביר את החומר לצנזורה, בתנאי שהיועץ־המיש־פטי־לממשלה יתן לגולן התחייבות בכתב כי הוא לא ייעצר בגלל הספר, וכי הספר יועמד לרשותו ולרשות עורכי־הדין שלו, אם הם יחליטו לפתוח במאבק מישפטי נגד הצנזורה כדי לאפשר את הוצאת הספר. לאחר שהיועץ־המישפטי לממשלה התי־חייב בכתב, הביא גולן את החומר לצנזורה.

מדור נגד עיתונאים

מ יחמת רבין בגולן מעוררת מחש־שבות חמורות ביותר, לגבי כשירותם של אישים שונים במדינה, לגבי שמירת חוקי־היסוד של חופש־העיתונות וחופש־הביטוי, ולגבי פוליטיזציה של שירות־הביטחון־הכללי.

לדברי רבין, הסכנה שבפירסום סיפרו של גולן היא כפולה. האחת: קיסינג׳ר יצטרך להתפטר מייד אחרי פירסום הספר, והשנייה: האמריקאים לא יסכימו עוד לדבר עם ישראל, מדינה שבה כל שיחה מודלפת לעיתונות.

שתי טענות אלה מצוצות מהאצבע, וב־וודאי אינן עומדות בשום יחס כנגד העבי־רות על חוקי־היסוד של הדמוקרטיה אותן עשו רבין ושריו במיקרה זה. מי האיש בישראל היכול להחליט היום אם טוב למדינה, או רע, אם קיסינג׳ר אומנם יעוף? מי האיש היכול לקבוע בוודאות כי סילוקו של קיסינג׳ר לא ישרת טוב יותר את העניין הישראלי, או אפילו שהנשיא פורד עצמו לא היה שמח לסילוקו של שר־החוץ שלו באופן זה?

הטענה השנייה, כאילו האמריקאים לא ידברו עימנו יותר, כיוון שאצלנו יש דלי־פות לעיתונות מעוררת־גיחוך ממש. האמ־ריקאים, יותר מכל עם אחר, יודעים ומעריכים את כוחה של העיתונות בגילוי אותם דברים שהשילטון רוצה לשמור בסוד.

ניסיון ההשתקה

ב בוקרו שך היום הרביעי האחרון הגיעה לידיו של יוסי ינאי ידיעה אשר הדליקה אצלו אור אדום. נודע לו על ישיבת ממשלה סודית שנערכה באותו בוקר. לינאי נודע כי השרים שהוזמנו לישיבה קיבלו הוראה שלא לבוא במכוניותיהם הפרטיות, כדי שיעתונאים שיעברו במיק־רה ליד הבניין לא ידעו על קיום ה־פגישה.

ינאי שהה באותו בוקר בבניין הכנסת בירושלים. כשהוא אוסף פרט לפרט, הת־ברר לו כי נושא הפגישה היה ספר, אותו כתב סופרו המדיני של הארץ מתי גולן, אשר הצנזורה פסלה אותו על פי הוראתו של רבין.

בשעת הצהריים ניקראו חברי ועדת־החוץ־והביטחון לישיבה שלא מן המניין, בה השתתף גם ראש־הממשלה, כדי לדון בפרשה זו. ואילו בשעות אחר הצהריים אסף יצחק רבין את ועדת העורכים.

לעורכי העיתונים היומיים הוא סיפר כי הצנזורה פסלה את ספרו של גולן, מיום פרוץ מילחמת יום הכיפורים ועד אחרי חתימת הסכמי ההפרדה עם מצריים וסוריה. לדברי רבין, עלול פירסום הספר לגרום נזק

וכי יש בו פרטים סודיים וסו־דיים ביותר, אשר פירסומם יפגע בביטחון המדינה.

ראש־הממשלה ביקש מעורכי העיתונים שלא לפרסם את הסיפור ולו ברמז, וכפי שנוהגת תמיד ועדת העורכים, הם הסכי־מו מייד לקיים קשר שתיקה מוחלט ב־נושא זה.

צנזור מאיים

ב וועדת העורכים חברים רק עורכי העיתונים היומיים. עורכי העולם הזה אינם חברים בה. באותה פגישה נשאלה השאלה: „ומה יהיה אם העולם הזה יפרסם זאת?״ והתשובה שניתנה: „אנחנו נימנע ממנו את הפירסום.״

עם הודעת השילטונות למתי גולן על פסי־לת סיפרו, הוא נידרש, תחת איום מאסר על פי תקנות החירום המנדטוריות, להפ־קיד בידי הצנזורה את כל עותקי כתב־היד הנמצאים בידו וכן כל פרוטוקול ומיס־מך הקשורים בספר, דרישה אשר מעולם לא הועלתה בצורה זו כנגד עיתונאי או סופר.

ככל שאספנו יותר פרטים, הן על תוכן הספר, פרשת פסילתו ויצירת קשר ההש־תקה המוחלט סביבו, היה ברור למערכת העולם הזה כי עלינו לשבור קשר זה.

היה ברור לנו כי ראש־הממשלה איבד את עשתונותיו, הפעיל איומי טרור, את שירות־הביטחון ואת חוקי החירום כדי למנוע פירסומה של פרשה פוליטית, אשר אינה קשורה כלל וכלל לביטחון המדינה, רק כדי לשמור על שילטונו ושילטון ממשלתו.

ידענו כי אם יצליח יצחק רבין במזי־מתו, יפתח שער רחב להפעלת דיכוי וטרור על עיתונאים, כשרבין לא מהסס כלל להשתמש בחוקי הוד מלכותו, מלך בריטניה הגדולה, שניישארו ירושה מתקו־פת השילטון הזר בארץ, לאיים על עי־תונאים במאסר, להפעיל צנזורה ביטחו־נית בנושאים פוליטיים ולהפעיל את שי־רות הביטחון הכללי, מוסד אשר הוקם למילחמה במרגלים ובוגדים, כדי לשרת את צרכיו הפוליטיים־אישיים.

כשהיה ברור לנו כי העיתונות היומית כולה נרתמה לקשר השתיקה, כי חברי הכנסת מכל הסיעות עברו לדום ברגע שנאמרה מילת הקסם „ביטחון המדינה״ ולא השתמשו בחובה שניתנה להם על־ידי בוחריהם כדי להגן על הדמוקרטיה ב־מדינת ישראל, ידענו שמוטל עלינו לפו־צץ את הפרשה, לשבור את קשר השתיקה ולהפסיק את השתוללותו של יצחק רבין.

ביום ראשון בבוקר, אחרי שאספנו את כל הפרטים הקשורים בספר ובפרשה, הוג־שת הכתבה לצנזורה. כעבור מיספר שעות טילפן הצנזור לעורך השבועון הזה אורי אבנרי והזמין אותו לשעה 2.30 אחר הצה־ריים למישרדו. הזמנה זו היתה די תמוהה בעינינו. בדרך כלל מעביר הצנזור חזרה את החומר שנישלח אליו דרך שליח ה־מערכת, בין אם הוא אושר ובין אם הוא ניפסל.

בשעה הנקובה הגיעו למישרדי הצנ־זורה אורי אבנרי, אלי תבור ויוסי ינאי. נוסף לצנזור נוכח בפגישה סגנו, קצין ב־דרגת רב־סרן.

ללא מילים מיותרות הגיש לנו הצנזור את הכתבה שהיא פסולה מהאות הראשונה בה עד המילה האחרונה. אחר־כך החל טכס מוזר. הצנזור שלף ממגירתו ספר והקריא לנו במלואם את חוקי החירום הקשורים בצנזורה ובפירסומים. החוקים אותם הקריא לנו הצנזור מתפרסמים ב־עמוד 19 בגיליון זה.

רק אחרי שניפרדנו מהצנזור הבנו את פשר טכס האזהרה במישרדי הצנזור. הצנ־זור רצה להקריא לנו את החוק בנוכחות עדים, כדי שלא נוכל לטעון שלא הוזהרנו.

למחרת בבוקר הגיעו למערכת שני חיי־לים, שליחי הצנזור, בידם מיכתב חתום על ידו „המסכם״ את השיחה והטכס ש־נערכו ביום הקודם, הכל לפי הפרוטוקול.

גזירת הצנזורה הפכה את החלטתנו לפו־צץ את הפרשה, או לפחות להביא לידי־עת הציבור שמתבשל עסק־ביש חדש, לנחושה הרבה יותר. בגלל מיגבלות הצנ־זורה נכתבו במערכת שלוש כתבות שו־נות, האחת על פיטפוטיו של הנרי קי־סינג׳ר, השנייה על השתוללותו של יצ־חק רבין, כתבה אשר סקרה אף מצבים דומים בתקופת מנגנון החושך של בן־גוריון ואיסר הראל ואילו השלישית על מתי גולן, יחסיו עם ראש־הממשלה, קש־ריו הטובים בצמרת, מדליפיו והפרשות אותן הוא פוצץ.

הבהרנו היטב לצנזורה כי כתבות אלה היא לא תוכל לפסול משום שאין להן כל נגיעה לחומר ביטחוני, לסיפרו של גולן או ליחסי החוץ של ישראל.

בינתיים אף קיבלנו הודעה כי איש שירות הביטחון נישלח לבית־הדפוס בו מודפס העולם הזה כדי לפקח ולשמור שלא נדפיס אף מילה שלא אושרה על־ידי הצנזורה.

רק כעבור מיספר שעות קיבלנו חזרה את החומר מהצנזורה. ידוע לנו כי הוא הועבר לדרגים גבוהים הרבה מעל הצנ־זור, וידוע לנו כי ראש־הממשלה והיועץ המישפטי מתעניינים אישית בחומר זה.

אולם גם החוקים הדרקוניים של הצנ־זורה לא עמדו לה הפעם. הצנזור, רבין ושמגר ידעו, כי אם הם יפסלו כתבות אלה, אנו ניפנה לבית־המישפט־הגבוה־לצדק, נוכיח את שרירות ליבה של הצנ־זורה וניזכה. לצנזור לא היתה ברירה והכתבות אושרו במלואן.

פרשה אפלה

א ולם כתבות אלה הדליקו אור אדום אצל ראש־הממשלה. הוא ידע כי בעיק־בות פירסומן תבין המדינה כולה כי עוד פרשת סתימת־פה טובעת במים העכורים של השילטון, אשר איבד כאן כל צלם דמוקרטי. היה ברור שעם הופעת העולם הזה ברחובות תל־אביב, ביום השלישי ב־ערב, תתפוצץ הפרשה בהד חזק.

כתבי החוץ בארץ, אשר בינתיים נודע גם להם הסיפור, למי במלואו ולמי בחל־קו, החלו להעביר ידיעות למערכות עי־תוניהם, אשר ניפסלו כולן על־ידי הצנ־זורה. היה ברור, כמו בפרשיות אחרות, כי אחד מהם יצליח בסופו של דבר להב־ריח את החומר לחו״ל והוא יתפוצץ שם. וכך אכן קרה. ניו־יורק טיימס פירסם את הידיעה ביום ג׳ בבוקר, וזה שימש תמריץ נוסף לרבין לבטל את האיפול.

לראש־הממשלה, יצחק רבין, נותרו שעות מעטות, עד הופעת העולם הזה או פירסום הפרשה באחד מעיתוני החוץ, לנסות ולהציל את יוקרתו ולטייח את ניסיונותיו לסתום את הפה ולרמוס את אשיות היסוד של הדמוקרטיה בארץ. ביום שני בשעת חצות פירסם דובר צה״ל, אחרי שקיבל הוראה לכך מראש־הממשלה, הודעה קצרה, „בעיקבות שאלה״ אשר מסרה כי ספר אותו הגיש מתי גולן ל־צנזורה, אשר היה בו חומר סודי וסודי ביותר ואשר פירסומו עלול היה לסגוע בביטחון המדינה, נפסל על־ידי הצנזורה.

העולם הזה לא זכה להיות הראשון שיפרסם את הידיעה. אולם די לנו בכך שהכרחנו את ראש־הממשלה להוציא לאור פרשה אפלה, אשר הקשר בינה לביטחון המדינה לא קיים כלל ואשר שמירתה ב־סוד היתה משרתת את האינטרסים הפו־ליטיים שלו עצמו, מבלי להתחשב כלל בעקרונות האלמנטריים של מישטר דמוק־רטי.

העולם הזה

במדינה

העם

סיפור ישראלי

זה יכול לקרות רק כאן

זהו סיפור ישראלי אמיתי.

היועץ המישפטי לממשלה מסר דו"ח, בו האשים את נגיד בנק ישראל בהאשמות חמורות ביותר של אי־מילוי תפקידו כראוי. בפרשה זו אבדו מאות מיליוני לירות.

הנגיד שמע את ההאשמות בטלפון. הוא שהה באוסטרליה, ללא מטרה סבירה כל־שהי, ולא חזר לישראל. תחת זאת הגיב על הדוח כמבקר־תיאטרון המותח ביקורת על הצגה בינונית.

בכל מקום אחר בעולם היה הנגיד מת־פטר — או מפוטר — תוך 24 שעות.

אבל לא בישראל.

מיפלגות

אבן המואס בבונים

„כאן לא בולגריה!"

אמר אבן.

„כאן לא סייגון!"

השיבו אויביו

„ראשי מיפלגת העבודה רוצים להנהיג בארץ מישטר כמו בבולגריה!" קרא הנואם. הדובר גבה־הקומה לא היה מנהיג של הליכוד או של אחת מתנועות־המחאה.

אבן וקיסינג'ר
הילכו שניים יחדיו?

היה זה מנהיג בכיר של מיפלגת העבודה עצמה — ח"כ אבא אבן, שר־החוץ לשעבר.

הדיח את המדיחים. היה זה סיבוב נוסף במאבק־היחיד של אבן, שהכריז מיל־חמה על ממשלת־רבין אשר הדיחה אותו ממישרד־החוץ.

מטרתו של אבן גלוייה למדי: להדיח את מדיחיו, להפיל את ממשלת רבין. אבן שואף לחזור לפחות אל מישרד־החוץ, ואם אפשר — אל ראשות־הממשלה.

זהו מאבק לגיטימי, ואילו הסתפק אבן במתיחת ביקורת על יצחק רבין, בוודאי היו חבריו במיפלגה סולחים לו ואף תומכים בו בחשאי. אולם השבוע הושמעו נגדו האשמות של בגידה במיפלגה, ואף גרוע מזה — בגידה במדינה.

כי בעמודים הראשונים של עיתוני אר־צות־הברית הופיעו כותרות שמנות, ש־פירסמו דברים שאמר אבן בראיון במעריב. כותרת־לדוגמה בהראלד טריביון: „אבן מאשים את מישטרו של רבין בכישלון השיחות על סיני."

כותרת זו אישרה את טענתו של הנרי קיסינג'ר, שעליה חזר גם הנשיא ג'ראלד פורד, כי ממשלת ישראל היא האשמה בכישלון שיחות קיסינג'ר. עיכוב הנשק והכספים לישראל נבע מטענה זו.

מסביר רשמי. בהשמיעו טענה זו, העמיד אבן את עצמו באופוזיציה קיצונית לממשלה — קיצונית אף מתנועות מוקד, ר"צ, שינוי ולובה אליאב, שהצדיקו את עמדת הממשלה בפרשת השיחות. הקול היחידי ששלל את עמדת הממשלה בפרשת הפסקתן של השיחות היה העולם הזה (1960).

אבן הוא אדם חופשי, והוא רשאי להש־מיע את דיעותיו גם כשהן נוגדות את עמדת מיפלגתו והחלטות מוסדותיה. שאם־לא־כן תהפוך המיפלגה העתק של המיפ־לגות השליטות בדמוקרטיות העממיות — נוסח בולגריה.

אולם לגבי אבן התעוררה שאלה, שאינה קיימת לגבי אזרח רגיל, ואפילו ח"כ רגיל. זה עתה חזר משליחות־הסברה בארצות־הברית, שהוטלה עליו מטעם הממשלה. לגבי יהודים ולא־יהודים רבים, יש לדבריו של אבן מישקל כימעט־ממשלתי, מאחר שהם רגילים לשמוע מפיו את עמדתה הרישמית של מדינת־ישראל. אבן עצמו מודע לכך, והדבר עוזר לו לגבות סכומי־עתק בעד הרצאותיו בחו"ל.

ציר אבן־דיין. כל זה מעמיד את אבן במצב דו־משמעי. במצב דומה מאד עומד משה דיין, המשמיע לאחרונה דיעות ביקור־תיות דומות. גם דיין נשלח לחו"ל כשליח־ההסברה של ממשלת־ישראל, וגם הוא גבה שם מאות אלפי לירות עבור הרצאותיו.

טענו יריב השניים: אבן ודיין מנסים שניהם, איש־איש לפי דרכו, להפיל את הממשלה כדי לשוב אל זירת השילטון. שניהם נפגשו בנפרד עם הנרי קיסינג'ר, ושניהם השמיעו לאחר מכן דיעות שהיו ערבות לאוזניים אמריקאיות. „הם רוצים להגיע לשילטון בעזרת האמריקאים," אמר בגסות אדם המקורב לרבין, „הם חושבים שכאן זה סייגון — לפני הנפילה."

אולם במצב הרעוע של המיפלגה ושל השילטון, לא ניתן לקבוצה השלטת להתנקם באבן — אלא־אם־כן יוכלו לחדביק לו חשד פלילי, כפי שניסו — לשווא — בשבוע האחרון.

ביטחון

ד"ר גאנדי ומיסטר זאבי

מישחו סובך

מפיצוץ האישיות —

אבל מי?

ברגע הראשון זה נשמע כבדיחה. היועץ לענייני מילחמה בטירור של ראש־הממ־שלה, האלוף במילואים רחבעם („גאנדי") זאבי, מי שהיה אלוף פיקוד המרכז, המיי־עץ עתה ליצחק רבין במערכה נגד פעי־לות־חבלנית־עויינת, הגיש את הדו"ח שלו על התפרצות־הטירוף של דייוויד פרוטר ביהנסבורג.

קבע גאנדי: הכל היה בסדר. פרוטר סבל בסך־הכל מפיצול־האישיות, ועל כן היה מותר להעסיקו בתפקיד ביטחוני בקונ־סוליה. הפקידים ואנשי־הביטחון של הקונ־סוליה נהגו כשורה, וכן גם שילטונות־הביטחון של דרום־אפריקה.

„היחידים שלא היו בסדר היו העוברים־ושבים ברחוב, שנורו על־ידי פרוטר," תימ־צת את הדו"ח, בליגלוג, איש־ביטחון יש־ראלי. „הם אשמים בכל!"

דיאגנוזה. לא היה צורך להיות פסי־כיאטר ותיק, כדי לדעת שקביעתו של גאנדי תלוייה על בליטה. פרוטר לא סבל מ„פיצול האישיות," שהיא סימפטום של הפרעה נפשית (היסטריה), אלא ממחלת־רוח (פאראנוייה). כל התנהגותו בעבר ה־רחוק והקרוב מעידה על כך בבירור.

לא פחות ברור הוא שבפרשה זו נהגו האחראים ברשלנות פושעת, וכי היא מגלה מחדלים מזעזעים בסידרי־הביטחון במוס־דות הישראליים בארץ ובחו"ל.

השאלה היחידה המתעוררת בעיקבות הדו"ח של גאנדי היא השקפת־עולמו של מחברו־עצמו. מה הניע את הקצין הוותיק לחבר מיסמך תימהוני כזה?

פולחן האלימות. אין ספק כי הדו"ח אכן מגלה תופעה של פיצול־האישיות — אולם באישיותו של גאנדי עצמו.

נראה בבירור כי בסתר ליבו אוהד גאנדי את פרוטר, דווקא בשל הסימפטומים ה־„ביטחוניים" של מחלתו. הטיפוס האלים (לפי עדות קיבוץ יפעת), העוסק בקארא־טה, הנושא עימו תמיד מלאי גדול של נשק מכל הסוגים, שהאופנוע שלו דומה לנגמ"ש חמוש, הנדחף לתפקידים ביטחוניים בלי

(המשך בעמוד 32)

למסיימים שירותם בצ.ה.ל!

חרשות לחינוך והכשרה ימיים מודיעה על פתיחת

קורסים לקצינים בצי הסוחר

*** קורס לחובלים**

מתקבלים משוחררי צה"ל בעלי בריאות וראיה תקינים, בוגרי 12 שנות לימוד ובוגרי 11 שנות לימוד, בעלי תעודת טובה.

*** קורס לקציני מכונה**

מתקבלים משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה, בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים ותלת שנתיים (למעט חניכות), בעלי תעודה טובה במגמות המתכת. כן מתקבלים בוגרי בתי"ס תיכוניים ומסיימי כיתה י"א תיכון שיוכשרו למקצועות המתכת לפני כניסתם לקורס.

למהנדסי מכונה והנדסאי מכונה — מסלולים מקוצרים.

*** קורס לקציני רדיו**

הקורס יפתח בספטמבר 1975. מיספר המקומות מוגבל. מתקבלים בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים במגמת רדיו אלקטרוניקה או בעלי השכלה צבאית מקבילה או בעלי תעודת טכנאי אלקטרוניקה סוג 2; משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה עד גיל 30.

*** קורס לקציני חשמל**

מתקבלים א. בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים במגמת חשמל

ב. טכנאי חשמל, הנדסאי חשמל, מהנדסי חשמל.

לפרטים נוספים פנה למשרדינו:

בחיפה: רח' נתן (קייזרמן) 11 ליד כיכר פריז בימים א'—ו', בשעות 8—14.

בתל־אביב: מגדל שלום, רח' אחד העם קומה 28, בימי ב', בשעות 9—13.

לנוחותך תוכל גם לחרשם לפי הספח חמצורף.

עכשיו יותר כדאי בצי הסוחר!

ההטבות ותנאי השכר עכ־שיו יותר משמעותיים: **בעת ההכשרה** — כלכלה ומגורים ללא תשלום ומענק חודשי גבוה (במטבע קשה). **לאחר ההסמכה** — קידום מהיר בדרגות ובשכר (חל־קו במטבע קשה), תוספות והטבות שונות.

היה קצין בצי הסוחר!

לכ' חרשות לחינוך והכשרה ימיים ת.ד. 1909 חיפה 31000

הנני מעוניין בפרטים נוספים בקשר לקורס .....

שמי ..... כתובתי .....

השכלתי ..... גיל .....

תאריך ..... חתימה ..... ה. הזה מאי

נפגש ב- טנדי

קפה טנדו * דיזנגוף 193 * תל־אביב

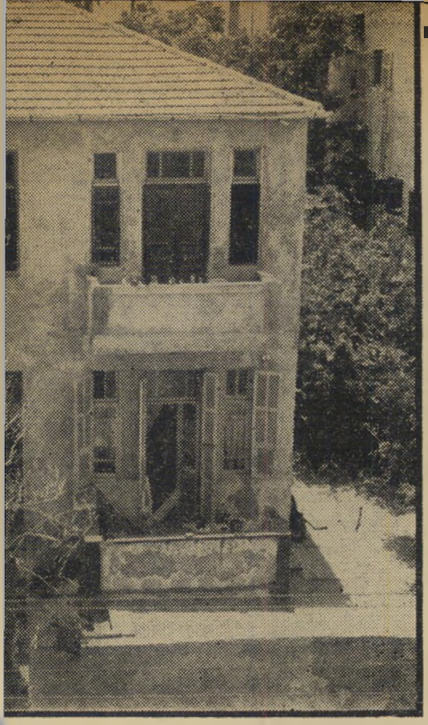

עם ילדים.

בין הצעירים הערביים בבית צייר אחד, ומיספר סועלי־במה. בין היהודים: קצין בצה"ל, טייס, ומרפא טיבעי בשם חיים ברנשטיין, החי עם צעירה גרמניה ששמה וולטראוד נוטבורגה מריה טדלובסקי.

בחצר הבית המוזר מסתובבים באופן חופשי כלבים וחתולים רבים, ועל המידרכה שבחזיתו חונים שני ג'יפים ישנים, האחד שייך לטייס, השני לחיים ברנשטיין.

בית של תימהונים

כאורה נרמה כאילו מנהל הבית כולו אורח־חיים קומוניאלי. אחד נכנס אל דירתו של השני, וכמעט תמיד ניכרת בו פעילות עד לשעות הקטנות של הלילה.

מוסיקת־פופ בוקעת מחדרי הבית במשך כל שעות היום, וקירבתו לים גורמת לתושביו להסתובב כימעט תמיד בביגדי־ים. מובן שבמקום כזה לא חסרות גם חתיכות, והן ממלאות תפקיד חשוב בבית.

הזוג המעורר סקרנות רבה ביותר בין תושבי הבית היחידי־במינו הוא, ללא ספק, חיים ברנשטיין וולטראוד נוטבורגה מריה טדלובסקי או בקיצור טראודי.

טראודי היא בחורה גבוהת־קומה ומלאה, בעלת שפתיים בשרניות ועיני־תכלת עמוקות, ואילו חיים מזוקן ובעל עיניים חודרות. שניהם מרפאים טיבעיים — נטורותרפיים, בלשון המדע.

חיים ברנשטיין, יליד הונגריה, הוא בן למישפחה אמידה. הוריו יבואני־טכסטיל, ומתגוררים ברחוב דובנוב בתל־אביב.

כילד קיבל חינוך מסורתי, היה תלמיד־ישיבה ומאוחר יותר שירת בנח"ל. עם תום שירותו הצבאי למד באוניברסיטת תל־אביב סיפרות ופילוסופיה, קיבל תואר ראשון בשני המיקצועות, אך במקום להפוך מורה־לסיפרות, כמקובל, החליט לשנות מיקצוע. הוא ירד ירושליימה, למד מישפטים, ומחזיק כיום בתואר של עורך דין.

בבית מוזר ומיסר

העזר־שכנגד לחיים ברנשטיין היא וולטראוד נוטבורגה מריה טדלובסקי, ילידת גרמניה וממוצא רוסי אציל. טראודי, שהכירה את חיים בבית־הספר לנטורותרפיה במינכן, מצטיינת בשפתיים בשרניות ובמלחחת בגדים יוצאי־דופן. בתמונה משמאל: הבית המוזר שבו מתגוררים השניים.

כוסות-רוח לחיי

חיי, ללא ספק, אחד הבתים המוזרים ביותר בתל־אביב. בית קטן בן קומותיים, שריד של תל־אביב הקטנה. שוכן ליד הים, והרוחות נתנו בו את אותותיהם.

תושביו של הבית מוזרים לא פחות. בארבע הדירות המצויות בו, בהן דירות המחולקות לחדרים בודדים, מתגוררים צעירים יהודים וערביים, וגם מישפחה אחת באותה תקופה חלה במחלה, שאת טיבה הוא שומר בסוד. אמצעי־הריפוי הקונבנציונאליים לא שיכנעו אותו, לדבריו. הוא פנה לרופא נטורותרפי, אחרי שנואש מרופאי קופת־חולים, והלה עזר לו. ברנשטיין נמלא סקרנות לגבי המיקצוע החריג, שהוא מיקצוע מקובל ביותר באירופה כיום, אך בארץ עדיין מתייחסים אליו בחשדנות רבה. הוא נוסע לגרמניה, נרשם שם ללימודים בבית־ספר מיוחד, והיה תלמיד המעולה בכיתתו. שנייה אחריו, בכיתה, היתה צעירה גרמניה יפהפיה בת 23, וולטראוד טדלובסקי שמה. השניים התאהבו, ומאז הם חיים יחד.

טראודי, בתו של בנקאי עשיר ממינכן ונצר למישפחת אצילים רוסית, הצטרפה אל חיים, שמישפחתו עברה את שואת אירופה, במסעו לארצות־הברית, שם השלימו השניים במירפאות של ריפוי טיבעי.

אך החלטתו של חיים היתה נחושה, לחזור ארצה ולחדיר את תורת הריפוי הטיבעי לשוק הישראלי.

הרצאות ל„ויצ"ו"

מייד כשחזיעו לישראל, שכרו השניים דירה מרווחת בת שלושה חדרים ברחוב הירקון, שמחלונותיה נשקף הים, וייחטו אותה בשטיחים וברהיטים משוק־הפישפשים, רכשו את כל אמצעי־הריפוי הדרושים להם — ופתחו מרפאה.

לעומת הדירה המרווחת שבה שוכנת המירפאה, מתגורר הזוג באותו בית מוזר, בחדרון זעיר. כדי לחסוך מקום, התקין חיים מיטה על עמודים, אליה הם מטפסים בסולם. את החדרון חולקים עימהם מאסוף

בגב חשוף שוכבת החולה על מיטת הטיפולים, כשחיים או טראודי מרפאים אותה בשיטה העתיקה של כוסות־הרוח. לדבריהם, החולים שלהם הם בדרך־כלל אנשים שקיבלו טיפול קונבנציונאלי שלא עזר להם, והם פונים אליהם מתוך הנחה שאם לא יועיל — ודאי שלא יזיק.

קוצי והמישפחה הכוללת את ד... ושיבעת החתלת... חיים וטראודי הם אוהבי־חיות מובהקים. דואגים לא...

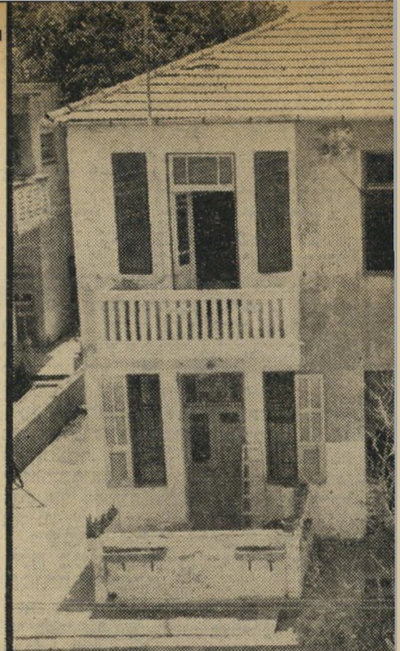

כלב־זאב מעורב שחור, ובורג׳, כלב ג׳ינג׳ קטן וחמוד. בכלוב שמעל לארון מצפצפות להן ללא־הרף שתי ציפורים נדירות ביופיין, ובתוך סלסלת־קש מתנמנמת לה אמא־חתולה ששמה קוצי, על שיבעת גוריה.

קירותיו של החדר מכוסים בתמונות, בתוך ארגזים צבועים צהוב מונחים ספרים, ועל הפטיפון הסטריאופוני מסתחרר בנחת תקליט של שירי־חזנות מסורתיים.

טראודי וחיים אוהבים את חדרם. מדי־יום הם משפרים ומשפצים את מראהו. טראודי תופרת וילונות, חיים צובע את המרפסת, שותל עציצים ומתקן את המעקה, או משחק שח עם ידידיו.

שעות אחדות ביום מבלים השניים במרפאתם. יש להם חוג־לקוחות קבוע.

כששואלים את חיים על עיקריה של תורת הריפוי הטיבעי, הוא מסביר: „עיקרה של התורה הוא לגייס כוחות־ריפוי המצויים בגוף האדם, לעודד ולהסתמך עליהם, ולא לערב בצורה גסה תרופות חזקות מבחוץ, המוציאות את גוף האדם מאיזונו לזמן ארוך.״ תורה זו מעוררת עדיין, אצל אנשים רבים, אי־אמון. ד״ר נצח, חלוץ המרפאים הטיבעוניים בארץ, האמין בזה — אבל הוא נפטר.

על־מנת להעלים את החשד, ולעזור לאנשים להבין את עיקרי שיטת הריפוי הטיבעי, מקיים חיים הרצאות. הוא מרצה לפני נשות ויצ״ו, למשל, ולא אחת הוא נתקל בהתנגדות קשה. כמו באותה הרצאה שקיים בביתה של פעילת ויצ״ו אמידה. ישבו להן ה„וייבערס״ מסביבו, לגמו בגי־חותא מסיפלי־הקפה וזללו עוגות־קרם, ושאלתן הראשונה אל המרצה הצעיר היתה: „יש לך תעודה שלמדת את ה־מיקצוע באוניברסיטה?״ חיים הירצה זמן רב, אך לבסוף יצא בתחושה כי דיבר אל חלל ריק. אותן נשים משועממות חשדו בו כי הוא אינו רציני, לא האזינו לו כלל, מה־גם שטאטוס ובורג׳, שגילו אליו

ורי גר זוג מוזר

בעין מזויינת

מביט חיים ברנשטיין דרך הזכוכית־המגדלת ומאבחן, לדבריו, סימפטומים של מחלות בעזרת סימנים המופיעים בגלגל־העין. הסגולה לחיים ארוכים, לטענתו, היא השלווה, מתת שבה ניחנו רק מתי־מעט.

לה הסבר מדעי למרות שהוכיחה עצמה. „לפי התורה הסינית יש בגוף האדם נקודות מסויימות המצויות על האיברים הפנימיים. לכל אבר יש מערכת נקודות, שכאשר מחברים אותן נוצר מסלול. האנרגיה בגוף זורמת ב־12 מסלולים, וכשלוחצים על הנקודות הללו אפשר להשפיע על איברים מסויימים.״

גם חיים וגם טראודי אינם מוכנים לערוב כי ירפאו כל מחלה, אך יש מספר מחלות שהם הצליחו, לדבריהם לרפא, והם משוכנעים כי יצליחו בכך גם בעתיד. הטבע, לטענתם, עומד לצידם.

השיטה הסינית

מופעלת על־ידי טראודי, כשהיא מרפאת חולה בשיטת־הריפוי הסינית, שעדיין לא הוסברה מבחינה מדעית במערב. המחטים הדקות ננעצות בעור בעזרת שפופרת חלולה, המפזרת את הכאב, כך שלא יתרכז במקום אחד. בתמונה מימין: הזוג בביתו, עם החתולה קוצי.

להרצאה, לא הוסיפו רצינות לאירוע.

אך כל זה אינו מרפה את ידיו של חיים. בדרכו־שלו הוא מסביר לחולה ה־פוטנציאלי את עיקרי התורה, מנחה אותו להשתמש בתרופות הנמצאות במזון עצמו או באותן תרופות המצויות במים, בצורת אמבטיות. הוא משתמש בכוח הגלום בידיו כשטראודי עוזרת על־ידו, ושניהם מבצעים יחד עיסויים בשיטה אינדיאנית.

ריפוי בדרך הטבע

ב דרך־כלל מגיעים אל טראודי ואל חיים, לדבריהם, אותם אנשים ש־הגיעו אל סף הייאוש, מאחר שאמצעי־הריפוי המקובלים הכזיבו אותם.

„כמו, למשל״ מספר חיים, „אותה אשה שהגיעה עם אחוז־שומן גבוה בדם, וכתוצאה מכך הפרעות בקצב של הלב. היא הגיעה למצב של כימעט הסתיידות־עורקים. כעבור חודשיים של טיפול הגיעה למצב של אחוז־שומן נורמלי, והפרעות בקצב הלב נעלמו. ריפאנו אותה בעזרת דיאטה, עישבי־מרפא, וטיפולי־מים.״

טראודי וחיים עובדים יחד. הם משוחחים עם החולה, בודקים אותו, ולפעמים מתעוררים ביניהם חילוקי־דיעות, אך אלה מיקצועיים, לא מהותיים. לצורך עבודתם הם נעזרים בספרות עניפה בגרמנית ובאנגלית.

אומר חיים: „אינני דורש מאיש להאמין בשיטת הריפוי הטיבעי. אני מבקש רק שיתנו לי לרפא, אם זה עוזר. הבעייה של להאמין נעלמת. אם זה לא עוזר, אין צורך להאמין. אחרי הכל, נטורותופיה אינה דת.״

עם שיטות־הריפוי של השניים נימנות שיטת־הריפוי העתיקה של כוסות־הרוח, ו־שיטת המחטים הסיניים.

מסביר חיים: „שיטת המחטים הסיניים היא שיטה עתיקה, שעד היום לא נמצא

המוסיקה

היא אהבתה הגדולה ביותר של טראודי טדלבסקי, המנגנת בחליל באופן מיקצועי ואף נתנה רסיטלים כשלמדה בגרמניה

(המשך מעמוד 23)

דבר שלא עשה מעולם קודם־לכן בשיחותי איתו שבהן, כזכור, התחמק ממתן תשובות.

למחרת, כאשר פניתי אל יערי, ניכר מייד שהוא כבר מתמצא היטב בנושא, משום שהשיב במקום, ללא היסוס: „מעורלם לא השתתפנו במיכרז זה. לא הגשנו כל הצעת־מחיר, ולכן גם לא קיבלנו את העבודה.“

יערי נשאר איתן בקביעתו זו גם כאשר ביקשתיו, שוב ושוב, לבדוק פעם נוספת את המיכרזים. ציינתי בפניו בדיוק מה נושא המיכרז, אילו חברות השתתפו בו ומה היה המחיר שחברת ש.ה.ל. הציעה.

ייתכן שקביעתו הנחרצת של יערי בעניין המיכרז, היתה גורמת לי להפסיק לחקור בנושא, אך רצה המיקרה, ועוד באותו יום בו הודיע לי יערי, בצורה פסקנית ביותר, כי ש.ה.ל. לא השתתפה באותו מיכרז, עלה בידי ליצור קשר עם אחד מאנשי חברת ש.ה.ל., שאמר:

„איזו שאלה? עד היום אנו זוכרים את המחומה שהתחוללה סביב אותו מיכרז. היתה לנו הרגשה שמשהו לא־כשר חיך שם. זכור לי שראשי התעשייה האווירית נתבקשו לברר עם חיים ירון מה התרחש באותו מיקרה.“

הדובר לא מדבר

ב־6 במאי 1975 שוחחתי עם חיים לורן (שחזר בינתיים ארצה), מי שהיה מנכ"ל ש.ה.ל. בשנת 1971. הוא לא נטה להרחיב את הדיבור בנושא זה, אך ציין כי חברתו אכן השתתפה במיכרז, וכי זכתה במחצית ממנו.

פניתי לאלקנה גלי, דובר התעשייה האווירית, וביקשתיו לברר כיצד ניתן ליישב את הסתירה שבין דיברי סגן־המנהל־הכללי, הטוען כי התעשייה האווירית מעולם לא השתתפה במיכרז זה, לבין דיברי מנהל ש.ה.ל., שאישר השתתפות וזכייה חלקית במיכרז.

למחרת אישר הדובר את גירסתו של חיים לורן, מנכ"ל ש.ה.ל.“ ואמר, כי יערי אינו מתמצא בנושא כלל, משום ששטח זה אינו בטיפולו. למרות זאת, נטה יערי לעצמו זכות להתייחס למיקרה ולשללו מכיזיבו.

הגורם היחיד שיכול לפתור, עתה, את התעלומה, הוא מישרד־הביטחון. רמזים שונים שהגיעו אלי, העלו אפשרות כי ב־מיסגרת פעולה להעלמת תיקים חשודים, הנערכת לאחרונה במישרד־הביטחון, ואשר החלה עם היפתח החקירה המישטרתית, עלול גם תיק זה להיעלם.

חשיבותו של תיק זה נעוצה בכך, שאם אכן יוכח כי במחציתו השנייה של המיכרז זכה אמנון אבני, למרות שהצעת־המחיר שהגיש היתה גבוהה יותר מזו של חברת ש.ה.ל., תינתן בכך אפשרות רצינית לפתיחה בחקירה מישטרתית נימרצת על טיב הקשרים שבין אמנון אבני וחיים ירון, מי שהבטיח לו „לסדר את הענייין,“ וכיצד ניתרגמו קשרים אלה לשפת ההטבות למיניהן.

ב־12 במאי 1975 נתקבלה תשובת דובר מישרד־הביטחון, נפתלי לביא. היא הועברה אלי על־ידי אחת מפקידותיו, בזו הלשון: „הדובר אינו מוכן יותר להשיב על שאלותיך.“

דובר מישרד־הביטחון רוגז על העולם הזה, משום שעלה בידי העיתון לחשוף את רשת מעשי־השוחד בין אנשי־מישרדו. ניסיונות החיפוי והטישטוש של הדובר, לכל אורך מהלך חקירת העולם הזה הציגוהו, אחרי פיצוץ הפרשה ומאסר החשודים על־ידי המישטרה, כמי שאינו מתמצא במתרחש מתחת לאפו, במישרד שהוא דוברו, או כמי שמעוניין להעלים את הדברים המתרחשים מעיני הציבור.

כפקיד־ציבור, חובתו הראשונית של הדובר לעזור לעיתונות. אם עד כה ניסה לטשטש דברים ולהכשיל את העיתונות בעבודתה הרי עתה, כאמור, בחר בדרך חדשה — אי־מסירת־מידע בנושאים מוגדרים שעליהם הוא מתבקש להגיב.

גם במיקרה זה, כבקודמים לו, אוזי יציניח מישרד־הביטחון לעכב לזמן־מה את גילוי האמת, אך כי סופי־שי־דבר לא יעלה בידו לטשטש את פרשת המיכרז המיסתורי, על כך ההשלכות החמורות הנובעות ממנה.

„העגלות התכמות,“ כך מכנים ב־חיל־האוויר את העגלות המתוחכמות, שתפקידן להוביל פצצות ממקום איחסונן ועד למטוסים.

העגלות אלה מעלות מיכניות רבות. יש להן רק חיסרון אחד — הן אינן עומדות בעומס הפצצות, צירוחן נשברים והן אינן יכולות עוד לנוע ממקומן.

בשבוע שעבר פירסמנו ידיעה זו (העולם הזה 1966). טענו כי המחדל אינו נעוץ בבית־החרושת המייצר את העגלות, והמספק תוצרתו לפי השירטוטים הטכניים שסופקו לו על־ידי חיל־האוויר.

מקור התקלה הוא בחוסר־תיאום חמור ורב־השלכות בין מישרד־הביטחון לבין חיל־האוויר. ביקשנו לפרסם את הסיבה לחוסר־התיאום שבעיקבותיו נהרסות העגלות, אך מסיבות שונות לא נסתייע הדבר בידינו.

השבוע, אחרי פירסום הכתבה, חזה בנושא זה תפנית מפתיעה, חמורה פי־כמה.

אם סברנו, בתחילה, כי המדובר בייצור חד־פעמי של 220 עגלות כאלו, על־ידי בית חרושת אחד, הרי התברר לנו כי תקלות דומות נתגלו אף במוצרי בתי־חרושת אחרים, העוסקים באותו נושא.

מיפעלים אלה הם: מיכון בניין בע"מ — פתח־תיקווה; דרו בע"מ — פרדס־חנה (ייצור חלקי); אי.סי.אס. — בית־שמש; דמיאל — גבעתיים; ונגרט — אשדוד; א.ג.י. (השייך לאמנון אבני) — קריית־גת.

מכאן שאין מדובר בייצור חד־פעמי של סידרת עגלות, אלא בייצור שוטף, על־ידי בתי־חרושת אחדים, בסדר־גודל של מאות רבות של עגלות שאינן מסוגלות לשאת את עומס הפצצות שעליהן.

אמר יצחק שושני, מנכ"ל בית־החרושת מיכון בניין בע"מ: „סיפקנו לחיל־האוויר ציוד באיכות מעולה. העגלות ניבנו בדיוק לפי הנתונים שסופקו לנו. מקור התקלה איננו בנו.“

דברים ברוח דומה השמיעו גם בעלי המיפעלים האחרים. רק גירסתו של בעל מיפעל דמיאל, בגבעתיים, היתה שונה.

„לחיל־האוויר אין כל בעיות עם העגלות שלי. הן פועלות ללא תקלות,“ אמר. „בכל פעם במהלך הייצור, כשנתקלתי בשירטוטים לא־אמינים, פשוט התעלמתי מהם ובניתי את העגלות בצורה שידעתי כי ייטיבו לשרת את חיל־האוויר.

„איני יודע מה נעשה בבתי־חרושת אחרים. אני רק יודע שאם הם בנו את העגלות במדוייק לפי השירטוטים, חיל־האוויר יצא ניזוק.“

ב־2.5.75 פניתי לדובר צה"ל, ביקשתי לברר את הנושא.

שיקולים של שוחד

ב־12.5.75 הודיע לי דובר צה"ל כי הנושא נבדק, והועבר לטיפול מישרד־הביטחון. תשובה זו נראית לי תמוהה במידת־מה, משום שלפחות בנושא הכנת השירטוטים הטכניים שלפיהם ניבנו העגלות, מקור התקלה בחיל־האוויר, ולא במישרד־הביטחון. לכן, לא די בהעברת הנושא לטיפול מישרד־הביטחון.

נקודה קודרת נוספת הקשורה בפרשה זו, נעוצה בעובדה שאחד מבתי־החרושת שעסקו בייצור חלקי העגלות הוא „א.ג.י.“, השייך לאמנון אבני.

כזכור, שיחד אבני קציני־צבא ופקידי מישרד־הביטחון, כדי שיטו לו מיכרזים שלא־כדין. אחד מאלה שקיבלו מאבני שוחד דרך־קבע, היה רב־סרן מאיר בן־אהרון.

בתוקף תפקידו במחלקת ציוד חיל־אוויר, בנושאי מיתקני־הידראוליקה, היתה לבן־אהרון נגיעה גם במעקב אחר ייצור העגלות לנשיאת הפצצות.

משהסתבר כי הצמד אבני—בן־אהרון פעל בצוותא בנושא זה, לא נותר כל ספק בכך שמסירת העבודה, לפחות בחלקה, לא היתה כשרה, נמסרה ליצרן לא מתוך שיקולי טיב, אא כעבור שוחד.

מן הראוי שנוסף לבדיקת חוסר־התיאום בין מישרד־הביטחון לבין חיל־האוויר, לבדיקת פרשת השירטוטים הבלתי־אמינים שהכשילו את הייצרנים, תיבדק ביסודיות גם האפשרות שבית החרושת א.ג.י. קיבל את העבודה לא לפי הנוהלים התקינים.

אילת-תל אביב
תל אביב-אילת

קו 393

9 נסיעות מידי יום

12 נסיעות ביום ראשון

אוטובוסים נוחים ממוזגי אויר

כל זאת ב-32 ל"י בלבד (מסלול אחד)

פרטים בכל לשכות המודיעין.

אגד-ההנהלה

דחף

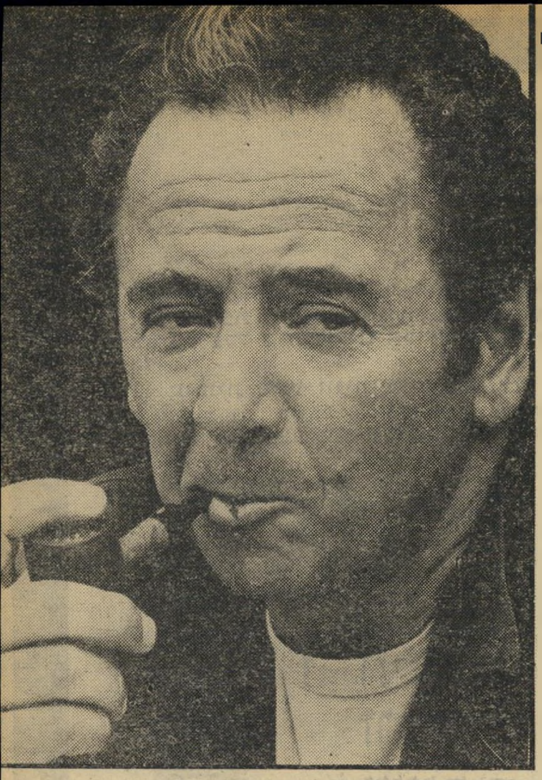

על מה נידון מרדכי קידר למאסר עולם בבית־דין צבאי?

שודד נתפקיד שליח לאומי

הרוזן ממונטה־כריסטו, מאת אלכסנדר דיומא האב, הוא סיפור הרפתקאות קלאסי, המלהיב את דמיונם של ילדים. למרות שיש הטוענים כי הוא מבוסס על תיק ישן של המישטרה הפאריסאית, מקובל להתייחס אליו כאל סיפור דימיוני. פרשתו של הרוזן שנכלא במרתפי בית־הכלא שבאי האיטלקי הקטן מונטה־כריסטו ובצורה זו נמחקו עקבותיו ועצם קיומו הועלם — נראתה בלתי־אנושית מכדי שתוכל להתרחש במציאות.

מה שגיסתה מדינת־ישראל לעולל למוטקה קידר היה שיחזור סיפור הרוזן ממונטה־כריסטו.

בשנת 1959, כאשר היתגלה דבר מעצרו, שהיה עד אז בבחינת סוד כמוס הידוע למתי מעט, התבטאו כמה מאנשי השילטון במדינה, בצער, על שבמדינת־ישראל אין אפשרות לחסל אדם ולהוציאו להורג ללא מישפט. כמקובל בכמה מישטרים טוטאליטאריים. לדעתם, זה היה עשוי להיות הפיתרון הטוב ביותר להיחלצות מהסיבוך אליו נקלעו בפרשת מוטקה קידר. בלית ברירה, ומתוך דאגה על ליקוי זה של הדמוקרטיה, החליטו להועיד למוטקה קידר גורל אחר: לחיינק כל חייו בכלא.

„האיש הזה לא ייצא משם חי!" אמרו כאשר נסגרו שערי בית־הסוהר המרכזי ברמלה מאחורי גבו של מוטקה.

ואומנם, ב־17 שנות מאסרו, כשרק אנשים בודדים מהחוץ הצליחו לבקרו בכלא, נפוצו מדי פעם שמועות, כי מוטקה נחשב „חצי מת." סיפרו כי דעתו נטרפה עליו וכי אין עוד סיכוי להבריאו. לחשו כי ניסה להתאבד וכי הוא מרחף בין חיים ומוות. טענו (מה שהיה נכון) כי ניסו להתנקש בחייו בכלא וכי מצבו אנוש.

בריחה מהצינוק

כאשר נפתחו לבסוף בפניו שערי הכלא והוא הורשה לחזור ולהיות אדם חופשי, היה מוטקה איש שונה לחלוטין מכפי שתואר בחוץ בכל שנות מאסרו. הוא נראה מוצק, חסון, שזוף, בריא בגופו ובנפשו ובעל מחשבה צלולה. נדמה היה כאילו שנות כליאתו שימשו לו אולפן להשתלמות, להרחבת אופקים, לרכישת השכלה ומחשבה שיטתית.

איך יכול לקרות דבר כזה לאדם, שיותר מכל אסיר אחר שהיה כלוא בבתי־סוהר ישראליים נועד בית־הסוהר עבורו לחיות מכשיר של חיסול טוטאלי?

למוטקה עצמו יש הסברים רבים וארוכים על כך. הם מתמצים אולי בקטע הבא: „בבית־הסוהר שוברים את האדם שבאסיר. במשך הזמן הופך אסיר לקהה יותר, אדיש יותר. אצלי זה אף פעם לא קרה. זה עניין של אינטלקט ולא של רפלקסים. אצל האסירים הערבים יש מילה: ‚אוסול', שפירושה אצילי, גזעי, מקורי. בבית־הסוהר ברמלה הייתי אני האיש שגילם את האוסול: איך איש צריך להיות שם. לא שייך להנהלה ולא לאסירים. חייתי שם את חיי."

מהיום הראשון בו נכלא לא חדל מוטקה קידר להיאבק.

הוא לא השלים עם הגורל שגזרו עליו. בעת חקירתו לא נשבר מעולם ולא הודה בפשעים שייחסו לו. הוא המשיך לטעון כי הוא חף מפשע גם אחרי שנגזר לו מאסר עולם. בכל שנות מאסרו ניהל מאבק מישפטי כדי להוכיח שמישפטו היה מבויים. הוא לא פסק מלנסות לשכנע את כל הגורמים, שנעשה לו עוול משווע.

עם שיחרורו נשאל מוטקה מדוע אינו ממורמר ואכול טינה, כפי שציפו שיהיה. הוא השיב: „כשאתה בפנים אתה עסוק במילחמה. בדיוק כמו חייל בקרב. מי יותר מריר? החייל הנלחם בחזית או זה שנמצא בעורף? אצל מי המוראל יותר גבוה? אני נלחמתי 17 שנה."

המילחמה שלו כללה גם ניסיונות בריחה. כאשר הובא לבית־הסוהר המרכזי ברמלה, הוא נזרק מיד לצינוק. „מדוע אתה עושה לי את זה?" שאל את מנהל הכלא. „אמרו לי שאתה חברת!" השיב לו זה.

„תפקידי הוא לברוח ותפקידך הוא למנוע זאת ממני," אמר מוטקה משתומם, „שאני לא אנסה לברוח?"

כל יום היו מוציאים אותו מהצינוק לחצי שעה לראות אור שמש. זה לא היה הטיול עם שאר האסירים. שעה שהם היו כלואים בתאיהם הוא היה מוצא החוצה לחצר קטנה בין שני מיבנים בבית־הסוהר, שמעליה היתה מתוחה רשת. קצין סוהרים מזויין היה נילווה אליו לטיול.

מוטקה היה מנצל את חצי השעה הזו לריצה מסביב לחצר. הקצין ששמר עליו היה מתיישב על כסא ועוקב אחרי ריצתו. „בהתחלה הוא היה מתבלבל מהסיבובים שעשיתי, ובמרוצת הזמן הוא החל מנמנם. לא יכולתי שלא להבחין בזה," נזכר מוטקה.

„יותר מאוחר עשיתי זאת במיתכוון ובשיטתיות. הבחנתי שבפינה המזרחית דרומית הרשת שהיתה מתוחה מעל החצר לא היתה מהודקת לגמרי. זאת היתה פינה לא נוחה לסגירה. מאחר ואני צייד במקצועי ויודע דרך איזה חור לעבור, ידעתי שאוכל לעבור משם.

„המתי נקבע אצלי על ידי זה שאצליח לנמנם את השומר שלי. והאיך — על ידי ארגז עץ שהיה מונח בחצר. הייתי מזיז אותו כל יום לכיוון הפינה. כל יום הזזתי אותו רק כמה סנטימטרים לכיוון בליטה שבקיר. הייתי מתיישב על הארגז אחרי הריצה וככה מזיז אותו בלי שהשומר יבחין בכך. ביום אחד, בשעת הריצה שלי, הקציין נרדם על כסאו. זה לקח לי סקונדה והייתי למעלה, מעבר לרשת. וכאן היתה לי טעות שנבעה מחוסר מידע.

„רציתי להגיע החוצה כדי שידעו שאני בפנים. זה לקח לי כארבע דקות לטפס על הגגות ולהגיע אל השער המערבי־דרומי של בית־הסוהר.

„רצה המזל, ובדיוק כשאני מעל השער, מופיעים שלושה סוהרים מבחוץ. היה ברור לי שאם ארוץ למטה אצטרך להילחם בהם. כשראיתי אותם — נעמדתי. אילו ידעתי אז מה שמצפה לי בקיבית־הסוהר אחר־כך הייתי בורח בכל מחיר. כי העובדה שאני בחיים היא מקרית בלבד. לא מקרית מצידי — אלא מצידם.

„הבנתי שגמרתי עם הבריחה. סגן המנהל בא עם רובה וכיוון אותי אלי. מישהו עלה למעלה ונעמד כאילו על ידי, לתפוס אותי. ואז הוא נתן לי דחיפה והפיל אותי למטה. נפלתי על צינור ממקום די גבוה ונקעתי רגל. אז ראיתי לראשונה את החיה שבאדם. כל מי שרק היה יכול בעט בי.

הכניסו אותי חזרה לצינוק. שמו לי כבלים על הידיים והרגליים. אחרי זה לא נתנו לי לצאת יותר החוצה. אחרי זכר רק שהיה קר מאוד בצינוק והריצפה היתה טחובה. לא יכולתי לעמוד. נאלצתי לשכב כל הזמן. אבל כשאני משווה את זה לעומת מה שנעשה לי אחר־כך זה בטל בשישים.

להתחלף עם „פרפר"

„הייתי שם 17 שנים," נזכר מוטקה, „ואף פעם לא התרגלתי לזה שזורקים בנאדם לצינוק, או שמתייחסים אל אנשים כמו אל עבדים. קראתי בבית־הסוהר את המדור הראשון של סולז'ניצין ואת יום אחד בחייו של איבאן דאניסוביץ'. המקרה שלי היה חמור יותר מהמקרים המתוארים שם. הבנתי את זה רק אחרי שקראתי בחשאי בבית־הסוהר את הפרפר. הייתי מוכן להתחלף עם הפרפר. היו לו איתו אנשים. לי לא היו. גם כשהוצאתי מהבידוד, שם טיפלו בי סוהרים במדים, וציפיתי לפגוש באנשים, הסתבר לי שהייתי בין סוהרים בלי מדים. הבנתי את סולז'ניצין ולמה אין בריחות אצלו. שם לא בורחים. היה להם קל — הם נמצאו כל הזמן בין אנשים דומים להם. הם לא היו לבד. היה עם מי לדבר. אני הייתי לבד, גם כשהייתי בין אנשים באגף הכללי.

„האסירים בספריו של סולז'ניצין חיים חיים אינטלקטואלים מלאים. הם נתנו מלוקסוס שלא היה מנת חלקם של רוסים אחרים. זה היה אולי המקום היחיד ברוסיה שאפשר היה לדבר בו בחופשיות."

מדוע זכה מוטקה קידר לטיפול המיוחד בכלא שלא היה אלא התעללות?

התשובה על כך אינה ניתנת לפירסום. היא חסויה וסודית. מישפטו נערך בדלתיים סגורות ואין לפרסם אפילו את האשמה עליה נידון. מה שניתן לומר הוא רק שהמעשה שיוחס לו היה מעשה פלילי שעבורו נשפטים

מאת

אלי חבור

אסירים אחרים לתנאים רגילים של בית־סוהר ישראלי. המאבק בו עומד מוטקה לפתוח, ושאליו יצטרפו קרוב לוודאי אנשי ציבור רבים, הוא מאבק להסרת האיפול סביב הפשע שיוחס לו, כדי שיוכל אז להילחם באמצעים הלגיטימיים העומדים לרשותו להוכחת חפותו.

העובדה שמסך איפול כבד עדיין עוטה פרשה שאירעה לפני כ־20 שנה ושאין מתירים לפרסמה גם כשסודות ביטחוניים מאותה תקופה הם כבר נחלת־הכלל, יוצרת את הרושם שהאיפול נועד להגן על אינטרסים של כמה אנשים האחראים למה שאירע.

מוטקה קידר היה בשליחות לאומית בעת שאירע המעשה שהוא הואשם והורשע בביצועו. החששות שחיו קיימים בעת מעצרו לא סגו עד עצם היום הזה.

(המשך בעמוד 31)

משרד השיכון

דע זכויותך לסיוע בשיכון

משרד השיכון מביא לידיעת הציבור את מערכת הזכויות המעודכנת לסיוע בשיכון בכל המסלולים הפועלים במשרד.

1. תוכנית סיוע זוגות צעירים 1974.
2. „צפיפות דיור + 3" (למשפחות המתגוררות בצפיפות של שלוש נפשות ויותר לחדר).
3. הטבת תנאי דיור.
4. סיוע לעוברים לגור בערי פיתוח.
5. מפעלי החסכון לבנין.
6. כללי.

עיין בקפדנות: תלוש ושמור!

1. תוכנית זוגות צעירים 1974

א. הזכאים לסיוע.

1) זוגות שנישאו אחרי ה־1.10.69 וזוגות העומדים להינשא, הגרים בישובים עירוניים וקונים דירה מחברה קבלנית או מיד שניה, כולל דמי מפתח.

2) הסיוע ניתן לרוכשי דירות ששיטחן אינו עולה על 75 מ"ר ברוטו ושמחירן אינו עולה על 150,000 ל"י. (בירושלים — ניתן לרכוש דירה שמחירה אינו עולה על 170,000 ל"י). באזורי פיתוח — אין הגבלה על מחירי הדירות.

3) לא יהנו מהסיוע זוגות שכבר קבלו סיוע בתכניות ממשלתיות ועירוניות וכן זוגות שיש להם או היתה להם דירה משלהם או שהם גרים בדירות עליהן שילמו דמי מפתח.

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1) סכומי המשכנתא נעים בין 40.000 — 95.000 ל"י ותנאי ההחזר נקבעים על־פי הניקוד, המחושב לזוג הצעיר, בהתאם למצבו הסוציאלי ולישוב בו נמצאת הדירה הנרכשת.

2) סכומי המשכנתא וההחזר החודשי לפי קבוצות ניקוד ואזור מגורים, מוצגים בטבלה הבאה:

מס' הנקודות	ישובי החוף	ערי עולים וישובים קטנים	אזורי פיתוח ב'	אזורי פיתוח א'	ירושלים
עד 390	40,000 (750)	40,000 (750)	80,000 (600)	95,000 (690)	50,000 (930)
400— 790	40,000 (600)	40,000 (600)	80,000 (600)	95,000 (690)	50,000 (750)
800— 990	60,000 (490)	70,000 (590)	80,000 (600)	95,000 (690)	95,000 (850)
1000—1190	60,000 (440)	70,000 (530)	80,000 (540)	95,000 (630)	95,000 (770)
1200—1390	60,000 (340)	70,000 (420)	80,000 (43..)	95,000 (500)	95,000 (620)
1400 ויותר	60,000 (280)	70,000 (340)	80,000 (3..)	95,000 (400)	95,000 (500)

הערות: (1) המספרים בסוגריים מבטאים את סכומי ההחזר החודשי לשלוש השנים הראשונות.
(2) מ־1400 נקודות ומעלה, ישנה אפשרות לתוספת השוואה בסך של 10,000 ל"י.

2. צפיפות דיור של 3 +

א. הזכאים לסיוע.

1) (א) משפחות הגרות בצפיפות של 3 נפשות בחדר ויותר.

(ב) משפחות הגרות בצפיפות העולה של 9 מ"ר ברוטו לנפש, גם אם מבחינת חישוב הצפיפות על־פי מספר החדרים אין היא נמצאת בצפיפות של 3 נפשות לחדר ויותר.

(ג) משפחות שלגביהן נקבע לפי צו הריסה או אטימה כי מקום מגוריהן אינו ראוי לדיור, אף ללא הצפיפות הנ"ל.

הערה: משפחות אלו זכאיות לסיוע במסגרת תוכנית זו בתנאי שגרו בדירתם הנוכחית לפני ה־31.3.73.

2. הסיוע ינתן למשפחות הגרות בישובים עירוניים, בישובי פיתוח או למשפחה העוברת מישוב פיתוח אחד לאחר.

3. הסיוע למשפחות אלו ינתן בתנאי שהצפיפות בדירתן (הנרכשת או המורחבת) תרד כדלקמן:
א. משפחות עד 6 נפשות לצפיפות עד 2 נפשות לחדר.
ב. משפחות בגודל של 6 נפשות ויותר לצפיפות עד 2.5 נפשות לחדר.

4. תכנית הסיוע מיועדת ל: רכישת דירה חדשה; רכישת דירה מיד שניה; שכירת דירה מיד שניה; שכירת דירה בדמי מפתח; בניית תוספת חדרים לדירה קיימת.

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1. סכומי ההלוואות נעים בין 20.000 ל"י ל־90.000 ל"י לתקופה של 17—25 שנה.

תנאי ההחזר: ב־3 השנים הראשונות יהיה ההחזר החודשי עבור הלוואה מקסימלית — 250 ל"י לחודש. סכום ההחזר החודשי גדל בהדרגה בשנים שלאחר מכן.

2. גובה ההלוואה יקבע בהתחשב בתנאים הבאים:
א. מספר הנפשות המתגוררות בדירה.
ב. צרכי הדיור של המשפחה להקטנת הצפיפות והטבת תנאי המגורים.
ג. בהלוואות לרכישת דירה ולשכירה בדמי מפתח יובאו בחשבון:
מחירי הדירה הנוכחית (אם ישנה) והנרכשת.
ד. בהלוואות להרחבת דירה יובאו בחשבון: שטח הדירה ברוטו לפני ההרחבה ולאחריה ומחיר מ"ר בניה. הזכאים להרחבת דירה יקבלו אף הלוואה של 5000 ל"י עבור שיפוצים פנימיים והוצאות תכנון, בניה ורישוי. למשפחות מעל 6 נפשות תינתן הלוואה נוספת של 4000 ל"י לצורך בניית שירותים נוספים.

3. משפחות העוברות לישוב פיתוח תיהנה מ־הלוואה עומדת בסכום 5000 ל"י.

4. נכה או חולה הזוקקים לתנאי דיור מיוחדים זכאים להלוואה עומדת של 5000 ל"י.

5. סידור הורים זקנים בבתי אבות או במוסדות דומים, מזכה בהלוואה עומדת נוספת של 6000 ל"י לבודד ו־10,000 ל"י לזוג.

6. משפחה המחזירה למדינה דיור ארעי (אסבסטון, צריף או מבנה המיועד להריסה או אטימה), זכאית להלוואה עומדת של 10.000 ל"י (בירושלים ובגוש דן — 15.000 ל"י).

3) באזור פיתוח תינתן בנוסף להלוואה הרגילה גם הלוואה עומדת בסכום שבין 10,000 ל"י ל־30,000 ל"י, בהתאם לישוב. ההלוואה העומדת תינתן לדירות חדשות בלבד.

3. הטבת תנאי דיור

א. הזכאים לסיוע.

משפחות או בודדים הצוברים מספר נקודות מינימלי מסויים, בהתאם לקריטריונים הבאים: צפיפות דיור (מספר נפשות לחדר), שטח דירה והכנסה ברוטו לנפש.

לא יכללו: זוגות צעירים הזכאים בתוכנית זוגות צעירים 1974; זכאי תוכנית 3 + המסוגלים לעמוד בתנאי ההלוואות; עולים חדשים שבטיפול משרד הקליטה ומשפחות המתגוררות בדירותיהן הנוכחיות פחות משנתיים.

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1. הסיוע הוא כדלקמן:
א. הצעת דירות ברכישה ובשכירות.
ב. הלוואות לרכישה; הרחבה ושכירות בדמי מפתח.

2. ההלוואות שתינתנה הן בגבולות 30.000 ל"י — 50.000 ל"י בהתאם לניקוד.

3. הלוואות עומדות ומענקים ינתנו במקרים הבאים:
א. לסדור הורים במוסדות לקשישים, הפרדת משקי בית המתגוררים בצפיפות של למעלה מ־2 נפשות בחדר — המענק יהיה בגובה תשלום הכניסה למושב קשישים.
ב. משפחות המחזירות דירה לאכלוס חוזר או המפנות דיור ארעי או עומד להריסה ואינן מקבלות פיצויי פינויים.
ג. נתמכי סעד מחוסרי דיור, השוכרים דירה בדמי מפתח.
ד. קליטת בודדים או זוגות זקנים במשפחה במידה והבודדים מפנים יחידות דיור לאכלוס חוזר, להריסה או שהינם מחוסרי דיור.
גובה ההלוואה העומדת (המענק) יהיה עד 10.000 ל"י לבודד ו־15.000 לזוג.

4. דיור לותיקים באזורי פיתוח

א. הזכאים לסיוע.

1. בעלי מקצוע נדרש, העוברים לערי פיתוח או שהם תושבי ערי פיתוח, שיש בידם אישור שהוצא על־ידי מרכז ההכוונה לערי פיתוח או על־ידי מי שהוסמך לכך על־ידי ועדת השרים לערי פיתוח.

2. תושבי ערי פיתוח ועוברים לערי פיתוח שאינם בעלי מקצוע נדרש, העדיפות בקבוצה זו היא כדלקמן:

(א) משפחות שאין בבעלותן דירה.

(ב) משפחות המתגוררות בצפיפות של 2 נפשות ויותר לחדר, המוכרות את דירותיהן. לא תימכר דירה למי שלא מכר דירתו הקודמת.

(ג) בודדים, רווקים, שגילם עלה על 35 שנה; רווקות שגילן עולה על 30 שנה; רווקים ורווקות יוצאי צבא מגיל 21 ומעלה שהם יוצאי משפחות בנות 6 נפשות ויותר.

הערה: בכל אחת מהקבוצות העדיפויות, עדיפות בתור לפי גודל המשפחה.

(המשך בעמוד 31)

משרד השיכון לשרות האזרח

תעלומת האסיד X

(המשך מעמוד 29)

הפחד שאחז באותם ימים של שנת 1957 במוסדות השילטון בישראל, לא היה רק מפני חשיפת הפרשה שאותה ייחסו למוטקה קידר. היה זה גם פחד פיסי ממש, מפניו הוא. „הוא איש מסוכן," אמרו עליו. „אם יסתובב חופשי, יהיו חייהם של אנשים רבים במדינה בסכנה."

האבסורד היה טמון בעובדה שאותן סיבות שגרמו לחרדה מפני מוטקה קידר, הן גם אלו שגרמו, בשעתו, לגיוסו לשלי־חות הלאומית.

מוטל קרביצקי, שנודע אחר־כך כמוטקה קידר, היה מוכר כשודד וכצייד. ב־30 ב־ספטמבר 1951, נשדד בנק קופת־המילווה של העובדים בעפולה. לעיני עוברים ושבים, בשעה תשע וחצי בבוקרו של אותו יום, נכנסו שלושה צעירים אל אולם הבנק. הם לבשו מדי צנחנים. לפי העדויות היה גם אדם רביעי, שהמתין להם בחוץ. פקידי־הבנק סברו תחילה כי החיילים החמושים משמשים כליווי לשלם צבאי, שבא להוציא כסף מהבנק. אולם שלושת החיילים כיוונו את נישקם אל הפקידים, העמידום אל הקיר באיומים והסתלקו מ־המקום בג'יפ גנוב, כשבידיהם 10 אלפים לירות במזומנים, סכום גדול ונכבד באותם ימים, שלקחו מקופת הבנק.

איש מהשודדים לא חבש מסיכה ולא הסתיר את פניו. חוקרי המישטרה שפתחו בחקירת השוד היו בטוחים כי לא יקשה עליהם לזהות את השודדים. הם עצרו כמה חשודים. בין אלה היה מאטל קרביצ־קי, אחד ממנהיגי כנופיית בני־טובים ב־

חדרה, שהיה חשוד על־ידי המישטרה מזה זמן רב בביצוע שורה ארוכה של עבירות פליליות. שלושה האחרים היו חבריו ה־טובים, אף הם בני חדרה, שהסתובבו אותם ימים בחברתו.

המישטרה היתה בטוחה שהשודדים ב־ידיה, וכי כל מה שעליה לעשות הוא להעמידם במיסדר־זיהוי, כדי שפקידי ה־בנק בעפולה יוכלו לזהותם. מיסדר כזה אומנם נערך. מוטל הוצב בו כשהוא לבוש במכנסיים כחולים קצרים וחולצה לבנה. פקידי־הבנק עברו על פני מוטל וחבריו הנה ושוב מיספר פעמים. הם לא היססו ולא התלבטו — איש מהמשתתפים במיסדר הזיהוי, טענו, לא היה בין שודדי הבנק.

היתה זו הצהרה מוזרה מאד. שכן, לאור העדויות שנגבו מפקידי הבנק מייד אחרי השוד, התאים תיאור השודדים בדייקנות מופלאה לתיאורם של מוטקה וחבריו. אולם דבר לא הועיל. הפקידים התעקשו שאין הם יכולים לזהות את השודדים. בלית־ברירה נאלצה המישטרה לשחרר את החשודים, אחרי חקירות ממושכות שלא נשאו כל פרי. כדי לצאת ידי חובה הופ־נתה החקירה המישטרתית גם לכיוונים אחרים. כנופיית־נוער תל־אביבית נעצרה גם היא כחשודה בביצוע השוד. אנשיה שוחררו, אחרי שהוכיחו אליבי משכנע.

היתה זו ברכה־לבטלה. חוקרי־המישט־רה ידעו כל העת, בוודאות, מי ביצע את השוד, אבל לא היו בידיהם ההוכחות ה־דרושות כדי להעמיד את מוטקה וחבריו למישפט. כך נשאר תיק חקירת שוד־הבנק בעפולה פתוח, ללא התקדמות בחקירה.

באותו זמן, וגם כעבור שנים, ידעה כל הארץ מי ביצע את שוד־הבנק בעפולה. מוטקה קידר עצמו, כטוב עליו ליבו ביין, היה מתפאר: „כל זמן שהמישטרה מטומ־טמת, אני בחוץ!" בהזדמנויות אחרות היה שואג בפומבי: „תנו לי רק תוכנית לשוד, ואני כבר אבצע!" רק שלוש שנים אחרי ביצוע השוד, ידעה גם המישטרה בוודאות מי ביצע אותו.

ילד־רחוב בן 3

היה זה אחרי שמוטקה בא למיש־טרה מרצונו חחופשי וביוזמתו הפרטית, מסר הודאה על ביצוע השוד. הוא מסר לידי מי שהיה אז ראש המחלקה הפלילית במטה־הארצי של המישטרה, אפריים הופ־ששטר, תת־מיקלע, שני אקדחים ורימוני־יד מסוג מילס, שהיו קבורים בדיונת־חול ממערב לחדרה, ושישמשו בשעתם את שודדי הבנק בעפולה. הופשטטר, שעיברת את שמו לאל־רום, נחטף כעבור שנים ב־איסטנבול, בעת ששימש קונסול ישראל שם, ונרצח בידי טרוריסטים תורכיים.

השוד בבנק בעפולה לא היה מעשה־הפשע היחיד שבביצועו הודה מוט־קה קידר. שורת מעשי־שוד אחרים, שב־חלקם נחשד ושלאחרים לא קשרה אותו המישטרה מעולם, פועלנו עם הודאתו.

מסכת ההודאות של מוטקה קידר היתה חלק מהסכם שנעשה ביגו לבין המישטרה, באישור היועץ־המישפטי לממשלה, שהיה אז חיים כהן, מי שמשמש כיום כשופט בית־המישפט העליון, ובאישור מי שהיה אז מפכ"ל מישטרת־ישראל, יחזקאל סהר. היה זה כשלוש שנים אחרי שמוטקה קידר, מרצונו הטוב והחופשי ומתוך הכרה מלאה, נטש את דרך הפשע וחזר למוטב.

מעולם, וגם כיום — אחרי שריצה 17 שנות מאסר — לא התכחש מוטקה קידר לעברו. „הייתי שודד," הוא אומר, „אבל נטשתי את הדרך הזאת מתוך מסקנות שהגעתי אליהן בכוחות־עצמי, ולא מפני שמישהו אילץ אותי לכך."

דרכו של מוטקה קידר אל הפשע וחזרה היא סיפור בפני עצמו. כדי לרדת לשור־שיו של מקרה נדיר מעין זה — בו מחליט עבריין לשנות את דרך־חייו תוך ניצול הכושר האינטלקטואלי שלו ובדרך של חשיבה שיטתית, מבלי שהחברה באמצעות מוסדות העגישה והחזרה־למוטב שלה תת־ערב כלל בהחלטה זו — יש צורך לחזור לימי ילדותו של מוטקה.

למוטקה קרביצקי לא היה אב עוד לפני שנולד. אביו נטש את אימו בחודשי הריונה. האם, בת למשפחת אנצילביץ' הותיקה ועתירת־הנכסים בחדרה, התנכרה למוטקה מיום־היוולדו. ביום שנטלה אותו מבית־החולים מסרה אותו לגידול לסבתו, ומאז התעלמה ממנו.

הסבתא, שהיתה אשה עובדת באותם ימים, לא יכלה להתמסר הרבה לטיפול בתינוק. החל מהשבועות הראשונים לחייו נאלצה להשאירו לבדו בבית. מוטקה ה־תינוק נשאר לבד בערי־סתו כשבקבוקי האוכל, תלויים על־גבי מיתקנים מיוחדים, משתלשלים לעבר פיו. אם היה מצליח להגיע אל פיטמת־היניקה של הבקבוק, היה אוכל. אם לא, היה נשאר רעב וצורח. בגיל מאוחר יותר כתב מוטקה לידיד על חוויותיו מימי־הילדות הראשונים שלו: „הייתי בלתי־רצוי עוד לפני שנולדתי. משנולדתי, לא רצה בי איש."

אחי אימו, שהתגורר בחדרה, לא התי־עניין במיוחד בגורלו של מוטקה, שגדל עם הסבתא. הוא הפך לנער־רחוב מגיל שלוש. השפעת תנאי־גידול אלה על עיצוב אישיותו, מבחינה פסיכולוגית, היתה ברו־רה. הוא הפך יצור נארקיסיסטי, המפנה את רגשותיו כלפי האורגניזם של עצמו ואת תגובותיו כלפי העולם החיצון. הוא הפך נער מרדני ואנטי־חברתי, שרצה להתנקם בחברה שקיפחה אותו ומצא את פורקן הדחפים הפנימיים שלו בתוקפנות כלפי חוץ.

אליל־הנוער

עומת הקיפוח הריגשי והחברתי, ניחן מוטקה בתכונות חריגות חיו־ביות. הוא גדל כילד יפה־תואר אם־כי נמוך־קומה, בעל כושר־מנהיגות טבעי וקסם אישי שכימעט לא ניתן לעמוד ב־פניו. היתה לו מנת־משכל גבוהה מאוד ושאפתנות להתקדם ולהגיע, כימעט בכל מחיר. הוא הפך לרוח החיה והמתסיסה

(המשך בעמוד 34)

מישרד השיכון (המשך מעמוד 30)

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1. היקף הסיוע לבעלי מקצוע נדרש העוברים לערי פיתוח או שהם תושבי ערי הפיתוח מוצג בטבלה הבאה:

תנאי הרכישה

הישוב	למשפחות הסרות דיור			למשפחות בעלות דיור			רווקים	
	(1) בקיבוצים ובמושבים שיתופיים	(2) בערים ובמושבים	(3) בכפרים	(1) בקיבוצים ובמושבים שיתופיים	(2) בערים ובמושבים	(3) בכפרים	(1) בקיבוצים ובמושבים שיתופיים	(2) בערים ובמושבים
ירוחם	95,000	20,000	500	63,000	20,000	332	40,000	20,000	551
שילטים, מעלות, חצור, קריית שמונה, בית שאן, מצפה רמון.	95,000	25,000	500	63,000	25,000	332	40,000	25,000	551
אילת	95,000	30,000	500	63,000	30,000	332	40,000	30,000	598
נצרת עילית, בית שאן	80,000	25,000	430	53,000	25,000	287	40,000	25,000	574
כרמיאל, דימונה, ערד, סביוניה	80,000	20,000	430	53,000	20,000	287	40,000	20,000	574
נהריה, אשקלון, נצרת, נשר, העמק, יקנעם, קריית־גת, עפולה, שדרות	80,000	15,000	430	53,000	15,000	287	40,000	15,000	574
ק. מלאכי, עפו, ק. גת	80,000	10,000	430	53,000	10,000	287	40,000	10,000	574
יבנה	80,000	—	430	53,000	—	287	40,000	—	574

הערות:
7, 4, 1 — בכל מקרה לא יעלה סכום הסיוע הכולל מעל ל־95% ממחיר הדירה.
8, 5, 2 — הלוואות עומדות אינן ניתנות לרכישת דירות מיד שניה.
9, 6, 3 — סכומי ההחזר החודשי הם ל־3 השנים הראשונות.

2. סכומי הסיוע לתושבי ערי הפיתוח והעוברים לערי פיתוח שאינם בעלי מקצוע נדרש יהיה זהה לסיוע שניתן בטבלה הנ"ל, אולם תנאי החזר ההלוואות יהיו שונים בהתאם לפירוט המצוי בחברת השכון.

3. סיוע לרכישת דירות מ„יד שניה": מועברים יוכלו לרכוש דירות מ„יד־שניה" ולקבל הלוואות (למעט הלוואות עומדות) בסכומים שנקבעו בטבלה לערי פיתוח לעיל. המעוניינים בסיוע לרכישה מ„יד־שניה" יפנו ישירות ל־משרד המחוזי של משרד השיכון לקבלת אישור הזכאות והפנייה לבנק.

4. דירות בשכירות למועברים לאיזורי פיתוח בעלי מקצועות נדרשים.
מועברים כאמור יהיה זכאים לקבלת דירות בשכירות לתקופה שלא תעלה על 3 שנים בהתאם למלאי הדירות שיעמוד לצורך זה בכל יישוב וישוב ובשיעור דמי שכירות של 0.25% או 0.30% ממחיר הדירה (בניכוי סכום ההלוואה העומדת) זאת ברשימה מסויימת של ערי פיתוח ועל־פי הפנייה של מרכז ההכוונה לערי פיתוח על־פי הסדרים מפורטים שיפורסמו.

5. פירוט הסיוע לתושבי היישוב ולמועברים שאינם בעלי מקצוע נדרש בערים שאינן נכללות ברשימת ערי פיתוח, מוצג בטבלה הבאה:

תנאי הרכישה למשפחות

ישוב	חשרות דיור: אפשרית	חלוואה משלימה	סה"כ הלוואות	תנאי רכישה למשפחות בעלות דיור: אפשרית
אשדוד	50,000	10,000	60,000	50,000
רכסים	50,000	20,000	70,000	50,000
אור עקיבא	50,000	20,000	70,000	50,000
נהריה	50,000	10,000	60,000	50,000
באר־שבע	50,000	20,000	70,000	50,000

הערה:
תתאפשר הגדלה מיוחדת נוספת עד לסך של 10,000 ל"י למחזירי דירות בשכירות עמידר, עמיגור.

5. מפעלי החסכון לבנין

א. הזכאים לסיוע.

חוסכים שעמדו בתנאי תוכנית החסכון בה הינם רשומים ובידיהם תעודת זכאות.

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1. הסיוע לזכאים ניתן הן לרוכשי די־רה במסגרת הבניה של מפעלי החסכון לבניה והן לרוכשי דירה ממקור אחר כלשהו (יד שניה או קבלן פרטי).

2. המשכנתא הניתנת לזכאים היא: בירושלים — 35,000 ל"י; באיזורים אחרים — 30,000 ל"י, (גובה המשכנתא לא יעלה על 40% ממחיר הדירה). ההלוואה היא ל־10 שנים ושעור הרי־בית (ללא הצמדה) נקבע על־פי מחיר הדירה.

3. חוסך זכאי, שהינו זכאי גם בתוכ־ניות הסיוע האחרות של משרד השי־כון (כגון: זוגות צעירים וצפיפות דיור + 3). יהיה רשאי להנות מהלוואה גם במסגרת מפעל החסכון לבנין, בתנאי שסה"כ ההלוואות לא תעלינה על 95% ממחיר הדירה הנר־כשת.

4. בנוסף על ההלוואות הנ"ל, זכאים המשתייכים לקבוצות הבאות להלוואות נוספות, בתנאים זהים להלוואות הנ"ל כדלקמן:

(א) בעל/ת משפחה שאין בבעלותו דירה ואינו גר בשכירות בעלת אופי של דיור מוגן או בדיור ציבורי יקבל תוספת הלוואה עד 15,000 ל"י.

(ב) בעל/ת משפחה אשר גרה בצפי־פות של 2 נפשות ומעלה בחדר בדירה שבבעלותה או בדיור מוגן אחר, יקבל תוספת הלוואה עד 10,000 ל"י. במק־רה זה עליו למכור את דירתו הנוכחית או להחזירה לחברה המשכנת אם הינו גר בשכירות.

(ג) בודד מעל גיל 35 ובודדת מעל גיל 30 שאין בבעלותם דירה ושטח הדירה הנרכשת אינו עולה על 75 מ"ר יקבלו תוספת הלוואה עד 5000 ל"י.

6. כללי

1. חיילים משוחררים, על־פי חוק החיילים המשוחררים, הזכאים להיכלל בתוכניות הסיוע השונות, יקבלו:

(א) הגדלת הלוואה ב־20%, בתנאי שסך כל ההלוואה לא יעלה על 95% ממחיר הדירה הנרכשת.

(ב) הנחה של 50% על התשלום החודשי, למשך 12 חודשים רצופים מתוך 18 החודשים הראשונים, בתנאי שסכום ההנחה לא יעלה על 200 ל"י בחודש.

2. פרטים נוספים אפשר לקבל במקו־מות הבאים:

(א) תוכנית זוגות צעירים 1974: ב־רשויות המקומיות.

(ב) צפיפות דיור + 3: בסניפי בנק „טפחות".

(ג) ותיקים באזורי פיתוח: במש־רדים המחוזיים ובחברות השיכון ש־הציעו דירות למכירה באזורי דיור.

(ד) הטבת תנאי דיור: במשרדים המחוזיים ובחברות השיכון העירוניות.

(ה) „מפעל החסכון לבנין" משרדים מחוזיים של משרד השיכון וסניפי בנק „טפחות".

(המשך מעמוד 25)

קשר למטרה (צה"ל, מישטרת דרום־אפריקה, הקונסוליה) — טיפוס זה עוקב בגאנדי סימפאטיה בלתי־מודעת.

כי גאנדי עצמו סוגד לפולחן הרומנטי לאלימות, שהעלתה על נס איש כמו מאיר הר־ציון — אדם ששחט במו ידיו בדווים על־ידי חיתוך גרונם. בהיותו אלוף־הפיקוד השתתף בשימחה במירדפים אחרי פידאיון, ירה באקדחו בערבי בלתי־מזויין שנתקף בטירוף, אסר את השמעת שיר־השלום בפיקוד שלו.

יש פיצול בין גישתו של האלוף זאבי, שהופיע בטלוויזיה והשמיע את דעתו כי אי־אפשר לשים קץ לטרור בלי פיתרון פוליטי של הבעייה הפלסטינית, לבין דוקטור גאנדי, העוסק בדיאגנוזות של מטרפים אלימים.

שחיתות

יחסי־ציבור במקום חקירה

בתכסיס מחוכם איכטה שימעון פרס את עצמו מימין, משמאל ומהמרכז

כלוחם נגד שחיתות, שימעון פרס הוא בדיחה. אבל כמומחה ליחסי־ציבור, הוא גאון. השבוע הוכיח זאת שוב.

במלכתו נתגלו סימפטומים של מחלת־שחיתות בשלב מתקדם, שפשטה בחלקי הגוף השונים. הקשר שלו לפרשות שחיתות, עוד בתקופת היותו מנכ"ל מישרד־הביטחון, צף שוב בזיכרון. כאשר נתגלה כי נוסף על הכל קיבל הוא־עצמו, מן הקואופרטיבים שהיו תלויים בחסדיו, מתנה שערכה עשרת אלפים לירות, הוא היה נתון במצב קשה מאד.

הוא הגיב על כך בתכסיס גאוני. הוא מינה שלושה אישים כמבקרי מערכת־הביטחון.

שלושת היוקים. הבחירה היתה שיא של תיחכום. כי עצם זהותם של השלושה איבטח את כל האגפים:

● בראש הביקורת הפנימית הועמד שימעון אבידן, מפקד חטיבת גיבעתי האגדתית במילחמת תש"ח, מנהיג בכיר של מפ"ם, יליד גרמניה, קומוניסט בעבורו, איש־ביטחון מובהק. אבידן נודע בימי מילחמת־העצמאות כאישיות מוסרית ממדרגה ראשונה, סולק ממערכת־הביטחון על־ידי דויד בן־גוריון מייד אחרי המילחמה בשל התשייכותו השמאלית.

● כמומחה מישפטי נבחר עסקן בכיר של הליכוד, הח"כ־לשעבר הנס קלינגהופר, אדם נקי־כפיים, פרופסור מפוזר בעל הופעה ייקית מובהקת (למרות שהוא ממוצא אוסטרו־הונגרי).

● כאיש שלישי בצוות נתמנה ד"ר ארתור ברגמן, מנכ"ל לשעבר של הבנק לספנות, גם הוא בעל הופעה ייקית מובהקת, שהתפרסם כאשר הגיש את העתירה לצו־על־תנאי אשר הכשילה את המהדורה הראשונה של מימון הבחירות מקופת המדינה.

כישורים מיוחדים? מבחינת נקיון־הכפיים, קשה היה לבחור באנשים מכובדים יותר. מבחינה פוליטית, מאבטחים שלושת האישים את פרס מימין, משמאל ומן המרכז.

ברור לגמרי כי זאת היתה כוונתו העיקרית של פרס. לאיש כמו קלינגהופר, למשל, אין תפקיד סביר במערכת זו. הוא פרופסור למישפט קונסטיטוציוני דווקא, ובוודאי שאין לו הכישורים המיוחדים למילחמה בשחיתות.

אבידן הוא אדם מעשי יותר. אולם גם כאן מתעוררת השאלה אם ניתנו לו האפשרות והיכולת המעשית לעריכת ביקורת יסודית במערכת־הביטחון, ובכלל זה המנגנון הדרוש כדי לפתוח את כל תיקי המיכרזים וההזמנות מאז 1967, לגבות עדויות חדשות, לפנות לציבור כדי לקבל תלונות, ולהבטיח למתלוננים כי לא יבולע להם בייחסיהם עם מערכת־הביטחון בעתיד.

כל זה יתברר בעתיד, אחרי שתהיה שהות לאבידן ולחבריו להוכיח את עצמם. בינתיים לא נתגלו השבוע כל סימנים שצמרת מערכת הביטחון שינתה את גישתה, המתבלת בגילוי שחיתות (ראה עמוד 23).

ואילו פרס השמיט, בתכסיס מחוכם זה, את הקרקע הציבורית מתחת לרגליהם של אותם אשר דרשו מינוי מבקר מחוץ למערכת־הביטחון, הקמת ועדת־חקירה ניטרלית, או עריכת בדיקה יסודית מטעם גוף מיקצועי בלתי־תלוי.

מי קנה את סוד הפיחות?

כיצד הובחו מיסמכי החברות הוואדוציות

גילויים על הפשעים של מיטב חבריו

ההודאה

מיכאן קיבלתי בשנת 1962 6000 לירות משכנא גוטפרוינד ה־עוסק בניירות־ערך, כי אמרתי לו שיהיה פיחות. קיבלתי ממנו סכום נוסף של 8000 לירות בשנת 1966, כאשר קניתי ממנו מיגרש ב־18 אלף לירות. שילמתי לו 10 אלפים שהיו לי מפיצויים על עבודתי במשלה, וההפרש של 8000 היה כנראה על חשבון העניין הקודם."

כך, במילים אלו, מתאר מיכאל צור כיצד מכר את סוד הפיחות של שנת 1962. באותה שנה הוא היה המנהל הכללי של מישרד־המיסחר־והתעשייה, האיש הכל־יכול במישרד חשוב זה, ולמעשה היה הוא שר־המיסחר־והתעשייה, ללא התואר. על פיו נשק כל דבר.

והנה הולך אדם זה, האיש החזק של הכלכלה הישראלית, ומוכר את סוד הפיחות תמורת 14 אלף לירות. נכון כי הדבר היה לפני עשר שנים, ושווי הכסף היה אז כפול ומכופל. אולם בכל זאת, כיצד ניתן להסביר זאת?

גוטפרוינד, הידיד הטוב

האיש ששיחם למיכאל צור תמורת סוד הפיחות הוא אחד מאילי הכלכלה בישראל, מהשליטים האמיתיים שלה, ולכן הוא נחבא אל הכלים ושמו אינו אומר דבר. שכנא גוטפרוינד מחזיק במישרד שעליו כתוב גוטפרוינד להשקעות, ברחוב נחלת בנימין 47 בתל־אביב. הוא עצמו גר בבתי־השוקולדה שברחוב הוברמן. תוארו הוא "יועץ להשקעות," והוא נחשב כגדול המומחים בישראל להשקעות בזהב. משך שנים רבות היה היועץ של קבוצת בנק ארץ־ישראל—בריטניה, ועמד מאחרי עיסקות המתכות השונות שעשה הבנק בהצלחה רבה.

גוטפרוינד זכה במוניטין בינלאומי כאשר החל עוסק בחברות בינלאומיות. הוא גילה לפני עשר שנים כי חברת אודיר"נ.ס.או. הגרמנית מחזיקה בידה אחוזים, בצורת הזיכיון על מגוע הוואנקאל, וכי פולקסוואגן האדירה תיאלץ לקנות את השליטה על אודיר"נ.ס.או.

גוטפרוינד, באמצעות קבוצת בנק ארץ ישראל—בריטניה, החל קונה מניות של אודיר"נ.ס.או, והגיע לשליטה ב־20 אחוזים לערך ממניות החברה. כאשר פולקסוואגן ניסתה לבלוע את אאודי, נתקלה בהתנגדות עזה של קבוצת גוטפרוינד, שהכריחה את פולקסוואגן לשלם למיעוט פי־חמישה מכפי שהציעה ליתר בעלי המניות. בנוסף קיבלה הקבוצה לידיה זיכיון לייצור הוואנקאל, הקימה על בסיס זה בישראל מיפעל לייצור מנועים אלה.

גוטפרוינד לא הסתפק בהישג זה, החל לרכוש מניות קרטיס־רייט, שקיבלה לידיה את הזיכיון באמריקה למגוע הוואנקאל. שער מניות אלו קפץ מ־7 דולר המניה ליותר מ־40 דולר, וקבוצת גוטפרוינד גרפה הון רב. אחר־כך רכש חבילת מניות גדולה בחברה לא ידועה בארצות־הברית, שמניותיה היו בשפל המדרגה. אולם היו לה מיכרות זהב ובדיל. כעבור שנה החלה הגיאות במחירי הזהב והבדיל, וישוב גרפה הקבוצה הון.

שכנא גוטפרוינד היה דמות מכובדת בכל גוף כלכלי בישראל, וברור כי היה ביחסי־קירבה גם עם מיכאל צור. כפי שמגלה עדותו של צור במישטרה, שחלק ממנה צוטט מילולית, לא היתה מכירת הפיחות עיסקת־סותרי־סוסים. מסתבר כי צור נתן לשכנא ידידו רמז, וזה גמל לו כעבור זמן־מה בסכום בן 6000 הלירות, והוסיף עוד 8000 כאשר הגיעה הזדמנות נאותה לכך, בשנת 1966.

הודאתו של צור במישטרה משתרעת על מאות עמודים. לרוב היא כוללת גירסות שונות וסותרות על אותו עניין, עד שקשה לדעת מה קרה באמת. אולם נראה כי הדברים שאישר צור בהודאותיו למישטרה החל מיום הישברו, ה־19 במארס, הם הקרובים ביותר לאמת.

מכשירים בידי צור

למה, למשל, מספר צור על יחסיו עם ידידו, היהלומן היהודי מבלגיה ז'ק טראוברט. הוא מספר כיצד קיבל מ־

רות צור בבית־המישפט
למענה — נשבר

טראוברט 18 אלף דולר, ולדבריו ניתן לו הכסף כדי שישקיעו עבור היהלומן בבורסה. צור מספר כי היו לו חברים נוספים שנתנו לו כספים כדי שישקיעם עבורם. המישטרה שאלה אותו האם הכסף ניתן כתמורה להעדפות שנתן ליהלומן בעיסקי־יהלומים, בעיקר באמצעות חברת־היהלומים הממשלתית פיתוח, שצור היה מייסדה ויושב־ראש מועצת־המנהלים שלה.

צור לא אישר גירסה זו, אולם הוא הוסיף וסיפר כיצד ניצל את טראוברט לאחרונה, כאשר התמוטט הבנק של טיבור רוזנבאום. צור לא יכול היה בחודשים דצמבר—ינואר לעזוב את הארץ, כיוון שהיה כבר תחת עיקוב. הוא היה צריך לשלוח לשווייץ את המיסמכים שהחזיק בידיו, ואשר היקנו לו את השליטה בשלוש חברות ואדוציות: קומפטרפין, ניקוטאפ ודומיניון.

שלוש חברות אלו היו מכשיר בידי צור, ודרכן השקיע בחברה לישראל 5.5 מיליון דולר דרך הקבוצה הגרמנית. כספים אלה קיבל בכמה צורות בדרכים בלתי־חוקיות, בעיקר על־ידי הונאת הגרמנים ששילמו לו 5 מיליון מרק גרמניים שהיו דרושים לו כעמלות, להסדרת הלוואות בנקאיות בהיקף של 34 מיליון דולר לקבוצה הגרמנית, לצורך השקעתם בחברה לישראל.

בחודש דצמבר הסתמן סיכוי ליציאה ממשבר רוזנבאום — החברה לישראל. הוקם איגוד־נושים שהציע לקנות את חברת רוזנבאום לחברה לישראל, שהיו 8.5 מיליון דולר. האיגוד, בראשות המיליונר שאול אייזנברג, הציע לחברה לישראל, חלק במזומן ואת היתר בתשלומים. מניין יבוא החלק במזומן?

צור הציע להסדיר זאת על־ידי ויתורו על החברות הוואדוציות ששלטו ב־5.5 מיליון דולר השקעה בחברה לישראל. כסף זה צריך היה להוות הבסיס לאיגוד הנושים, וכך יינצלו הבנק של רוזנבאום וחובות החברה לישראל.

צור שלח לשווייץ, באמצעות טראוברט, את מיכתבי השליטה בחברות הללו, וזה העבירם לקבוצה הגרמנית באמצעות שליח.

עדותו של צור במישטרה מגלה גם, כי השטרות שהחזיר בספטמבר לחברה לישראל הוצאו במירמה, ולכן אין להם ערך. מסתבר כי צור בא בספטמבר (לפי עדותו מיום 20.3.75) לבנק של רוזנבאום בז'נבה, וביקש ממזכיר־הבנק את השטרות על סך 5.5 מיליון דולר שהיו בבעלות החברות הוואדוציות של צור, והיו מופקדים אצל רוזנבאום. מזכיר הבנק השיב כי השטרות אינם במקום, אלא בכספת הבנק בלוכסמבורג.

צור ביקש להביאם, וכאשר נכנס למחרת לבנק ניתנה לו מעטפה ובתוכה שטרות. משום־מה בדק את השטרות, וגילה כי אין אלה השטרות הנכונים. הוא אייים כי יפנה מייד למישטרה אם לא יחזירו לו את השטרות שלו, ואז התברר כי השטרות הללו הופקדו בלי ידיעת צור, כפיקדון בחברה ואדוצית של רוזנבאום, בשם אי.ט.טי.

על־מנת לשחרר את השטרות זייפו צור

מיכאל צור בדרך לכלא
הודאה — מרצון

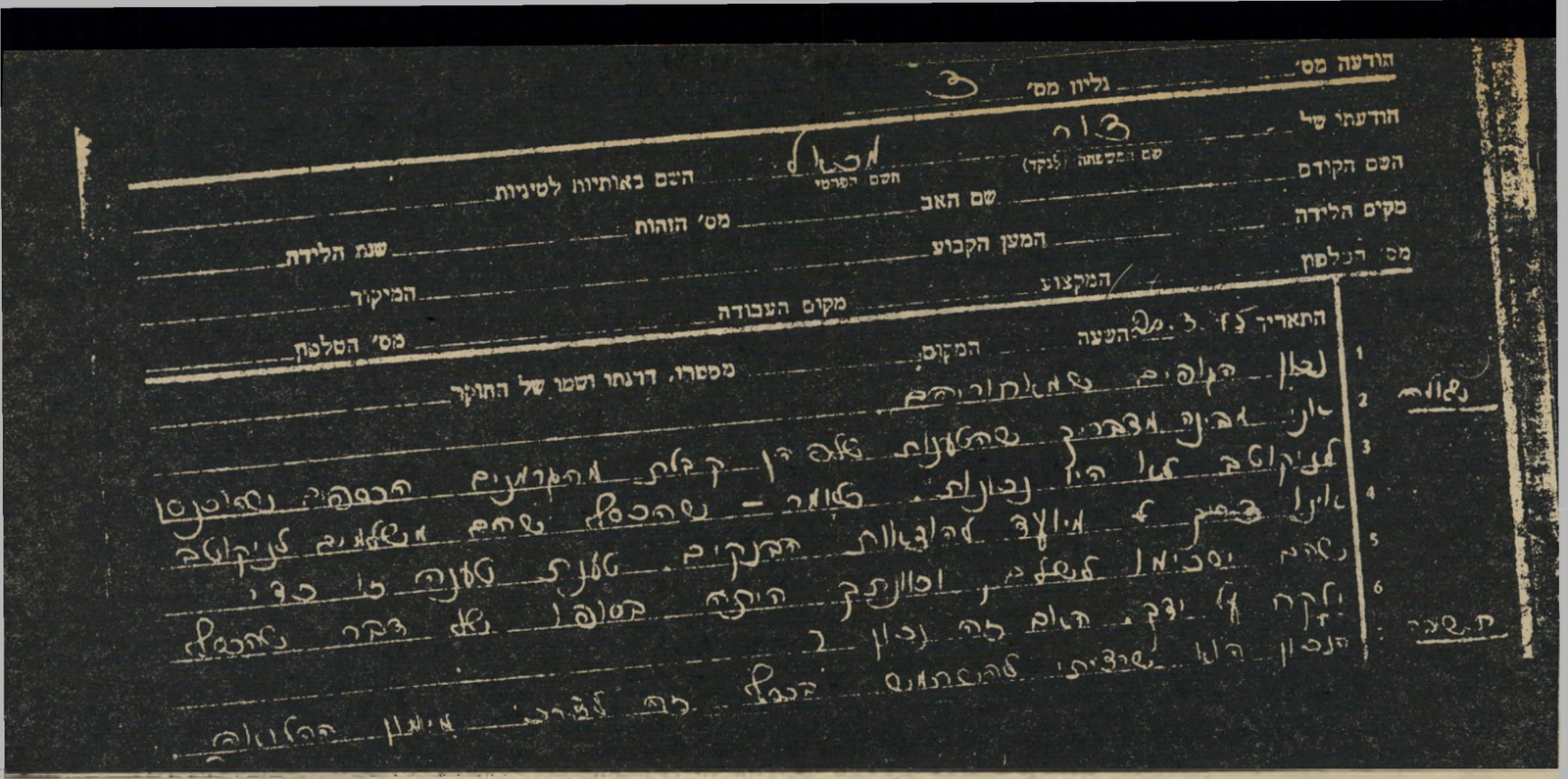

קטע מהודאתו המקורית של מיכאל צור שנגבתה ב־19.3.75, היום שבו נשבר

ומזכיר־הבנק מיכתב עם תאריך מוקדם יותר, וכך שיחררו את השטרות וצור קיבלם והביאם ארצה, ונתנם לחברה ל־ישראל. אגב, צור מסר לקבוצה הגרמנית גם את תעודת־ההפקדה שהיתה על שמו, בסך 1.3 מיליון מרק גרמניים. תעודה זו נשלחה על־ידו לפרנקפורט, באמצעות ה־חשב של החברה לישראל, לובה טיגנר.

הפרקליט נדהם מן ההודאה

לפני עדותו של צור במישטרה, חשבו ראשי החברה לישראל כי ב־החזיקם בשטרות הם מקטינים את חובם ב־5.5 מיליון דולר. עתה מתברר כי השטרות הוצאו במירמה, ולכן אין למח־זיק בהם תועלת מכך, והקבוצה הגרמנית כבר הטילה עיקולים בשוויים על ה־חב־רות הוואדוציות, בעלות השטרות כחוק.

הודאתו של צור פוגעת בידיד־נפש אחר שלו, היהלומן פסח ברמן. ברמן היה שנים רבות נציג ביעלעדי ליהלומים של חברת פיתוח בארצות־הברית, לפי הוראת צור. דבר זה היה בניגוד לכמה ביקורות של מבקר־המדינה, שאסר על חברת פיתוח למכור יהלומים אלא רק לקנות יהלומי־גלם.

מייד לאחר מעצרו של צור היה ברמן מבקר מדי־יום אצל רעייתו רות, מסיעה מירושלים לכלא וחזרה, ומעודד את רוחה. והנה, צור מצא לנכון לספר כיצד קנה מברמן 10 אלפים דולר בניגוד לחוק, שי־לם לו בלירות.

מדוע נשבר צור? לא היה מי שתמה על כך יותר מאשר פרקליטו, עורך־הדין ארווין שימרון. עד ה־18 במארס היה שימרון בטוח למדי בעצמו. החומר ש־נמצא בידי המישטרה כלל בעיקר הוכחות על כך שצור החזיק קופה ב', זכן כי קיבל עמלה של 70 אלף פרנקים שווייצים מ־רוזנבאום, ועוד דברים מסוג זה.

גם שימרון וגם פרקליט מחוז תל־אביב העריכו, כי החומר יאפשר להם להאשים את צור בעבירות שעונשן 5—3 שנות מאסר, ועל־כל־פנים אין עימן קלון כה גדול — שכן, מי בימינו אינו מחזיק קופה ב' או מקבל עמלות? למעשה, שימרון וקדמי סיכמו כבר את כתב־האי־שום שיוגש על בסיס החומר שהיה בידי המישטרה, אשר ידעה כי אין לה כל סיכוי להבין את מיסמכי החברה לישראל וה־מעשים הפיננסיים של צור.

ביום שלישי, ה־18 במארס, סוכם בין ההגנה והתביעה כי כתב־האישום יוגש ביום ה־שישי הקרוב שלאחר־מכן, וקרוב לוודאי שהמישטרה לא תתנגד לשיחרורו של צור בערבות עד המישפט. באותו יום נפגש שימרון עם צור, ויעץ לו לסרב להיחקר בנימוק כי הוא עייף. אומנם, החוקרים הסתמכו על תקנות ההגנה ה־מחייבות את הנחקר להשיב לכל שאלה ואינן מאפשרות לו לסרב לענות, אולם שימרון יעץ לצור להודיע לחוקריו כי הוא פשוט עייף מחקירות וכי הוא מבקש שיתנו לו מנוח. שימרון נפרד מצור ב־תחושה שהכל מתנהל על מי־מנוחות, הלך לישון בחדרו במלון פלאזה בתל־אביב בהרגשה טובה.

למה נשבר צור?

ביום הרביעי בשעות הצהריים התקשר אל שימרון ניצב־מישנה בנימין זיגל, ביקשו לבוא אליו בדחיפות. שימרון עשה זאת, שוב בלי כל חשש. משהגיע לזיגל, מצא את צור יושב עימו. זיגל פנה לשימרון, אמר לו כי חל מיפנה מכריע ביותר, וכי צור מספר דברים כה חמורים עד שהוא מצא לנכון להפסיק את שטף־הדיבור של צור ולאפשר לו להיוועץ בפרקליטו, כדי למנוע כל טענה אפשרית, מאוחר יותר, כי ההודאה הוצ־אה בכפייה. כאשר זיגל הראה לשימרון חלקים מן החומר החדש, חישב שימרון להתעלף.

צור החל מרצונו שלו, ובלי שאיש יידע מה לשאול אותו, לספר את כל פר־שות עברו — כולל תרגילי החברה לישר־אל, וכיצד הוציא במירמה מן הגרמנים ומאחרים 5.5 מיליון דולר. משך שלושה ימים דיבר צור ללא־הרף, כמי שמבקש לפרוק מעל ליבו את הכל. האומנם נשבר בגלל האיום כי יעצרו את אשתו רות, שהיה לו עימה חשבון־בנק משותף ה־מעורב בפרשה? או אולי בגלל השהות הממושכת בכלא? לגירסות אלו יש לצ־רף עוד אחת.

צור היה תמיד בטוח בעליונותו ה־שיכלית על כולם. מוחו היה מפורסם ב־חדותו, והוא התייחס לאחרים בביטול. והנה נפל בפח בידי טיבור רוזנבאום, ה־קומבינ'ק הזה שרק תודות לצור הגיע למעמד שאליו הגיע. צור העמידו על רג־ליו בעשותו אותו בנקאי של חברות־המיסחר הישראליות עם אפריקה, והבנקאי של עיסקת החברה לישראל. צור יכול היה באותה מידה עצמה לעשות עיסקה זו בבנק שווייצי סולידי כמו קרדיט־סוויס או יוניון־די־בנק־סוויס, והוא בחר דווקא ברוזנבאום, שעתה הפילו ממרום מעמדו.

החוקרים ידעו על הפגיעה הקשה ב־גאוותו כתוצאה מכך, ופרטו רבות על נימים אלו. שועל־החקירות הוותיק זיגל היטיב לדעת כיצד לשבור את אליל־הכל־כלה הישראלית.

אחת התיסבוכות שנוצרה כתוצאה מ־הבנה לא־נכונה של הודאת צור, היא פרשת האישום־בשוחד, כתב־האישום טוען כי צור לקח שוחד מקבוצת ריגר הגר־מנית, שהיא בעלת־המניות הגדולה ב־חברה לישראל. עדויותיו של צור קבעו כמה פעמים כי הוציא את הכסף מן הגר־מנים במירמה. העדויות מספרות כי אמר לגרמנים שעליו לשלם עמלות לבנקים, כדי שיסכימו לתת הלוואות לגרמנים. העמלות היו בגובה 5 מיליון מרקים.

כשנוכח צור כי הגרמנים מהססים לשלם עמלות כה גבוהות, הציע להם מוצא צורי אופייני: הרי תקנות מס־ההכנסה בגרמניה מאפשרות לנכות את העמלות כהוצאה מוכרת, אמר להם. במקום להצהיר על עמלות של 5 מיליון מרקים, תרשמו 10 מיליון מרקים, תנכו את הסכום כולו מן הרווחים שלכם כיזמי העיסקה, תעבירו את העמלות לשוויץ, ומשם אחזיר לכם 5 מיליון מרקים. כך לא תעלה לכם העמלה דבר, כולה תהיה על חשבון מס־ההכנסה הגרמני, והכל יהיה חוקי.

הגרמנים הסכימו, ובקפדנות גרמנית דאג האיש החזק של קבוצת ריגר, הורסט ראהה, כי העיסקה כולה תדווח לשילטונות המס, כולל החלק של החזרת מחצית ה־עמלה משוויץ. הכל היה כשר.

הגרמנים איימו בתביעה

כאשר ניגשו פרקליטי מחוז תל־אביב לניסוח כתב־האישום, עמדו לפני בעייה: מאחר שקבלת העמלות היתה בגרמניה, ומקורה אינו בישראל, אין זו עבירה לפי החוק הישראלי אלא רק לפי סעיפי השוחד. אבל במעשה־שוחד יש שני צדדים: משוחד ומשחד, ואילו כאן יש רק משוחד, כאשר נותן־הכסף סבר כי הוא ניתן כעמלה. כתב־האישום קבע, אם־כן, רק כי צור קיבל את הכסף כשוחד, ולא התייחס כלל לחלקם של משלמי־הכסף בעניין.

אולם פירסום כתב־האישום גרם מייד לקבוצה הגרמנית להקים קול זעקה, שכן יריבים בחברה לישראל, הברון אדמונד דה־רוטשילד, האשימום מייד בשיחוד ודרש לסלקם מן החברה. כשפנו הגרמנים לפרק־ליטות, קיבלו הסבר כי אין כל כוונה לטעון שהם נתנו שוחד, ואף הצביעו לפניהם על פסק־דין ידוע (ע"פ 244/57, פד"י י"ב, 601), שבו קובע בית־המישפט העליון כי יש מיקרים שבהם פלוני נותן כסף בתום־לב, ואילו הלוקח אותו מקבל למעשה שוחד.

הגרמנים תבעו מיסמך בכתב על כך, איימו במיכתב (28.4.75) על פרקליט מחוז תל־אביב, כי אם תבוטלנה הקלות־המס שקיבלו בגרמניה כתוצאה מן המרשה ב־ישראל, יתבעו מממשלת ישראל את הנזק שייגרם להם ושיהיה סביב 140 מיליון מרקים גרמניים — הסכום שהשקיעו ב־חברה לישראל.

אם תחל המישטרה לחקור על סמך תיקי מיכאל צור, צפויה לה עבודה רבה. הנה, למשל, מאשר מי שהיה ראש שירותי־הביטחון הכלליים עמוס מנור, נאמנו של רוזנבאום בישראל (בעדותו במישטרה ש־ניתנה ב־30 בנובמבר 1974), כי ידע מפי טיבור רוזנבאום שעיסקה מסויימת שעשה צור עם רוזנבאום, עיסקת א־י־ס־י־טי על סך 2.6 מיליון דולר, היתה פיקטיבית. היתה זו עיסקה שבאמצעותה קיבל צור ברמאות אישור מן האוצר להוציא 2.6 מיליון דולר מישראל, והפקידם אצל רוזנ־באום. כשנודע למנור דבר העיסקה, דיווח עליה לאברהם אגמון, מנכ"ל האוצר, ווה יעץ לו לפנות לא למישטרה, כדרוש, אלא להנהלת החברה לישראל...

מאת
יגאל לביב

הביוב המיפלגתי הטהור

הודאות שך צור משתרעות על־פני מאות עמודים. היום מתחרט צור על מה שאמר. קשה להניח כי יסכים להוסיף ולהסביר למישטרה את הטפח שגילה. עובדה אחת ראוייה לציון: בכל הודאותיו אין מופיע אף שם אחד של אדם שהוא מן השורה הראשונה בכלכלה הישראלית, לא שר ולא סגן־שר. וזאת, למרות שחוק־ריו של צור לחצו עליו קשות בניסיון להשיג משהו נגד צבי דינשטיין או פינחס ספיר. ההודאות הגלויות של צור, המס־גירות את טובי חבריו, משכנעות כי אילו היה לו דבר־מה נגד ספיר וקבוצתו, היה אומר זאת. פשוט לא היה.

לפני שנים אחדות פגש אדם ידוע ב־מיכאל צור בבר־מיצווה של בנו של אבי־עזר שלוש, אז מראשי מישרד־החוץ. צור היה אז אחרי פרישתו מן השירות בממ־שלה, ודובר בו נכבדות כמועמד לכהונת שר בממשלה הקרובה. האדם שאל את צור אם נכונות השמועות הללו, וצור השיב: „אינני מוכן להגיע לממשלה דרך הביוב המיפלגתי." כיום, אין ספק שצור מהרהר שוב, אם צינורות־הביוב המיפ־לגתיים אינם נקיים יותר מעיסקותיו־שלו עם רוזנבאום וצי"ם באירופה.

הפרקליט נדהם מן ההודאה

(המשך מעמוד 31)

בכל חבורה עמה התחבר, כילד, היה כבר מנהיג של חבורת בני־טובים בחדרה ש־עסקה בסחיבות והתפרצויות קטנות ל־קיוסקים. פרשיות אלה הטילו כתם על שם מישפחתו המכובדת בחדרה. הם חששו שבניהם ייגררו אחריו. המישפחה התארגנה, ושלחה את מוטקה ללמוד בבית־הספר הימי בחיפה.

הוא היה תלמיד גרוע וחסר־משמעת, אבל ימאי מצטיין. כאשר סיים את לימו־דיו בבית־הספר וקורס של הפל"ם — המחלקה הימית של הפלמ"ח — בקיסריה, עלה על אוניית־סוחר והחל עובד כמכונאי אוניות. עוד קודם שהחלה מילחמת ה־עצמאות, הוא כבר סבב בעולם וערך סיור במדינות אמריקה הדרומית. כשפרצה המילחמה הוא חזר מייד ארצה, גוייס כמכונאי לחיל־הים. בעצם ימי המילחמה נשלח לקורס קציני־ים, משם נזרק כעבור זמן קצר בגלל עבירת־מישמעת. הוא הוח־

זר ליחידתו כטוראי. העלבון היה צורב מדי, והוא ערק מהשירות.

זמן רב חיפשו יחידות המישטרה־הצבאית אחרי מוטקה. הם סרקו את כל איזור חדרה והסביבה, אולם לא הצליחו למצאו. באור היום היה מוטקה נחבא בצריף רעוע מאחרי בית־הכנסת בחדרה. הוא היה יוצא לרחובות רק כשירדה ה־חשיכה. כל אנשי חדרה ראו אותו, אך איש מהם לא העז להסגירו, פשוט פחדו מפניו ומפני נקמתו. שמע מעשיו וכושרו הגופני הנדיר הלכו לפניו.

רק אחרי שהמישטרה הצבאית ביקשה את עזרת המישטרה האזרחית, הצליחו לאתר את מקום־מחבואו. מוטקה התנגד למעצר. הוא דרש מהשוטרים לאפשר לו לחזור ליחידתו, כדי להתייצב בפני מפקד־דיו. „אם תמסרו אותי לידי המישטרה הצבאית," אימים, „אני לא הולך."

הבטיחו לו. הוא הלך עם השוטרים לבניין מישטרת חדרה. שם הבחין כי רימו אותו, וכי עומדים למסרו לידי שוט־רים צבאיים שהמתינו לו. הוא קפץ מה־קומה השנייה מגובה של שמונה מטרים. לא נפגע, ניפנף בידו לקציני־המישטרה הנדהמים, צעק לעברם „שלום," ונעלם.

לימים, כשנשאל איך לא חשש לקפוץ מגובה כזה, השיב: „ספורט זה ספורט!"

בתום מילחמת העצמאות, כשהוא בן 23, חזר מוטקה לחדרה. הוא הפך תוך זמן קצר לאליל הנוער המקומי. יחד עם כמה ידידים ביצע כמה מעשים שהוגדרו כ־„מעשי קונדס," שכתוצאה מהם נותרו כמה אזרחים חדרתיים בחסרון כיס וב־חסרון סחורה. הוא לא נתפס מעולם. מצו־לם לא נפתח נגדו תיק. בעיני הנוער המקומי הוא הגשים את האידיאל של חיי בטלה ופזרנות, ללא דאגה וללא עבודה.

אם מידת השפעתו על גברים היתה גדולה, הרי מידת השפעתו על נשים היתה כפולה ומשולשת. הוא נודע כגבר חסון ויפה־תואר שנשים אינן מסוגלות לעמוד בפניו. היתה לו שיטת חיזור מיוחדת אחרי נערות. הוא נהג בהן בקשיחות ובאדנות, ללא התחשבות ברגשות. „נשים אוהבות גברים ברוטאליים!" היה נוהג לומר.

חבריו קינאו בו מאד על הצלחתו בקרב המין היפה. הוא עצמו היה אומלל. הוא לא היה מסוגל לקשור קשרים ריגשיים עם אשה. בשל הטראומה שעברה עליו בימי־ילדותו, לא היתה לו כל התייחסות ריגשית כלפי אחרים, אלא אל עצמו בלבד. לא היו לו שום אמות־מידה לגבי התייח־סות לעולם החיצון ולקיומם של אנשים אחרים. בשלב מאוחר יותר בחייו, כאשר החל רוכש לעצמו אמות־מידה מעין אלו, הפליאה אותו התגלית שגם אנשים אח־רים מלבדו קיימים ומרגישים.

שליח בזכות הפשע

זה היה בשנת 1952, כאשר בדרך־מיקרה נקלע מוטקה קידר לביתו של הפסיכולוג ד"ר דויד רודי ברמת־השרון. רודי שירת אז כפסיכולוג של בית־הסוהר המרכזי ברמלה. כעבור שנה, כשהם נפגשו שנית, הבחין רודי במצוקה הנפשית ש־ממנה סובל מוטקה. הוא הציע לו טיפול פסיכולוגי. מוטקה הסכים. הוא התחייב לקבל על עצמו טיפול שיטתי, שתוצאותיו החלו מסתמנות בהתנהגותו.

הוא החל מגלה סימני זהות עצמית, החל מבחין במציאותם של רגשות ומתייחס אל קיומם והרגשותיהם של אנשים אחרים. הוא עבר משברים קשים, תוך מאבקים נואשים עם עצמו. את יצר־התוקפנות שלו, שהיה חייב לבוא לידי ביטוי חיצוני, פרק בהתמכרות לציד. הוא הפך צייד נלהב ומומחה. היה יוצא למסעות ציד־חזירים בחולה, מוכר אותם במטולה ל־קצבים מתל־אביב. שמו הלך לפניו כ־צייד־דורבנים יוצא־דופן, שהיה אורב לדורבנים בלילות ליד מאורותיהם בהרי ירושלים והיה צד אותם בידיים.

באותה תקופה התגורר מוטקה בירוש־לים, בחברת נערתו, בת קיבוץ עין־החורש שליד חדרה, התגורר בבית נטוש בקי־לומטר הרביעי לפני ירושלים, כשהוא מוציא את מיחייתו מציד דורבנים. קיבו־צי הסביבה, שהדורבנים היו משמידים את יבוליהם, היו משלמים לו עבור כל דורבן שחיסל. הוא היה מביא להם את אוזני הדורבנים כהוכחה, וניזון מבשרם.

הוא ניסה ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים, למרות שלא היתה בידו תעו־דת־בגרות. בתקופת לימודיו ניהל רומן עם בתו הנשואה של אחד הפרופסורים באוניברסיטה. זה רצה להציל את חיי־הנישואין של בתו, גילה להנהלת האוני־ברסיטה כי מוטקה זייף תעודת־בגרות כדי להתקבל ללימדים באוניברסיטה. הוגשה תלונה רישמית למישטרה. מוטקה נעצר, הואשם בזיוף מיסמך רישמי.

המישפט לא נערך מעולם, אבל מוטקה נזרק מהאוניברסיטה.

היה זה במהלך הטיפול הפסיכולוגי שלו, כאשר הפתיע מוטקה יום אחד את מטפלו. הוא הביא לו שני אקדחים שהיו ברשותו מאז ביצוע השוד בבנק בעפולה. את ה־אקדחים גנב כשהועסק בתור שומר ב־תע"ש בשנת 1950. אקדחים אלה נמסרו למישטרה, אחרי שהושג ההסכם עם היועץ המישפטי בדבר ההודאה של מוטקה ב־פשעים, תמורת סגירת התיקים נגדו.

הידיעה על הצלחת שיקומו של מוטקה קידר לא נשארה בגדר סוד. הוא הפך דמות חברתית מקובלת בחברה התל־אביבית של סוף שנות החמישים. הוא היה הרוח החיה במסיבות רבות שנערכו ב־עיר, שיחק שח בכסית עם משוררים, פיטם את מיקטרתו ברוגל תוך ציטוט פסוקים ממישנתו של ברוך שפינוזה ודיקלום חרוזים של עומאר חייאם. לסתע, ביום אחד, נעלם מהנופים שהפך חלק מהם.

הסתבר כי תוך מהלך שיקומו גוייס מוטקה פתאום לשליחות לאומית. מגיסיו ידעו היטב כל פרט בעברו. התפקיד ש־הוצע למוטקה, הוצע לו דווקא בשל תכו־נותיו המייוחדות וכישוריו בעבר.

החשש מפני גילוי זה, הוא שהיה אחד הסיבות העיקריות למאמץ להעלים את מוטקה קידר בכל מחיר, להטיל איפול על קיומו, למנוע ממנו מגע עם אנשים.

אי־אפשר היה לקבור את גופתו על ה־סודות שנשאה עימה. כך החל הניסיון לקבור את מוטקה קידר בעודו בחיים.

(חכתבה חבאה בסידרה עד פרשת מוטקה קידר — בגיליון הבא.)

מדינת ישראל
משרד החקלאות

מבצע ההוזלות

בחנויות השרשרת של הסופרמרקט, השופרסל וחנויות פרטיות אחרות

ל ה ל ן

לוח המחירים
ל־15.5.75 - 11.5.75

		לצרכן
ירקות		
עגבניות מעולות	5.50	ל"י ק"ג
מלפפונים מעולים	1.95	" "
גזר	1.45	" "
תפו"אד חדשים	1.90	" "
תפו"אד חורפיים	1.50	" "
תפו"אד חורפיים ארוזים	1.85	" "
תפו"אד חדשים ארוזים (ירושלים)	2.15	" "
בצל יבש	0.75	" "
בצל ארוז (ירושלים)	0.90	" "
פירות		
ולנסיה — אפילים	2.05	" "
אשכוליות	1.70	" "
בננות	3.45	" "
עופות		
פטם קפוא מוכן לבישול	7.50	" "
פטם צעיר מוכן לבישול — קפיא גודל 2	9.00	" "
שקית שקופה והחתימה כתומה	10.50	" "
תנועוף, טנא עוף, עוף מיוחד מעולה		
דגים		
בקלה — פרום אחיד, עשוי מדגים	8.80	" "
שמשקלם לא פחות מ־360 גר'		

כותרת ראשית

ג'ק למון
וולטר מטאו

סרטו הגדול של
בילי ווילדר

בכורה ארצית
אלנבי ת"א
9.30 — 7.30 — 5
שימו לב לשעות ההצגה

הקומדיה המשגעת של השנה

הושמד ארכיון מישלחת הקניות של מישרד־הביטחון באמריקה

מישרד מבקר־המדינה לא הצליח לבדוק את עיסקות מישלחת־הקניות של מישרד־הביטחון בארצות־הברית, כיוון שהארכיון הכולל את המיסמכים הושמד על־ידי שריפה. מבקר־המדינה לא הצליח לברר אם השריפה היתה מיקרית או מכוונת. ועדת כספים של הכנסת, ששמעה על כך לפני שנה, הסכימה לאסור את פירסום פרשת הארכיון המושמד ורק עתה, בדיוני הוועדה עם נציגי מישרד־הביטחון, חזרו כמה חברים בוועדה והעלו את הפרשה מחדש.

פרשת הארכיון הועלתה בדיברי ח"כ **אברהם מלמד**, שהגיב על דיברי שר־הביטחון **שמעון פרס** בוועדה. פרס התרכז בעיקר בכך שתפקידו ותפקיד עובדי מישרדו הוא להתכונן למילחמה הבאה, ולא לעסוק בשחיתויות, והנה כבר צצא סורי נכנס לירדן. על דבריו אלו הגיב בחריפות ח"כ **יוסף תמיר**, שטען כי ישראל דמתה לווייט־נאם, וחובה עתה לגלות את כל השמות שמבקר־המדינה אינו מפרסם.

ח"כ מלמד אמר לתמיר כי הוא וחבריו היו שותפים כל השנים להשתקת הביקורת בנימוקי ביטחון, וכי הוא־עצמו היה היחידי שהתריע כי השחיתות הורסת את הביטחון.

היועץ המישפטי

חוקר שוחד

החברה האנגלית שקנתה בשעתו את חברת־הנפט הלאומית ופיגרת בתשלומים, העבירה בימים אלה עוד 3 מיליון דולר, נוסף ל־7 שכבר שילמה. עתה עומדת הקונה בלוח־התשלומים ועליה להוסיף עוד 5 מיליון דולר כדי לרכוש סופית את זיכיונות חברת־הנפט הלאומית.

אלכסנדר

פרטים אלה נמסרו לחברי ועדת־הכנסת לביקורת־המדינה, שסיכמה את הפרק על חברת־הנפט הלאומית.

בדיוני הוועדה סוכם להמליץ לפני היועץ־המישפטי לממשלה, לחקור את המימצאים על התשלומים המיוחדים ששילמה חברת־הנפט הלאומית. קיים חשש לעבירות פליליות שנעשו בתשלומים אלה.

עוד סוכם לקבוע כי עיסקת רכישת היהלומים חובאה למועצת־המנהלים, אחרי שבוצעה. על הזיכיונות באפריקה חתם רק מנהל־החברה, **צבי אלכסנדר**, בחתימת־יחיד, ולא שני מנהלים כפי שמחייב התקנון.

מתברר כי שגרירי ישראל באפריקה העמידו את ראשי החברה בישראל על הסכנה לשמה של המדינה, הנגרמת מ־פעולותיה באפריקה.

אחרי הפירסום ב„העולם הזה", על מכירת זיכיונות־הנפט של החברה, ומעברו של מנהלה, צבי אלכסנדר, לעבודה בחברה הקונה, החל מבקר־המדינה לחקור בפרשה.

בנקאי החשמל

שבועיים לאחר הפירסום במדור זה על הסכנות הצפויות לציבור מכך שכל אחד יכול להקים חנות למימכר מוצרי־חשמל, לגבות מיליונים מלקוחות בלי כל בטחונות, התמוטט סלון „השרון" בכפר־סבא עם 3.5 מיליון לירות הפסדים.

מייסד ובעל הסלון הגדול בישראל „סלון מרכזי", **טוביה נדב**, תומך בכל לב בהצעת המועצה לצרכנות כי סלוני־החשמל יזדקקו לרישיון מתאים, וכן יצטרכו להבטיח סכומי־כסף בפיקדונות, לתשלום במיקרה של התמוטטות.

מוחר נדב
חון עצמי

נדב טוען כי על־ידי פתיחת חנות ל־מכירת מוצרים ניתן לקבל מן היצרנים דוגמות של מוצרים ללא תשלום, להחל בגבייה כספים מלקוחות לפני אספקת הסחורה. מקים החנות יכול בקלות להי־עלם עם כספי הלקוחות ואין ללקוח כל הגנה, שכן הסחורה שבחנות היא של היצרן, שניתנה כדוגמה בלבד.

נדב טוען כי למרות שחנויות ספקו־לטיביות ימשיכו להתמוטט, הרי לסלונים הסולידיים אין כל חשש. אצלו, ב„סלון מרכזי", אין כל מיתון. הוא נאלץ להק־טין את מתח הרווחים. לתת הנחות של 300-500 לירות למוצר, אולם לסלון יש כבר חוג לקוחות קבוע החוזר וקונה בו, ומביא לקוחות נוספים. הסלון גם אח־ראי לשירות על כל מוצר הניקנה אצלו.

נדב מספר כי בענף הטלוויזיות עלתה חברת „זניט" למקום הראשון במכירות, ומדביקה את „מץ". „זניט" עובדת עתה בשתי מישמרות. מחיר הטלוויזיה כיום לצרכן הוא 4290 לירות. נמשך ביקוש חזק לתנורי־אפייה, ואצלו במיוחד גדול הביקוש לתנורי „רנקו־פולריס." במכו־נות־כביסה מעדיפים עתה מכונות מתו־צרת „סימאטס" הגרמנית. המתחרות ב־הצלחה בתוצרת „א.אי.ג'." סוכן „סי־מאנס" בארץ הוא **אליאס סעיד** מ־חיפה.

המלונות בוכים ומחרחבים

העיתונות מלאה לאחרונה בילולת של בתי־המלון אודות מצבם הכספי הקשה. הם דורשים עתה כי מישרד־התיירות ידחה את התשלומים המגיעים על חשבון הלוואות שקיבלו. את התשלומים שהם צריכים לשלם השנה, הם מבקשים להפוך למילווה בריבית של 6% לא־צמוד, ש־ישולם בעוד שבע שנים.

והנה, מיסמכי ועדת־ההשקעות של מישרד־התיירות מגלים, כי חלק ניכר מבתי־המלון ניגש עכשיו לתוכנית־השק־עות רצינית ביותר:

● „סן־טרופז" באילת, שהוא כיום מועדון־הים־התיכון, מבקש להשקיע 2.2 מיליון לירות בציוד ספורט ומלונאי ו־מיגרשי־טניס.

● מלון „הנסיכה" בנתניה, בבעלות „יהלומי טיב" מישראל ומישפחת **גור־ביץ** מפרו, חופך ממלון־דירות למלון רגיל בן 114 חדרים, בדרגת 3־כוכבים.

● מלון „בזל" בתל־אביב משקיע 605 אלף לירות בהקמת בריכת־שחייה של המלון.

● „כפר־המכביה" בתל־אביב משקיע 815 אלף לירות בשיפוץ כללי.

● מלון „הילטון" בתל־אביב משקיע 1.7 מיליון לירות במועדון־בריאות שיכ־לול סאונה, חדרי־אדים, בריכת־שחייה וחדרי עיסוי ומנוחה.

● כפר־הנופש דיי־זהב משקיע 16 מיליון לירות בהקמת 30 בונגלוס ועוד מקום ל־30 נוספים, וכן רכבל לסקי־מים וטיילת.

● כפר־הנופש נביעות משקיע 12.7 מיליון לירות במיבנים של 144 חדרים ובמיבנה־שירותים מרכזי.

● חברת הרכב „הרץ", יחד עם **יהודה רוזנברג** ו**טוביה הלר**, מקי־מים באופירה מלון בן 52 חדרים, בהש־קעה של 4.2 מיליון לירות.

● כפר־הנופש באשקלון, בבעלות „היסתור", משקיע 604 אלף לירות ב־שיפוצים כלליים.

אחריות רואי־החשבון

בית־המישפט העליון בארצות־הברית הודיע, כי בשנה הקרובה יפסוק בשאלה כמה חייב רואה־חשבון לחקור ולבדוק בחברה הנתונה לביקורתו. כמה משקי־עים בשיקגו, שהפקידו כסף בחשבונות סגורים בחברה שהתמוטטה, הגישו תבי־עות נגד רואי־החשבון של החברה, „אר־נסט את ארנסט", על שלא הזהירו אותם כי ראשי החברה השקיעו כספים אלה בעסקיהם הפרטיים.

התביעה אינה טוענת כי רואי־החשבון ידעו על השימוש הנלוז בפיקדונות, אלא כי ביקורת נכונה ועניינית היתה מגלה את המעילות בעוד־מועד.

לפסיקה זו תהיה השלכה מיידית על ההלכה בישראל, הנוהגת להתחשב ב־פסיקות האמריקאיות.

כמה מס־השבחה לשלם?

קבלנים רבים נוהגים להיכנע לדרישות הרשויות המקומיות לתשלום מס־השב־חה, משלמים מה שהעירייה דורשת מהם ללא נידעפעף. מס־השבחה הוא מס שגובה העירייה כאשר חיא מוסיפה ל־מיגרש אחוזי־בנייה מעל למקובל. המס הוא בדרך כלל מחצית שיעור הרווח, ת־נוסף לבונה כתוצאה מן ההשבחה ב־אחוזים.

עורך־הדין הנמרץ **יהודה רסלר** גילה לאחרונה, כי גבייה זו היא בלתי־חוקית, הכריח כמה רשויות לגבות מס־השבחה סימלי בלבד לעומת סכומי־העתק שביקשו. כיצד?

רסלר גילה כי החוק מתיר לעירייה לגבות מן היזם מס־השבחה עד למחצית תוספת ההשבחה, אבל כדי לכסות את ההוצאות שנגרמו לרשות לצורך החלטת תוספת האחוזים.

רסלר פנה לרשויות, ביקש לדעת מה היו ההוצאות המדוייקות שלהן לצורך הדפסת הצעת־החלטה לוועדת בניין ערים, וקיום ישיבה של הוועדה שתאשר את ההחלטה המשביחה את המגרש. הוא הודיע כי ישלם בדיוק את שיעור ההוצאות הריאלי, כפי שקובע החוק. עד כה, הצליח.

אהוד שילו - מנכ"ל התחבורה

אהוד שילו יתמנה בקרוב כמנכ"ל מישרד־התחבורה, במקומו של **דן חירם**, שהודיע לשר **גד יעקובי** על פרישתו. שילו מכהן כיום בתפקיד מישנה־למזכיר חברת־העובדים, וקודם־לכן היה מישנה למנהל רשות החברות הממשלתיות.

שילו עבד שנים רבות ברשות החברות הממשלתיות, והצטיין בחיסול פרשות של

מנכ"ל שילו
קידום מסחרר

חברות מפסידות שמנהליהן עשו מעשים פליליים, כמו „דיזנגוף מערב־אפריקה" ו„אלדא". בחברת־העובדים כיהן גם כ־מנהל המדור הכלכלי, והיה אחראי ב־מידה רבה למעקבים השוטפים אחר מצב הקונצרנים ההיסתדרותיים.

כיהן גם כחבר מועצת־המנהלים של חברות רבות, ובין השאר כיושב־ראש ועדת הכספים והמאזן של „סולל־בונה".

סיפורו האישי של
זמר השכונות שעלה לגדולה

אני
ניסים סרוסי

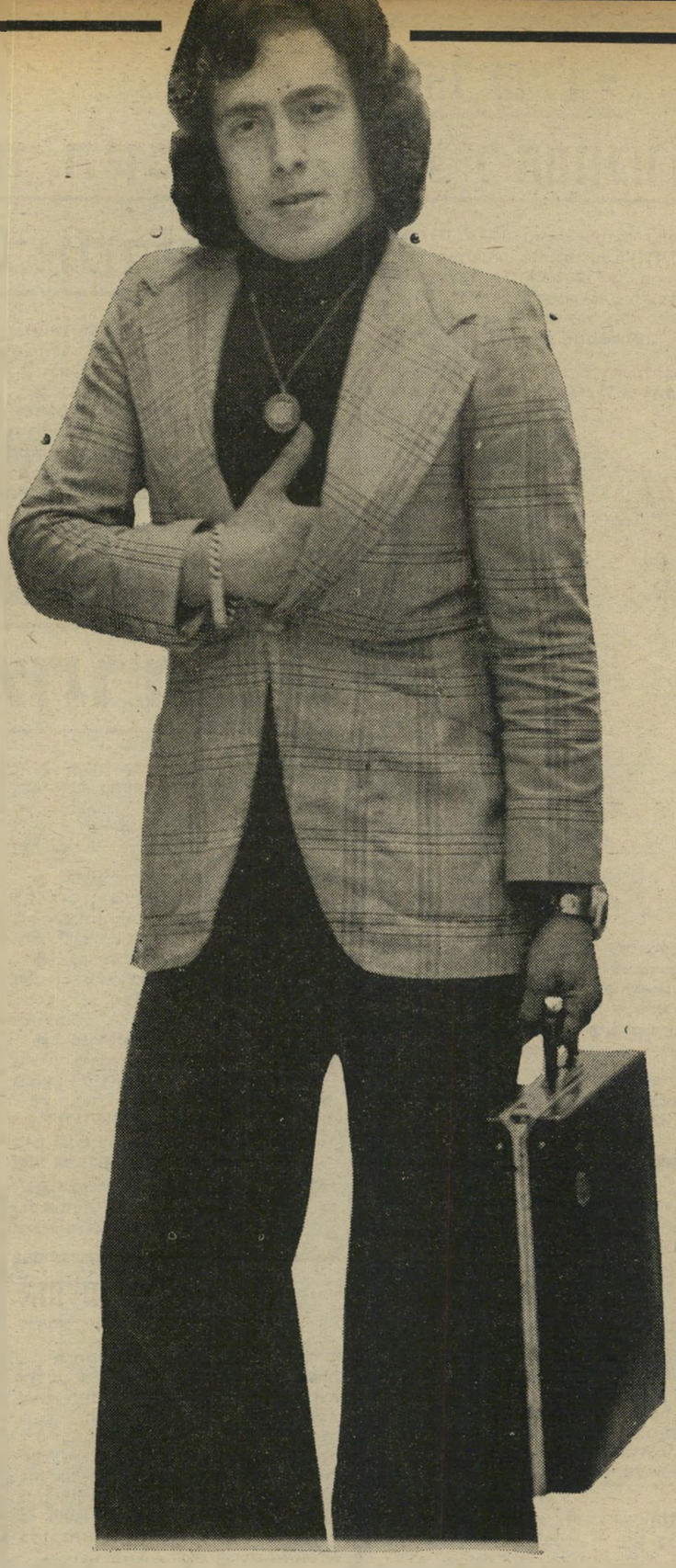

נפוליון של הפזמון

כך מכונה הזמר ניסים סרוסי, לא רק בשל קומתו הנמוכה (1.63) כי אם, ובעיקר, ב־של מירצו הבלתי־נידלה והאמביציה האדירה שלו. ניסים סרוסי עובד ללא לאות, מנהל משא־ומתן עם עשרות גורמים בעת־ובעונה־אחת. רוצה להגיע למצב שעל פיו יישק דבר במדינה בשטח הפיזמון, והחלטתו נחושה לעשות לעצמו קאריירה של זמר בינלאומי, לכבוש את אירופה ואפילו את אמריקה בסערה. הוא בטוח שיצליח.

ב תחילה לא ידעו איך לאכול את זה. הרדיו הוצף בגלויות שדרשו ל־שדר ניסים סרוסי, זמרי־דיסקוטקים סיפרו של צעיר נמוך קומה העושה גדולות ברמלה וברחובות.

מודעות עם השם ניסים סרוסי החלו מתפרסמות בעיתונים. עד שיום אחד יצא המרצע מהשק, והסתבר כי מאחרי השם ניסים סרוסי מסתתר (לא לאורך זמן) צעיר שאפתני שאינו בוחל בשום אמצעי כדי לקדם את הקאריירה שלו. צעיר ש־עשרות נערות מתעלפות למראהו על ימין ועל שמאל, בחור שזכה בפרס הראשון בתחרות־זמר ביום העצמאות האחרון, וה־עומד לייצג אותנו בקרוב בפסטיבל־זמר בטוקיו.

מיהו אותו ניסים סרוסי, המדבר על עצמו בגוף שלישי, שזרח ככוכב־שביט בשמי הפיזמון הישראלי? רשות־הדיבור לאיש עצמו:

„רוזה רוזה זה מחנך?"

ק ודם כל אני רוצה להודות ל־מעריצים שלי, על זה שבחרו או־תי במקום הראשון בפסטיבל־הזמר של יום־העצמאות השנה. רגע לפני תחילת המו־פע עוד לא האמנתי שאוכה במשהו. כש־שמעתי שהזוכה בפרס הראשון נוסע ל־טוקיו, הייתי בטוח שאפילו את שדה־התעופה לא אראה בעיניים שלי. אבל מה שלא יהיה, אני יודע שאני משתדל לא לאכזב את הקהל שלי, הן מבחינת רמת המוסיקה והן מבחינת האיכות. מי שהא־מין ומאמין בסרוסי, לא יתבייש בי לער־לם!

עצם העובדה שסרוסי עוד לא שר בטלוויזיה, זה דבר שאי־אפשר להסביר אותו! זאת בושה וחרפה! הטלוויזיה שלנו לא נותנת לקהל את מה שהוא או־הב. התוכניות הן לא לפי טעם הקהל, אלא לפי הטעם של הנהלת רשות השידור. הגיע הזמן שתיפסק השאלה למה סרוסי לא מופיע בטלוויזיה. ולמה סרוסי לא הגיע למקום ראשון במיצעד־הפיזמונים?

אמרו עלי שאני תופעה חולפת. הרבה שינו כבר את דעתם, ומי שעוד לא שינה את דעתו, אני מציע לו שיבדוק את עצ־מו. בטח משהו אצלו לא בסדר.

פתאום, עורכי־התוכניות ברדיו הפכו למחנכים. אמרו על השירים שלי: „זו לא תרבות, לא חינוך לא רמה." הם לא יודעים מה שהם אומרים. יהורם גאון עם רוזה רוזה זה מחנך? זה תרבותי? עוזי פוקס עם תחתונים וגופיות זה מחנך? שלמה ארצי עם נעשה חיים משוגעים זו רמה? ברציגות אני שואל.

יש משהו מחנך בשירים האלה שהם להיטים? מה פתאום הם אומרים שהשי־רים שלי הם אנטי־חינוכיים? למה השי־רים של הזמרים שמניתי מגיעים למקום ראשון במיצעד והשירים שלי, אשליות ואיני יכול לא נכנסו בכלל למיצעד, בזמן שמכרתי חמישים אלף תקליטים מהם?

חוץ מזה, העורכים ניסו פעם לתרגם לעברית שירים של אלוויס, או קליף או אפילו של בוב דילון? להגיד איי לאב יו באנגלית זה בסדר, ואילו בעברית להגיד אני אוהב אותך זה תת־תרבות?!

אני פשוט מוחרם. עובדה, עשיתי סרט, עשיתי תקליט משיריו, לא משמיעים. אני רוצה שישמיעו אותי כמו שמשמיעים נון־סטופ שלמה ארצי. אני רוצה השמעה מינימלית. זאת זכותי לבקש, לא? לא עברתי מעולם את המקום השמיני במיצ־עד־הפיזמונים.

„המיצעד זה בלוף אחד גדול"

כ? המיצעד זה בלוף גדול, עובדה שזה לא משקף את המציאות במכירת התקליטים, שהיא בדיוק הפוכה מזו של המיצעד.

אני לא הגעתי כל־כך בקלות לאן ש־הגעתי. נולדתי ב־1948 בתוניס, למשפחה מעוטת־יכולת. ב־1962 עלינו ארצה, הורי ושבע אחי ואחיותי. אבי עיוור, וכל פר־נסת הבית נפלה עלי. לכן גם שוחררתי מהצבא, כדי שאפרנס את המישפחה שלי.

אפשר לומר שנולדתי זמר. הרבה עוד לפני שדיברתי, כבי זימזמתי. הייתי חזן, וזה היה בית־הספר הטוב ביותר שהיה לי, לשירה. אם היום אני לא מזייף, ומח־זיק סולם בלי לצאת מהטון, זה רק בזכות החזנות, שנתנה לי את הבסיס לשירה שלי.

הופעתי עם להקות־קצב בתחונות, ב־מסיבות ובכל הבא ליד. במועדון קליפסו ברמלה נולד ניסים סרוסי של היום. הת־חלתי שם בתור גיטאריסט, וגמרתי כזמר. אחרי כמה זמן ראיתי שיש לי הצלחה לא־נורמלית אצל הקהל והחלטתי לצאת לדרך. „ניסים סרוסי יהיה הזמר מיספר אחד בארץ," אמרתי לעצמי, ולא הבנתי איך זה שאני עדיין לא מפורסם, עם כל ההצלחה שלי.

אף אחד לא רצה להשקיע בי, אז הח־

תחת הגנת המישטרה

בשל השתוללות המעריצים והמע־ריצות הצעירים החוזים בהופעו־תיו, זוכה כיום הזמר ניסים סרוסי להגנה צמודה של אנשי־מישטרה בעת הופעותיו. הם שומרים עליו בהיכנסו לאולם, מגינים מפני השתוללות צפויה ומלווים אותו בצאתו.

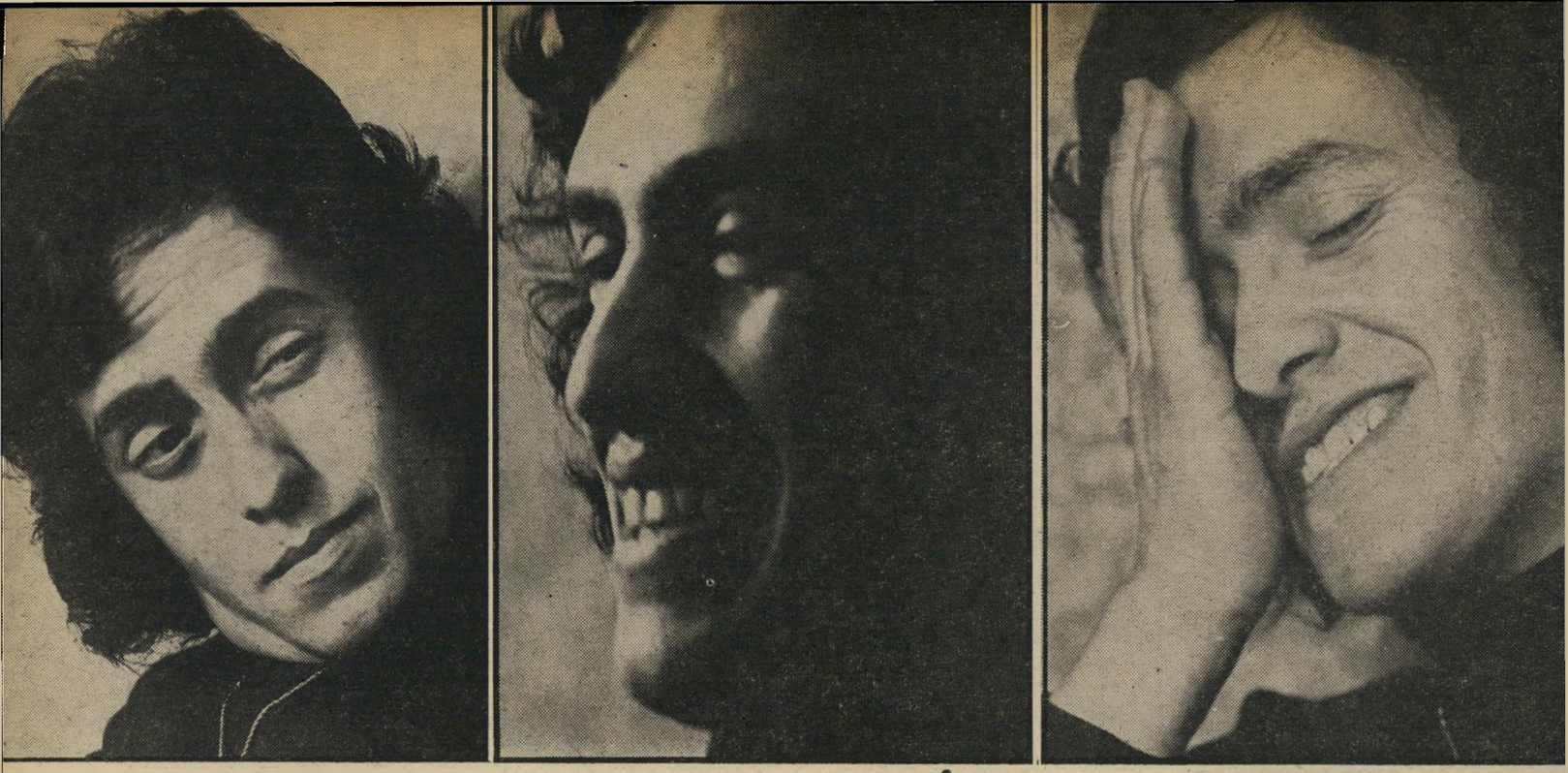

סרוסי, סרוסי וסרוסי

שבו הוא מעסיק עשרות עובדים, הוא מנהל מישטר חמור. הוא יושב בכיסא־מנהלים הזמר הצעיר המפורסם אינו חדל לד־בר על עצמו בגוף שלישי. במישרדו גדול מאחרי מכתבה ענקית, לימינו סוללת־טלפונים ולשמאלו פעמון חשמלי המאפשר פתיחת הדלת לחדרו. הקירות מכוסים פלאקאטים של ניסים סרוסי בכל הגדלים ובכל המצבים (למטה). אשתו, אתי, משיבה על אלפי מיכתבי־המעריצים שמגיעים, באופן אישי.

לטתי לעשות הכל לבד. הקלטתי תקלי־טון, ומכרתי אותו מיד־ליד. התקליטון נחטף והיה מושמע כל הזמן במועדונים שבהם הופעתי. ראיתי שזה הולך טוב. אז שלחתי לרדיו, כמו שכולם עושים. ה־רדיו החרים אותי, אז החלטתי לעשות מיצעד־פיזמונים פרטי.

הוצאתי מאריך־נגן, ואני מאחל לכל זמר למכור כמו שאני מכרתי. חמישים אלף עותקים. אפילו לא אחד פחות.

התקליטים והחופעות עוררו בציבור את השאלה מי זה סרוסי, מה זה סרוסי, איפה אפשר להזמין את סרוסי. ראיתי שכך, או פתחתי מישרד, כדי לעבוד על עצמי.

היום אני מעסיק עשרות עובדים; נה־גים, מזכירות, אשת יחסי־ציבור, כותב דיאלוגים, נגנים, ויש לי להקות וזמרים שלהם אני דואג באופן אישי. אני לא צובר כסף, אני עובד עם כסף. וכסף בא אל כסף, זה בדוק.

„הייתי מקים תחנת־שידור"

ריפי הוא איש־עסקים. תפקידו של סרוסי הוא לקדם את סרוסי, ומי ש־אומר שסרוסי סוחר, מרמה את עצמו. מה יש, ירון לונדון, כשהוא רוצה לעשות כסף, לא משתתף בהקראת פירסומות? שלמה ארצי, כשרצה לזכות במקום ראי־שון בפסטיבל־הזמר בשנה שעברה, לא כתב ברוך ג'מיליי? או סרוסי יודע לפחות לשיר, וגם יודע לכתוב. זה חוקי בהחלט.

אני אישית, אוהב שכל הזמרים יקליטו. העיקר שיפסיקו לבלבל את המוח סרוסי־שמרוסי. אני לא גנבתי מאף אחד, יש לי קהל שלי, ואם שלמה ארצי שר טשר־ניחובסקי ומבקשים דווקא סרוסי שיקבלו את זה כעובדה. ממני לא מבקשים טשר־ניחובסקי, ואני גם לא שר את זה. אני נותן לקהל בדיוק מה שהוא אוהב.

את אשתי, אתי, הכרתי במועדון קליפ־סו. היא היתה מעריצה שלי. אחרי שנה שיצאנו, התחתנו. כל רמלה ורחובות היו בחתונה שלי. זאת היתה חתונה עקית. כולם באו להשתתף בשימחתי.

להיטון כתב עלי שהסתבכתי. הם עוד לא יודעים לאיזו צרה הם הכניסו את עצ־מם. אני תובע אותם עכשיו על הוצאת־דיבה, על סך 100,000 אלף לירות. שיידעו מה זה לכתוב שקרים על סרוסי. אני בן־אדם ישר, ואני לא מוכן שיקלקלו לי את מה שבניתי לי במאמצים כל־כך גדולים.

בכלל, אני מתכוון להוציא חוברת על ניסים סרוסי. החוברת הזאת תספר ל־קהל הרחב כל מה שהוא רוצה לדעת על סרוסי, מהילדות ועד עכשיו. החוברת תכ־לול מילים של שירים, ואת הסיפורים שמאחורי כל שיר, ותמונות והכל. אם הייתי יכול לאקים תחנת־שידור משלי, גם את זה הייתי מקים, ומשמיע שם תק־ליטים שלי. כי הרי זה מה שהקהל רו־צה לשמוע.

אני עומד גם להוציא חולצה לשוק עם תמונה של סרוסי וחתימה שלי. שהמע־ריצים שלי יוכלו להרגיש שאני קרוב אליהם.

„שזר זה לא תת־תרבות"

אפשר להגיד שסרוסי הוא איש בעל יוזמה גדולה מאוד, ואם אני אומר משהו, אני אוהב לקיים אותו. כי זאת ה־תדמית שיצרתי לי ואני לא זז ממנה.

ניסים סרוסי זה שם שמפחיד את בעלי־העסקים. הם בטוחים שאני עושה מיליו־נים, אבל כמה אני עושה באמת, אני יכול לגלות רק לאשתי ולפילגש שלי. כן, יש לי הרבה ידידות והרבה מעריצות, כן ירבו. הן לא מפסיקות לצלצל למישרד ולרבוץ פה שעות. אני מקבל אלפי מכתבי מעריצות, ואשתי עונה על כולם באופן אישי. היא לא עובדת בחוץ, יושבת בבית, אופה עוגות ומנקה. אין שום צורך שהיא תעבוד בחוץ, ואני אוהב בבית הרגשה של בית.

אני יודע שהבאתי השפעה אירופית ל־פיזמון הישראלי. יש לי תוכניות גדולות, אירופה מחכה לי — ואולי גם אמריקה. אבל מה שברור, לא המועדונים היהודיים שם. אני לא הולך לשיר להם את הבה נגילה. אני מחפש קאריירה בינלאומית, ואין שום סיבה שלא אגיע לזה.

בינתיים, ההצלחה לא סיחררה אותי. אני גר בדירת־שיכון של עמידר, מחזיק אומ־נם שתי מכוניות מדגם אימפלה. הרבה אנשים מתפרנסים ממני, כי אני זקוק ל־צוות בשביל לקיים את מעמדי. אבל יש לי אותם החברים, ואני יושב באותו ה־קפה. בינתיים אני לא מתכוונן לשנות שום דבר בדרך־החיים שלי.

כעת אני מכין הפתעה לכל עורכי־ה־תוכניות. אני מקליט שיר של זלמן שזר, הגשיא המנוח, עם מנגינה שלי, והשיר אומר:

„יש אדם והוא ים
כה סוער ומרתיח
יש אדם כאגם
כה שליו ומשכיח."

ואני רוצה לראות אותם אומרים על שיר של זלמן שזר שזה תת־תרבות.

חופשת פאר במחיר עממי

המקום: יוון המחיר: *1855 ל"י

לבלוי חופשה אידיאלית ברמה גבוהה ובמחיר הזול ביותר באירופה. (כספי ההקצבה יספיקו לך לבלות. להנות וגם לקניות).
נופים משגעים מרכזי קניות ובלוי תוססים. 1400 איים ציוריים. 15.000 ק"מ חופי ים חלומיים.
מועדוני צלילה ויאכטות. מלונות פאר (לא יקרים). מועדוני לילה ובתי קזינו.
אתרים הסטוריים. מעיינות מרפא ואנשים שמחים היודעים להכניס אורחים.
פנה אל סוכן הנסיעות שלך. אצלו תמצא מבחר עשיר של תכניות לבודדים ולקבוצות.

* מחיר לטיסות קבוצתיות + 60 $ **עבור סידורי קרקע.**

OLYMPIC

בשתוף פעולה עם

אל על

בדיסום קודו

הנדון

(המשך מעמוד 11)

אחיזת־עיניים מסוכנת, גם כשהיא בלתי־מודעת, ונעשית מתוך רצון טוב. כאשר מפלגים את הציבור חזה כשם הדגלים של אתמול וחסימות של שילשום, הרי זה אסון.

יתכן שיש הבדל אישי גדול בין אמנון רובינשטיין ושולמית אלוני. בעוד שנה ייווצר, מן הסתם, ניגוד תהומי דומה בין שולמית אלוני ולובה אליאב. האנתיפאטיות האישיות מקבלות תמיד ממדים מיפלצתיים בגופים זעירים, מפני שאלה צרים מלהכיל יותר מאשר מנהיג־נביא־משיח אחד. רק תנועה גדולה יכולה להכיל ולשלב יחד את האמביציות האישיות של כולם.

הוא הדין לגבי ויכוחים רעיוניים. בתנועה קטנה, מקבל גם ויכוח קטן ממדים אדירים, ומביא לפילוג תוך השמצות הדדיות קיצוניות. גוף גדול יכול להכיל מיגוון של דיעות, תוך התמודדות הדדית, ויכוח פורה וגיבוש קונסנזוס, המשמש בסיס סביר לפעולה.

בוודאי יש הבדלים בין הגופיפים הקיימים. אך מה חשיבותם של הבדלים אלה לעומת השואה המתקרבת והמתרגשת על המדינה?

■ ■ ■

מוקד סכנת המילחמה, התפרקות המערכת הציבורית, השחיתות ההרסנית וההתנגשות העדתית־החברתית, המאיימים על עצם קיום המדינה, והעלולים להביא לחורבנה תוך שנים מעטות — האם באמת יש חשיבות להבדלים בין שינוי ומרי, ר"צ ומוקד, דויד שחם ועמוס קינן, לובה אליאב ובנימין הלוי?

האם אדם מן הצד, שאינו מתעמק במצעים, מסוגל בכלל להבחין בהבדלים ביניהם — אחרי שכולם הפקיעו איש את סיסמות רעהו? האם הוא צריך להבחין כיום בהבדלים האמיתיים, חשובים ככל שיהיו, על רקע וחומר בהבדלים של „חיתוך־דיבור", צורת הבלורית, סיגנון ומוצא?

האם אין לדחות גם ניגודים ממשיים, כשהם בעלי חשיבות מישנית, כדי לגבש הסכמה כללית על שלושה־ארבעה השינויים המכריעים הדרושים עכשיו: הצגת תוכנית־שלום ישראלית כוללת, תמיכה בהקמת מדינה פלסטינית, מניעת מילחמה, חיסול השחיתות, שינוי המערכת המדינית, צימצום הפער החברתי־עדתי?

לכאורה, מסכימים כל הגופיפים לעקרונות אלה — מי בפה מלא, מי בחצי־פה. יש חוגים, כמו מרי, שציפצפו על שיקולים של פופולריות וגיבשו מזמן תשובות ברורות לבעיות אלה. חוגים אחרים חוששים עדיין להסתכן, ונשארו תקועים איפשהו במחצית הדרך. זה יוצר, כמובן, הבדלים וניגודים — פחד מפני „רדיקליזם" מכאן, וזילזול ב„גימגום" מכאן.

אך בתנועה גדולה, אפשר להתגבר על כך. כי תנועה כזאת לא תהיה סתם איחוד של גופיפים — אלא קריאה להרבה רבבות אנשים חדשים, שאינם עסקנים בגוף זה או אחר, ושאינם נמשכים אל הנוסטלגיות השונות, אך שיתעוררו ויקומו לקחת חלק במאמץ מדיני חדש להצלת המדינה.

תנועה כזאת, שתכלול את כל הגופים הקטנים, אך שלא תישא את התווית המוגבלת של אחת מהן; שתכיל את כל המניגים והגביאים, מבלי להיות חבורה אישית של מישהו — יש לה סיכוי כביר.

היא יכולה ללכד 15% של הציבור בכוח פוליטי חדש. ככך היא תשנה לחלוטין את יחסי־הכוחות בזירה המדינית, ותוכל להביא לשינוי מכריע במדיניות הלאומית והסוציאלית.

■ ■ ■

קווית שידידי לובה אליאב, בגלל מיקומו במרכז המפה, יוכל למלא תפקיד חשוב בנקיטת היוזמה להקמת תנועה כזאת.

יחיה זה חבר אם יקדיש עתה את מרצו להקמת מיני־מפא"י חדשה. חבל שיתפס בקורי־העכביש של הנוסטלגיה, ובתסבוכת החשבונות הפיתתים והאישיים של הגופיפים.

אני מקווה שעדיין לא אבדה ההזדמנות, ושעוד ניתן לשנות את הכיוון. יתכן שזוהר הלהבות של האסון המתקרב יכריח את כולם להרים את העיניים.

רומא בוערת. האם נמשיך לנגן על הקיתרוס?

איזה סוג טפסי לוטו כדאי לך למלא?

בהגרלת הלוטו תוכל להשתתף על ידי מילוי טופס לוטו. לנוחיותך — תוכננו מספר טפסים אשר יתאימו לצורת המילוי שלך ולדרישותיך. ואלה סוגי הטפסים:

1 טופס רגיל
בטופס זה שמונה טבלאות. כדי להשתתף בהגרלת הלוטו יש למלא לפחות שתי טבלאות (מחיר הטבלה 75 אג') כל טבלה מעניקה לך סיכוי זכיה, ומילוי כל טבלה נוספת, מעלה את סיכוייך להגיע לניחוש הנכון.

2 טופס שיטתי
הטופס השיטתי מעניק לך אפשרויות זכיה רבות, ע"י מילוי טבלה אחת. תוכל לסמן בו 8, 9, 10, או 11 מספרים, ותזכה אוטומטית בכל אחד מהצרופים הנוצרים. (לדוגמא — ע"י מילוי של 11 מספרים, נוצרים 462 צרופים אפשריים). הטופס השיטתי חוסך זמן, מונע טעויות, מקל על בדיקת התוצאות ומעניק לך מכסימום אפשרויות לזכיות השונות.

3 טופס רב־שבועי
טופס זה מכניס אותך, ע"י מילוי חד־פעמי, אוטומטית לחמש הגרלות רצופות, וכך מאפשר לך להשתתף בהגרלת הלוטו בקלות ובנוחיות, תוך חסכון בזמן.

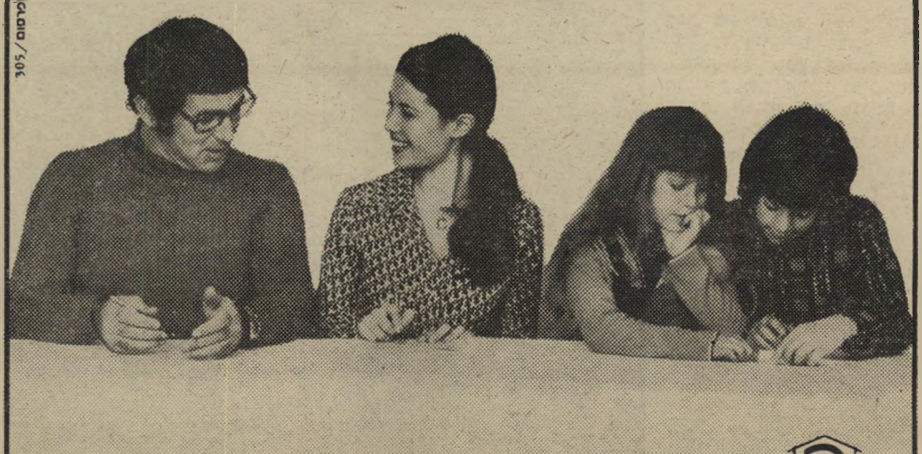

מופעל הפיס

הסימון להצלחה שלך!

מיכתבים לזיפי

אפילו אם הייתי מתאמצת, לא הייתי יכולה להמציא למדור מחודש זה התחלה טובה יותר ממיכתבו של (1/67). הוא נשמע יותר מדי טוב מלהיות אמיתי. אבל פאקט. הנה הוא, לפניכם, בגודל טיבעי: „לפני זמן־מה, הכרתי זוג שטען כי הכיר באמצעות אחד המדורים של העולם הזה. פרטים נוספים כמובן שאין לי. היה משהו מיוחד בזוג הזה, ובמיוחד בנערה, שהיתה משהו נדיר בעולמנו זה. לא יופייה הוא ששבה את ליבי (אם כי גם זה) אלא הפתיחות לנושאים, ההבנה, שימחת־החיים, ובכלל רמת־ידע החובקת עולם ומלואו. ובכן, אם זהו החומר אותו אתם מציעים, אשמח גם אני להתנסות בחווייה הנעימה של היכרות באמצעותכם."

„אני רווק ישראלי, יליד הארץ הזאת, אשר לאורך כשליש המאה אותה אני חי, מנסה למצוא את אשר אהבה נפשי — וללא תוצאות ממשיות. על עצמי אוכל רק לספר כי אני אקדמאי הגר בבית קטן ופרטי (בגבעתיים, אם מותר לי להתערב) בעל רכב ובעל כל האמצעים המודרניים הדרושים לאדם לחיים נוחים וטובים — כל זה בתנאי, כמובן, שיש גם עם מי להתחלק." אני לא הייתי ממתינה. הייתי מהמרת עליו, בעיניים עצומות.

* * *

מיכתבים ל(1/67) ולשאר המכותבים המתפרסמים במדור זה, ובמדורים שיבואו, יש לשלוח במעטפה כפולה. שיהיה סודי. על המעטפה החיצונית יש לרשום: מיכתבים לציפי, „העולם הזה", ת.ד. 136 תל־אביב. המעטפה הפנימית צריכה לחיות מבויילת בכוח של 35 אגורות, ולשאת עליה את מיספרו המיידורי של הנמען בלבד. מה שיקרה אחר־כך, זאת כבר הבעייה שלי.

* * *

להעלות את המוראל!

אם את תיכוניסטית בעלת נפש פיוטית, יש מישהו שמתעניין בך. (2/67) הוא „חייל המעוניין להתכתב עם בנות בגיל 18—17 לגיוון החיים השיגרתיים, בנושאי סיפרות מודרנית וסתם התכתבות לשמה, להעלאת המוראל אי־שם בסיני." מכיוון שאינני יכולה להרשות לעצמי שיאשימו אותי שאינני עושה כלום בעצמי להעלאת המוראל, אני מעניקה בזה תמריץ לכל מי שתכתוב לו תוך שבועיים. מלבד מיכתבו היא תזכה גם בשי — תכשיר יופי מתנת חברת הדס.

* * *

מיכתב פרס

זוג מעורב

בפעם הראשונה בתולדותיו הארוכים של מדור זה פונה אליו זוג. וזה רחוק ממה שאתם עלולים להעלות בדעתכם. (8/67) הם גבר ואשה. הוא בן 35, היא בת 27. נשואים מזה עשר שנים, עם שני בנים, בני תשע ושנתיים.

הוא בן כפר בגליל. היא בת קיבוץ של השומר־הצעיר. הוא ערבי. היא יהודיה. הם הכירו זה את זו כשהוא עבד כרועה־צאן שכיר בקיבוצה. התאהבו. במשך כשנה יצאו יחד מבלי שחברי הקיבוץ, שרוממות אחוות העמים בגרונם, יידעו איך לאכול את התופעה הזאת. היתה מבוכה רעיונית גדולה בקיבוץ, שהולידה לבסוף התנגדות לנישואיהם של השניים. הם נישאו ב„נישואי־קפריסין", ועברו להתגורר יחד בתל־אביב.

מישפחתה, מלבד הוריה, מחרימה אותה עד עצם היום הזה על המעשה שעשתה. מישפחתו קיבלה אותם כדבר טיבעי ומובן־מאליו. היו לחם הרבה בעיות כלכליות ואחרות, עד שעמדו על הרגליים והקימו את הקן המישפחתי שלהם. אולם הבעייה שנשארה היא בעיית הניכור החברתי.

הם מחפשים ידידים, חברה שעימה יוכלו לצאת לבלות, לארח ולהתארח, להחליף דיעות ולספוג חוויות ביחד. מלבד כמה זוגות מעורבים כמוהם, אין להם חברה של ממש. „עד למילחמת ששת־הימים," הם מספרים, „היתה עוד אפשרות הידברות עם צעירים בגילנו. אחרי המילחמה נעשו האנשים קשוחים ובלתי־נסבלים להידברות. אחר־כך היתה תקופת רגיעה קצרה. מאז מילחמת יום־הכיפורים ניכרת עוינות יותר כנות ביחס אלינו, ואפשרות להידברות בענייני היום־יום. אבל לא התחברות."

היה לי העונג לפגוש אותם אישית. זוג מקסים. פתוחים ולבביים. מרבים לטייל בחיק הטבע בסופי־שבוע. לא ייתכן שלא יהיו זוגות אחרים, חופשיים בדיעותיהם, אינטליגנטיים כמוהם, מתונים מבחינה פוליטית, פתוחים לשמוע ולקבל, שימחקו מהם את תחושת הנידוי והבדידות. יד על הלב — הרווח יהיה כולו שלכם.

* * *

שי השבוע של חברת הדס — חבילת מוצרי תמרוקים לאשה ולגבר, ניתן השבוע — וייתן בכל שבוע — לפנייה שתתפרסם במיסגרת „מיכתב־פרס".

קליפה שמרנית

(3/67) מעיד על עצמו שמעולם לא ראה את מדורה של קודמתי בתפקיד, רזתי. את העולם הזה החל לקרוא בקביעות רק אחרי מילחמת יום־הדין, מה שמעיד שלפחות דבר חיובי אחד יצא מהמילחמה הזאת. הוא סטודנט, בן 23, ויש לו 171 ס"מ המתחלקים בין עבודה ולימודים. אין לו דרישות מופרזות. הוא רוצה אותך בסך־הכל נחמדה ולא ביישנית, ושיהיה בך הכוח להוציאו מקליפתו השמרנית ולהעבירו מראשית שנות העשרים ל־1975.

אם לא תימצא כזו, אהיה נאלצת להפנות אותו לאיזו חברת־תובלה.

* * *

אקטואלים ושאר־ירקות

שלא תגידו שזה מדור של זכרים בלבד. אם היתה דרושה הוכחה לאימרתו של עזר וייצמן שהוא מכיר יותר נשים בין הנקבות מאשר גברים בין הזכרים, הנה היא לפניכם. (4/67), המברכת על חידוש המדור ולא היתה מתגדדת כלל למצוא דרכו ידי דים שיתנו בנו את אמונם כמוה, היא גרושה, בת 32, שעד לגובה של 168 ס"מ אינה צריכה להתרומם על קצות האצבעות. היא תשמח להתכתב על נושאים אקטואליים „ושאר־ירקות עם אינטלקטואל אמיתי, לא דווקא בזכות התואר, שיהיה שקט ויפה־נפש הרואה את עצמו כשריד של ארץ־ישראל היפה." תהיה הפתעה להיווכח שעוד נותרו כאלה.

* * *

דרושה: לוחמת עיקשת!

אזהרה! אם את ריאקציונרית מכל סוג שהוא, (5/67) כורע ברך ומתחנן בפניך לרחם עליו ולהימנע מלהתקשר עימו. מיכתבו זה מוגדר על־ידו כמיכתב של „איש־מיעוט מבחינות שונות, המיועד אל אשת־מיעוט."

הוא בן 40, אך טוען שהוא נראה רענן יותר, ממוצע הופעה עם 174 ס"מ גובה. לפני שאסתבך, אני סבורה שמוטב שאתן לו להמשיך: „בעל דיעות סוציו־פוליטיות ניאו־ראדיקאליות. ביקורתי גם כלפי הראדיקאל, חשדן ובדקן, בעל ביקורת עצמית המוכן לספוג ביקורתך וגם לבקרך. דיעותי אינן בנויות על מינוחים אופנתיים חולפים, כי אם על ניתוח לוגי־מוסרי־הומאני. מייחס חשיבות רבתי להסברה שיטתית. מחבב סיפרות עלילתית סוציו־פוליטית. בנוי על חשיבה עצמית־עצמאית יותר מאשר על השכלה מימסדית. חסר מיבצר של תעודות. רווק. מאמין כי להתקשרות אמיצה עם פנויה דרוש בסיס משותף וכפול של אידיאולוגיה ומין, בדיוק לפי סדר זה.

„רצויה: בעלת־תפיסה דומה, לוחמת עיקשת־ערמומית־סאקטית־סבלנית־שיטתית. לא עולה חדשה. לא קאפיטאליסטית. רווקה, ככל האפשר צעירה, בייחוד במראיתה בעירום. דקת־גיזרה שאיננה בעלת חזה גדול. בנוסף לזה, לפי סדר העדיפויות: איננה לכודה במעגל של מישפחה גדולה או רשת ידידים/ידידות/מכרים; יודעת אנגלית ו/או ערבית ו/או פורטוגזית."

„בהתחלה," הוא מציע, „נחליף מכתבים," וזה פשוט משום שהוא חושש להתאהב, רחמנא ליצלן, בריאקציונרית. אחר־כך, „עדיפה אופציה פתוחה לנישואין אפשריים למיקרה שזה יועיל לתיגבור היעילות של שנינו."

אם תשאלו אותי, זה נשמע כמיועד לקציצה בורייאט־קונג או בחמד רוז'. אבל מה אני כבר יודעת עליכן?!

* * *

בדידות בכסא־גלגלים

במקומכן, הייתי מעניקה זכות עדיפות ל(6/67), למרות שהוא טוען כי „לאלה החייבים להקדיש 3 שנות חיים טובות ופריות במקומות מרוחקים עקב חוסר המעש והמחשבה של מנהיגינו — ודאי מגיעה זכות־קדימה."

„אבל הבדידות היא גם מנת חלקי ומת־בטאת בגוונים שונים אצל אחד כמוני, שמשתמש בכסא־גלגלים ובמכונית בחיי יום־יום, במקום ברגליו. זו לא סיבת מספקת עבורי לראות הכל בשחור. אני נשארתי אופטימי ושמח בחלקי, רואה ונהנה מהצדדים החיוביים שבחייו, ללא ריגשי־נחיתות."

הוא לא מאשים את אלה שלא יתלהבו להימצא בחברתו של מישהו „הנחשב לנכה אפילו אם הוא בריא ברוחו ובגופו (כמעט). האם אני הייתי שונה בגילגולי־הקודם כאשר התהלכתי ורקדתי? האם אז יצאתי עם מישהי שהיתה אפילו רק צולעת?"

* * *

לא למעשנות!

עוד חייל. (7/67) לא היה רוצה לגעת במישהי החזותי, ורק כדי לצאת ידי חובה הוא מציין כי גובהו מטר ושמונים, וצבע שערות ראשו הצבאי הוא ערמוני עד חום־אדמדם. זאת שהצבעים והסנטימטרים האלה מדברים אל ליבה, צריכה להיות בעלת יכולת חשיבה עצמית, ומה שיותר חשוב — נזירה מעישון. „נערה מעשנת ואני אינם הולכים ביחד," הוא מזהיר, „כך שכל ממשענות יורדות מהפרק." גם דיסקוטקים אינם לטעמו. לעומת זאת הוא מציע „קריאה רבה, בעיקר קריאת שירה, בילוי בחברה קטנה עם ויכוחים אינטלקטואליים."

אולי הוא דרך טובה להיגמל מעישון.

נערת השבוע

מצאנו אותה מתייפחת ליד קיברו הרענן של מייק בראנס. מבול הדמעות לא היה בו כדי לעמעם את הנוגה של עיניי־התכלת שלה והיגון לא יכול היה לחפות על שובבות־הנעורים שביצבצה מהן.

היא צריכה להיות בת 14 לכל היותר,

או משהו כזה. חיפאית. כפי שאתם מבינים מהעונג המשתלשל על צווארה. מטוגנת טוב־טוב על האש בשמש הים, ובגויה כבר בצורה מעוררת הבטחות.

אם מישהו יגלה לנו את כתובתה וזהותה, אני בטוחה שהיא תקבל בדואר ערימה של אסימונים, כדי שתוכל להתקשר בעוד שלוש־ארבע שנים.

הדס

תכשירי יופי ואיפור

adas

טלה
21 במרס - 20 באפריל

כתבת הרבה השבוע במיסגרת עבודתך. אך למרות ששורה עליך המוזה והיית מעדיף לנצל זאת לכתיבה לשמה, אתה מוצא את עצמך שנון עם נטייה ביקורתית חריפה, ח־כותב ומדבר קצרות ישר לעניין. אל דאגה, תרגיש עוד השבוע ב־תמורה שתחול בגישתך לחברה הסובבת אותך במיסגרת עבודתך.

* * *

שור
21 באפריל - 20 במאי

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טובות או להסתבך בקנוניות. זכור כי השבוע מילת־הקסם היא טיפוח־קשרים. לכן, גם אם תתקשה להת־גבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם הם רוצים להיטיב עימך — תן להם לעשות זאת, ועל תידחה הצעות העשויות להיות מכריעות.

* * *

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

הבעייה העומדת במר־כז השבוע, בן תאומים, היא בריאותך. כל אשר תעשה לשיפורה — מצויין. כל אשר תעשה העלול לפגוע בה — מסוכן מן הרגיל. גש לרופא, לבדיקה שיג־רתית. ואל תזניח את פוליסת הביטוח בגלל הצלחתך העיסקית והאמנותית. צפי להפתעות פיננסיות.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

אל תחששי מדברי לעז. ידידים טובים שומרים עליך, את יכולה לס־מוך עליהם. דעתם חיו־בית עליך. בעיות בחיי הנישואין, שצצו בעבר הלא רחוק ייעלמו באו־תה פתאומיות בה הו־פיעו. בנות סרטן, הס־תכלנה מסביבכן, זה מצוי לידכן, אל תחפש־נה לשווא את המושלם שאינו בנמצא.

* * *

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

זהו בסך הכל, שבוע רומנטי — וזוהי רק התחלה! בת אריה: דעי, שפנישותייך גם אם הן נערכות זו בצד זו — עשויות ללבות אש חזקה מאוד אצל הנפגשים עימך, בסוף השבוע. על כן, נהגי בזהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב־שעשועי־הפלירט שלך. אל תחיי שרי־רותית. תזכרי: כדאי לך לחיות זהירה!

* * *

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

יום השבת יביא לך את הכוח להגשים את תוכ־ניתך הישנה ורבת ה־היקף. לעומת זאת, הת־עלם מן החכמים ה־בזויים והקטנוניים של כמה מן הסובבים או־תך: הם לא שוחרים את טובתך. אל תעשה עסקים ביום א', כי ב־יום זה תיתקל בקשיים.

מאזנים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הריגעי, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונ־אין — כל אלה שקו־לים, אם רק תדע להת־מיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להת־גלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אי־שית או של קינאה מיקצועית, אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי פנים.

* * *

עקרב
23 באוקטובר - 22 בנובמבר

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר־כליות על כך. תחיי את הרגע, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפר־נסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פיננסי נבון. לבשי חום וסגול.

* * *

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאוד לתפוס אותך במלכודת או ל־חייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ול־אפס־מעשה מצידך — אבל מי רוצה בכל ה־צרות הללו? לכן מוטב שתחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מ־תוך ויתור הדדי או לפ־חות אי־הסכמה הדדית. דברים ברורים יחסכו לכם צרות. בת קשת — הישמרי מצננת. לבשי ורוד.

* * *

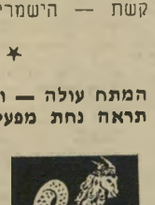

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

המתח עולה — ועוד עתיד לעלות, בטרם תראה נחת מפעילותך הנוכחית. העיקר הוא לא להסתכסך, ח־שבוע, עם אנשים נו־ספים. לקחת את הכל בשקט, ולעשות טובות, כשאתה נדרש לכך. גם אם האנשים שמבקשים זאת ממך, הם בעצם, בלתי־נסבלים. בכלל, קצת טאקט לא יזיק. מצבך משתנה — לשבט או לחסד — עם הירח החדש, ביום ג' הבא. עקוב בזהירות.

* * *

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

פלירט לא־מחייב, או רומן אהבהבים קצר ומרגש, צפוי לך, בת דלי, לקראת סוף־השבוע, או בתחילת ה־שבוע הבא. השותף ל־פלירט או לרומן יהיה גבר אשר ראית בו עד כה רק ידיד ותו־לא, ואשר בתקופת ליבלוב־האהבה שלכם נידמה יהיה לך כי זהו האביר־על־הסוס־הלבן לו את ממתינה כל השנים. ב־שטח העסקים — אין חדש. שבוע זה יעבור בשיגרתיות.

* * *

דגים
19 בפברואר - 20 בנוא

חגיגיות חכספי לא מוצא השבוע פי־תרון. בכלל, יחיה זה שבוע איטי, חסר־קצב, וקצת משע־מם. זה לטובה: נצל אותו לאגירת כוח לק־ראת הבאות מאחר ותחודש ידרוש את כל כושר חניתוח תאינ־טלקטואלי שלך, בתו־ספת מידה לא מבו־טלת של אומץ־לב. עד כמה שתוכל, תתרחק מאלימות ותתרכז בצד העיוני של החיים. בת־דגים: אהבה גדו־לה ומכאיבה, תתחיל בסוף שבוע זה לחאירך את דרכך. זוהי תחילת האושר.

במדינה

כנסת

הקרן־הקיימת נלחמת

חבר־הכנסת ציפה להגנתו של היושב־ראש

בפני הפקיד הבכיר —

אולם נמצא מותקף

התנהגות ללא כבוד. אל יושב־ראש הכנסת הגיע באמצע החודש שעבר מיכתב־תלונה של מנכ"ל הקרן־הקיימת לישראל, שמעון בן־שמש, כנגד חבר־הכנסת מהלי־כוד, עורך־הדין מאיר כהן. על נייר רישמי של הקרן הקיימת התלונן בן־שמש אצל היושב־ראש, על כי ח"כ כהן פגה למבקר־המדינה בתלונה על הקרן הקיימת, על כך שקרקעות בחיפה, שהופקעו על־ידי העירייה עבור מישרד־השיכון לשם בנייה לזוגות צעירים, נמכרות ע"י חברה־בת של הקרן הקיימת למטרות אחרות.

בסיומו של המכתב כותב בן־שמש: „לדעתה של הקרן הקיימת לישראל התנה־גותו של ח"כ מאיר כהן אינה לכבודו, ולא לכבודה של הכנסת." ודורש מישעיהו „לנקוט באמצעים מתאימים שהתנהגות זו מחייבת."

פרק בפרלמנטריזם. אשפר היה לקוות כי יושב־ראש הכנסת ינזוף בפקיד הבכיר מהקרן הקיימת, על התערבותו ב־חופש הפעולה של חבר־הכנסת או במקרה הטוב יסביר לו בנימוס כי זכותו וחובתו של חבר־כנסת היא לפנות למבקר־המדינה כאשר הוא פוגש במחדל ציבורי. אולם ישעיהו גרס אחרת. הוא העביר את מיכ־תב־התלונה של בן־שמש ליושב־ראש וע־דת־הכנסת, ח"כ ארי אנקורין, וביקש ממנו לטפל בו בדרך שימצא לנכון. ישעיהו לא שכח לציין במיכתבו לאנקורין, אשר העתק ממנו נשלח לבן־שמש, כי „זוהי תלונה של מוסד חשוב שראוי ליתן עליה את הדעת."

כשנודע לח"כ כהן על הערותיו של ישעיהו הוא התמלא חמת־זעם. הוא מיהר לכתוב לישעיהו מיכתב, בו הסביר לו את העניין עצמו, אולם אף דאג ללמד את ישעיהו פרק בהילכות פרלמנטריזם. כתב כהן ליושב־ראש הכנסת: „מיכתבו של מר בן־שמש מהווה התערבות בלתי־חוקית בעבודתו של חבר־כנסת, והריני שומר לעצמי את הזכות לפנות בתלונה לממ־נים עליו.

„אני מקווה שמיכתבי זה, אשר העתק ממנו הריני שולח למר בן־שמש, יבהיר לו בעתיד שעליו להמנע מפניות טורדניות, אשר אינן מוסיפות כבוד למוסד שהוא עומד בראשו."

משרד החוץ

מילחמת המלווים

שני עוזרי שר־החוץ ניהחמים ביניהם כדי לזוות את אזן בנסיעותיו לחו"ל

לשר־החוץ וסגן ראש־הממשלה, יגאל אלון, יש שני עוזרים המקורבים אליו, אשר אחד מהם נמצא לידו כימעט בכל שעה משעות היממה. השניים הם אליהו חסין (48), פקיד ותיק במישרד־החוץ אשר אלון העלה אותו לדרגת יועץ אישי, וה־שני הוא חיים בראון (31), הנחשב כאחד הצעירים המבריקים בין עוזרי־השרים.

היחסים בין שני עוזרי־השרים מתוחים ביותר, והמתיחות ביניהם מגיעה לשיאה כאשר צריך אלון לבחור במלווה שלו לנסיעות הרבות אותן הוא עורך לחו"ל. כדי להשכין שלום בין השניים הציע אלון סטאטוס־קוו: הם יסעו לפי התור.

הפרה גדויה. הסטאטוס־קוו נשמר, עד לנסיעתו האחרונה של אלון לוואשינג־טון. התור היה של חסין, אולם בראון הופתע, כאשר חזר שר־החוץ ללא חסין. הסתבר כי חסין החליט להישאר בארצות־הברית בגפו, ולהגיע לצרפת שבוע אחר־כך, כאשר ייצא אלון לנסיעתו הבאה. היתה זו הפרה גלויה של הסטאטוס־קוו, אולם אלון הסביר לבראון כי על־ידי כך ייחסכו דמי־הכרטיס של המלווה.

כאשר התגלה בביקור בצרפת כי אלון ממשיך לגרמניה, התברר לבראון כי חסין זכה בשלוש נסיעות בזו אחר זו.

רק כאשר חזר אלון לארץ נערך בירור נוקב, והוחלט כי בראון, הוא שייסע עם השר בשלוש הנסיעות הבאות.

קולנוע

שחקנים

תגלית - דוגמנית שחקנית

בשני סירטי־האסונות הענקיים, המיגדל הלוהט, המוצג בישראל, ורעידת־אדמה שיוצג בקרוב, יש גילוי אחד, לפחות, שאינו בחזקת אסון: פצצה חיובית בהח־לט. זוהי סוזאן בלייקלי, בלונדית תמירה וזוהרת, שעלה בגורלה להיות נשואה פע־מיים, על הבד, לנבל, שאותו משחק בשני המיקרים ריצ'רד צ'מברלין.

במיגדל הלוהט, הצליחה להתבלט על־

שחקנית בלייקלי
הבלונדינית התמימה

בלייקלי עם בעלה
המראה הנורמלי

פני רשימה של כוכבים ותיקים וזוהרים, כאשתו של צ'מברלין הנ"ל שרצה לחסוך לחותנו, ויליאם הולדן, כמה רבבות דולרים על חשבון מערכת הבטיחות בבניין. התו־צאה: שריפה בעת חנוכת הבית.

כוכבת ממין נקבה. לסוזאן בליי־קלי היתה זו הזדמנות להפגין יכולת־מישׂ־חק בתפקיד של אמריקאית יפה, עשירה

ומפונקת, שליבה חצוי בין אביה שמכר נישמתו לממון, לבין בעלה שמכר נישמתו לכבוד ולפירסום. והגה, התגלה שבלונדיות אינן חייבות להיות מטומטמות, וכי הדוגמנית בת ה־25 עומדת להמשיך שורה של תגליות־דוגמניות שהפכו שחקניות, כמו לורן האטון, סוזי פארקר וג׳ינקס פוקנברג.

יתכן שדור חדש ויפה זה של כוכבות יחזיר לבד מושג, שנדמה היה כי כבר עבר זמנו בקולנוע המודרני: כוכבות ממין נקבה. לאחרונה כבשו שחקנים־גברים את בדי־הקולנוע, ולרוב לא היו אלה סמלים ליופי ולתואר, כי אם להיפך.

שחקנים כמו ג׳ין הקמן, דאסטין הופמן ואל פאצ׳ינו, גרמו את השמנת שבתפקידי הוליווד, ולא ברור היה אם תמו בעולם כוכבות שניתן להפקיד בידיהן תפקידים ראשיים, או שמא — אין תפקידים ראשיים להפקידם בידי כוכבות־קולנוע.

גם לסוזאן בלייקלי, דוגמת פיי דאנאוויי, ואלרי פרין ושארלוט ראמפלינג, רקע חי־נוכי צבאי. היא נולדה בגרמניה, שם הוצב אביה בשירות הצבא האמריקני. היא גרה בקוריאה ואחר־כך בקנזאס, ולמדה באוניברסיטה של קנזאס, כשחבר גרמני שחלם על קאריירה של צלם, בחר בה כדי להתחיל את הדרך.

החבר פירסם את תמונתה, ובכך נפתחה קאריירה נוספת: סוזאן בת ה־17 בלבד, התפתתה לעזוב את ספסל־הלימודים בקנזאס לטובת דוגמנות־צילום בניו־יורק.

הייתי תמימה מאד. „הייתי מוכרחה לעזוב את קנזאס — אנשיה לא היו טובים אלי,״ אומרת סוזאן, שמאז הפכה פעילה במיפלגה הליברלית, ומעריצה נלהבת של ג׳ורג׳ מק־גאוורן ורמזי קלארק.

ההצלחה המיקצועית באה כברק־משמיים: „זה היה בפירסומת לחברת קלריול, המייצרת צבעים לשיער. הבלונדי התמים, כך קראו לצבע שהדגמתי על ראשי. ו־אומנם, הייתי תמימה מאד. במשך שנה הייתי צריכה לעמול כדי לתקן את הצבע הלבן הזוועתי הזה, ולהחזיר לראשי את המראה הנורמאלי...״

על עצמה כשחקנית חשבה סוזאן, באותה עת, כי עליה ללכת בדרכה של לוסיל בול ולהיות קומיקאית. „הערצתי את דבי רייי־נולדס... פשוט לא היה לי אז כל חוש של טעם טוב...״

סוזאן נשואה למחזאי, הנמצא כעת ב־סימן עלייה תלולה. זהו טוד מרר, פרק־ליט־ל־שעבר ובעל־בוטיק, שאותו הכירה כשמדדה מכנסי־ג׳ינס בחנותו. לפני כחצי שנה עקרו בני־הזוג ללוס־אנג׳לס, כדי להיות קרובים יותר לצלחת. הם חושבים לכבוש את המערב או כפי שמבטאת זאת סוזאן: „יהיה נפלא לבחור רק בתפקידים הרצויים לי.״

אפשרות ממשית. זהו פיזמון־חוזר מוכר למדי, ואולי כדי לא להישמע יומרנית מדי מוסיפה התגלית החדשה: „בעצם אינני אוהבת אנשים מתבוננים בי בשעה שאני אוכלת, או מזהים אותי בעוברי את הכביש.״

מכל מקום, נראה שבכל־זאת כבר מאוחר מכדי לבחור באלמוניות, והאפשרות ש־תוכל לבחור את התפקידים הרצויים לה, נראית ממשית הרבה יותר.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **תמונות מחיי־נישואין:** (צפון, שוודיה) — סידרת־הטלוויזיה הגאונית שהטילה עוצר על שוודיה כשהוצגה שם, קוצרה על־ידי הבמאי עצמו לסרט באורך של כמעט שלוש שעות, המנתח את חיי־הנישואין לעומק כזה שכל אחד יכול לראות בו משהו מעצמו ומנסיונו. חוזייה יוצאת־דופן גם לגבי היוצר — אינגמר ברגמן.

ירושלים

★★★★ **השיחה:** (סמדר, ארצות־הברית) — פרנסיס פורד קופולה, גורף ה־אוסקרים בסרט שאינו בעל איכות אוסקרית, אבל יותר מזה: בעל איכות ועומק אמיתיים. הנושא: בלש העוסק בהצצה לחיי הפרט ובהאזנות־סתר, מוצא את חייו הפרטיים מתפוררים. בדי־בבד עם פיק־פוקו המוסרי בעיסוקו. ג׳ין הקמן בדמות אנושית בלתי־נשכחת.

חיפה

★★ **החדר מגרה לי את האף:** (עצמון, צרפת) — לצחוק זה טוב ובריא, ולצחוק אפשר בלי התחכמות יתר עם פייר ריישאר, הקומיקאי המחונן, יתר הקומיקאי לטוב כבלונדיני עם הנעל השחורה.

חינגה בנוחיות

בלייה, לפבר וסרו: לנוחיות!

השוד הגדול אצל מאדאם פיפי (מקסים, תל־אביב, צפת) — שני שלומיאלים מדופלמים ו„גאון־פשע״ זוטר, פורצים לתוך הכספת של בנק, בתחנת־רכבת בפריס, דרך בית־השימוש השכן.

זהו נושא הקומדיה של ז׳אק בנאר, מי שעלה לדרגת במאי אחרי טירונות ארוכה כאסיסטנט בסירטי לואי דה־פינס ודומיו. ואומנם, מה שמתקבל על הבד הוא ב־החלט קומדיה ברוח דה־פינס, השואבת הרבה מאד השראה ממיקומה (בית־שימוש ציבורי), ומן התדמית הקומית שכל אחד משלושת כוכביה, ברנאר בלייה, ז׳אן (אידיוט בפריס) לפבר ומישל סרו, הצליח כבר ליצור ל־עצמו על הבד.

מאחר שהרעיון היסודי במיבצע השוד ה„גועז״ הזה הוא לרתק תא אחד בתוך בית־שימוש ציבורי, ולקדוח בקיר חור שיגיע עד לכספת המיוחלת, הרי התנאי ה־ראשון להצלחה הוא שאיש, מלבד שלושת הקושרים, לא ייכנס לתא זה במשך המיבצע. וזו, כמובן, הזדמנות לחר־אות כל מיני טיפוסים המתדפקים על דלת נעולה, הע־מדת כחייץ בינם לבין צרכיהם הבסיסיים ביותר.

תנאי אחר הוא, שתוך כדי ריתוק תא בית־השימוש, לא יתעורר חשד במאדאם פיפי, הלא היא האחראית להיגיינה ולסדר במוסד המכובד הזה. מכאן, אוסף של תחפושות, המאפשרות בין השאר לבלילה להתחזות כ־למים ו„גאון־פשע״ זוטר, פורצים לתוך הכספת של בנק, בתחנת־רכבת בפריס, דרך בית־השימוש השכן.

זהו נושא הקומדיה של ז׳אק בנאר, מי שעלה לדרגת במאי אחרי טירונות ארוכה כאסיסטנט בסירטי לואי דה־פינס ודומיו. ואומנם, מה שמתקבל על הבד הוא ב־החלט קומדיה ברוח דה־פינס, השואבת הרבה מאד השראה ממיקומה (בית־שימוש ציבורי), ומן התדמית הקומית שכל אחד משלושת כוכביה, ברנאר בלייה, ז׳אן (אידיוט בפריס) לפבר ומישל סרו, הצליח כבר ליצור ל־עצמו על הבד.

מאחר שהרעיון היסודי במיבצע השוד ה„גועז״ הזה הוא לרתק תא אחד בתוך בית־שימוש ציבורי, ולקדוח בקיר חור שיגיע עד לכספת המיוחלת, הרי התנאי ה־ראשון להצלחה הוא שאיש, מלבד שלושת הקושרים, לא ייכנס לתא זה במשך המיבצע. וזו, כמובן, הזדמנות לחר־אות כל מיני טיפוסים המתדפקים על דלת נעולה, הע־מדת כחייץ בינם לבין צרכיהם הבסיסיים ביותר.

תנאי אחר הוא, שתוך כדי ריתוק תא בית־השימוש, לא יתעורר חשד במאדאם פיפי, הלא היא האחראית להיגיינה ולסדר במוסד המכובד הזה. מכאן, אוסף של תחפושות, המאפשרות בין השאר לבלילה להתחזות כ־

יחי האזיקים הלאה החופש

הבורגנות בטרקלין — היכן הנוחיות?

רוח החופש (רויאל, צרפת): ראשית דבר: ברכות לפתיחת מח שמכונה „קולנוע לסירטי איכות״, או רויאל — ארט סינימה, לשעבר אורדן, ולפני־כן דן. ותיקווה שאכן יקפיד על הצגת סרטים בעלי־ייחוד, סרטים ישראליים קצרים והגשת דפי־הסבר, כפי שמבטיחים בעלון. אם ישמור על רמתו, עשוייה תל־אביב להתברך גם במקום קטן ותרבותי, לשם שינוי.

הפתיחה של אולם זה, בלואיס בוניואל, הילד הנורא בן ה־75, שהבטיח קודם שעשה את רוח החופש שזה לו סירטו האחרון (ועלול לא לעמוד בהבטחתו, כשם שלא עמד בהבטחות דומות זהות בעבר), מבורכת כשלעצמה. סרט זה מביא לשיא של שלימות אסתטית ורעיונית כאחד, את השקפת־החיים הסוריאליסטית של גאון קולנועי זה, שבערוב־ימיו הבשילה ולבשה ביגדי הומור, תחת האלימות שאיפיינה את תחילת דרכו.

תמונת הפתיחה: אצילים, בתקופת המהפיכה הצר־פתית, מוציאים להורג מהפכנים, כשהאחרונים קוראים: „יחי האזיקים, הלאה החופש״. תמונת הסיום: בת־יענה מתבוננת באנשים בגן־החיות, כשברקע נשמעים קולות ירי ונפץ. הלאה החופש.

בין שתי נקודות־מפתח אלו, המציגות עולם אבסורדי של ערכים הפוכים, מחסל בוניואל את כל חשבונותיו עם הצביעות האנושית, האופי האנושי המתחסד של צידקנים למיניהם, האופי הביורוקראטי המטומטם של המימסד,

בנוידבר העירום

לוי ואליאן: מסכת בקיבוץ

שלושה ועוד אחת (לימור, תל־אביב, ישראל) — זהו אחד מאותם סרטים מביכים שמוטב היה לולא נעשו. בא לו במאי הטוען לניסיון וכישרון רב, מיכאל קאליק, שחונך על בירכי מסורת קולנועית מפו־ארת, זו של הקולנוע הסובייטי — וכל מה שהוא מסוגל להוציא מתחת ידיו, זו עבודה סכימתית של תלמיד מתחיל.

הסרט בנוי בחום ובאנושיות של שירטוט חנדסי מצוי. את העלילה שאב קאליק מסיפור של גורקי, שאותו העביר למציאות ישראלית, כפי שהיא נראית בעיניו. נערה אחת מתנה אהבים עם שלושה גברים: בן דור הפלמ״ח, בנו שהוא היום סטודנט, ועם חיפי ארוך־שיער. כל זה, על רקע נופי אילת, שם מתרחשת העלילה כולה.

הסימליות דוקרת את העיניים, ומי שאינו מבין את חמשמעות העמוקה אחרי 10 הדקות הראשונות, זקוק בדחיפות לרופא־עיניים. הבחורה היא ישראל האוהבת את כל בניה. הפלמ״חניק לשעבר, שמאס בחיי אישעסקים מצליח וחזר אל חקרקע כמדריך־תיירים בים־סוף (דרך משונה לחזרה אל חקרקע), הוא ישראל הישנה, עם אידיאליזם משומש שאינו משלים עם הזמן שעבר ועם הגיל. בנו הוא ישראל החדשה, החצופה, הגורפת לידיה כל מה שמתחשק לה, מצמצפת על מסורת ומאמינה

אם יש לך זיפים קשים

קח קצף קשוח

זיפים קשים הופכים את הגילוח לטרדה, את זאת אתה ודאי יודע. הגילוח גורם לגרוי ולחתכים והסכין מאבד מחדותו במהירות.
בָּרְבּ דיפיסיל — קצף גילוח מיוחד לזיפים קשים — מרכך את שיער הזיפים.
בָּרְבּ דיפיסיל מרכך גם את עור הפנים, מזין אותו בלחות ומעניק לו הגנה בפני גרוי וחתכים.
בָּרְבּ דיפיסיל של ויליאמס
קצף מיוחד לזיפים קשים.

BARBE DIFFICILE

הסוכן בישראל: בלמון בע"מ. המפיצים: חב' נורית בע"מ.

צל"ג

החורבן השלישי

● הציון־לגנאי החמור ביותר בתולדות הטלוויזיה הישראלית — לכל מי ש־תיכנן, הכין, צילם, הלחין, תימלל, ביים, ערך ואישר להקרנה את סרט־הזוועה על ח' באלול — סרט שהיווה התקפת־מחץ פו־שעת על העיין, האוזן והמוח של הצופה.

היה זה בליל מגעיל של תעמולה לאו־מנית בומבסטית, חוסר־כישלון משתחץ וקיטש גלוי, שבו לקחו חלק כל המר־כיבים:

● צילומים שנראו ללא יוצא־מן־הכלל כאילו יצאו ממצלמתו של מתלמד מסומם מוכה שיגעון־גדלות או אלכוהו־ליסט בפירפורים האחרונים של דליריום טרמנס (דבר שעליו מרמזים הפרפרים, ש־הופיעו לפתע מן האין ונעלמו כלא־היו);

● בימוי שהתאים לרמתו של פלי־ני בבית־ספר למפגרים או ברגמן בגן־ילדים של ויצ"ו;

● תמלול של קיטש ברמה של עלון־קיר קומסומולי בטאשקנט עילית: „תו־שבי הרובע היהודי מביאים אדמה ממר־חקים מפני שאינם רוצים לגדל קאקטו־סים מעצמות אבותיהם..." או: „לעיתים נדמה שהחפצים שומרים עדיין את חום ידיהם של ההולכים למות...".

● מוסיקה שבה התמזגו בקאקו־פוניה חסרת־רחמנות עללת תחולים, נגי־נה על מסרק שבור וחלומות־הזוועה של שנברג.

מירקחת זו של זוועה לעיניים, עינוי לאוזניים ועלבון לאינטליגנציה היתה פשע תרבותי חמור שבעתיים מפני ש־באה לטפל באחד הנושאים המרתקים ביו־תר שאפשר להעלותם על המסך: שיחזור החיים בירושלים של ערב־החורבן. בבי־טחון עילאי של דבילים נעדרי־תרבות לקחו בעלי יצירה זו מידע, שהספיק ל־סרט־תעודה מאלף בן 10 דקות, ניפצו אותו לשברירים, שיבצו אותו בפסיפס מטורף ללא משמעות ועניין, והגישו אותו בסרט ארוך ומייגע עד־אין־גבול.

מכל הזוועות שראתה ירושלים רבת־העינויים בנתיב־יסוריה, זאת היתה האכ־זריות הטפלה ביותר. גם טיטוס הרשע היה עוצם את העיניים ואוטם את אוזניו.

בשיא חוסר־הכישרון, הוקרנו שמות ה־אשמים על קיר קודר בצורה שלא איפ־שרה את פיענוחם — וכך השאירו את עצמם באלמוניות מוצדקת.

מאחרי המסך

רמזים ורמזים־נגדיים

סמנכ"ל רשות השידור, **אהרון מיטל**, עומד לעזוב את הרשות ב־1 באוגוסט. החוזה של מיטל עם הרשות עומד להס־תיים בתאריך זה, לאחר שלוש שנות כתו־נה.

בינתיים נערכים גישושים בין הוועד־המנהל של הרשות לבין מיטל, כאשר הוועד רומז כי אין הוא מתכוון לבקש ממיטל להאריך את החוזה שלו, ואילו מיטל רומז כי אינו רוצה להמשיך בתפ־קיד. תפקידו של מיטל, סמנכ"ל לענייני מינהלה, הוא ללא ספק התפקיד הקשה ביותר וכפוי־הטובה ביותר ברשות־השידור כולה.

היפה ביותר פרשה

הקריינית היפה האמיתית היחידה ב־טלוויזיה, **רות ושדי**, הלכה בעקבות רעותה **שרה דורון**, והתפטרה מעבוד־תה. ושדי ביקשה לפני מיספר חודשים שהטלוויזיה תאפשר לה לעבוד רק אחרי־הצהריים, לתקופת הבחינות שלה באו־ניברסיטה. כשסיימה ושדי את הבחינות היא גילתה, לחדהמתה, שהסידור החדש מצא חן בעיני **דליה מור**, האחראית על הקרייניות, אשר לא אפשרה לה לחזור לקריין בשעות הערב. ושדי נעל־בה, והחליטה להתפטר מהטלוויזיה.

עתה מסיימת ושדי את לימודיה באו־ניברסיטה. היא לומדת חינוך מיוחד ומת־כוונת להינשא בקרוב, ולעסוק בחינוך של ילדים טעוני־טיפוח. שרה דורון, ה־קריינית האחרת שהתפטרה, מונתה כאח־ראית על הקרייניות בגלי צה"ל.

5.5 מיליון ל"י – או נסיגה

המשא־ומתן בין רשות השידור לבין חברת פרידמן, אשר איימה לתבוע את הרשות על הוצאת דיבה בסכום של 5.5 מיליון לירות, עלה שוב על שירטון.

חברת פרידמן דרשה ממנהל הרשות, **יצחק ליבני**, להקרין סירטון אשר ישבח ויהלל את מוצרי החברה, כפיצוי על ה־„השמצות" של מוצרי פרידמן בתוכנית כל־בו טק לפני למעלה מחודש. ליבני סי־רב, והציע תחת זאת להביא את תגובת החברה על השידור. אנשי פרידמן הס־כימו, אולם דרשו לראות את התוכנית שבה יופיעו לפני שהיא תשודר. לכך סירב ליבני.

המגע בין פרידמן לרשות נותק, ועתה ממתינים לתביעה שתגיש פרידמן לבית־המישפט, או לנסיגתה המוחלטת ממנה.

ש"ע גלזר צונזר

ה„פיילוט" (מישדרי ניסוי) של התוכנית החדשה הלילה, בה מראיין ומארח כתב ידיעות אחרונות **ישעיהו** („שייקה") **בן פורת** אישים בשולי החדשות ואמנים, הוצג לפני יומים מיספר בפני מנהלים אח־דים בטלוויזיה, ואושר לשידור.

בתוכנית הופיעו מיספר אורחים, ביניהם ידיד של **איזי אמין** שליט אוגנדה, עורך מעריב **שלום רוזנפלד** וכוכב ניבחרת הכדורגל לשעבר **יהושע** („שייע") **גלזר**.

אולם לא את כל האורחים אפשר יהיה לראות בהקרנה שתיערך ב־18 במאי. חלקם נפסלו, וביניהם שייע, הידוע בחוש־ההומור המצויין שלו, אולם, כפי שהסתבר אחרי הצילום, ירא מהמצלמה.

תוכניתו של בן־פורת תשודר אחת ל־שבועיים ביום הראשון בשבוע, ותארך 50 דקות. שמה הקודם של התוכנית היה אירוח, אולם הוא הוחלף לשמה של תוכ־ניתו של בן־פורת בגלי צה"ל, הלילה.

שום דבר לא השתנה

ביום השישי הקרוב תוקרן תוכנית גו־ספת מהסידרה שרתי לך ארצי, אולם בעוד תוכניתם של **דן אלמגור** ו**מאיר ניו** עוסקת בדרך־כלל בנושאים לא אקטואליים מהעבר הקרוב־רחוק של היישוב בארץ, הצליחו השניים הפעם להכין תוכנית אק־טואלית ביותר.

תוכניתם של אלמגור וניו עוסקת ב־משבר הכלכלי והחברתי, באבטלה ובירידה ההמונית מן הארץ. התוכנית תלווה שירים עוקצניים, ותספר על תיאטרונים סאטי־ריים. לולא היו השניים מציינים כי המ־דובר הוא בסוף שנות העשרים, אפשר היה לחשוב כי התוכנית עוסקת בימים אלה.

הפרק הנושא את השם מה נעשה בלי עבודה, מתאר את התקופה שבה נקטעו לפתע השיגשוג הכלכלי והרווחה שאיפיינו את ימיה הראשונים של העלייה הרביעית, ברגע בו הוספסקה זרימת ההון מסולין לארץ.

בתוכנית משתתפים אמנים ויוצרים רבים מאותה תקופה, כ**רבקה לווינסון, טובה פירון, עמנואל הרוסי ויעקב אבא, לצד אמנים בני־תקופתנו כאילנה רובי־נא, דורית ראובני, חנן יובל, דני כין, מלי ברונשטיין** וחבורת רננים.

את התוכנית הינחה **דן אלמגור** והפיק **רפי שחר**. ביימה **דנה אביאל**, והמנחל המוסיקלי הוא **פולדי שוצמן**.

הסוד של אורי זוהר

תוכניתם החדשה של מנחל אולפני הר־צליה („איציק") **קול** המפיק, וה־מגיש **אורי זוהר** זה הסוד שלי, תוקרן על המסך הקטן משך 12 שבועות, החל מחודש זה.

בתוכנית ינסה צוות בן שלושה מש־תתפים לגלות סוד של בעל הסוד. כל

(המשך בעמוד 44)

שפרירה זכאי ב„זה הסוד שלי" *
סחיבה

קריינית ושדי
פרישה

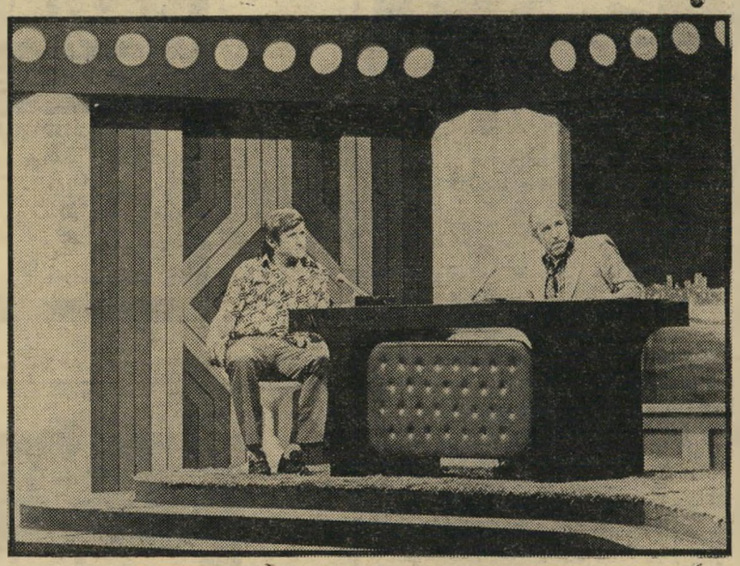

שייקה בן־פורת ושייע גלזר ב„הזירה"
פסילה

דן אלמגור ועמנואל הרוסי ב„שרתי לך ארצי"
אבטלה

* בשעת איפור. משמאל: הפירסומאי דויד אשכול.

טלוויזיה

(המשך מעמוד 43)

תוכנית תכלול שלושה סיפורים בתחומים שונים. אחד מבעלי־הסודות בתוכנית הראשונה יהיה **יוסלה שוחמכר**, ואילו גיבורת התוכנית השניה תהיה גיבורת ה„פרשה" **מרסל נינו**. התמונה (עמוד 43) היא מהתוכנית השלישית, בה משתתפים **אורי סלע**, השחקנית **שרירה זכאי** והפירסומאי **דויד אשכול**.

שתי פנים לרם

דמות חדשה־ישנה עלתה על המסך הקטן בשבועות האחרונים, איש הרדיו הוותיק **אלימלך רם**, אשר קיבל את המינוי של הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה. רם, אשר עסק בחודשים האחרונים בעריכת מבט, נשלח לכנסת אחרי התפטרות **טוביה סער**, שהחליף את **עמים ארבל**, שהחליף את **מיכה לימור**.

מילבד הבעיות הרגילות של כתב פרלמנטרי — להכיר היטב את האנשים, למצוא את המדליפים המתאימים ולהתחבב על המלצרים במיזנון הכנסת — בעיות שרם עדיין לא התגבר עליהן, עומדת בפני

אלימלך רם
בלי

רם בעיה נוספת: האם להופיע על המסך הקטן עם משקפיים או בלי משקפיים? רם ניסה בכמה שידורים דרך אחת ובכמה שידורים דרך שניה, ועדיין לא החליט סופית.

התשובה הנכונה: עם.

ישן וחדש בתיכנון החדש

שינויים גדולים עומדים לחול בלוח השידורים של הטלוויזיה, החל מה־18 בחודש זה. לכל יום בשבוע יהיה אופי משלו, ותתווספנה תוכניות רבות, כאשר השינוי הגדול ביותר הוא הבטחת מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** להגדיל את ה־הפקה המקומית ב־50 אחוזים.

יום ראשון:

עד חודש יולי ייפתחו השידורים בשעה 5.30 אחר הצהריים בסדרות **לילדים** משך שעה תמימה. החל מיולי ישודרו הסדרות רק עד השעה 6.00 ב־ערב, ואחריהן ישודר אחת לשבועיים מגזין לבני 10־13, ואחת לשבועיים תוקרן התוכנית ריצרץ. ריצרץ היא תוכנית שבה ישחקו ילדים יצירות שיכתבו ע"י ילדים. בשעה 6.30 בערב יוקרן סרט משל **אבוט וקוסטלו**.

התוכנית עלם ועלמה תוסיף להיות משודרת מדי יום ראשון בשעה 8.00 בערב, ואילו לאחר מבט, בשעה 9.00, ישודרו מישדרים דוקומנטרים. 26 שבועות רצופים של פרקים מהסידרה העולם במילחמה על מילחמת־העולם השנייה. את הסידרה תקריין **לאה פורת**. בשעה 9.55 בערב תוגש, אחת לשבועיים, תוכנית של בידור חוץ, ואחת לשבועיים תוכנית של בידור מקורי. במיסגרת הבידור המקורי כלולה תוכניתו של **ישעיהו בן־פורת**, הלילה.

יום שני:

התוכניות לילדים תיפתחנה במגזין לנוער חלונות, על המתרחש בעולם הגדול. בשעה 6.00 בערב תוקרן, אחת לשבועיים, התוכנית שירים ונפלאות, על משוררים ישראליים ויצירותיהם. בין המשוררים שבהם תעסוק התוכנית יהיו **מרים ילין שטקליס, לאה גולדברג, ע. הילל, אברהם שלונסקי, רחל ולוין קיפניס**. אחת לשבועיים תוקרן בשעה זו ה־

סרטי לימור מציגים:

סרטו הישראלי של הבמאי מיכאל קאליק

שלושה ועוד אחת

הסרט שכל אשה תאהב

אסי דיין יונה אליאן אורי לוי
אבי אביבי

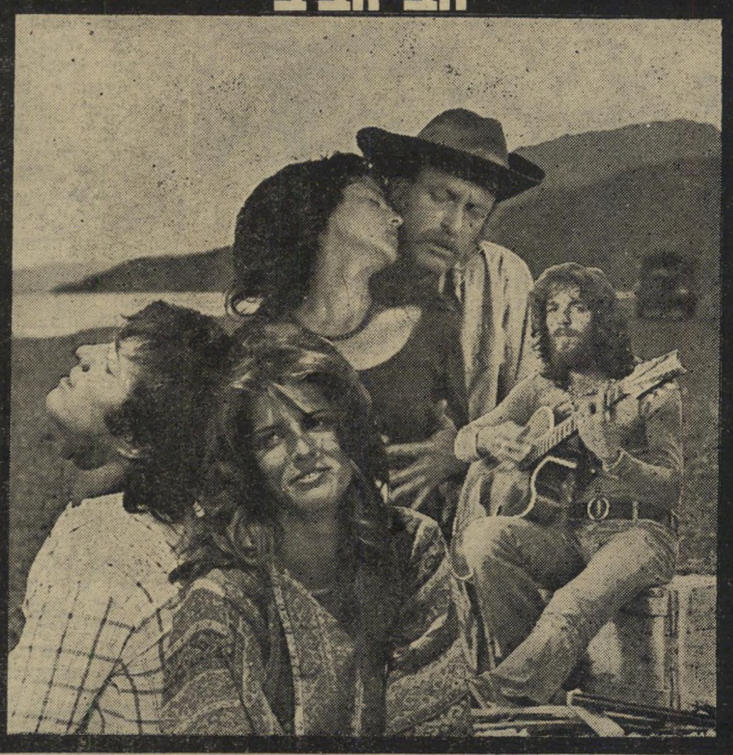

צלם וויקטור בלוקופוטיב. תסריט מיכאל קאליק שנואי גולן. מוסיקה יוסי מר־חיים. מפיק בפועל אריק דיכנר

עורך דני שיק. הפקה י דימונט ישני. מועבדות ברקי פטה. המפרים וישראלן בע"מ

הצגת בכורה עולמית בעת ובעונה אחת ב־8 בתי קולנוע

תל־אביב „לימור"	**ירושלים** „אורגיל"	**פתח־תקוה** „היכל"	**באר־שבע** „חן"
חולון „מגדל"	**רמת־גן** „אורדע"	**נתניה** „סטודיו"	**בת־ים** „סביון"

הפצה: „סרטי לימור", ת"א, אלנבי 34, טל. 55488, 57641

פרסום רץ

חדשות המשטרה

ירחון המשטרה בארץ ובעולם

הופיע גליון מס' 2

72 עמ'

להשיג בכל הקיוסקים

הפצה: „גד", חברה להפצה בע"מ

תוכנית הוותיקה הספינה המזמרת. תחל מהשעה 6.30, משך 40 דקות, יוקרנו תוכניות ספורט והיאבקות.

תוכניות־הערב יתחלקו ביום שני בין ארבע סדרות, שתחלנה בשעה 8.00. תוכנית חודשית לעולים. תוכנית חודשית בסידרה מדע ודעת, תעודה אחת לחודש, ותוכנית חדשה בעריכתו והנחייתו של הפרופסור **יגאל ידין,** תחת השם חדשות בעתיקות.

אחרי מבט תוקרן, אחת לחודש, תוכניתו המתחדשת של **עמוס אטינגר,** חיים שכאלה. אחת לחודש תוקרן גם תוכניתם החדשה של מפקד גלי צה"ל **מרדכי נאור,** ומנהל התכניות בעברית בטלוויזיה **יצחק** ("צחי") **שמעוני,** מחפשים את המטמון.

כאשר תוכניות אלה לא ישודרו, תוקרן יצירת דראמה, אחת לשבוע, והתוכנית סימני דרך, תוכנית בידורית־דוקומנטרית על נופים ואנשים בארץ. בעוד מחפשים את המטמון וחיים שכאלה ינעלו את הערב, הרי הדרמה וסימני דרך יאורכו רק 50 דקות, ואחריהם יוקרנו סדרות המתח והפעולה המוכרות, מלבד הוואי חמש אפס, שירד השבוע מהמסך.

יום שלישי:

השידורים ביום זה יתחילו עם סידרת אגדות לילדים עד לחודש יולי. ביולי תת־

אלימלך רם
עם

חיל סידרה חדשה, לגיל הרך, בה ינסו לחנך את העוללים. התוכנית לגיל הרך תשודר גם החל מיולי, בימי חמישי. בשעה 6.00 בערב יוקרנו הסדרות, בדאבינג עברי: גד וגל, אמיל ותעלולין, ותחזור התוכנית ביולי.

ב־8.00 בערב תוכנית מורשה ואחריה סידרת־מתח. מוקד ינעל את שידורי הערב.

יום רביעי:

עולמו של **וולט דיסני,** מדי שבוע משך שעה תמימה. משדרי־הערב ייפתחו ב־8.00 בכל־בו טק, כשהמגמה להרחיב את יריעת הנושאים בתוכנית זו ולא להסתפק בגיליונים, אשר לא פעם גולשים לכיוון הרמה של עיתונאי מדורי־צרכנות בעיתונים כ־**נורית ארד** ו**משה** ("מושקה") **שלו.** לאחר מבט, סרט קולנוע או טלוויזיה.

יום חמישי:

יתחיל בסרטים מצויירים ואחריהם לגיל הרך משך שעה. אחריהם: הצריף של תמרי והתוכנית פנאי לי. תוכניות הערב תיפתחנה בחידונים, כאשר 12 השבועות הראשונים יהיו במיסגרת תוכניתם של **יצחק קול** ו**אורי זוהר,** זה הסוד שלי. אחרי מבט תוקרן פעמיים בחודש התוכנית תעודה, פעמיים בחודש תוכניתו של **ירון לונדון** עגדו, ואילו פעם אחת בחודש התוכנית עימות. בתוכנית זו: דיון בנושאים היסטוריים או אקטואליים השנויים במחלוקת, וסרטים קצרים המסבירים את הנושא שייידון. ב־9.50: משחק השבוע.

יום שישי:

בשעה 3.00 אחר הצהריים סרט עלילתי בן חצי־שעה, למישפחה. אחרי השבוע יומן אירועים, בשעה 9.10, שלל תוכניות. פעמיים בשבוע: מועדון סרט יום ו'. הטלוויזיה מבטיחה סירטי־איכות אמריקאיים ואירופאיים. שני השבועות האחרים בחודש יתחלקו בין שרתי לך ארצי של **דן אלמגור,** כשאחרי תוכנית זו תוקרן תוכנית בנושאי תרבות ואמנות, לבין תוכניות דראמה ומוסיקה.

יום שבת:

נשאר ללא שינוי. המבדיל בין קודש לחול פותח, אחרי מבט וספיחי השבוע יוקרן מבט ספורט, ובשעה 9.45 סידרת־מתח.

תשבץ השולם הזה 1967

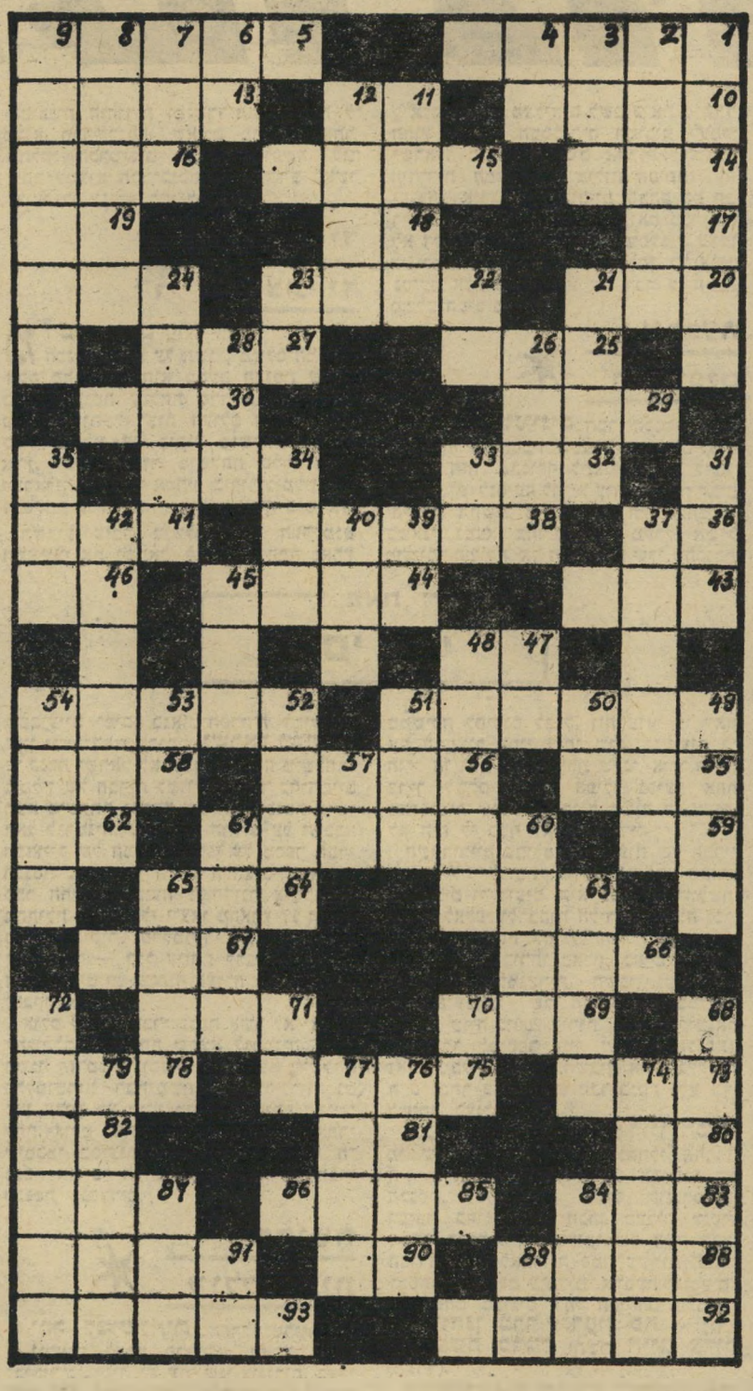

מאוזן:

1. בירת הנגב; 2. נייר דק ושקוף בלתי־חדיר למים; 3. מדינה באפריקה; 4. קיומת הולנדית; 6. ראש־אגף (ר"ת); 7. גרניט; 8. מחילה על זכות; 9. גפן סורתת; 11. סנדוויץ'; 12. זוג; 21. קובע־מגן; 22. נוכרי; 23. מארבעה בנים שבהם דיברה תורה; 24. פיקסציה; 26. כמו 88 מאוזן; 28. הקף!; 31. סימבול; 33. מטבע צרפתית; 34. מעונות השנה; 35. מגור; 37. שגריר ארה"ב בישראל המנוח (ש"מ); 39. חי במים; 40. עבירה פלילית; 42. קומיקאי צרפתי דגול שנפטר; 45. גץ; 47. זרבובית; 48. שם־מישפחה נפוץ אצל הגרוזינים; 49. אירוע; 50. מעון הציפור; 51. השתתק; 52. מעשייה; 53. מלכסיקון הבקר (הפוך); 54. שרפרף; 57. קרס; 60. ספר; 61. הפחתת המהירות; 63. חבילה; 65. סבוטז'ה; 68. שמה העברי של ג'ליל; 70. אסקופה; 71. זעיר; 72. שחקנית־תיאטרון ישראלית (ש"פ); 74. זמר ישראלי נודע (ש"פ); 76. מחנה־אוהלים; 77. זקן־ורגיל; 79. אודים לוחשים; 84. שבועה חמורה; 87. יקום; 89. מחצית מישחק־ילדים פופולרי; 91. מיבנה לחימום החדר.

מאונך:

1. אחד מאלופיו של ביאליק; 5. תולעת שטוחה טפילה; 10. אחד מעציהיער החשובים בישראל; 11. כלי־קיבול לנוזלים; 13. בן לאותם הורים של אותו אדם; 14. ריבוי; 15. מתנזר; 16. מסימני־הקריאה ב־ניקוד המסורתי במיקרא; 17. חיכך; 18. יבשה מוקפת ים (הפוך); 19. נהר באפריקה; 20. מוסד פיננסי; 22. סניגוריה; 24. מיקרה־לילה; 25. בוא לבקר!; 27. כרכוב; 29. מכ"ם; 30. גוף נבחר; 32. מארבעת המינים; 34. אבי אביו או אמו; 36. ריקבון; 38. עיר בצורה בגליל מימי בית שני; 41. תפוסה; 43. שחקנית־קולנוע אמריקאית נודעת (ש"פ); 44. אחד מגח"לי ה־רמה; 47. שולי הבגד; 49. משכון; 52. מן הקיטניות; 55. זימרה; 56. יעלה דג בחכתו; 58. צמח־ביצות ממישפחת נר־הלילה; 59. שוטר גדודי (ר"ת); 60. עירייתית; 62. מילת־תנאי; 63. סימלו של דואר ישראל; 64. יחי!; 66. תוכו; 67. מחודשי השנה; 69. מין ריקוד; 71. ציבור; 73. מלך שייקספירי נודע; 75. מאחז־נר; 78. הברה; 80. מכינויי האלוהות; 81. מילת־יחס נפוצה; 82. אציל; 83. חברת־תמרוקים ישראלית; 85. רברבן; 87. אשפת־חיצים; 88. מחברי־אופרות איטלקי; 90. חומר־ציפוי שקוף; 91. פרש אציל; 92. שלט מוסכם בכבישים; 93. מין אבן יקרה.

קשקשת 1967

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. החלדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 1965

● מיצעד האחד־במאי השנה: כל פלג שמאלני צועד בנפרד.
חלל גזית, רח' הר־ציון 11, ראשון־לציון

● תמרור „אצבע משולשת" לנהג הפזיז.
בועז גולדנברג, רח' שנונית 53, שיכון ה', באר־שבע

● סכימה של עיסקה משולשת בין מישחקי־הכדורגל.
יצחק שביב, רח' אסף שימחוני 5, נתניה

● סכיזופרן על פרשת־דרכים.

● מפת השלום של ישראל.
יוסף שוורץ, רח' עזרא 14, בני־ברק

● מדיניות־החוץ של ארה"ב.
חגי רוזנבליום, רח' הלבנון 28, רמת־השרון, תל־אביב

השבוע בדרייב אין
בשעה 7.45
סרט המתח לכל המישפחה
„הרואה ואינו נראה"
בשעה 10.00
„3 מיליארד
בדרך הקלקה"

בסימנות

● שמלות חריון
● מכנסי חריון
● טוניקות חריון
● חליפות חריון

כהן מוזל

תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)

הם נוסעים על חשבונך - כי אתה הוא בעל־המניות

בספטמבר

מאת

יוסי ינאי

חברי הכנסת לועגים לעצמם על שתי מחלות עיקריות שבהן הם לוקים. מחלת האש"ל, אותן הוצאות־מתחת־לשולחן המאוננות את תקציבו האישי של חבר־הכנסת — ומחלת הנסיעות לחו"ל.

לרדיפה אחרי הנסיעות לחו"ל של חברי הכנסת יצא כבר שם בוועדות השונות, המחליטות על „מי נוסע ומי נשאר," ואצל הגופים השונים, המפרנסים את הנוסעים, כמו המגבית היהודית המאוחדת, הבונדס, הסוכנות היהודית ומישרד־החוץ. קשה ל־מצוא חברי־כנסת שאינם מחזרים אחר מחלקי הכרטיסים למיניהם, וקשה עוד יותר למצוא חבר־כנסת אשר יסרב כאשר יציעו לו לנסוע לחו"ל.

יד רוחצת יד

מ רבית הנסיעות לחו"ל של חברי הכנסת באות על חשבון משלם־המיסים. חלק מהנסיעות הוא מטעם הכנסת עצמה, כאשר הכנסת שולחת מדי־פעם מישלחות פרלמנטריות לארצות העולם השונות, בין כטיול־גומלין על ביקור מישלחת מאותה ארץ, ובין כביקור מישלחת פרלמנטרית ישראלית, הגורר אחריו ביקור־גומלין של מישלחת פרלמנטרית מאותה ארץ, בישראל.

השבוע עזבה מישלחת של הפרלמנט השווייצי את ישראל, לאחר ששהתה בארץ כשבועיים ימים. בנאום־הפרידה למישלחת ציין יושב־ראש הכנסת, **ישראל ישעיהו**, כי כנסת ישראל לא תשכח לשלוח מישלחת־גומלין של חבריה לשווייץ. בעוד כחודשיים תצא מישלחת נכבדה של חברי־כנסת מישראל לגרמניה. עדיין לא הוחלט על הרכבה המדוייק של המישלחת וכן על מספר חברי הכנסת שיסעו, אך השוק, הלחצים והתחינות כבר החלו. השמועה האחרונה אומרת כי בתחילת חודש יולי ייצאו מהארץ 17 חברי־כנסת לביקור פרלמנטרי בגרמניה. יד רוחצת יד — רגל עוזרת לרגל. בין חברי הפרלמנטים יש שיתוף פעולה: „בקר אצלי ואבקר אצלך."

אולם לאותם חברי־כנסת אשר לא יצליחו להשתלב במישלחת שתצא לגרמניה, תהיה השנה הזדמנות נוספת. בקיץ תצא מישלחת פרלמנטרית רבת־משתתפים ללונדון. גם כאן עדיין לא ידוע מה יהיה היקף המישלחת. אולם ברור כבר כי הוא ייקבע אחרי שיסכמו בסיעות ובלישכת יושב־ראש הכנסת את כל הלחצים והתחינות של חברי הכנסת הנכבדים.

סחיטה קולקטיבית

נ וסף למישלחות הפרלמנטריות הנוסעות לבקר פרלמנט בארץ אחרת לביקור־גימוסין, יש עוד שני ציניורות, בעלי קוטר ענק, המאפשרים לחברי־הכנסת לנסוע. האחד הוא „מועצת אירופה," מין גוף כאילו־פרלמנטרי חסר כל ערך וחשיבות, לה יש כל מיני ועדות־מישנה. נוסף לנסיעה למועצה עצמה, הנערכת בדרך־כלל בשטרסבורג, נוסעים חברי־כנסת במישלחות לוועדות של אותה מועצה, ובעיקר לוועדה המדינית שלה. הציניור השני הוא האיגוד הבינפרלמנטרי העולמי, בו חברת ישראל, והכנסת מקפידה לא להיעדר אף מכינוס אחד של איגוד זה.

אך גם אותם חברי־כנסת שאינם מקורבים ללישכת היושב־ראש או לראשי הסיעות שלהם, מצליחים למצוא להם דרכים אחרות לנסוע. מישרד־החוץ החליט באחרונה לשלוח אישים רבים להסברת עמדת ישראל ברחבי העולם. חברי־הכנסת נפלו על החלטה זו כמוצאי שלל רב. ומישרד־החוץ מוצף בפניות של מחוקקי ישראל, הטוענים כי תפקידם העיקרי הוא להסביר את עמדת ישראל בכל פינה חשוכה בעולם.

המקהלה החוזרת בכנסת על „מחדלי ההסברה" אינה, למעשה, אלא סחיטה קולקטיבית להשגת כרטיסי־טיסה באיצטלה של „הסברה."

מישרד־החוץ משתמש בכרטיסי־הנסיעה כמו בשוחד. מיפלגה שראשיה טיילו בעולם על חשבונו, לא תחמיר בהתקפותיה על שר־החוץ השולח.

אלה שאינם מצליחים לשכנע את מישרד־החוץ כי הם המסבירים הטובים לעמדת ישראל, מוצאים דרכים אחרות: המגבית היהודית המאוחדת, מילווה־הפיתוח (ה־בונדס), אירגונים ציבוריים שבהם הם חברים נוסף לחברותם בכנסת, ואם בכל אלה לא די — הרי קיימות גם המיפלגות עצמן, השולחות את חברי־הכנסת שלהן. כל אופני נסיעה אלה הם, בסופו של דבר, על חשבון משלם־המיסים.

ארבעת האלופים

מ דוע מעוניינים חברי־הכנסת לנסוע לחו"ל? הסביר השבוע אחד מהם לכתב העולם הזה: „בנוסף לתענוג לנסוע לחוץ־לארץ, יש לנסיעה לחו"ל עוד יתרונות רבים. היתרון החשוב ביותר הוא הרווח הכספי. כשאני נמצא בחו"ל, אני מקבל אש"ל מהמוסד השולח, אך המשכורת שלי מהכנסת ממשיכה להיכנס לבנק, וזה עוזר לי לאזן את התקציב המישפחתי שלי. הנסיעות לחו"ל הן חלק מהמשכורת שלנו. אילו הייתי צריך לשלם מכיסי אפילו נסיעה אחת מהנסיעות שנסעתי לחו"ל בשנה האחרונה, לא היה לי כסף לאוכל לילדים."

השערורייה בבולמוס־הנסיעות של חברי־הכנסת לחו"ל, בתקופה שבה נקרא האזרח לקיצוצים וקימוצים, היא כפולה ומשולשת. בנוסף לאלפי ולרבבות הלירות שעולה נסיעת חבר־הכנסת לחו"ל, הרי הוא ממשיך לקבל את משכורתו בארץ, כאילו השתתף בעבודה הפרלמנטרית. חשבון גס מוכיח, כי יום־עבודה של חבר־כנסת במליאת הכנסת שווה כ־200 לירות (אם מחלקים את משכורתו למיספר ימי ישיבות הכנסת). זאת, מבלי לקחת בחשבון את הכלל כי ח"כ נבחר כדי להיות חבר־כנסת ולא כדי לשוטט בעולם.

לפני שנים מיספר היה ח"כ **דויד הכהן**, מי שמכהן היום כאחד ממנהלי החברה הימית להובלת פרי, הנוסע הרישמי של הכנסת. לכל ועידה, כינוס, קונגרס או ישיבה בחו"ל היה הכהן מצליח לנסוע מטעם הכנסת. את מקומו של דויד הכהן הבודד ירשו לאחרונה כמה עשרות חברי־כנסת, שבראשם עומדים „ארבעת הנוסעים", כפי שהם מכונים בפי חברי־הכנסת: ח"כ **יוחנן בדר וגדעון פת** (ליכוד), ח"כ **משה כרמל** והשר **חיים צדוק** (מערך).

מדי־פעם־בפעם מאיימים חברי־כנסת אחרים כ**משה ורטמן** ו**אסתר הרליץ** (מערך) על תואר האליפות של ארבעה אלה.

אולם כשבודקים את רשימת חברי־הכנסת הנוסעים, מבחינים כי אפילו חברי־הכנסת האפורים, אשר אין נתקלים בשמם במדור היוצאים והנכנסים בעיתונות, מצליחים לנסוע לחו"ל, בשקט, מבלי לעורר תשומת־לב.

חיים משוגעים על־החשבון

ל ישב־ראש ועדת־הכנסת ח"כ **ארי אנקוריון** (מערך), נסע לפני כמה חודשים יחד עם יושב־ראש ועדת־החינוך של הכנסת ח"כ **אברהם** („אברשה") **שכ־טרמן**, לישיבת המוצעה והוועדה המדינית של מוצעת אירופה, שנערכה באירלנד היפה. אילו היו אנקוריון ושכטרמן משלמים את סכום הנסיעה מכיסם, היה כל אחד מהם משלם 5,649.00 ל"י עבור הכרטיס בלבד. בעוד כמה חודשים עומד הצמד לנסוע לעוד ישיבה של אותה מוצעה וועדה מדינית, שתיערך הפעם בשטרסבורג. מחיר הטיסה לכל אחד מהם לשטרסבורג, מגיע ל־5,262.60 ל"י.

השהייה באירלנד ארכה כשבוע. כך תארך, לפי התיכנון, השהייה בשטרסבורג. חברי־כנסת מקבלים דמי־כלכלה בסך 25 דולר ליום, וכן תשלום עבור הוצאות המלון, שהוא כ־35 דולר ליום. דמי האש"ל של שני חברי־הכנסת בשתי הנסיעות, זו שהיתה וזו שתהיה, יגיעו איפוא ל־1680 דולרים, 10.080.00 לירות. סך־הכל ההוצאה למשלם־המיסים על שתי נסיעות אלה, כולל כרטיסי הטיסה והאש"ל, הוא 31.903.20 לירות.

אך לח"כ אנקוריון היתה עוד נסיעה במשך השנה האחרונה. הוא יצא בחודש יוני למועצת האירגון הבינפרלמנטרי ש־נערך ברומניה, ושהה שם חמישה ימים. מחיר הכרטיס לבוקרשט הוא 3,383.50 ל"י, ודמי האש"ל של הח"כ היו באותה נסיעה 1,800.00 ל"י. סך־הכל הוצאה באותה נסיעה לרומניה — 5,183.50 ל"י. סך־הכל הוצאותיו של ח"כ אנקוריון בנסיעות לחו"ל בשנה האחרונה: 21,135.10 ל"י.

ח"כ אנקוריון לא היה יחידי במישלחת לרומניה. נסע איתו גם ח"כ ד"ר **יוחנן בדר** (ליכוד/חרות), מבכירי הנוסעים לחו"ל. נוסף לאותה נסיעה לרומניה השתתף בדר, שהוא חבר קבוע במועצה הבינפרלמנטרית, במישלחת פרלמנטרית גדולה, שנסעה לפני פחות משנה ליפן ולמיזרח־הרחוק, והוא עומד לצאת לעוד ועידה בינפרלמנטרית, שתיערך בעוד מיספר חודשים בלונדון.

בדר נסע בשנים האחרונות שלוש־ארבע פעמים בשנה לחו"ל במישלחות פרלמנטריות, והפך הנציג הרישמי של חרות כימעט בכל נסיעה לחו"ל מטעם הכנסת.

סך־הכל הוצאות הכרטיסים של בדר, רק בשנה האחרונה, מגיע לסכום ענק: טיסה ליפן — 12,245.40 ל"י, טיסה לבו־קרשט — 3,383.50 ל"י והטיסה ללונדון — 5,649.00 ל"י. סכום כללי: 21.277.90 ל"י. לכך יש להוסיף דמי אש"ל עצומים, משום שבדר שהה בחו"ל בשנה האחרונה למעלה מחודש ימים נטו.

אלמוגי המעופף

ח"כ הצעיר, אחוד אולמרט (המרכז העצמאי), נסע על חשבון מישרד־החוץ לפני כמה חודשים לארצות־הברית, שנמשך כחודש. מבלי לקחת בחשבון את הטיסות היקרות של אולמרט בתוך ארצות־הברית, ואת דמי האש"ל, הטיסה

המר
9,922.40 ל"י

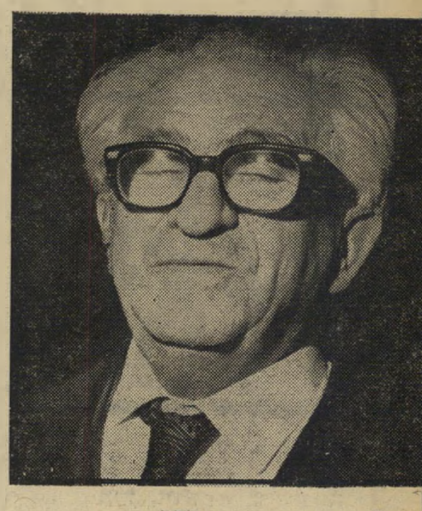

כדר
21,277.90 ל"י

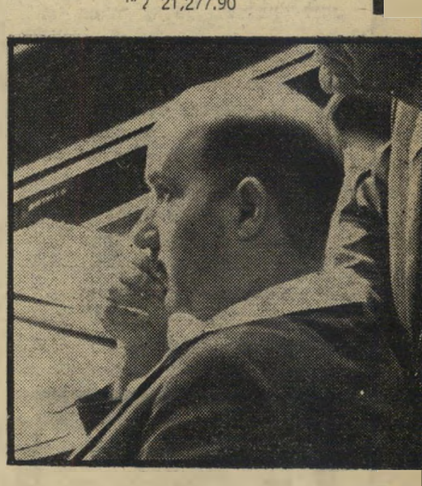

כארי
4,940.60 ל"י

חרליץ
27,280.94 ל"י

היחידי בחברת־הנסיעות הלאומית

שלו לארצות־הברית עלתה למשלם המיסים הישראלי 9,922.40 ל״י.

אחד הנוסעים הרציניים ביותר מקרב חברי־הכנסת, אם־כי הופעותיו בכנסת עצמה הן נדירות ביותר, הוא ח״כ **יוסף אלמוגי**. אלמוגי נסע בשנה האחרונה לארצות־הברית שלוש פעמים. חלק מנסיעות אלה היה על חשבון קופת עיריית חיפה הריקה, כדי להשיג תורמים למימון פרוייקטים עירוניים ראוותניים, ואילו חלק מההוצאות היה על חשבון המגבית היהודית והבונדס. למותר לציין כי אלמוגי לא הצליח להשיג שום תורם גדול לפיתוחה של עיר־הגמל.

לפני מיספר שבועות חזר אלמוגי מגרמניה, על חשבון עיריית חיפה, שם בדק אפשרויות לכריתת ברית־ערים־תאומות עם ערים ועיירות שונות בגרמניה, בימים אלה הוא שוהה באירופה מטעם המגבית.

סך־הכל הוצאות הכרטיסים של אלמוגי בשנה האחרונה היה כדלקמן: 3 נסיעות לארצות־הברית — 29,767.20; הנסיעה לגרמניה — 5,582.30 ל״י, והנסיעה לאירופה עכשיו: 5,649.00. סך־הכל: 30,998.50 ל״י. את דמי האש״ל של אלמוגי אין כל אפשרות לחשב. הוא מקבל הקצבות מהמגבית והקצבות סודיות מעיריית חיפה. אפשר רק לציין כי חשבון־ההוצאות שלו בעת שהוא בחו״ל — פתוח.

במיקרה של אלמוגי, השערורייה היא כפולה ומכופלת. הוא מזניח את עבודתו, הקלושה בין־כה־וכה, בכנסת — וכן את עבודתו כראש העיר השניה בגודלה בארץ, חיפה.

ח״כ **עדיאל** („עדי״) **אמוראי**, (מערך/אחדות־העבודה), המועמד לתפקיד סגן שר־האוצר, אינו מהמקורבים לח״כ **משה ורטמן**, הקומיסר של הנסיעות במיפלגת־העבודה. אולם אמוראי מצא לו אפיק אחר לנסיעות לחו״ל: הוועדה לקישרי־נוער של מיפלגת־העבודה. לפני כמה חודשים יצא אמוראי לטיול בגרמניה ואנגליה, אשר עלה למיפלגת־העבודה, הנהגית ממימון ממלכתי, וחדורשת ממשלם־המיסים לכסות את חו־בותיה — 5,649.00 ל״י.

ה„מסבירים״ מהמפד״ל

ד״כ **זיאק אמיר** (המערך/אחדות־העבודה), הוא חבר־כנסת חדש. אמיר מכהן בכנסת רק מאז התפטרה ממנה **גולדה מאיר**, ומשמש כנציג דימונה בבית מבלי

כץ־מאיר
17,122.40 ל״י

שהיה בידו הזמן המספיק לארגן לו את הלובי המתאים כדי שישלחו אותו לחו״ל. למרות זאת הודיעו כבר לאמיר כי הוא מועמד רציני לנסיעת מישלחת הכנסת לגרמניה בתחילת יולי. כן הודיעו כבר לעוד מיספר חברי־כנסת כי הם מועמדים טובים לגרמניה. ביניהם: **מטילדה גז**

אלמוגי
30,998.50 ל״י

אולם לא רק נציגי שתי המיפלגות הגדולות מרבים בנסיעות לחו״ל. נציגה הבודד של מוקד בכנסת, ח״כ **מאיר פעיל** נסע במשך השנה פעמיים. בפעם הראשונה הוא נסע לארצות־הברית על חשבון איגוון יהודי הקרוי ברירה. דמי־הנסיעה לארצות־הברית הם 9,922.40 ל״י. אחר־כך יצא פעיל לשלוש ארצות אירופה, צרפת, בלגיה ואנגליה על חשבון המרכז היהודי הקהילתי החילוני בבריסל. דמי הכרטיס שלו הגיעו ל־5,649.00 ל״י.

האבא של המורים

ב **קריב עזמד** פעיל לצאת לאוסטרליה לטיול בן חודש על חשבון התאחדות הסטודנטים היהודיים בארץ זו. דמי־הטיסה לאוסטרליה הם 12,070.60 ל״י. סך־הכל הוצאות הכרטיסים של פעיל במשך שנה יהיה איפוא: 27,642.00 ל״י.

כל הנסיעות האלה מתבצעות, כמובן, תוך עידוד שקט אך יעיל של מישרד־החוץ, המבקש גופים ציוניים־שמאליים להזמין את פעיל כדי להגביר את החס־ברה הישראלית הרשמית־למחצה בחוגי השמאל.

חבר־כנסת נוסף, שלא הצליח לצאת בשנה האחרונה על חשבון הכנסת, אולם סידר לו שתי נסיעות בעיקבות מישרתו השניה, הוא ח״כ **שהם לוין** (מערך/מפא״י), אשר צורף לרשימת המערך בכנ־סת משום היותו מזכיר הסתדרות המורים בישראל. בחודש יולי נסע לוין לכינוס של הסתדרויות מורים שנערך באירופה. בחודש ינואר הוא נסע לכינוס דומה ש־נערך דווקא בארצות־הברית, ואילו ביולי השנה הוא עומד לצאת לגרמניה.

כאשר שוהה שלום לוין בחו״ל, אין הוא מתפקד כחבר־כנסת, ובוודאי שלא כ„אבא של המורים בישראל״, כפי שהוא אוהב לכנות את עצמו. הפסד זה מצטרף להר־צאה הכספית שבדמי הכרטיסים של לוין, שהגיעו בשלוש נסיעות אלה לסכום ענק: הנסיעה הראשונה לאירופה — 5,649.00 ל״י, הנסיעה לארצות־הברית — 9,922.40 ל״י, והנסיעה לגרמניה — 5,582.30 ל״י. סך הכל הוצאות הכרטיסים של שלום לוין: 21,153.70 ל״י.

(המשך הסידרה בשבוע הבא)

(המערך/רפ״י), **חביב שמעוני** (המערך/מפא״י) ו**שימחה ארליך** (הליכוד/ליב־רלים), האיש האחראי לפיקוח על תקציב הביטחון. כל כרטיס לגרמניה יעלה 5,582.30 ל״י.

ח״כ **ידידיה בארי** (ליכוד/ליברלים), לא הצליח לנסוע בשנה האחרונה על חשבון הכנסת לחו״ל. אולם בארי מצא ממון אחר לכרטיס שלו. לפני כמה שבועות חזר בארי מטיול בן חודש בשוויץ, כאורח האגודה לידידות ישראל־שווייץ. מחיר הכרטיס לשווייץ, ללא חישוב דמי האש״ל של חודש ימים, הוא 4,940.60 ל״י.

שני חברי־הכנסת הצעירים של המפד״ל ח״כ ד״ר **יהודה בן־מאיר** וח״כ **זבולון המר**, גאים בכך שבניגוד ליתר חבריהם לסיעה אין הם מהנוסעים לחו״ל, וכי לא עזבו את הארץ כבר כמה שנים. אולם השבוע יוצאים השניים לארצות־הברית, כל אחד למשימה אחרת. יהודה בן־מאיר יוצא לארצות־הברית על חשבון מישרד־החוץ, כמסביר. קצת משונה שמישרד־החוץ בוחר דווקא באחד מחסידיה הנלהבים של ארץ־ישראל השלמה כדי להסביר את עמדת ישראל בארצות־הברית, בתקופה בה מנסה המישרד בכל כוחו לתקן את דימוי המדינה שם, ולהוכיח שהיא פשרנית, מתונה וגמי־שה.

מחיר הכרטיס של בן־מאיר מהארץ לארה״ב וחזרה הוא 9,922.40 ל״י. בן־מאיר ישהה בארצות־הברית כ־20 יום, והוצאות האש״ל המינימליות שלו תגענה ל־1200 דולר, שהם 7,200.00 לירות. סך־הכל הוצ־אות הנסיעה של בן־מאיר: 17,122.40 ל״י.

זבולון המר הוזמן על־ידי ישיבה יוני־ברסיטי בארצות־הברית, כדי להרצות ב־

שחל
23,110.00 ל״י

אוניברסיטה. האוניברסיטה משלמת את מחיר הכרטיס שלו, 9,922.40 לירות, ומכסה את חשבון הוצאותיו.

אילן ואילנית

מ׳ **שגיתה** לאחרונה את יתרונות הנסיעה לחו״ל היא ח״כ **אפתר הר־ליך**, בת־חסותה של **גולדה מאיר** ומי שתיחה שגרירת ישראל בשטוקהולם. הרליך יצאה לפני חודשיים למועצה הבינפרלמנ־טרית שנערכה בקולומבו בירת ציילון, יחד עם יושב־ראש סיעת המערך בכנסת ויושב־ראש הנהלת הקואליציה, **משה ורטמן**, וח״כ **יוחנן בדר** (ליכוד/חרות). כרטיס־הטיסה של הרליך לקולומבו, דרך סינגפור, כפי שאומנם נסעה, היה 12,449.64 ל״י. אם מוסיפים לסכום זה אש״ל של עשרה ימים, 60 דולר שהם 360 לירות ליום, הגיעה הוצאת הנסיעה של הרליך ל־16,049.64 ל״י.

אולם הרליך לא הסתפקה בנסיעה לציילון, אלא המשיכה משם ללונדון ולסקנדינביה, הפעם על חשבון המגבית היהודית המאו־חדת. היא שהתה כחודש ימים באירופה.

ורטמן
35,855.04 ל״י

כאשר הוצאותיה כולן משולמות על־ידי המגבית. סך כרטיס־הנסיעה שלה לאירופה הגיע ל־5,649.00 ל״י.

נראה כי שתי נסיעות אלה לא הספיקו לחברת־הכנסת אוהבת־הנסיעות, והובטח לה שהיא תיסע גם במישלחת הפרלמנטרית אשר תצא לגרמניה. בינתיים קמ׳ עוררין על הנסיעות הרבות של הרליך, ותלונות הגיעו למשה ורטמן, סדרן־הנסיעות של המערך. נראה כי ורטמן, הידוע כאדם העומד על דעתו, לא יתפעל מההתמרמרות על נסיעותיה הרבות של הרליך, והיא אומנם תצא בעוד חודשיים לגרמניה, נסיעה אשר רק הכרטיס שלה יעלה למשלם־המיסים 5,582.30 ל״י. במיזנון־הכנסת החלו לכנות את הצמד הרליך ורטמן בשם: אילן ואילנית. סך־הכל נסיעותיה של הרליך, ללא דמי האש״ל בביקוריה באירופה, יהיה איפוא 27,280.94 ל״י.

ח״כ **משה ורטמן**, דואג לחלק גם לעצמו את הכרטיסים לנסיעות לחו״ל. הוא השתתף במישלחת המפורסמת ליפן, שטיילה גם בארצות נוספות כוויי־נאם, קמבודיה ותאילנד, מישלחת אשר ההוצאה של כל חבר בה עלתה למשלם־המיסים 12,245.40 ל״י כרטיס־טיסה, 7,560.00 ל״י אש״ל ל־שלושה שבועות, סך־הכל: 19,805.40 ל״י.

לאחר מיספר חודשים יצא ורטמן כאמור לציילון, ומחיר הכרטיס והאש״ל ששילמה קופת המדינה עבורו היה 16,049.64 ל״י. סך־הכל הוצאות נסיעותיו של ורטמן בשנה האחרונה לחו״ל הגיע ל־35,855.04 ל״י.

צרכנות באוסטרליה

ח **יפאי נוסע אחר** הוא ח״כ הצעיר והנמרץ של מיפלגת־העבודה ח״כ **משה שחל**. שחל יצא בחודש יוני האחרון לוועידה בינפרלמנטרית ברומא, שאליה נסעו גם חברי־הכנסת **אברהם אבו־חצירא**, ראש עיריית רמלה (מפד״ל), **יהודה יודין** (מערך/מפ״ם), **אברהם כץ** (ליכוד/ליברלים) ו**בן־ציון חלפון** (מערך/אחדות־העבודה). החמישה שהו ב־רומא שישה ימים. מחיר הכרטיס לרומא של שחל היה 4,379.40 ל״י ואילו האש״ל שהוא קיבל הגיע ל־2,160.00 ל״י. קופת המדינה שילמה עבור טיול זה, איפוא, 6,539.40 ל״י.

אולם שחל לא הסתפק בנסיעה זו. לפני מיספר חודשים הוא נבחר כיושב־ראש המועצה הישראלית לצרכנות. לפני כחוד־שיים נערך כנס בינלאומי של יושבי־ראש מועצות צרכנות דווקא באוסטרליה הרחוקה. מחיר הכרטיס של שחל לאוסטרליה, על חשבון המועצה לצרכנות, היה 12,070.60 ל״י. שחל הצטמצם בהוצאות, ודמי האש״ל שלו באותה נסיעה הגיעו רק ל־4,500.00 לירות. סך־הכל הוצאות הנסיעה לאוס־טרליה היו: 16,570.60 ל״י. סך־הכל נסי־עותיו של שחל בשנה האחרונה על חשבון משלם־המיסים: 23,110.00 לירות.

רחל מרחלת על כל השולם

בעיקבות השמש לארץ־ישראל

עת הזמיר הגיעה וקול התור נשמע בארצנו. ולמרות שכרגיל, מדי־שנה, הקייץ מתחיל לחגוג את ניצחונו על החורף הארוך והקר בימים אלה של אביב, הרי משום־מה מבושש הקייץ השנה לבוא, ומרמה את כל אלה שרגילים לדייקנות שלו. ועדיין קר בערבים, וצריך ללבוש סוודר.

ומשום כך, **גאולה נוני** שחזרה אלינו בימים אלה מווינה הלא־כל־כך עליזה והקרה מאוד, חטפה צינון רציני ושוכבת כעת במיטה עם קולדקס וכל שאר הצרות.

כן, כן, היא חזרה. חודשים חלמה על קייץ ישראלי חם ומתמשך, והנה איך שהיא מגיעה הנה משחק לו מזג־האוויר במחבואים, והשמש — אם היא מואילה כבר להראות את פרצוף העגול — הרי היא עושה זאת בליווי משבי־רוח, שלא נדע.

היא באה הנה, בעצם, אחרי שחוכניתה להשתתף בהצגה בתיאטרון בווינה לא יצאה אל הפועל. גאולה תיתה צריכה לגלם קוריאנית בהצגה מלוהקת בשחקנים אוסטריים. אבל לבסוף החליט מי שהחליט לייבא את ההצגה מגרמניה, על שחקניה הגרמניים, ובמקום להטיל על תימנייה מישראל שתשחק קוריאנית, הוחלט שקוריאנית אמיתית תיטול עליה את מסת התפקיד.

סיבה נוספת ורצינית לבואה היתה בתה בת השש, **שרון**. אמא גאולה רוצה שבתה תתחנך בבית־ספר ישראלי, ועל טהרת השפה העברית. זכותה. וכמו שאתם רואים את השרון הקטנה, לפי עדות אמה, היא התגברה בשלושה שבועות קצרים על מה שכל הכיתה למדה בשני שלישים מלאים. מה שמוכיח שהתפוח נופל לא רחוק מהעץ.

זה שהיא נמצאת פה בלי בעלה, איש העסקים הווינאי **הייני רידר**, לא צריך להכניס לכם כל מיני שטויות לראש. הבעל יגיע בעוד חודשיים, כדי לבדוק באיזה סטאטוס רצוי לו לעלות לארץ ישראל. אחרי הכל, עולים חדשים מקבלים מיספר לבן והטבות, וזה כידוע יכול רק לעזור, בחיים בארץ שבה המיסים הם מהגבוהים בעולם.

כשהוא יגיע, הם יעברו לגור בדירתה של גאולה ברמת־גן. ובינתיים היא מתארחת אצל חברתה הטובה **מיצי**, מתכננת לנו תוכניות, אך אינה מוכנה עדיין לדבר עליהן מחשש עין־הרע.

אז מה נותר להגיד לאחת ששבה הביתה, אם לא „וולקאם טו ארץ"?

גאולה נוני עם שרון והייני רידר
שיגעון של בית

מלך שירי האהבה

הוא עומד על הבמה עירום־יעריה כש־בידו גיטארה אקוסטית, ולצידו פסנתר־כנף. הוא אינו נזקק לליבוי־שו (תצוגת אורות) או לכל מיני טריקים בימתיים אחרים. אצל **טים הארדין**, המלחין־משורר־זמר האמריקאי הידוע, מספיקות המילים, מספיקה המוסיקה, והוא מסוגל בהחלט למלא בעזרת שיריו השקטים תיפים, ערב שלם.

לכן, אתם יכולים להבין, מדוע אני כולי בהתרגשות לקראת הופעתו של הזמר, שבלהיטיו שירים כמו איכו הייתי נגר וסיבה להאמין, ושבין מבצעי שיריו זמרים כמו **אלטון ג'ון, רוד סטיוארט, ג'ין בא'ז, להקת הפי, המימד החמישי, אמרי־סון לייק ופאלמר, ואריק איינש־טיין** שלנו.

כן, טים הארדין מגיע לסידרת־הופעות בישראל, וזוהי חגיגה לכל אוהבי המוסיקה. כי קולו השקט של טים, המוסיקה שלו והמילים של שיריו יכולים להרגיע ו־לעשות טוב על הנשמה אפילו לפר משתו־לל.

טים הארדין היה מאו־ומתמיד טיפוס מיסתורי ויוצא־דופן. לפני 33 שנה נולד במדינת וירג'יניה שבארצות־הברית. ולאו דווקא למה שקוראים מישפחה טובה. סבו של טים היה **ג'יי וסלי הארדין**, אחד הפושעים הידועים ביותר של המערב הפרוע. השוכן כבוד בספרי ההיסטוריה לצידם של בוני וקלייד מנוחתם עדן, ושל ג'סי ג'יימס הידוע; **וכוב דיקן** אף הקדיש לסבו של טים אלבום שלם.

את תחילת דרכו האמנותית עשה דווקא כסטודנט לתיאטרון, ולפרנסתו החל להו־סיע במועדון־לילה בגרינוויץ' וילג', שבין כתליו התגלו, אגב, גם חברי להקת האבות והאימהות.

לאט־לאט קנה לו הארדין שם משלו.

טים הארדין
שיגעון של אהבה

שיריו החלו מתפרסמים והוא החל מתעשר. תקופת־השיא שלו היתה לפני כארבע שנים. עשרות להקות וזמרים ביצעו את שיריו, אך הוא תמיד טען שהם הורסים אותם וכי שיריו כתובים אך־ורק כדי שהוא ישיר אותם, ולא אחרים.

דווקא בתקופת־הפריחה שלו פרש מהו־פעות, נשא אשה שילדה לו במשך הזמן שני ילדים, והחל מחפש לו מקום מגורים ברחבי אמריקה, כשהוא מתלונן לא אחת על כך שמיסגרת־החיים האמריקאית ריקה מתוכן ומוזייפת, שהמיסגרת המשפחתית חונקת ופוריטנית ומעבירה שקרים מדור לדור.

טים הארדין, שבניגוד לרעיו היוצרים הוא מחסידי האלכוהול דווקא ולא הסמים, לא העביר משום־מה את הבשורה החב־רתית הזו בשיריו. מרביתם שירי־אהבה פשוטים ומרגיעים.

כרגע, מצבו המישפחתי לא ברור, כל מה שידוע עליו הוא כי עזב את ארצות־הברית, מאחר שלדבריו אינו מוצא מקום באף אחת מחמישים מדינותיה שם יוכל להניח את ראשו במנוחה. לעומת זאת בלונדון, מסתבר, הוא מסתדר לא רע.

למה טים הארדין בא להופיע בארץ באמת לא ידוע עדיין. האמרגן **אמנון סכן** (שאגב, מגיע לו מזל־טוב על התוספת ה־מישפחתית: אשתו, **מדי**, ילדה לו צאצא חדש, נוסף ל**עינבל** הקטנה שכבר יש להם), לקח על עצמו את הסיכון. אחרי הכל, הארדין הוא באמת זמר לאניני־טעם, ובכלל לא בטוח שהופעותיו יזכו להצלחה מסחררת ושכרטיסיו יימכרו מראש.

להארדין אין תזמורת בת חמישים נגנים, וגם לא שם יווני. הוא סתם זמר ששר על אהבה, בשביל אלה שיודעים ואוהבים לאהוב.

ההישג הגדול של צביקה

הוא כמעט שלא השתנה. אותו גובה, אותו מישקל, אותו שיער ארוך ואותן עיניים חומות מוקפות עיגולים שחורים כהים, המשווים לו הופעה של „זרוק" כרוני. לבוש במכנסיים משובצים (אמריקה! אמריקה!), חולצת־טריקו ממוספרת ונעלי עקב עשרה סנטימטר מינימום בצבע כחול — שנשפכו עליהן, על־פי עדותו־שלו, טונות של דיו.

צביקה פיק — עוד מוצר־הצלחה ישראלי מיוצא? אולי. מכל מקום, מה שהוא עשה באמריקה עד עכשיו לא עשה שום אמן ישראלי לפניו, וזאת עובדה. נכון שכמו רבים וטובים לפניו: **רן אלירן, רותי נבון, עדנה רב** וכו' גם הוא הופיע במוצדון אל אברם, אז מה? אחרי הכל, בניו־יורק לבדה יש שלושה מיליון יהודים, ומגיע להם לשמוע הבה נגילה וירושלים של זהב בשביל הכסף הטוב שהם משלמים.

אבל חוץ מזה הוא עבד באמת קשה, הבחור. הוא הקליט תקליט אריך־נגן בשפה האנגלית בעזרתם האדיבה של מוסיקאים אמריקאיים ידועים, כשאת המילים ל־לחניו כתבו שמות נכבדים בעולם הפיזמון האמריקאי, כמו **האל דייוויס**, שותפו של **דייוויד בכרך**, ו**דיק פאמס** שכתב לפי דבריו של צביקה — את מרבית שיריו של המלך **אלוויס פרסלי**.

שנה שלמה הוא ישב באמריקה ולמד היגוי ומיבטא אבל בכל פעם נשמע או ישראל מדי, או פולני מדי. עד שלבסוף הגיע לתוצאות הרצויות למפיקו **סמיפן גאלפיס**, שהכניס אותו למישטר־הקלטות בן חודש ימים באולפן שיש בו 32 ערוצים, ובהתחשב בעובדה שבארץ יש מכסימום

צביקה פיק
שיגעון של בגדים

שמונה ערוצים באולפן הכי גדול, הרי זה באמת משהו, לא?

כעת הוא בארץ. השאיר את הפצת התקליט והפירסומת שתלווה את ההפצה לגדולים ומבינים ממנו, והוא בא לפרוע את חובו למולדת, להתגייס לצה"ל, מאחר שאת שירותו לא השלים בזמנו בגלל סיבות משפחתיות. הוא עוד לא יודע מה יעשה בצבא. אולי יופיע עם תיזמורת צה"ל, אולי יהיה טייס. אחרי הכל, הוא היה צריך להיות בקורס טייס לפני ש־השתנו התוכניות שלו בתקופת הצבא.

את אשתו, העיתונאית **מירית שם אור**, הוא רואה לפעמים. הם מטלפנים וקובעים פגישה באיזה מקום בעולם, ממש חוג הסילון! היא בחורה עצמאית ויש לה עניינים משלה. כרגע הם גרים בשיכון בבלי. מירית הביאה לדפוס את ספרה הראשון, והוא מתכונן להפגיז אותנו ב־מסע־הופעות בליווי תיזמורת ושלוש חתיכות, עם המון אורות ובגדים משוגעים, כי בגדים זה השיגעון הפרטי שלו, משהו כזה שעוד לא היה בארץ מעולם.

אז נחכה ונראה.

צעיר וצעירה
ביישובי ספר ופיתוח

הכשירו עצמכם לתפקידי חינוך והוראה!

רכשו מקצוע של טעם וכבוד, מקצוע שיש בו קידום אישי והשתלמות,
מקצוע הכרוך בשליחות לאומית וחברתית ובהתמודדות עם משימות של צו השעה

משרד החינוך והתרבות יממן את מלוא שכר הלימוד ודמי השהייה בפנימייה של כל תלמיד, בן מושב ועיירת פיתוח,

המוכן להכשיר עצמו להוראה באחד המוסדות להכשרת מורים, בתנאי שיתחייב להורות 5 שנים מתום לימודיו במקום או באזור שממנו בא. הלוואות מותנות ומענקי לימוד ינתנו אף למועמדים מתאימים, שיתחייבו להורות מספר שנים פחות מזה.

הערה: הלומדים כבר בסמינרים זכאים אף הם לעזרה באותם התנאים.

פרטים אפשר לקבל בכל אחד מהסמינרים או במחלקה להכשרת עובדי הוראה,
משרד החינוך והתרבות, ירושלים, רח' קרן היסוד 15, טל' 224331.

לשכת הפרסום הממשלתית יואב גרפיקה בע"מ

צ'לסי, לונדון:

מרי קוואנט – אופנת הפנים היפות

גם את מוזמנת לחצטרף למליוני נשים בעולם הנהנות ושומרות אמונים רק לתכשירי היופי של מרי קוואנט. עכשיו, יותר מתמיד תטפחי את יופייך רק עם מרי קוואנט שהביאה ארצה מלונדון מגוון עשיר, אפנתי ומעולה של תכשירי איפור וטיפוח פנים.

מבחר תכשירי טיפוח

לניקוי פנים

- Come Clean – חלב פנים אידאלי לעור רגיל עד שמן.
- Cold Cream – קרם ניקוי טבעי על בסיס דבש, דונג ותמציות צמחים לעור רגיל עד יבש.
- Cleansing Milk – חלב פנים טבעי בפורמולה לכל סוגי העור.

לייצוב וריענון

- Get Fresh – מי פנים המכילים אסטריג'נט לעור שמן.
- Toning Lotion – מי פנים טבעיים על בסיס דבש לעור רגיל עד יבש (ללא אלכוהול).

לחות והזנה

- Skin Saver – לחות המועשרת ביטמינים לעור יבש.
- Skin Drink – לחות המיועדת לעור רגיל עד יבש.
- Morning Moisture – לחות טבעית על בסיס דבש ונבטי חיטה. אידאלי לעור רגיל עד שמן.
- Night Cream – קרם הזנה טבעי על בסיס דבש שקדים נבטי חיטה וצמחי-מרפא המזין לעומק.

טיפול תקופתי

- Soft Scrub – תכשיר ניקוי עמוק בעזרת מברשת חדירה לניקוי יסודי.
- אדים – תמציות צמחי מרפא לאדים, המשחררים את נקבוביות העור מלכלוך ושומן ששקעו לעומק ומרגיעים.
- מסכות יופי – מסכות מזינות ממבחר צמחי מרפא לכל סוגי העור.

1,000 סיגנונות איפור

בסיס איפור

- גווני בסיס – (מייק אפ) 14 גוונים חלק מהם גם ממרכיבים טבעיים.
- פודריות – גוונים שונים ביניהם תמצאי את המתאים לך ביותר.
- סמקים – גוונים אפנתיים באבקות דחוסות ובאלה המועשרים בלחות.

איפור עינים

- Jeepers Peepers – 10 מערכות של צלליות בשלישיות בצירופים מלהיבים.
- Pearly Peepers – מבחר מערכות של צלליות מוכספות בשלישיות – להיטים באירופה.
- Eye Gloss – 12 צלליות זוהרות המאפשרות מבחר אין סופי של סגנונות.
- Solo Shadow – 7 גוונים של צלליות בודדות בגוונים אופנתיים חדישים.
- Cream Shadow – 6 גוונים יפהפיים של צלליות טבעיות על בסיס של פיגמנטים צמחיים.

איי ליינר, מסקרות וריסים מלאכותיים משיער טבעי.

לשפתיים

כ-30 גוונים אפנתיים של שפתונים מעולים. העשירים בלחות המגינה ומרווה את השפתיים. ביניהם גם שפתונים טבעיים.

לידיים

40 גוונים של לאקים סגנוניים מטיב מעולה. ביניהם הלהיטים! לאקים טבעיים המועשרים בפרוטאין ומהווים בסיס מעולה להגנת הציפורניים.

ולהשלמת הופעתך והנאתך: בשמים, תכשירי אמבט, תכשירי שיזוף, אריזות שי מיוחדות לכל חזדמנות ועוד... ועוד...

MARY QUANT המגוון עשיר ואפנתי, האיכות גבוהה והמחיר סביר.

מורם יחסי צבור/יעקב קמחי

מרכז ההדרכה של מרי קוואנט בת"א, רח' רחל 6, פתוח לשרותך (ללא תשלום) לייעוץ באיפור ושימוש יעיל בכל תכשירי החברה — בימים ג', ה', בשעות 4.00 — 6.00 אחה"צ. להתראות.

רחל מרחלת על כל השולם

משהו לא כשר

כמה שהאנשים יכולים להיות רעים, קשה להאמין. אלה שקוראים לעצמם חברים של **יורם ביכונסקי**, מי שישב 45 ימים במעצר כחשוד בטוח ברצח החיילת **רחל הלר**, נשבע שיורם יתחתן עם **אורלי יהל** רק כדי להוכיח לצמרת, למישטרה ולכל העולם שהוא כבר בחור מיושב. בעל־בעמיו, ושכל הסיפורים על האורגיות, ש־הופיעו ביומן של רחל ז"ל שייכים לילדות שלו.

אבל ביום הראשון השבוע, בדיוק ביום שבו הגיעה אל יורם ההודעה הרשמית מהמישטרת חיפה לבוא לקבל בחזרה את דמי־הערבות בסך עשרת אלפים הלירות שבעזרתם השתחרר, ערך הרב **ישראל לאו**, בביתו הפרטי של יורם ברמת־גן, את טכס־כלולותיהם של אורלי ויורם.

הדרך אל מתחת לחופה היתה רבת־חתחתים עבור אורלי, כימעט כמו דרכו של יורם אל מחוץ לסורגי הכלא. יורם הוא בן לאב פולני־נוצרי ולאם יהודיה. לדעת כל הרבנים, אותם המאמינים במי הוא יהודי ואותם המאמינים במי הוא לא יהודי — יורם הוא יהודי כשר מכל הבחי־נות. דיעה זו עמדה לו בעת שצה"ל קרא לו מותק, ודיעה זו עמדה לו גם במיל־חמת יום־הכיפורים, כשאיבד את רגלו ליד התעלה. אך כשרצה לשאת יהודיה כשרה, גילה לפתע אחד הרבנים שיורם לא נימול.

הסבירה אורלי: „למרות שאמא של יורם יהודיה כשרה, יש במישפחה שלה מין

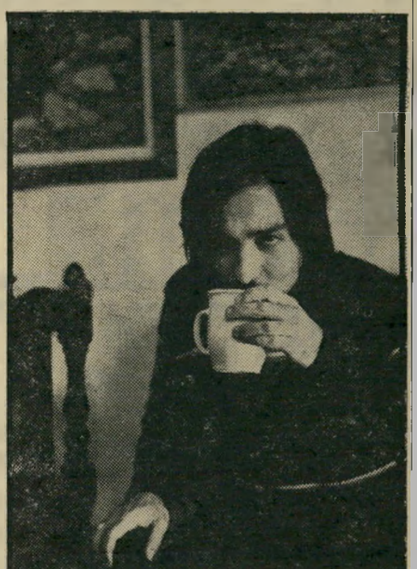

יורם ביכונסקי
בית־המישפט ישלם

אמונה כוזאת שזה לא טוב לערוך ברית־מילה, אז את יורם לא מלו." כשגילו רבני תל־אביב עובדה מצערת זו, הם הרגי־שו, ממש כמו **אברהם צמרת**, כי משהו לא כשר אצל יורם. הם החלו בודקים ומפשפשים, שלחו את הזוג המאוהב הלוך ושוב, עד שלעיתים כבר נדמה היה ליורם ואורלי שהם לא יתחתנו לעולם.

כמוצא אחרון הם פנו לנישואי מכסיקו. סיפרה אז אורלי: „רצינו להתחתן בני־שואים מכסיקאיים, אבל היו שתי בעיות. ראשית, אני פחות מ־21, והייתי צריכה

אורלי ביכונסקי
הוא לא חומר לבעל

המישטרה והרב גורן

כשהיה הרב **שלמה גורן** הרב הראשי לצה"ל, הוא דרש להקדים תמיד את תואר הרב שלו לדרגת האלוף. או היו קוראים לו הרב־אלוף, ממש כמו ה־רמטכ"ל. כי הרב גורן, כידוע, אוהב מאוד מילחמות. נגד מי הוא לא נלחם? נגד הרב **עובדיה יוסף** — נלחם. נגד יורשו בצה"ל הרב **מרדכי פירון** — נלחם. אפילו נגד הערבים — הוא נלחם. ותמיד הוא ניצח — בעיקר את הערבים.

אך ביום הראשון האחרון ערך הרב גורן מסיבה עגקית, הצגת־תיאטרון ממש, כדי לתגוג דווקא תבוסה שלו. כי הרב גורן הוא גבר, והוא יודע גם להפסיד בכבוד.

מי שניצח את הרב המהולל לא היה אלא בחור צנום, חבוש כיפה של בני־עקיבא, רופא זוטר, ובסך־הכל סרן מיל. ד"ר **ישראל תמרי** בן ה־29 הכריח את הרב לערוך לו מסיבה, שאליה הוזמנו כל המי־ומי בארץ, הכריח אותו לחייך בשימחה רבה לכל האורחים, ומה שיותר חמור — הכריח את הרב גורן לתת לו את בתו, **דרורית** לאשה.

הרומן בין דרורית לבין תמרי החל לפני כשנה, כאשר דרורית, צעירה יפה־פייה המוכירה ביופיה את אמה, הרבנית **צפיה** בנעוריה, התגייסה לצה"ל והוצבה לבית־החולים שיבא בתל־השומר כמזכירה הרפואית של ביתן 39 א'. באותה עת היה כבר תמרי ידוע בכל רחבי בית־החולים כתגלית מזהירה, מסוג הוונדרקינדים של עולם־הרפואה. עשה אלוהים שהוא יוצב בביתן סמוך לזה של דרורית, ביתן 38. השניים נפגשו, הוא התחיל לבקר אצלה, והיא ערכה ביקור בעיר־מגוריו, ירושלים, וכעבור תקופה קצרה החליטו להינשא.

כשבאה דרורית לאמא־אבא גורן והו־דיעה להם על כך, היא לא הבינה מדוע אין הם ההורים המאושרים ביותר בעולם. ישראל היה בדיוק החתן שכל אב יהודי, אפילו אם הוא חשוב כמו הרב גורן, צריך להתברך בו. גם צעיר, גם נאה, גם דוקטור, גם דתי, גם סרן־מילואים ב־יחידה קרבית — הכל בכל.

אולם דרורית לא ידעה כי עוד כשהחלה לצאת עם ישראל שלה, שלח הרב הראשי לאנשיו בבירה מינשר בו ביקש מהם לבדוק את הייחוס המישפחתי של הבחור. שליחי־המיצווה חזרו אל רבם כשהם מגמ־גמים. „הוא ממישפוחה טובה," הם סיפרו לרב. „אבא שלו קיבל מדלי קולק את עיטור־הכבוד של ק"ק ירושלם." המשיכו לגמגם. „הוא אשכנזי," אמרו במאור־עיניים.

„מה עושה האבא שלו?" שאל גורן ב־קוצר־רוח. „הוא בפנסיה," השיבו השלי־חים, וכבשו עיניהם בקרקע. „מה עשה אבא שלו לפני שיצא לפנסיה?" איבד הרב גורן את סבלנותו. „היה שוטר," השיבו השליחים, ומיהרו לצאת מעל פני רבם.

זה היה יותר מדי בשביל הרב הראשי לישראל. שבתו תנשא לשוטר, ועוד שוטר פשוט, במקום לבן רבנים גדול בתורה, או לפחות עסקן חשוב, לזה הוא לא יכול היה להסכים. ישראל אומם המשיך להת־קבל אצל מישפחת גורן, בעיקר בזכות עדינות־נפשה של הרבנית, בחיוכים מנו־מסים ולפעמים נתנו לו גם כוס־תה, אבל את מכבש־הלחצים שלו הפעיל הרב גורן לא עליו, אלא על בתו, דרורית.

משך חודשים רבים עמדה דרורית בגאון בפרץ, עד שכשל כוחו של הרב והוא נכנע. אולי נזכר בתבוסה הקודמת שנחל,

ישראל ודרורית תמרי עם הורי הכלה
הבא יהיה אינסטלטור

עם בתו הבכירה, **תחייה**. זו הביאה לו הביתה, לפני כשש שנים, את אהוד שפי־רא. אהוד היה כבר אז כלכלן מזהיר, אשר כל מישפחה טובה היתה מוצאת בו שידוך ראוי. אך אביו של אהוד היה חייט, והרב גורן לא רצה להשתדך בחייט. אולי משום שהוא קונה את הקפוטה שלו מן המוכן. גם תחייה נאבקה אז באביה, ויכלה לו.

למרות שגורן ערך לתחייה חתונה מפו־ארת, עבור כל הידידים שלו, במלון רמת־אביב, עדיין נותרה בליבו מרירות מסויי־מת כלפי בתו וחתנו. מרירות זו חלפה כאשר הביאה לו תחייה נכדה. אם אני באמת מכירה את דרורית, כמו שאני חושבת, אז גם היא תביא לאבא שלה מהר נכד או נכדה, ואז הוא ישכח את כל המכבשים שלו.

לגורן נותרה עוד בת אחת, צעירה אשר עדיין לא מצאה את האברך הפרטי שלה. אבל תשמעו ממני, אם היא לא מתחתנת עם בן של אינסטלטור, שמי לא רחל המרחלת.

את החתימה של האבא שלי לנישואין כאלה. ושנית: נישואי מכסיקו עולים עש־רת אלפים לירות, וגם בשביל זה הייתי צריכה את החתימה של האבא שלי, על צ'ק."

ביניתיים באה הישועה מכיוון שממנו לא ציפו לה. לפני מיספר שבועות סיפרה אחת מדודותיה של אורלי לרב ישראל לאו, ידיד מישפחת יהל, על בעיותיו של הזוג המסורסם. הרב לאו נרתם לקיום המיצווה, הפעיל קשרים, דרש דרשות והשיא את יורם ואורלי במזל טוב. אני פוחדת שרק אורלי תוכל לספר לכם עתה אם בין שאר המאמצים של הרב לאו היתה גם ברית־המילה של יורם, אבל זה, כידוע, רק פרט קטן.

אבל צרותיה של אורלי בדרך להכניס את יורם אל מתחת לחופה, מתגמדות ליד צרותיו של יורם להכנסתה של אורלי אל מתחת לאותה חופה. רק לפני חודשיים וחצי, שבועיים אחרי שהכירה את יורם, הצהירה אורלי בפני כל מי שהיה מוכן לשמוע: „אני לא אוהבת את יורם, אם כי ברור לי שאני קשורה אליו מאד מבחי־נה ריגשית. אני לא אתחתן עם יורם אף פעם, ולמרות שאני בחורה בת 19, אני בוודאי ארצה פעם בעל וילדים. יורם לא נראה לי כאדם שאיתו אני ארצה להתחתן. הוא לא מבוגר. הוא לא חומר לבעל."

לאורלי, בתו של עורך־הדין הידוע **אב־רהם יהל**, היו עוד בעיות בקשר לחתונה שלה. אביה התנגד ליורם בכל תוקף, וכאשר נודע לו כי עומדים להמרות את פיו, מיהר לעלות על מטוס ולנסוע לחוצ־לארץ, כדי שיהיה לו תירוץ טוב לא לבוא לחתונה.

התלונן על כך אחרי החתונה אביו של יורם, **יורק**: „כולם יודעים שאבא של אורלי החרים את החתונה, אבל אף אחד לא יודע שכימעט כל האורחים שאכלו ושתו היו המישפחה של אורלי, כל מיני דודים ודודות שלה באו לשם."

כל החתונה כולה נמשכה כחצי שעה בלבד. אחריה פרשו האורחים, והזוג הצעיר נשאר בבית שבו הוא מתגורר כבר למעלה מחודשיים ביחד, אלא שהפעם היה זה כבר ברישיון.

למחרת בבוקר הופיעה אורלי לעבודתה במישרד של רואי־חשבון, כרגיל, ואילו יורם הגיע לקפטריה של בניין גילמן באו־ניברסיטת תל־אביב, שם הוא לומד, גם זה כרגיל.

את ירח־הדבש שלהם הם יעשו בשבוע הבא, כשיסעו לבית־המישפט בחיפה, יאספו את עשרת אלפי הפונטים שהופקדו כערבות בעת שיחרורו של יורם. עם עשרת אלפים אפשר לעשות יופי של ירח־דבש. מזל־טוב.

מספר 1967 שנה 39 ד' סיוון תשל"ה, 14.5.75 המחיר: 5.00 ל"י

העולם הזה

מיכאל צור:

„כך מכרתי את סוד הפיתוח!"

„העולם הזה" מפרסם את הודאתו של מיכאל צור במישטרה, שנגנזה כתוצאה מקנוניר